

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROK 1932

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w Warszawie
WARSZAWA, UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 13, TEL. 442-63.

BIBLJOTEKA SAMORZĄDU

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROK 1932

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w Warszawie
WARSZAWA, UL. ŚWIĘTOKRZYSKA 13, TEL. 442-63.

Spis rzeczy.

Encyklopedyczny przegląd Komunalnych Kas Oszczędności.

DROHICZYN POLESKI (pow.)

Konto w P. K. O. Nr. 81.240.
Konto w P. Banku Kom. Nr. 107.

Rok założenia 1928.

Na 30.VI.31 r.

Wkłady oszczęd.	154.412.05
Książ. oszcz. w obr.	1821
Kapitał zakład.	75.000.—
Pożyczki udziel.	642.809.37
Suma bilansowa	745.778.12

Rada: Najdionow Jan, Picucha Stefan, Skirmutt Henryk, Ślimak Antoni, Korniejczyk Bazyli, Zaleski Bogusław, Miniuk Dymitry, Łogwin Teodor, Stankiewicz Antoni.

Zarząd: Dunin - Markiewicz Edward, Marczonok Jerzy, Domański Józef.

Dyrekcja: Newela Feliks.

LIDA (pow.).

Konto P. K O. Nr. 81.024.
R-ki bieżące: w Państwowym Banku Rolnym, Oddział w Wilnie, w Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddział w Wilnie, w Polskim Banku Komunalnym w Warszawie

Rok założenia 1928.

Na 1.VII.1931 r.

Wkłady oszczęd.	252.672.50
Książ. oszcz. w ob.	1.684.—
Kapitał zakł.	25.000.—
Poż. udzielone	810.199.96
Suma bilans.	841.925.10

Rada: Bolesław Bułharowski, Mieczysław Górski, Gdalja Czertok, Adolf Michniewicz, Józef Wojciechowicz, Edward Wodejko, Florjan Czeleko, Michał Soroko, Edward Stefanowicz.

Zarząd: Bronisław Szeptunowski, Aleksander Janikowski, Sergjusz Gryszel.

Dyrektor: Bronisław Szeptunowski.

Kierownik księgowości: Sergjusz Gryszel.

ŁOMŻA (pow.).

Konto w P. K. O. Nr. 51.230.
Konta: w Banku Polskim, P. Banku Kom., Banku Gosp. Kraj. w Białymstoku.

Rok założenia 1925.

Na 1.VII.31 r.

Wkłady oszczędn. i r-ki czekowe	610.862.42
Książ. oszcz. w ob.	3.190.—
Kap. zakł. i rez.	136.295.67
Poż. udzielone	1.160.164.87
Suma bilans.	1.412.838.67

Rada: Godlewski Stanisław, Dobkowski Adam, Bruliński Aleksander, Ciborowski Eugenjusz, Kuberski Czesław, Perkowski Władysław, Saniewski Władysław, Targoński Piotr, Wierzbowski Jan.

Zarząd: Bielicki Romuald, Aliński Leopold, Ciepliński Stanisław.

Dyrekcja: Bielicki Romuald.

Księgowy: Zalewski Józef.

ŁÓDŹ (miejska)

Pr. Narutowicza 42, tel. 207-57.

Konto w P. K. O. Nr. 68.338.

Konto w Pol. B-ku Kom. Nr. 145.

Konto w Banku Gopod. Kraj. Nr. 46

Rok założenia 1930.

Na 1.VII.31 r.

Wkłady	900.000.—
Kapitał zakł.	100.000.—
Poż. i dysk.	785.000.—
Suma bilans.	1.185.906.66

R a d a: Dr. Edmund Wieliński, Ignacy Kulamowicz, Edward Andrzejak, Gustaw Ewald, Reinhold Klim, Jakob Mincberg, Józef Potkański, Benjamin Russ, Ch. L. Poznański, Baruch Szpiro, Inż. Wacław Wojewódzki.

Z a r z ą d: Stefan Naruszkiewicz, Jan Haneman, Artur Kronig.

K s i ę g o w y: Zygmunt Suchecki, pełnomocnik Kasy.

OLKUSZ (Zw. Międz.).

Konto P. K. O. Warszawa 67.118.

Konto P. K. O. Katowice 306.690.

Konto w Polskim Banku Komunalnym w Warszawie.
Rachunek żyrowy w Banku Polskim oddz. w Sosnowcu

Rok założenia 1929.

Na 1.VII.1931 r.

Wkłady oszczędn. 457.036.50
Książeczki oszczędnościowe w obiegu 397 sztuk

R-ki czekowe	53.197.—
Kapitał zakład.	100.000.—
Poż. udzielone	702.433.80
Suma bilans.	1.164.897.03

R a d a Z w i ą z k u M i ę d z y k o m u n a l n e g o: Jerzy Stamirowski, Marjan Starkiewicz, Konstanty Babczyk Józef Dobrek, Franciszek Rydel, Abram Paluch, Ludwik Jakubielski.

R a d a K a s y: Antoni Zub, Józef Sendra Jan Jarno, Walenty Grabowski, Kluczewski Franciszek, Berek Weichselfisz.

Z a r z ą d: Piechowicz Romuald, Ostachowski Józef, Machnicki Aleksander.

Z a s t ę p c y c z ł o n k ó w Z a r z ą d u: Mordka Lejb Talerman, Błażej Leśniak.

D y r e k c j a: Machnicki Aleksander.

K s i ę g o w y: Gęgotek Wacław.

OSTROŁĘKA (pow.).

Konto w P. K. O. Nr. 64.737.
Konto w Polskim Banku Kom. Nr. 38.

Rok założenia 1927.

Na 30.VII.31 r.

Wkłady oszczędn.	296.986.56
Książ. oszcz. w ob.	1.698
Kapitał zakł.	100.000.—
Poż. udzielone	843.584.92
Suma bilans.	1.014.632.69

R a d a: Adam Kazimierz Milewicz, Jan Bastek, Szczepan Milewski, Stanisław Karolak, Piotr Krajewski, Leopold Żebrowski, Józef Jaworski, Aleksander Nowak, Jan Wojciechowicz, Mieczysław Borkowski

---

PIOTRKÓW - TRYBUNALSKI (pow.)

Konto P. K. O. Nr. 51.158
Konto w P. Banku Komunalnym Nr. 23

Rok założenia 1925/6.

Na 1.IX.1931 r.

Kapitał zakł.	100.000.—
Fundusz rezerw.	33.750.32
Wkłady oszczędn.	535.567.68
Pożyczki wydane	921.428.49

Rada: Fijałkowski Władysław, Konopka Józef, Kopała Wacław, Krasoń Wawrzyniec, Kołaciński Wojciech, Makowski Michał, Piekarski Józef, Szpeciński Władysław.

Zarząd: Roziecki Józef, Łucja Przechadzka, Futyma Bolesław.
Dyrektor: Roziecki Józef.

POSTAWY (pow.).

Konto P. K. O. Nr. 81.701.

Rok założenia 1928.

Na 1.VII.31 r.
Wkład oszczędn. 58.199.81
Książ. w obiegu 155
Kapitał zakładowy 30.000.—
Poż. udzielone 419.036.90
Suma bilansowa 466.549.22

Rada: Niestorowicz Stanisław, Siemaszko Antoni, Kurkowski Józef, Kurto Juljan, Mołczanow Jakób, Sinica Mikołaj, Jankowicz Antoni, Mackiewicz Wacław, Rolicz Stefan.

Zarząd: Rudziński Stefan, Urbański Romuald, Łukjaniec Aleksander.

Dyrekcja: Rudziński Stefan.

Księgowy: Sawczuk Aleksander.

Kasjer: Ertmanowa Wilhelmina.

PABJANICE (miejska).

Konto w P. K. O. Nr. 66.336.
Konto w Pol. Banku Komun. Nr. 133.

Zaloż. 1.VIII.1929 r.

Na 1.VII.1931 r.
Wkłady szczędn. 188.849.20
Książ. Oszcz. w obiegu szt. 2498
Kapitał zakład. 50.000.—
Pożyczki udziel. 381.561,34
Suma bilansowa 436.515,81

Rada: Staszewski Kazimierz, Rakowski Antoni, Grabski Stefan, Fokczyński Franciszek, Luboński Teofil, Łaznowski Mendel, Sieradzki Jan, Sobański Stanisław, Stal Michał, Sulej Karol, Sztern Emanuel i Śmiałkwski Hipolit.

Zarząd: Jabłoński Roman, Papiewski Feliks, i Skibiński Henryk.

Dyrekcja: Jabłoński Roman.

Księgowy: Hans Bolesław.

STAROGARD (miejska)

Konto P. K. O. Nr. 204.228.
Konto w Komunalnym Banku Kredyt. w Poznaniu Nr. 330.
Konto w Banku Gospodarstwa Krajowego oddział w Gdyni

Rachunek żyrowy w Banku Polskim, oddział w Starogardzie.

Rok założenia 1894.

Na 1.VII.31 r.
Wkłady oszczęd. 1.485.019.27
Książeczek oszczędn. w obiegu 1534. sztuk
Kapitał zakładowy 74.000.—
Poż. udzielone 1.728.842.48
Suma bilans. 1.976.966.53

Rada: Wacław Lisewski, Alojzy Główczewski, Kazimierz Sargalski, Walenty Buliński, Kosznik Jan, Heldt Jan.

Zarząd: Franciszek Szczodrowski, Naczelnik, Jan Krause Czesław Krzymański, Adam Czwójdziński burm., Dr. Franciszek Popiel.

Dyrekcja: Franciszek Nowak. Maks. Luhm zast. dyrektora.
Księgowy: Kazimierz Krukowski.

ŚWIĘCIANY (pow.).

Konto P. K. O. Nr. 81.154. Konto w P. Banku Kom. Nr. 109.

Rok założenia 1928.

Na 1.VII.31 r.

Wkłady oszczęd.	55.392.59
Książ. oszcz. w ob.	351 szt.
Kapitał zakł.	40.000.—
Poż udzielone	733.224.04
Suma bilansowa	779.368.05

Rada: Józef Polkowski, Dr. Witold Brynk, Aleksander Guze, Kazimierz Greulich, Kajetan Rożnowski, Mieczysław Kuryłło, Stanisław Mesojed, Antoni Mickiewicz, Mirosław Gajewski.

Zarząd: Staszewicz Franciszek, Hulewicz Stanisław, Gajewski Józef

Dyrekcja: Staszewicz Franciszek.
Księgowy: Michał Dłuski.

WOLSZTYN (pow.)

Konto w P. K. O. Nr. 202.635 i w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu Nr. 68.

Rok założenia 1914.

Na 1.VII.31 r.

Wkłady oszczęd.	472.293.16
Fundusz rezerw.	108.632.96
Pożyczki udziel.	806.869.17
Suma bilansowa	939.940.78

Kapitał zakładowy 5.000.—

Rada: Zygmunt hr. Kurnatowski, Dr Tadeusz Wróbel, Antoni Dekert, Jakób Raszke, Jan Stróżyk II.

Zarząd: Starosta Józef Kaczorowski, Zygmunt Nędzewicz, Maksymiljan Szybowicz.

Dyrekcja: Zygmunt Nędzewicz.
Księgowy: Brunon Flieger, Zenon Śliwiński.

UWADZE K. K. O.!!!

Specjalnie wprowadziliśmy w Kalendarzu Samorządowym Encyklopedyczny przegląd komunalnych kas oszczędności celem umożliwienia wszystkim interesowanym orjentowanie się w najbardziej aktualnych danych.

W przeświadczeniu, iż zapoczątkowana akcja znajdzie w praktyce duże zastosowanie decydujemy się nadal ją prowadzić; zwracamy się do wszystkich K. K. O., ażeby zawczasu, a najdalej do 1 listopada 1932 r., kierowały do administracji Kalendarza Samorządowego rękopisy dotyczące swojej kasy do Encyklopedycznego przeglądu K.K.O., wraz z zamówieniem.

Format kalendarza i układ przeglądu pozostaje bez zmiany.

Warunki, na jakich zamieszczamy nadsyłany materjał, pozostają też te same: dwadzieścia pięć złotych za piętnaście wierszy i za każdy wiersz następny osiemdziesiąt groszy.

Celem ułatwienia wypełnienia zapotrzebowania załączamy poniższy kupon, który po wypełnieniu i podpisaniu prosimy odciąć i nadesłać wraz z rękopisem.

Do Samorządowego Instytutu Wydawniczego
w Warszawie,
Świętokrzyska № 13

Administracja Kalendarza Samorządowego na 1933 r.

Załączając przy niniejszym rękopis do Encyklopedycznego Przeglądu Komunalnych Kas Oszczędności na 1933 rok, prosimy o wydrukowanie załączonych danych z zachowaniem wymagań stawianych przez redakcję Kalendarza Samorządowego.

Należność uiścimy po ukazaniu się w Kalendarzu naszej publikacji i otrzymaniu rachunku.

1 załącznik.

Pieczęć. Podpis:

Adres: Miejscowość..............................

Poczta..............................

Nazwa instytucji..............................

ROK 1932
ERY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

jest rokiem przestępnym, mającym 366 dni. Odpowiada on rokowi 6645 okresu juljańskiego, zaś wedle rachuby żydowskiej jest to rok 5693/94.

ZNAKI KSIĘŻYCA.

Nów.
Pełnia.

Pierwsza kwadra.
Ostatnia kwadra.

ZAĆMIENIA SŁOŃCA I KSIĘŻYCA.

W 1932 r. przypadają dwa zaćmienia słońca i dwa zaćmienia księżyca:

7 marca obrączkowe zaćmienie słońca w Polsce niewidzialne.
22 marca częściowe zaćmienie księżyca w Polsce niewidzialne.
31 sierpnia całkowite zaćmienie słońca w Polsce niewidzialne.
14 września w godzinach wieczornych częściowe zaćmienie księżyca widoczne w Polsce. Początek zaćmienia przez cień całkowity ziemi o godz. 20 min. 18, koniec o godz. 23 min. 43.

ŚWIĘTA RUCHOME.

Niedziela Starozapustna, 24 stycznia.
Popielec, 10 lutego.
Wielkanoc, 27 marca.
Zielone Świątki, 15 maja.
Boże Ciało, 26 maja.
Niedziela 1 Adwentu, 27 listopada.

SUCHE DNI.

17, 19 i 20 — lutego.
18, 20 i 21 — maja.
21, 23 i 24 — września.
14, 16 i 17 — grudnia.

KRZYŻOWE DNI.

W poniedziałek, wtorek i środę przed Wniebowstąpieniem Pańskiem, t. j. 2, 3 i 4 maja.

STYCZEŃ
ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pt	Nowy Rok Obrz. P. J. Mieczys.	19 Bonifatija mucz.
2	S	Imienia Jezus. Makarego	20 Ihnatija Bohon.
3	N	Genowefa p.	21 Pered. Rożd. Julijaniji
4	Pn	Tytusa b. i m.	22 Anastaziji wlkmucz.
5	W	Telesfora p. i m.	23 Desjatj muczenykiw
6	Śr	**Św. Trzech Króli**	24 Naw. Rożd. Ewheniji
7	Cz	Lucjana, Juljana m.	25 Rożdestwo H. N. i. Chr.
8	Pt	Seweryna op.	26 Sobor Pr. Bok. i sw. Jos.
9	S	Marcjanny p.	27 Św. Stefana pomucz.
10	N	Agatona p. Wilhelma b.	28 Po Rożd. 20.000 Mecz.
11	Pn	Hygina p. Honorata p.	29 Markela prep.
12	W	Arkadjusza m.	30 Anysiji mucz.
13	Sr	Gotfryda i Leona	31 Melaniji prep
14	Cz	Eufrozyny p.	1 **Nowy Rik** Wasylija W.
15	Pt	Pawła 1 pust.	2 Sylwestra papy r.
16	S	Marcelego p.	3 Małachiji pror.
17	N	Antoniego op.	4 Pered Bohojawlenijem
18	Pn	Katedry św. Piotra	5 Naw. Boh. Teopempta
19	W	Ferdynanda, Henryka	6 Bohojawlenje
20	Śr	Fabjana i Sebastjana	7 Sobor Predteczy
21	Cz	Agnieszki p. i m.	8 Heorhija, Dominiki
22	Pt	Wincentego i Anast.	9 Polijewkta
23	S	Zaśl. N. M. P. Rajmunda	10 Hryhorija Niss.
24	N	Tymoteusza b. m.	11 Po Bohoj. Teodozija
25	Pn	Nawrócenie św. Pawła ap.	12 Tatjany mucz.
26	W	Polikarpa m. b.	13 Ermila i Stratonika
27	Śr	Jana Chryzostoma b.	14 Otec w Sinaji i Raiti
28	Cz	Walerego i Jul.	15 Pawla i Joanna
29	Pt	Franciszka Salez. b	16 Poklon. okowam sw.
30	S	Martyna b. m.	17 Antonija Wel.
31	N	Piotra z Nolasko	18 30 po Sosz. Atanazija

Święta prawosławne

7.1.32-25.XII.31 Rożdestwo Hristowo. 14-I Obrezanie Gospodne. 19-6 Bogojawlenie Gosp.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 9. Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Szebat.

LUTY
ma dni 29

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pn	Ignacego b. m.	19 Makarija prep.
2	W	**M. B. Gromn.** (Ocz. N.M.P.)	20 Ewtymija Wel.
3	Śr	Błażeja b. m.	21 Maksyma i Neofita m.
4	Cz	Andrzeja Kors. b., Weron. p.	22 Timoteja ap.
5	Pt	Agaty p. m.	23 Kłymenta sw. mucz.
6	S	Doroty p. m., Tytusa p.	24 Kseniji prep.
7	N	Romualda op.	25 31a po soszestwiju
8	Pn	Jana z Matty	26 Ksenofonta prep.
9	W	Apolonji p.	27 Pren. m. sw. Złatoust.
10	Śr	Popielec. Scholastyki p.	28 Jefrema prep.
11	Cz	Zjawien. się N.M.P. w Lourd.	29 Pren. m. Ihnatija Boh.
12	Pt	Modesta m.	30 Troch Światych
13	S	Grzegorza II p.	31 Kyra i Joanna
14	N	Walentego b. m.	1 **Lutyj.** 32a Zakcheja
15	Pn	Faustyna m.	2 Stritenje
16	W	Juljannny p. m.	3 Symeona i Anny
17	Śr	Aleksego	4 Isidora prep.
18	Cz	Symeona b. m.	5 Ahafiji mucz.
19	Pt	Konrada w.	6 Wupoła prep.
20	S	Leona b.	7 Partenija i Łuky
21	N	Feliksa b.	8 Mytarja i Faryseja
22	Pn	Małgorzaty z Kort.	9 Nikyfora mucz.
23	W	Piotra Damjana b.	10 Charalampija mucz.
24	Śr	Sergjusza	11 Własija sw. mucz.
25	Cz	Macieja ap.	12 Meletija
26	Pt	Aleksandra m.	13 Martynijana prep.
27	S	Juljana i Leandra	14 Awksentija prep.
28	N	Romana op.	15 Bludnoho Syna
29	Pn	Oswalda b., Leandra	16 Pamfila i procz. mucz.

Święta prawosławne

15-2 Sretenie Gospodne.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 8 Rozchodesz czyli 1-szy dzień m-ca Adar.

MARZEC
ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	W	Albina b.	17 Teodora Tirona wm.
2	Śr	Heleny wd.	18 Lwa papy r.
3	Cz	Kunegundy ces.	19 Archippa ap.
4	Pt	Kazimierza królewicza	20 Lwa kat.
5	S	Gerazyma p.	21 Timoteja i Ewstatija
6	N	Marcjana b. m.	22 Miasop. Mucz. w Ewh.
7	Pn	Tomasza z Akw.	23 Polikarpa swm.
8	W	Jana Bożego w.	24 Obrit. Hot. sw. Predt.
9	Śr	Franciszki wd.	25 Tarasija
10	Cz	40 męczenników	26 Porfirija
11	Pt	Konstantyna W.	27 Prokopija pr.
12	S	Grzegorza W. p.	28 Wasylija prep.
13	N	Krystyny p. m.	29 Syropustna. Kasijana
14	Pn	Leona b. Matyldy	1 **Mareć**. Ewdokiji wm.
15	W	Klemensa Hofb.	2 Teodota
16	Śr	Abrahama pust.	3 Ewtropija i tow.
17	Cz	Gertrudy. i Patr.	4 Herasima prep.
18	Pt	Gabriela i Cyr.	5 Konona m.
19	S	Józefa. Oblubieńca N.M.P.	6 42 mucz. w Amor.
20	N	Klaudji i Eut.	7 1-a Posta. Swiaszcz.
21	Pn	Benedykta op.	8 Teofilakta prep.
22	W	Katarzyny szw.	9 40 Muczen.
23	Śr	Wiktorii i Pelag.	10 Kodrata i tow.
24	Cz	W. Czwartek. Tymoteusza	11 Sofronija archiep.
25	Pt	W. Piątek.	12 Teofana prep.
26	S	W. Sobota. Dyzmy i Eman.	13 Peren. moszcz. Nikifora
27	N	**Wielkanoc**, Jana Damasc.	14 2-a Posta. Wenedikta
28	Pn	**Pon. Wielkan.** Jana Kap.	15 Ahapija i tow.
29	W	Eustazego op.	16 Sawina m.
30	Śr	Gwiryna	17 Aleksija czot. Boż.
31	Cz	Balbiny p.	18 Kiryła Jnrusat.

Święta prawosławne

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 9 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Beadar. Dnia 21 post. Estery; dn. 22 Purym (ostatki); dn. 23 Szuszan Purym.

KWIECIEŃ
ma dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pt	Teodory w.	19 Chryzanta i Dariji
2	S	Franciszka z Pauli	20 Otci w ub. w mon. Saw.
3	N	Ryszarda	21 3-a Posta Krestopokł.
4	Pn	Zwiastow. N.M.P. Izydora	22 Wasylija
5	W	Wincentego	23 Nikona i tow.
6	Śr	Wilhelma op.	24 Predpr. Płachow. Zach.
7	Cz	Epifanjusza	25 Błahowiszczenja
8	Pt	Dionizego b.	26 Sobór św. Hawryjiła
9	S	Marcelego	27 Matrony
10	N	Ezechjela	28 4-a Posta Iłariona
11	Pn	Leona W. pap.	29 Marka i tow.
12	W	Wiktora, Juljusza p.	30 Ioanna Iistw.
13	Śr	Hermenegilda	31 Ipatija
14	Cz	Walerjana i Justyna	1 **Kwiteń** Mariji Ehyp.
15	Pt	Anastazji m.	2 Tyta i Amfijana
16	S	Lamberta b. m.	3 Nikity ispow.
17	N	Rudolfa b. Aniceta	4 5-a Posta Josyfa i G.
18	Pn	Apolonjusza w.	5 Teoduła i Agatopoda
19	W	Tymona m.	6 Ewtychija
20	Śr	Wiktora Ant.	7 Heorhija Episkopa
21	Cz	Anzelma b.	8 Irodiona i tow.
22	Pt	Sotera i Kaja p.p. m.m.	9 Ewpsychija
23	S	Wojciecha b. m.	10 Łazarewa Subota
24	N	Fidelisa, Egberta	11 Cwitna Antypy
25	Pn	Marka Ew.	12 Wasylija ep.
26	W	Kleta i Marcelina P.p.	13 Artemona
27	Śr	Teofila i Tertuljana	14 Martyna papy
28	Cz	Pawła od Krzyża	15 Arystarcha Puda i Tro.
29	Pt	Piotra m. Hugona op.	16 Ahapiji, Iryny i procz.
30	S	Katarzyny Seneńsk. p.	17 Symeona i Akakija

Święta prawosławne

7.IV-25.III Błagow. Presw. Bogorodicy. 24.II Whod Gospoden wo Jerusalim.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 7 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Nisan. Dnia 21 i 22 Pesach (pierwsze uroczyste święta Wielkanocne). Od 23 do 26 wolne święta Wielkanocne; dn. 27 i 28 ostatnie uroczyste święta Wielkanocne.

MAJ

ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	N	Filipa i Jakóba ap.	18 Woskresenije Chryst.
2	Pn	Dni krzyż. { Zygmunta kr., Atan.	19 Switłyj ponediłok
3	W	**Król. Korony Polskiej**	20 Switłyj wtor., Teod.
4	Śr	Florjana, Moniki	21 Januarija swm.
5	Cz	**Wniebowst.** P. Piusa V p.	22 Teodora Sikeota
6	Pt	Jana ap. ew. w Oleju	23 Wełykomucz. Georgia
7	S	Domiceli p.	24 Sawy str.
8	N	Stanisława bisk.	25 Tomyna, Marka ap.
9	Pn	Grzegorza z Nazjanzu	26 Wasyłija
10	W	Izydora rolnika	27 Symeona
11	Śr	Mamerta b.	28 Jakowa i Sosipatra
12	Cz	Pankracego	29 Muczenykiw Kizik
13	Pt	Serwacego	30 Jakowa ap.
14	S	Bonifacego	1 **Maj.** Jeremiji pror.
15	N	**Zielone Św.** Jana de la Salle	2 Myronosyć, Atanazija
16	Pn	**Poniedz. św.** Andrzeja Boboli	3 Teodozija Peczerskoho
17	W	Paschalisa	4 Pelahiji prep. mucz.
18	Śr	Wenancjusza m. Feliksa m.	5 Iryny mucz.
19	Cz	Pudencjany, Piotra Celest.	6 Jowa praw.
20	Pt	Bernardyna z Sieny w.	7 Akakija
21	S	Tymoteusza, Wiktora	8 Joana Bohostowa
22	N	**Św. Trójcy,** Julji m. p.	9 Pro Rozsłablenoho
23	Pn	Dezyderjusza b. m.	10 Cinona Zuszoła
24	W	Joanny m.	11 Mokija św mucz.
25	Śr	Grzegorza VII p.	12 Prepotow, Piatdes
26	Cz	**Boże Ciało** Filipa Nereusza	13 Glikeriji m.
27	Pt	Bedy w.	14 Izidora m.
28	S	Augustyna b.	15 Pachomija wel.
29	N	Marji Magd. de Paz.	16 Pro Samarjanku
30	Pn	Feliksa p. m.	17 Andromika ap.
31	W	Anieli, Petroneli	18 Teodota mucz.

Święta prawosławne.

1.V-18.IV Pascha Hristowa.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 7 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Ijar. Dn. 24 Łag-beomer

CZERWIEC
ma dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Śr	Jakóba b. w.	19 Patrikija
2	Cz	Marcelina. Blandyny	20 Tałaleja i tow.
3	Pt	Erazma b. m. Najśw. Ś.P.J.	21 Konstantina i Eleny
4	S	Franciszka Caracciolo	22 Wasyliska
5	N	Bonifacego b. m.	23 Pro Slipoho Mychaiła
6	Pn	Norberta i Klaudjusza b.	24 Symeona prep.
7	W	Roberta op.	25 Tretje Zn. hol. sw. J.
8	Śr	Medarda, Sewer.	26 Karpa ap.
9	Cz	Felicjana i Pelagji	27 Wozn. Teraponta swm.
10	P	Małgorzaty kr.	28 Nikyty prep.
11	S	Barnaby ap.	29 Teodoziji diwy
12	N	Eschyl. Jana w.	30 Sw Otciw Izaakija
13	Pn	Antoniego Padewskiego	31 Jermia
14	W	Bazylego W. w.	1 **Czerweń.** Justyna m.
15	Śr	Wita, Modesta, Krescencji	2 Nikyfora archiep.
16	Cz	Aliny, Benona, b. Justyny	3 Lukilijana i tow.
17	Pt	Adolfa, Jolanty, Innocent.	4 Mytrofana archiep.
18	S	Marka i Marcella m. w.	5 Pomynalna Subota
19	N	Gerwazego i Protazego	6 Soszestw, sw. Ducha
20	Pn	Sylwerjusza p. m.	7 Presw. Trójcy. Teod.
21	W	Alojzego Gonzagi	8 Teodora str.
22	Śr	Paulina, Flawjusza	9 Kyryla Aleks.
23	Cz	Agrypiny p. m.	10 Tymoteja swm.
24	Pt	Nar. św. Jana Chrzciciela	11 Wartołomeja i Warn.
25	S	Wilhelma op., Prospera	12 Onufrija Wel.
26	N	Jana i Pawła	13 1-a Wsich Światych
27	Pn	Władysława Kr.	14 Jelyseja pror.
28	W	Leona II. p.	15 Ammosa pror.
29	Śr	**Piotra i Pawła**	16 Tichona czudotw.
30	Cz	Wspom. św. Pawła ap.	17 Presw. Ewcharistiji

Święta prawosławne

9.VI-27.V Voznesenie Gosp.
20.7 Deń Sw. Ducha

Święta wyznania Mojżeszowego

Dn. 5 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Sywan; dn. 10 i 11 Szowuos (uroczyste Zielone Świątki).

LIPIEC
ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pt	Przenajśw. Krwi P. J. Romualda	18 Łeontija mucz.
2	S	Nawiedzenie N. M. P.	19 Judy ap.
3	N	Anatola, Heljodora, Leona	20 2-a po soszestwiju
4	Pn	Ireneusza, Teodora b.	21 Julijana m.
5	W	Antoniego Zakkarja	22 Ewsewija
6	Śr	Izajasza Pr., Łucji m.	23 Agrypiny m.
7	Cz	Cyryla i Metodego	24 Rożd. św. Ioana Kr.
8	Pt	Elżbiety królowej wd.	25 Sostradanije. Fewr.
9	S	Weroniki	26 Dawyda Sol. prep.
10	N	7 Braci męcz. Aleks.	27 3-a po Sosz. Serca Isus
11	Pn	Pelagji, Piusa I pap.	28 Peren, m. Kyra i Ioana
12	W	Jana Gwalberta op.	29 Petra i Pawła ap.
13	Śr	Małgorzaty p., Anakleta p.	30 Sobor 12 Apost.
14	Cz	Bonawentury	1 **Łyp.** Kosmy i Damiana
15	Pt	Rozesłanie św. Apostołów	2 Położenie Ryzy
16	S	M. B. Szkaplerznej	3 Jakinta m.
17	N	Aleksego w.	4 4-a po Sosz. Andreja
18	Pn	Szymona z Lipnicy	5 Kyryła i Metodja
19	W	Wincentego a Paulo	6 Atanazja Aton.
20	Śr	Bł. Czesława	7 Tomy i Akakja
21	Cz	Daniela, Praksedy	8 Prokopja m.
22	Pt	Marji Magdaleny	9 Pankratja m.
23	S	Apolinarego b.	10 Antonja Pecz. prep.
24	N	Bł. Kunegundy kr., Krystyny	11 5-a po Sosz. Eufymji
25	Pn	Jakóba ap., Krzysztofa	12 Prokła i Iłarja
26	W	Anny—Matki N.M.P.	13 Sobor Arch. Hawryiła
27	Śr	Natalji, Aurelji	14 Akiły ap.
28	Cz	Innocentego, Wiktora	15 Władymira rawnoap.
29	Pt	Marty, Kunegundy p.	16 Atynogena swm.
30	S	Abdona, Julity i Donatylli	17 Mariny wm.
31	N	Ignacego Lojoli w.	18 6-a po Sosz. Jakint.

Święta prawosławne

12.VII-29.VI Petra i Pawła.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 5 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Tamuz. Dnia 21 Szewo-Oser betamur (na pamiątkę oblężenia Jerozolimy).

SIERPIEŃ
ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Pn	Piotra w okowach	19 Makryny prep.
2	W	N.M.P. Anielskiej	20 Ilji pror.
3	Śr	Znalez. rel. Św. Szczepana	21 Symeona i Joanna
4	Cz	Dominika w.	22 Marji Mahdal.
5	Pt	M. B. Śnieżnej	23 Trofyma i tow. m.
6	S	Przemienienie Pańskie	24 Borysa i Hliba
7	N	Kajetana	25 7-a po Sosz. św. Anny
8	Pn	Cyrjaka m.	26 Jermolaja swm.
9	W	Romana m.	27 Pantelejmona
10	Śr	Wawrzyńca	28 Prochora i insz. ap.
11	Cz	Zuzanny i Dygny p.	29 Kalinika m.
12	Pt	Klary	30 Syły i Sylyana ap.
13	S	Hipolita i Kasjana mm.	31 Ewdokyma prep.
14	N	Euzebjusza b.	1 8-a po Sosz. **Serpeń**
15	Pn	**Wniebowzięcie N. M. P.**	2 Peren. moszcz. S efana
16	W	Joachima, Rocha	3 Izaakija
17	Śr	Jacka w., Juljanny	4 7 Mucz w Efezi
18	Cz	Heleny ces. Firmina. Agap.	5 Ewsygnja
19	Pt	Juljusza. Ludwika	6 Preobrażenje
20	S	Bernarda op.	7 Dometja
21	N	Joanny Fr. de Chantal	8 9-a po Sosz. Emiljana
22	Pn	Symforjana Tymoteusza	9 Mattija ap.
23	W	Filipa i Benicjusza	10 Ławrentja
24	Śr	Bartłomieja ap.	11 Eupla archid.
25	Cz	Ludwika kr. Patrycji	12 Fotja i Anikity m.
26	Pt	N. M. P. Jasnogórskiej	13 Maksyma isp.
27	S	Przen. rel. św. K·j Kalas.	14 Micheja pror.
28	N	Augustyna b. w. D. K. Aleks.	15 10-a po Szosz.
29	Pn	Ścięcie św. Jana Chrzciciela	16 Peren. Obraza Diom.
30	W	Róży Limańskiej, Fel.	17 Myrona
31	Śr	Rajmunda. Izabelli	18 Flora i Ławra

Święta prawosławne

9-6 Preobraż. Gospodne. 28-15 Uspenie Pr. Bogorodicy.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dnia 3 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Ab. Dnia 11 post Tyszebeab (na pamiątkę oblężenia Jerozolimy)

WRZESIEŃ
ma dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	Cz	Idziego op., Bronisławy	19 Andreja Strat. i tow.
2	Pt	Stefana kr. węg.	20 Samuiła pror.
3	S	Szymona słupnika	21 Tadeja ap.
4	N	Rozalji	22 11 po Sosz Ahatonika
5	Pn	Wawrzyńca Justyn. b. w.	23 Łupa m.
6	W	Zacharjasza Pr.	24 Ewtycha m.
7	Śr	Anastazji, Reginy, Jana ☾	25 Wartołomeja i Tyta
8	Cz	Narodzenie N. M. P	26 Adrijana i Natalji
9	Pt	Piotra Klawera, Sergjusza	27 Pimena prep.
10	S	Mikołaja z Tolentynu	28 Mojseja m. i Awhust.
11	N	Prota, Jacka m.	29 12 po Sosz. Usiknow.
12	Pn	Imienia N. M. P.	30 Aleksandra, Joanna
13	W	Filipa m., Eugenji	31 Położenje Pojasa Pr.
14	Śr	Podwyższenie św. Krzyża	1 **Weres.** Pocz. r. Sym.
15	Cz	N.M.P. Bolesnej, Nikodema	2 Mamanta m.
16	Pt	Euzebji, Kornela, Cyprjana	3 Antyma i Teokt.
17	S	Piętn. św. Franciszka	4 Wawyły m.
18	N	Józefa z Kupertyna	5 13 po Szosz. Zacharji
19	Pn	Januarego	6 Czudo Arch Mychaiła
20	W	Eustachego m.	7 Sozonta
21	Śr	Mateusza ap., Maurycego	8 Rożdestwo Bohorod.
22	Cz	Tomasza b. w.	9 Ioakima i Anny
23	Pt	Tekli p., Lina m. ☽	10 Minodory i dr.
24	S	N M.P. od wyk. niewolników	11 Teodory prep.
25	N	Bł. Ładysława z Gielniowa	12 14 po Sosz. Awton.
26	Pn	Cyprjana i Justyny mm.	13 Obnowlen. Chram.
27	W	Kosmy i Damjana mm.	14 Wozdw. Czesn. Kresta
28	Śr	Wacława kr.	15 Nikyty wm.
29	Cz	Michała Archanioła	16 Eufymji m.
30	Pt	Hieronima kapł.	17 Sofji

Święta prawosławne

21-8 Rożdestwa Presv. Bogorodicy. 27-14 Wozdwiżenie Kresta Gospodnia.

Święta wyznania Mojżeszowego

Dn. 2 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Elul.

PAŹDZIERNIK
ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	S	Bł. Jana z Dukli	18 Eumenija prep.
2	N	Aniołów Stróżów	19 15-a po Sosz. Trofima
3	Pn	Teresy od Dz. J. Ewalda m.	20 Ewstachja wm. i tow.
4	W	Franciszka Seraf.	21 Kodrata ap.
5	Śr	Placyda m.	22 Foky m. Jony pr.
6	Cz	Brunona, Emila	23 Zaczatje Predteczi
7	Pt	Wincentego Kadł., Justyny	24 Tekli prm.
8	S	Laurencji, Pelagji, Brigitty	25 Eufrożyny
9	N	Dionizego areop. Lud.	26 16-a po Sosz. Joana
10	Pn	Franciszka Borg., Pauliny	27 Kalistrata
11	W	Brunona, Germana, Zenaidy	28 Charitona
12	Śr	Maksymiljana	29 Kirijaka prep.
13	Cz	Edwarda kr.	30 Hryhorja swm.
14	Pt	Kaliksta p. m.	1 Żowteń Pokrow
15	S	Teresy p., Jadwigi	2 Kiprjana i Justyny
16	N	Saturnina, Martynjana	3 17-a po Sosz. Dionizja
17	Pn	Małgorzaty, Wiktora	4 Jeroteja świm.
18	W	Łukasza	5 Charytina m.
19	Śr	Piotra z Alkant.	6 Tomy ap.
20	Cz	Jana Kantego, Ireny	7 Serhija i Wakcha m.
21	Pt	Urszuli, Hilar.	8 Petahiji prep.
22	S	Filipa, Korduli i Alodji	9 Jakowa ap.
23	N	Ignacego, Teodora, Sewer.	10 18-a po Sosz.
24	Pn	Rafała Arch.	11 Fylypa ap.
25	W	Kryspina	12 Prowa
26	Śr	Ewarysta, Lucjana	13 Karpa i Papity m.
27	Cz	Sabiny, Flor.	14 Nazarja m. i tow.
28	Pt	Szymona i Tadeusza Ap.	15 Eutimja i Łukjana
29	S	Narcyza, Zenobjusza	16 Longina sotn.
30	N	**Chrystusa Króla,** Edmunda	17 19-a po Sosz. Oziji pr.
31	Pn	Antonina, Lucyli	18 Luky ap.

Swięta prawosławne

14-1 Pokrow Presw. Bogorodicy

Święta wyzn. Mojżeszowego

Dnia 1 i 2 Rosz-Haszana, Nowy Rok 5693 od stworzenia świata (dn. 2 1-szy dzień m-ca Tyszry); dn. 3 post Gedaljl. Dn. 10 Iom Kipur, post (Sądny Dzień); dn. 15 i 16 Sukos (uroczyste święto Szałasów); od 17 do 20 wolne święta Sukos; dn. 21 Hoszana Raba (święto palm); dn. 22 Szemini Aceres. Dn. 23 Symchas Tora, ostatnie uroczyste święta Sukos. Dnia 31 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Marcheszwan.

LISTOPAD
ma dni 30

Dni		Święta rzymsko-katolickie	Kalendarz grecko-katolicki
1	W	**Wszystkich Świętych**	19 Jolla pror.
2	Śr	Dzień Zaduszny	20 Artemja m.
3	Cz	Huberta, Sylwji	21 Ilarja wm.
4	Pt	Karola Bor., Modesty ☽	22 Awerkja
5	S	Zacharjasza i Elżbiety	23 Jakowa ap.
6	N	Leonarda, Feliksa	24 20-a po Sosz. Arety
7	Pn	Amaranta, Nikandra	25 Markjana i Martyrja
8	W	Gotfryda i Maura	26 **Dymitrja** wm.
9	Śr	Teodora i Oresta	27 Nestora m.
10	Cz	Andrzeja z Awel.	28 Terentja i Neonilly m.
11	Pt	Marcina b.	29 Anastazji m.
12	S	5 Braci Polaków	30 Zynowja i Zynowiji
13	N	Stanisława Kostki	31 21-a po Sosz Stachija
14	Pn	Jozafata, Jukunda	1 **Padołyst.** Kozmy i Dam
15	W	Leopolda, Gertrudy	2 Akindina
16	Śr	Edmunda, Otmara	3 Akepsima m.
17	Cz	Salomei, Grzegorza cudotw.	4 Joanikja i Nikandra
18	Pt	Odona, Anieli m.	5 Hataktiona i Epist.
19	S	Elżbiety król.	6 Pawła Archiep.
20	N	Feliksa Wal.	7 22-a po Sosz. Jerona
21	Pn	Alberta ☾	8 Mychaila Arch.
22	W	Cecylji, Filemona	9 Onyzyfora
23	Śr	Klemensa, Lukrecji	10 Erasta, Ołympa
24	Cz	Jana od Krzyża	11 Myny, Wiktora
25	Pt	Katarzyny p. m.	12 Josafata swm.
26	S	Piotra p. m. Jana Berchmansa	13 Joana Złatoust.
27	N	Walerjana, Wergiljusza b.	14 23-a po Sosz. Fylypa
28	Pn	Zdzisławy, Mansweta	15 Hurija, Samona
29	W	Saturnina i Filemona	16 Mateja ap.
30	Śr	Andrzeja Ap., Justyny	17 Hryhorja czudotw.

Święta prawosławne.	Święta wyznania Mojżeszowego
	Dnia 30 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Kisleiw.

GRUDZIEŃ
ma dni 31

Dni		Święta rzymsko-katolickie		Kalendarz grecko-katolicki
1	Cz	Natalji, Eligjusza		18 Platona i Romana
2	Pt	Bibiany		19 Awdija pror.
3	S	Franciszka Ksawerego		20 Hryhorja Dekap.
4	N	Barbary	☾	21 24 po Soszest.
5	Pn	Anastazji		22 Fylymona ap.
6	W	Mikołaja b.		23 Amfiloch a
7	Śr	Ambrożego b.		24 Kateryny i Merkurja
8	Cz	**Niepok. Poczęcia N.M.P.**		25 Kłymenta papy
9	Pt	Walerji i Leokadji		26 Alypja prep.
10	S	N. M. P. Loretańskiej		27 Jakowa persk.
11	N	Damazego, Sabiny		28 25 po Sosz. Stefana
12	Pn	Aleksandra m.		29 Paramona m.
13	W	Łucji	☺	30 Andreja ap.
14	Śr	Dyoskora i Herona		1 **Hrudeń.** Nauma pror.
15	Cz	Walerjana, Ireneusza		2 Awakuma pror.
16	Pt	Euzebjusza, Albina		3 Sofonija pror.
17	S	Łazarza b., Florjana		4 Warwary m.
18	N	Oczekiwanie N.M.P., Gracj.		5 26 po Sozz. Sawy pr.
19	Pn	Darjusza, Urbana		6 **Nykołaja czud.**
20	W	Teofila, Julj.	☽	7 Amwrozja
21	Śr	Tomasza ap. Sewer.		8 Patapja prep.
22	Cz	Zenona, Honorjusza		9 **Neporoczne Zaczatje**
23	Pt	Wiktorji, Magd.		10 Miny i Ermohena m.
24	S	Adama i Ewy, Irminy		11 Danyiła prep.
25	N	**Boże Narodzenie**		12 27 po Sosz. Spiridjona
26	Pn	**Szczepana męcz.**		13 Ewstratja i tow. m.
27	W	Jana ap. i ew.		14 Tyrsa i tow.
28	Śr	Młodzianków	☻	15 Elewterja
29	Cz	Tomasza K.		16 Aggeja pror.
30	Pt	Eugenjusza		17 Danyiła pror.
31	S	Sylwestra p. w.		18 Sewastijana m.

Święta prawosławne

4.XII-21.XI Vvedenie vo Hram Prev. Bogorodicy.

Święta wyznnnia Mojżeszowego

Dnia 24 do 31 Chanuka (św. Makabeuszów): dn. 30 Rozchodesz czyli 1-szy dz. m-ca Tejwejs.

☉ W 7.46 Z 15.33 ☽ W — — Z 11.11	**Nowy Rok**	Piątek	**Styczeń**	**1**

Zapiski:

☉ W 7.46 Z 15.34 ☽ W 1.13 Z 11.23	*Imien. Jezus* Makar.	Sobota	**Styczeń**	**2**

Zapiski:

☉ W 7.45 Z 15.35 ☽ W 2.42 Z 11.40	Genowefy p.	Niedziela	**Styczeń**	**3**

Zapiski:

Styczeń	**4**	Poniedziałek	Tytusa B.	☉ W 7.55 Z 15.36	☽ W 4.13 Z 12.1

Zapiski:

Styczeń	**5**	Wtorek	Telesfora	☉ W 7.48 Z 15.38	☽ W 5.43 Z 12.33

Zapiski:

Styczeń	**6**	Środa	3 Króli	☉ W 7.44 Z 15.39	☽ W 7.2 Z 13.31

Zapiski:

☉ W 7.44 Z 15.40 ☽ W 8.3 Z 14.26	Lucjana Juljana M.	Czwartek	Styczeń	7

Zapiski:

☉ W 7.44 Z 15.42 ☽ W 8.45 Z 15.46	Seweryn Op	Piątek	Styczeń	8

Zapiski:

☉ W 7.43 Z 15.43 ☽ W 9.12 Z 17.9	Marcjanny P.	Sobota	Styczeń	9

Zapiski:

Styczeń 10	Niedziela	Agatona P.		W 7.43 Z 15.44 W 9.40 Z 18.31

Zapiski:

Styczeń 11	Poniedziałek	Honoraty P.		W 7.42 Z 15.45 W 9.44 Z 19.48

Zapiski:

Styczeń 12	Wtorek	Arkadjusza		W 7.42 Z 15.47 W 9.55 Z 21.3

Zapiski:

☉ W 7.41 Z 15.48 ☽ W 10.3 Z 22.14	Gotfryda i Leona	Środa	**Styczeń 13**

Zapiski:

☉ W 7.40 Z 15.50 ☽ W 10.12 Z 23.24	Eufrozyny P.	Czwartek	**Styczeń 14**

Zapiski:

☉ W 7.39 Z 15.52 ☽ W 10.21 Z — —	Pawła I. Pust	Piątek	**Styczeń 15**

Zapiski:

Styczeń 16	Sobota	Marcelego P. M.	☉ W 7.38 Z 15.53 W 10.31 Z 0.35

Zapiski:

Styczeń 17	Niedziela	Antoniego Op.	☉ W 7.38 Z 15.55 W 10.45 Z 1.40

Zapiski:

Styczeń 18	Poniedziałek	*Kat. św. Piotra*	☉ W 7.37 Z 15.56 W 11.2 Z 3.5

Zapiski:

☉ W 7.36 Z 15.58 ☽ W 11.27 Z 4.21	Henryka B. W.	Wtorek	Styczeń **19**

Zapiski:

☉ W 7.36 Z 16.00 ☽ W 12.5 Z 5.35	Fabjana i Sebastjana	Środa	Styczeń **20**

Zapiski:

☉ W 7.34 Z 16.1 ☽ W 13.0 Z 6.39	Agnieszki P. M.	Czwartek	Styczeń **21**

Zapiski:

Styczeń 22	Piątek	Wincentego i Anastaz. M.	☉ W 7.33 Z 16.3 W 14.13 Z 7.28

Zapiski:

Styczeń 23	Sobota	Rajmunda	☉ W 7.32 Z 16.4 W 15.38 Z 8.2

Zapiski:

Styczeń 24	Niedziela	Tymoteusza B. M.	☉ W 7.30 Z 16.6 W 17.8 Z 8.25

Zapiski:

☉ W 7.29 Z 16.8 ☽ W 18.28 Z 8.42	*Nawr. św. Pawła A.*	Poniedziałek	**Styczeń 25**

Zapiski:

☉ W 7.28 Z 16.10 ☽ W 20.7 Z 8.56	Polikarna B. M.	Wtorek	**Styczeń 26**

Zapiski:

☉ W 7.26 Z 16.12 ☽ W 21.33 Z 9.7	Jana	Środa	**Styczeń 27**

Zapiski:

Styczeń 28	Czwartek	Walerego	☉ W 7.25 Z 16.13	☽ W 23.0 Z 9.19

Zapiski:

Styczeń 29	Piątek	Franciszka Sazel. B. W.	☉ W 7.23 Z 16.15	☽ W — — Z 9.30

Zapiski:

Styczeń 30	Sobota	Martyny P. M.	☉ W 7.21 Z 16.17	☽ W 0.29 Z 9.45

Zapiski:

☉ W 7.20 Z 16.19 ☽ W 1.59 Z 10.4	Piotra Nolasko W	Niedziela	**Styczeń 31**

Zapiski:

☉ W 7.19 Z 16.21 ☽ W 3.29 Z 10.32	Ignacego B. M.	Poniedziałek	**Luty 1**

Zapiski:

☉ W 7.17 Z 16.23 ☽ W 4.50 Z 11.13	**Oczyszcz. N. M. P.**	Wtorek	**Luty 2**

Zapiski:

Luty	3	Środa	Błażeja B. M.	☉ W 7.16 Z 16.25 ☽ W 5.56 Z 12.12

Zapiski:

Luty	4	Czwartek	Andrzeja B.	☉ W 7.14 Z 16.26 ☽ W 6.43 Z 13.25

Zapiski:

Luty	5	Piatek	Agaty P. M.	☉ W 7.12 Z 16.28 ☽ W 7.14 Z 14.47

Zapiski:

☉ W 7.10 Z 16.30 ☽ W 7.35 Z 16.19	Doroty P. M.	Sobota	Luty	6

Zapiski:

☉ W 7.9 Z 16.32 ☽ W 7.50 Z 17.29	Romualda Op.	Niedziela	Luty	7

Zapiski:

☉ W 7.07 Z 16.34 ☽ W 8.2 Z 18.44	Jana z Malty	Poniedziałek	Luty	8

Zapiski:

Luty 9	Wtorek	Apolonji P. M.	☉ W 7.5 Z 16 36 ☽ W 8.12 Z 19.57

Zapiski:

Luty 10	Środa	Scholastyki Popielec	☉ W 7.3 Z 16.38 ☽ W 8.19 Z 21.8

Zapiski:

Luty 11	Czwartek	Objaw. NMP w Lourdes	☉ W 7.2 Z 16.39 ☽ W 8.29 Z 22.19

Zapiski:

☉ W 7.0 Z 16.41 ☽ W 8.38 Z 23.41	Modesta	Piątek	Luty	12

Zapiski:

☉ W 6.58 Z 16.43 ☽ W 8.49 Z — —	Grzegorza	Sobota	Luty	13

Zapiski:

☉ W 5.56 Z 16.45 ☽ W 9.5 Z 0.46	Walentego B. M.	Niedziela	Luty	14

Zapiski:

Luty	15	Poniedziałek	Faustyna	☉ W 654. Z 16.47 ☽ W 9.26 Z 2.2

Zapiski:

Luty	16	Wtorek	Juljanny P. M.	☉ W 6.52 Z 16.49 ☽ W 9.56 Z 3.17

Zapiski:

Luty	17	Środa	Aleksego	☉ W 6.50 Z 16.51 ☽ W 10.42 Z 4.25

Zapiski:

☉ W 6.48 Z 16.52 ☽ W 11.45 Z 5.19	Symeona	Czwartek	Luty	18

Zapiski:

☉ W 6.46 Z 16.54 ☽ W 13.5 Z 5.58	Konrada W.	Piątek	Luty	19

Zapiski:

☉ W 6.44 Z 16.56 ☽ W 14.35 Z 6.27	Leona B.	Sobota	Luty	20

Zapiski:

Luty 21	Niedziela	Feliksa	☉ W 6.42 Z 16.58 ☽ W 16.7 Z 6.47

Zapiski:

Luty 22	Poniedziałek	Małgorzaty	☉ W 6.40 Z 17.0 ☽ W 17.38 Z 7.2

Zapiski:

Luty 23	Wtorek	Piotra Damjana B.	☉ W 6.38 Z 17.2 ☽ W 19.9 Z 7.13

Zapiski:

☉ W 6.36 Z 17.4 ☽ W 20.39 Z 7.25	Sergjusza	Środa	**Luty 24**

Zapiski:

☉ W 6.33 Z 17.2 ☽ W 22.11 Z 7.37	Macieja Ap.	Czwartek	**Luty 25**

Zapiski:

☉ W 6.31 Z 17.8 ☽ W 23.44 Z 7.51	Aleksandra Bisk.	Piątek	**Luty 26**

Zapiski:

Luty	27	Sobota	Juljana i Leandra	☉ W 6.29 Z 17.10 ☽ W — — Z 8.9

Zapiski:

Luty	28	Niedziela	Romana Op.	☉ W 6.27 Z 17.11 ☽ W 1.15 Z 8.34

Zapiski:

Luty	29	Poniedziałek	Oswalda b. Leandra	☉ W 6.25 Z 17.13 ☽ W 2.41 Z 9.11

Zapiski:

☉ W 6.23 Z 17.15 ☽ W 3.52 Z 10.4	Albina B. W.	Wtorek	Marzec	1

Zapiski:

☉ W 6.21 Z 17.17 ☽ W 4 44 Z 11.13	Heleny Ces.	Środa	Marzec	2

Zapiski:

☉ W 6.18 Z 17.19 ☽ W 5.19 Z 12.32	Kunegundy Ces.	Czwartek	Marzec	3

Zapiski:

Marzec	**4**	Piątek	Kazimierza Kr. W.	☉ W 6.16 Z 17.21 ☽ W 5.42 Z 13 53

Zapiski:

Marzec	**5**	Sobota	Gerazyna P.	☉ W 6.14 Z 17.22 ☽ W 5.58 Z 15.13

Zapiski:

Marzec	**6**	Niedziela	Marcjana B. M.	☉ W 6.12 Z 17.24 ☽ W 6.10 Z 16.28

Zapiski:

☉ W 6.10 Z 17.26 ☽ W 6.20 Z 17.42	Tomasza z Akw.	Poniedziałek	Marzec	7

Zapiski:

☉ W 6.8 Z 17.27 ☽ W 6.28 Z 18.54	Jana Bożego	Wtorek	Marzec	8

Zapiski:

☉ W 6.5 Z 17.29 ☽ W 6,37 Z 20.5	Franciszki	Środa	Marzec	9

Zapiski:

Marzec **10**	Czwartek	40 męczenników	☉ W 6.2 Z 17.31 ☽ W 6.46 Z 21.16

Zapiski:

Marzec **11**	Piątek	Konstantego W.	☉ W 6.8 Z 17.33 ☽ W 6 56 Z 22.30

Zapiski:

Marzec **12**	Sobota	Grzegorza Wielk. P.	☉ W 5 58 Z 17.35 ☽ W 7.10 Z 23.45

Zapiski:

☉ W 5.56 Z 17.36 ☽ W 7.28 Z — —	Krystyny P. M.	Niedziela	Marzec **13**

Zapiski:

☉ W 5.54 Z 17.38 ☽ W 7.54 Z 1.0	Matyldy Kr. M.	Poniedziałek	Marzec **14**

Zapiski:

☉ W 5.51 Z 17.42 ☽ W 8.32 Z 2.10	Klemensa H	Wtorek	Marzec **15**

Zapiski:

Marzec 16	Środa	Abrahama Pustel.	☉ W 5.48 Z 17.42 ☽ W 9.26 Z 3.9

Zapiski:

Marzec 17	Czwartek	Gertrudy	☉ W 5.46 Z 17.44 ☽ W 10.37 Z 3.55

Zapiski:

Marzec 18	Piątek	Gabryela Arch.	☉ W 5.44 Z 17.45 ☽ W 12.1 Z 4.27

Zapiski:

☉ W 5.42 Z 17.47 ☽ W 13.31 Z 4.49	Józefa Obl. N. M. P.	Sobota	Marzec 19

Zapiski:

☉ W 5.40 Z 17.48 ☽ W 15.2 Z 5.6	Klazudji	Niedziela	Marzec 20

Zapiski:

☉ W 5.38 Z 17.56 ☽ W 16.33 Z 5.20	Benedyk a Op.	Poniedziałek	Marzec 21

Zapiski:

Marzec 22	Wtorek	Katarzyny Szw.	☉ W 5.35 Z 17.52 ☽ W 18.5 Z 5.31

Zapiski:

Marzec 23	Środa	Wiktorji i Pelagji	☉ W 5.32 Z 17.54 ☽ W 19.39 Z 5.43

Zapiski:

Marzec 24	Czwartek	Marka i Tymoteusza	☉ W 5.30 Z 17.56 ☽ W 21.14 Z 5.36

Zapiski:

☉ W 5.28 Z 17.57 ☽ W 22.51 Z 6.13	Zwiastow. N. M. P.	Piątek	Marzec 25

Zapiski:

☉ W 5.26 Z 17.59 ☽ W — — Z 6.34	Dyzmy	Sobota	Marzec 26

Zapiski:

☉ W 5.23 Z 18.0 ☽ W 0.23 Z 7.7	Wielkanoc Jana Dam.	Niedziela	Marzec 27

Zapiski:

Marzec 28	Poniedziałek	Pon. Wielk. Jana Kap.		W W	5.21 Z 18.2 1.43 Z 7.56

Zapiski:

Marzec 29	Wtorek	Eustazego		W W	5,18 Z 18.4 2.43 Z 9.2

Zapiski:

Marzec 30	Środa	Gwiryna		W W	5.16 Z 18.6 3.22 Z 10.20

Zapiski:

☉ W 5.14 Z 18.8 ☽ W 3.48 Z 11.41	Balbiny P.	Czwartek	Marzec **31**

Zapiski:

☉ W 5.12 Z 18.9 ☽ W 4.6 Z 13.1	Teodory	Piątek	**Kwiec. 1**

Zapiski:

☉ W 5.10 Z 18.11 ☽ W 4.19 Z 14.17	Franciszka	Sobota	**Kwiec. 2**

Zapiski:

Kwiec. 3	Niedziela	Ryszarda	☉	W 5.7	Z 18.12
			☽	W 4.30	Z 15.31

Zapiski:

Kwiec. 4	Poniedziałek	Izydora	☉	W 5.4	Z 18.14
			☽	W 4.38	Z 16.42

Zapiski:

Kwiec. 5	Wtorek	Wincentego	☉	W 5.2	Z 18.16
			☽	W 4.47	Z 17.53

Zapiski:

☉ W 5.0 Z 18.18 ☽ W 4.55 Z 19.4	Wilhelma	Środa	Kwiec.	6

Zapiski:

☉ W 4.58 Z 18.20 ☽ W 5.5 Z 20.17	Epifanjusza	Czwartek	Kwiec.	7

Zapiski:

☉ W 4.56 Z 18.21 ☽ W 5.18 Z 21.33	Dyonizego B.	Piątek	Kwiec.	8

Zapiski:

Kwiec. 9	Sobota	Marcelego	☉ W 4 54 Z 18.23 ☽ W 5.34 Z 22.47	

Zapiski:

Kwiec. 10	Niedziela	Ezechiela	☉ W 4.51 Z 18.25 ☽ W 5.56 Z 23.58

Zapiski:

Kwiec. 11	Poniedziałek	Leona Wielkiego	☉ W 4.48 Z 18.17 ☽ W 6.29 Z — —

Zapiski:

☉ W 4.46 Z 18.28 ☽ W 7.17 Z 1.1	Wiktora	Wtorek	**Kwiec.**	**12**

Zapiski:

☉ W 4.44 Z 18.30 ☽ W 8.21 Z 1.51	Hermenegil. Król. M.	Środa	**Kwiec.**	**13**

Zapiski:

☉ W 4.42 Z 18.31 ☽ W 9.37 Z 2.26	Walerjana i Justyna	Czwartek	**Kwiec.**	**14**

Zapiski:

Kwiec. 15	Piątek	Anastazji	☉ W 4.40 Z 18.33 ☽ W 11.2 Z 2.52

Zapiski:

Kwiec. 16	Sobota	Lamberta	☉ W 4.38 Z 18.35 ☽ W 12.30 Z 3.10

Zapiski:

Kwiec. 17	Niedziela	Aniceta	☉ W 4.35 Z 18.37 ☽ W 13.58 Z 3.25

Zapiski:

☉ W 4.33 Z 18.39 ☽ W 15.27 Z 3.36	Apoleńjusza	Poniedziałek	Kwiec.	18

Zapiski:

☉ W 4.31 Z 18.40 ☽ W 17.0 Z 3.48	Tymona M.	Wtorek	Kwiec.	19

Zapiski:

☉ W 4.29 Z 18.42 ☽ W 18.35 Z 4.1	Wiktora	Środa	Kwiec.	20

Zapiski:

Kwiec. 21	Czwartek	Anzelma B.	☉ ☽	W 4.27 Z 18.43 W 20.13 Z 4.15

Zapiski:

Kwiec. 22	Piątek	Sotera	☉ ☽	W 4.25 Z 18.45 W 21.51 Z 4.35

Zapiski:

Kwiec. 23	Sobota	Wojciecha B. M.	☉ ☽	W 4.22 Z 18.47 W 23.22 Z 5.3

Zapiski:

⊙ W 4.20 Z 18.49 ☽ W — — Z 5.45	Fidelisa	Niedziela	**Kwiec. 24**

Zapiski:

⊙ W 4.18 Z 18.51 ☽ W 0.32 Z 6 47	Marka Ewang.	Poniedziałek	**Kwiec. 25**

Zapiski:

⊙ W 4.16 Z 18.52 ☽ W 1.21 Z 8.3	Kleta i Marc.	Wtorek	**Kwiec. 26**

Zapiski:

Kwiec. 27	Środa	Teofila i Tertuljana	☉	W 4.14	Z 18.54
			☽	W 1.52	Z 9.27

Zapiski:

Kwiec. 28	Czwartek	Pawła od Krzyża W.	☉	W 4.12	Z 18.56
			☽	W 2.13	Z 10.48

Zapiski:

Kwiec. 29	Piątek	Pawła M.	☉	W 4.10	Z 18.58
			☽	W 2.27	Z 12.6

Zapiski:

☉ W 4.8 Z 18.59 ☽ W 2.39 Z 13.20	Katarzyny Seneńsk.	Sobota	Kwiec. 30

Zapiski:

☉ W 4.6 Z 19.1 ☽ W 2.48 Z 14.32	Filipa i Jakóba Ap.	Niedziela	Maj 1

Zapiski:

☉ W 4.4 Z 9.1 ☽ W 2.56 Z 15.43	Zygmunta Kr. M.	Poniedziałek	Maj 2

Zapiski:

Maj	3	Wtorek	Roczn. Konst.	☉ W 4.3 Z 19.4 ☽ W 3.5 Z 16.54

Zapiski:

Maj	4	Środa	Florjana M.	☉ W 4.1 Z 19.5 ☽ W 3.15 Z 18.6

Zapiski:

Maj	5	Czwartek	Wniebowst.	☉ W 3.59 Z 19.7 ☽ W 3.26 Z 19.20

Zapiski:

☉ W 3.57 Z 19.9 ☽ W 3.41 Z 20.35	Jana Apost. i Ew. w Ol.	Piątek	Maj	6

Zapiski:

☉ W 3.55 Z 19.11 ☽ W 4.2 Z 21.49	Deniceli i Eufrozyny	Sobota	Maj	7

Zapiski:

☉ W 3.53 Z 19.12 ☽ W 4.32 Z 22.55	Stanisława B.M.P.K.P	Niedziela	Maj	8

Zapiski:

Maj	9	Poniedziałek	Grzegorza	☉ W 3.51 Z 19.14 ☽ W 5.14 Z 23.48

Zapiski:

Maj	10	Wtorek	Izydora	☉ W 3.49 Z 15.38 ☽ W 6.13 Z — —

Zapiski:

Maj	11	Środa	Mamerta	☉ W 3.47 Z 19.17 ☽ W 7.25 Z 0.27

Zapiski:

☉ W 3.46 Z 19.19 ☽ W 8.45 Z 0.55	Pankracego	Czwartek	Maj	12

Zapiski:

☉ W 3.45 Z 19.21 ☽ W 10.9 Z 1.15	Serwacego	Piątek	Maj	13

Zapiski:

☉ W 3.43 Z 19.22 ☽ W 11.34 Z 1.30	Bonifacego	Sobota	Maj	14

Zapiski:

Maj	15	Niedziela	Zielone św.	☉ W 3.41 Z 19.24	☽ W 13.0 Z 1.43

Zapiski:

Maj	16	Poniedziałek	Poniedz. św.	☉ W 3.40 Z 19.25	☽ W 14.27 Z 1.54

Zapiski:

Maj	17	Wtorek	Paschalisa	☉ W 3.39 Z 19.26	☽ W 15.58 Z 2.5

Zapiski:

☉ W 3.37 Z 19.28 ☽ W 17.33 Z 1.18	Feliksa	Środa	Maj **18**

Zapiski:

☉ W 3.36 Z 19.29 ☽ W 19.12 Z 2.35	Piotra Celestyna	Czwartek	Maj **19**

Zapiski:

☉ W 3.34 Z 19.31 ☽ W 20.47 Z 2.58	Bernadyna Seneńsk. W.	Piątek	Maj **20**

Zapiski:

Maj	21	Sobota	Wiktora M.	☉ W 3.33 Z 19.33 ☽ W 22.10 Z 3.33

Zapiski:

Maj	22	Niedziela	Św. Trójcy Heleny P.	☉ W 3.32 Z 19.34 ☽ W 23.11 Z 4.28

Zapiski:

Maj	23	Poniedziałek	Dezyderego B. M.	☉ W 3.30 Z 19.25 ☽ W 23.51 Z 5.40

Zapiski:

☉ W 3.29 Z 19.37 ☽ W — — Z 7.3	Joanny	Wtorek	Maj	24

Zapiski:

☉ W 3.28 Z 19.38 ☽ W 0.16 Z 8.29	Grzeg. VII	Środa	Maj	25

Zapiski:

☉ W 3.27 Z 19.39 ☽ W 0.33 Z 9.51	Boże Ciało	Czwartek	Maj	26

Zapiski:

Maj	27	Piątek	Bedy W.	☉ W 3.26 Z 19.14 ☽ W 0.46 Z 11.7

Zapiski:

Maj	28	Sobota	Augustyna B. W.	☉ W 3.25 Z 19.42 ☽ W 0.56 Z 12.21

Zapiski:

Maj	29	Niedziela	Marji Magd.	☉ W 3.24 Z 19.44 ☽ W 1.4 Z 13.32

Zapiski:

☉ W 3.23 Z 19.45 ☽ W 1.13 Z 14.42	Feliksa P. M.	Poniedziałek	Maj	30

Zapiski:

☉ W 3.22 Z 19.46 ☽ W 1.23 Z 15.54	Anieli P.	Wtorek	Maj	31

Zapiski:

☉ W 3.21 Z 19.47 ☽ W 1.34 Z 17.8	Bł. Jakóba	Środa	Czerw.	1

Zapiski:

Czerw.	**2**	Czwartek	Marcelina i Blandyny	☉ W 3.20 Z 19.48 ☽ W 1.48 Z 1823.

Zapiski:

Czerw.	**3**	Piątek	Erazma B. M.	☉ W 3.19 Z 19.49 ☽ W 2.7 Z 19.37

Zapiski:

Czerw.	**4**	Sobota	Franciszka	☉ W 3.19 Z 19.50 ☽ W 2.34 Z 20.46

Zapiski:

☉ W 3.18 Z 19.51 ☽ W 3.13 Z 21.44	Bonifacego B. M.	Niedziela	Czerw.	5

Zapiski:

☉ W 3.17 Z 19.52 ☽ W 4.7 Z 22 28	Norberta i Klaudjusza	Poniedziałek	Czerw.	6

Zapiski:

☉ W 3.16 Z 19.53 ☽ W 5.16 Z 22.59	Roberta Op.	Wtorek	Czerw.	7

Zapiski:

Czerw. 8	Środa	Medarda	☉ W 3.16 Z 19.54	☽ W 6.35 Z 23.20

Zapiski:

Czerw. 9	Czwartek	Felicjana	☉ W 3.15 Z 19.56	☽ W 9.50 Z 23.50

Zapiski:

Czerw. 10	Piątek	Małgorzaty Kr.	☉ W 3.15 Z 19.56	☽ W 9.50 Z 23.50

Zapiski:

☉ W 3.15 Z 19.56 ☽ W 10.44 Z — —	Barnaby Ap.	Sobota	Czerw.	11

Zapiski:

☉ W 3.14 Z 19.57 ☽ W 12.8 Z 0.1	Jana	Niedziela	Czerw.	12

Zapiski:

☉ W 3.14 Z 19.57 ☽ W 13.34 Z 0.12	Antoniego Padew. W.	Poniedziałek	Czerw.	13

Zapiski:

Czerw.	14	Wtorek	Bazylego Wielk.	☉ W 3.14 Z 19.58 ☽ W 15.3 Z 0.24

Zapiski:

Czerw.	15	Środa	Wita, Modesta i Kres.	☉ W 3.14 Z 19.59 ☽ W 16.37 Z 0.38

Zapiski:

Czerw.	16	Czwartek	Aliny Bennona B.	☉ W 3.14 Z 19.59 ☽ W 18.13 Z 0.58

Zapiski:

☉ W 3.14 Z 19.59 ☽ W 19.43 Z 1.26	Innocenteg. Adolfa E.	Piątek	Czerw.	17

Zapiski:

☉ W 3.14 Z 20.0 ☽ W 20.55 Z 2.10	Marka i Marcelina	Sobota	Czerw.	18

Zapiski:

☉ W 3.14 Z 20.0 ☽ W 21.44 Z 3.16	Gerwazego i Protazego	Niedziela	Czerw.	19

Zapiski:

Czerw. **20**	Poniedziałek	Sylwerjusza P. M.	☉ ☽	W 3.14 Z 20.0 W 22.16 Z 4.36

Zapiski:

Czerw. **21**	Wtorek	Alojzego Gonz.	☉ ☽	W 3.14 Z 20.1 W 22.36 Z 6.3

Zapiski:

Czerw. **22**	Środa	Paulina B. W.	☉ ☽	W 3.15 Z 20.1 W 22.51 Z 7.28

Zapiski:

☉ W 3.15 Z 20.1 ☽ W 23.3 Z 8.49	Agrypiny P. M.	Czwartek	Czerw. **23**

Zapiski:

☉ W 3.15 Z 20.1 ☽ W 23.12 Z 10.5	Narodzenie św. JanaCh.	Piątek	Czerw. **24**

Zapiski:

☉ W 3.16 Z 20.1 ☽ W 23. 1 Z 11.18	Prospera B. W.	Sobota	Czerw. **25**

Zapiski:

Czerw.	**26**	Niedziela	Jana i Pawła	☉ W 3.16 Z 20.1 ☽ W 23.30 Z 12.29

Zapiski:

Czerw.	**27**	Poniedziałek	Władysława Kr. W.	☉ W 3.16 Z 20.1 ☽ W 23.40 Z 13.41

Zapiski:

Czerw.	**28**	Wtorek	Leona II W. P.	☉ W 3.17 Z 20.1 ☽ W 23.53 Z 14.53

Zapiski:

☉ W 3.17 Z 20.1 ☽ W — — Z 16.18	Ś.Ś. Piotra i Pawła A.	Środa	Czerw.	29

Zapiski:

☉ W 3.18 Z 20.1 ☽ W 0.10 Z 17.23	Wspom. Św. Pawła Ap.	Czwartek	Czerw.	30

Zapiski:

☉ W 3.18 Z 20.1 ☽ W 0.34 Z 18.3	Najśw. Krwi P. Jez.	Piątek	Lipiec	1

Zapiski:

Lipiec	2	Sobota	Nawiedzen. N.M.P.	☉ W 3 19 Z 20.0 ☽ W 1.9 Z 19.37

Zapiski:

Lipiec	3	Niedziela	Anatoljusza i Heljodora	☉ W 3.20 Z 20.0 ☽ W 1.58 Z 20.26

Zapiski:

Lipiec	4	Poniedziałek	Teodora	☉ W 3.21 Z 19.59 ☽ W 3.4 Z 21.1

Zapiski:

☉ W 3.22 Z 19.59 ☽ W 4.21 Z 21.26	Antoniego Żak.	Wtorek	Lipiec	5

Zapiski:

☉ W 3.23 Z 19.58 ☽ W 5.44 Z 21.44	Izajasza Pr.	Środa	Lipiec	6

Zapiski:

☉ W 3.24 Z 19.57 ☽ W 7.9 Z 21.58	Cyryla i Metodego	Czwartek	Lipiec	7

Zapiski:

Lipiec	**8**	Piątek	Elżbiety Kr. Wd.	☉ W 3.25 Z 19.56 ☽ W 8.33 Z 22.9

Zapiski:

Lipiec	**9**	Sobota	Weroniki P.	☉ W 3.26 Z 19.56 ☽ W 9.56 Z 22.19

Zapiski:

Lipiec	**10**	Niedziela	7 br. męcz. Aleks.	☉ W 3.27 Z 19.55 ☽ W 11.20 Z 22.31

Zapiski:

☉ W 3.28 Z 19.54 ☽ W 12.46 Z 22.44	Pelagji P. M.	Poniedziałek	Lipiec	11

Zapiski:

☉ W 3.29 Z 19.54 ☽ W 14.16 Z 23.0	Jana Gwalberta	Wtorek	Lipiec	12

Zapiski:

☉ W 3.30 Z 19.53 ☽ W 15.49 Z 23.24	Małgorzaty P. M.	Środa	Lipiec	13

Zapiski:

Lipiec 14	Czwartek	Bonawent. B. W. D. K	☉ W 3.31 Z 19.52 ☽ W 17.19 Z — —

Zapiski:

Lipiec 15	Piątek	Rozesłanie Apost.	☉ W 3.32 Z 19.51 ☽ W 18.38 Z 0.1

Zapiski:

Lipiec 16	Sobota	N.M.P. Szkaplerz.	☉ W 3.34 Z 19.49 ☽ W 19.35 Z 0.55

Zapiski:

☉ W 3.35 Z 19.48 ☽ W 20.14 Z 2.8	Aleksego W.	Niedziela	Lipiec	17

Zapiski:

☉ W 3.36 Z 19.47 ☽ W 20.39 Z 3.33	Szymona z Lipnicy	Poniedziałek	Lipiec	18

Zapiski:

☉ W 3.37 Z 19.46 ☽ W 20.56 Z 5.1	Wincentego à Paulo	Wtorek	Lipiec	19

Zapiski:

Lipiec	**20**	Środa	Czesława w.	☉ W 3.39 Z 19.45 ☽ W 21.9 Z 5.25

Zapiski:

Lipiec	**21**	Czwartek	Praksedy P. M.	☉ W 3.40 Z 19.44 ☽ W 21.18 Z 7.44

Zapiski:

Lipiec	**22**	Piątek	Marji Magdaleny	☉ W 3.41 Z 19.43 ☽ W 21.28 Z 9.0

Zapiski:

☉ W 3.42 Z 19.41 ☽ W 21.37 Z 10.13	Apolinarego B. M.	Sobota	Lipiec	23

Zapiski:

☉ W 3.44 Z 19.40 ☽ W 21.47 Z 11.25	Bł. Kunegundy P.	Niedziela	Lipiec	24

Zapiski:

☉ W 3.46 Z 19.38 ☽ W 21.58 Z 12.37	Jakóba Apost.	Poniedziałek	Lipiec	25

Zapiski:

Lipiec	**26**	Wtorek	Anny Mat. N. M. P.	☉ W 3.47 Z 19.37 ☽ W 22.13 Z 13.52

Zapiski:

Lipiec	**27**	Środa	Natalji M.	☉ W 3.48 Z 19.35 ☽ W 22.35 Z 15.7

Zapiski:

Lipiec	**28**	Czwartek	Innocent. i Wiktora	☉ W 3.50 Z 19.36 ☽ W 23.4 Z 16.20

Zapiski:

⊙ W 3.52 Z 19.33 ☽ W 23.47 Z 17.27	Marty P.	Piątek	Lipiec	29

Zapiski:

⊙ W 3.53 Z 19.31 ☽ W — — Z 18.21	Julitty i Donatylli	Sobota	Lipiec	30

Zapiski:

⊙ W 3.54 Z 19.29 ☽ W 0.47 Z 19.1	Ignacego Lojoli W.	Niedziela	Lipiec	31

Zapiski:

Sierpień 1	Poniedziałek	Piotra Ap. w Okowach	☉ W 3.56 Z 19.28	☽ W 2.1 Z 19.29

Zapiski:

Sierpień 2	Wtorek	N. M. P. Aniel.	☉ W 3.58 Z 19.26	☽ W 3.25 Z 19.29

Zapiski:

Sierpień 3	Środa	Znalez. rel. św. Szczep.	☉ W 3.59 Z 19.24	☽ W 4.51 Z 20.4

Zapiski:

☉ W 4.01 Z 19.22 ☽ W 6.16 Z 20.17	Dominika w.	Czwartek	Sierpień **4**

Zapiski:

☉ W 4.2 Z 19.21 ☽ W 7.42 Z 20.28	N. M. P. Śnieżnej	Piątek	Sierpień **5**

Zapiski:

☉ W 4.04 Z 19.19 ☽ W 9.7 Z 20.39	Przemien. Pańskie	Sobota	Sierpień **6**

Zapiski:

Sierpień 7	Niedziela	Kajetana W.	☉ W 4.05 Z 19.17 ☽ W 10.33 Z 20.51

Zapiski:

Sierpień 8	Poniedziałek	Cyrjaka	☉ W 4.07 Z 19.17 ☽ W 12.2 Z 21.7

Zapiski:

Sierpień 9	Wtorek	Romana M.	☉ W 4.09 Z 19.13 ☽ W 13.34 Z 21.27

Zapiski:

☉ W 4.10 Z 19.11 ☽ W 15.5 Z 21.58	Wawrzyńca M.	Środa	Sierpień **10**

Zapiski:

☉ W 4.12 Z 19.9 ☽ W 16.26 Z 22.44	Zuzanny i Dagny P.	Czwartek	Sierpień **11**

Zapiski:

☉ W 4.13 Z 19.7 ☽ W 17.29 Z 23.49	Klary P.	Piątek	Sierpień **12**

Zapiski:

Sierpień 13	Sobota	Hipolita i Kasjana	☉ W 4.15 Z 19.5	☽ W 18.13 Z — —

Zapiski:

Sierpień 14	Niedziela	Euzebjusza K. M.	☉ W 4.17 Z 19.3	☽ W 18.42 Z 1.10

Zapiski:

Sierpień 15	Poniedziałek	Wniebowz. N. M. P.	☉ W 4.19 Z 19.1	☽ W 19.1 Z 2.36

Zapiski:

☉ W 4.20 Z 18.59 ☽ W 19.15 Z 4.1	Joach. Oj. N. M. P.	Wtorek	Sierpień 16

Zapiski:

☉ W 4.22 Z 18.57 ☽ W 19.27 Z 5.23	Jacka Wyz.	Środa	Sierpień 17

Zapiski:

☉ W 4.23 Z 18.55 ☽ W 19.35 Z 6.40	Firminy B. W.	Czwartek	Sierpień 18

Zapiski:

Sierpień 19	Piątek	Juljusza	☉ W 4.25 Z 18.53 ☽ W 19.45 Z 7.54

Zapiski:

Sierpień 20	Sobota	Bernarda Op. D. K	☉ W 4.27 Z 18.51 ☽ W 19.54 Z 9.7

Zapiski:

Sierpień 21	Niedziela	Joanny Fremiot W	☉ W 4.29 Z 18.49 ☽ W 20.4 Z 10.20

Zapiski:

⊙ W 4.30 Z 18.47 ☽ W 20.18 Z 11.34	Symforjana i Tymot. M.	Poniedziałek	Sierpień **22**

Zapiski:

⊙ W 4.32 Z 18.45 ☽ W 20.36 Z 12.49	Filipa Benic.	Wtorek	Sierpień **23**

Zapiski:

⊙ W 4.33 Z 18.43 ☽ W 21.1 Z 14.4	Bartłomieja Ap.	Środa	Sierpień **24**

Zapiski:

Sierpień 25	Czwartek	Ludwika Kr. Francusk.	☉ W 4.35 Z 18.40	☽ W 21.38 Z 15.12

Zapiski:

Sierpień 26	Piątek	N. M. P. Jasnogors.	☉ W 4.37 Z 18.38	☽ W 22.30 Z 16.12

Zapiski:

Sierpień 27	Sobota	Przenies. rel. św. Kaz.	☉ W 4.39 Z 18.35	☽ W 23.37 Z 16.58

Zapiski:

☉ W 4.40 Z 18.33 ☽ W — — Z 17.30	Augustyna B. W. D. K.	Niedziela	Sierpień **28**

Zapiski:

☉ W 4.42 Z 18.31 ☽ W 0.58 Z 17.53	Ścięcie gł. ś. Jan. Chrz.	Poniedziałek	Sierpień **29**

Zapiski:

☉ W 4.43 Z 18.29 ☽ W 2.24 Z 18.10	Róży Lim. P..	Wtorek	Sierpień **30**

Zapiski:

Sierpień 31	Środa	Rajmunda W.	☉ W 4.45 Z 18.26 ☽ W 3.51 Z 18.24

Zapiski:

Wrzesień 1	Czwartek	Idziego Op.	☉ W 4.47 Z 18.24 ☽ W 5.18 Z 18.35

Zapiski:

Wrzesień 2	Piątek	Stefana Kr. Węg.	☉ W 4.49 Z 18.22 ☽ W 6.46 Z 18.46

Zapiski:

☉ W 4.50 Z 18.20 ☽ W 8.14 Z 18.58	Szymona Słupnika	Sobota	Wrzesień **3**

Zapiski:

☉ W 4.52 Z 18.17 ☽ W 9.45 Z 19.13	Rozalji P.	Niedziela	Wrzesień **4**

Zapiski:

☉ W 4.53 Z 18.15 ☽ W 11.19 Z 19.32	Wawrzyńca Just. B. W.	Poniedziałek	Wrzesień **5**

Zapiski:

Wrzesień 6	Wtorek	Zacharjasza Pr.	☉ W 4.55 Z 18.13 ☽ W 12.51 Z 20.0

Zapiski:

Wrzesień 7	Środa	Jana M.	☉ W 4.56 Z 18.11 ☽ W 14.17 Z 20.40

Zapiski:

Wrzesień 8	Czwartek	Narodzenie N. M. P.	☉ W 4.58 Z 18.08 ☽ W 15.25 Z 21.39

Zapiski:

☉ W 5.00 Z 18.06 ☽ W 16.14 Z 22.55	Sergjusza P. W.	Piątek	**Wrzesień 9**

Zapiski:

☉ W 5.2 Z 18.3 ☽ W 16.46 Z — —	Mikołaja z Tolent W.	Sobota	**Wrzesień 10**

Zapiski:

☉ W 5.3 Z 18.1 ☽ W 17.8 Z 0.19	Prota i Jacka M.	Niedziela	**Wrzesień 11**

Zapiski:

Wrzesień	**12**	Poniedziałek	Imienia N. M. P.	☉ W 5.5 Z 17.59 ☽ W 17.23 Z 1.43

Zapiski:

Wrzesień	**13**	Wtorek	Eugenji P.	☉ W 5.6 Z 17.57 ☽ W 17.35 Z 3.5

Zapiski:

Wrzesień	**14**	Środa	Podwyż. Krzyża św.	☉ W 5.8 Z 17.54 ☽ W 17.44 Z 4.22

Zapiski:

☉ W 5.10 Z 17.52 ☽ W 17.53 Z 5.37	N. M. P. Bolesnej	Czwartek	Wrzesień	**15**

Zapiski:

☉ W 5.12 Z 17.49 ☽ W 18.2 Z 6.51	Euzebji P. M.	Piątek	Wrzesień	**16**

Zapiski:

☉ W 5.13 Z 17.47 ☽ W 18.13 Z 8.4	Stygmy Św. Franc.	Sobota	Wrzesień	**17**

Zapiski:

Wrzesień 18	Niedziela	Józefa W.	☉ W 5.15 Z 17.45 ☽ W 18.24 Z 9.17

Zapiski:

Wrzesień 19	Poniedziałek	Januarjusza B.	☉ W 5.16 Z 17.42 ☽ W 18.40 Z 10.33

Zapiski:

Wrzesień 20	Wtorek	Eustachjusza M.	☉ W 5.18 Z 17.40 ☽ W 19.2 Z 11.46

Zapiski:

☉ W 5.20 Z 17.37 ☽ W 19.33 Z 12.58	Mateusza Apost.	Środa	Wrzesień	21

Zapiski:

☉ W 5.22 Z 17.35 ☽ W 20.18 Z 14.1	Tomasza B. W.	Czwartek	Wrzesień	22

Zapiski:

☉ W 5.23 Z 17.33 ☽ W 21.18 Z 14.52	Tekli P. M.	Piątek	Wrzesień	23

Zapiski:

Wrzesień 24	Sobota	N. M. P. od wyk. niewol.	☉ W 5 25 Z 17.31	☽ W 22.32 Z 15.29

Zapiski:

Wrzesień 25	Niedziela	Ładysława z Gielniowa	☉ W 5.26 Z 17.28	☽ W 23.54 Z 15.55

Zapiski:

Wrzesień 26	Poniedziałek	Cyprjana i Justyny	☉ W 5.28 Z 17.26	☽ W — — Z 16.14

Zapiski:

☉ W 5.29 Z 17.24 ☽ W 1.20 Z 16.29	Kosmy i Dam.	Wtorek	Wrzesień	27

Zapiski:

☉ W 5.31 Z 17.21 ☽ W 2.46 Z 16.41	Wacława Kr. M.	Środa	Wrzesień	28

Zapiski:

☉ W 5.33 Z 17.19 ☽ W 4.15 Z 16.53	Michała Archanioła	Czwartek	Wrzesień	29

Zapiski:

Wrzesień 30	Piątek	Hieronima Kapłana W.	☉ W 5.35 Z 17.16 ☽ W 5.44 Z 17.5

Zapiski:

Paźdz. 1	Sobota	Bł. Jana z Dukli	☉ W 5.35 Z 17.14 ☽ W 7.16 Z 17.18

Zapiski:

Paźdz. 2	Niedziela	Aniołów Stróżów	☉ W 5.38 Z 17.12 ☽ W 8.51 Z 17.35

Zapiski:

☉ W 5.39 Z 17.10 ☽ W 10.28 Z 18.0	Teresy i Ewalda	Poniedziałek	Paźdz.	3

Zapiski:

☉ W 5.41 Z 17.7 ☽ W 12.0 Z 18.37	Franciszka Ser.	Wtorek	Paźdz.	4

Zapiski:

☉ W 5.43 Z 17.5 ☽ W 13.18 Z 19.32	Placyda M.	Środa	Paźdz.	5

Zapiski:

Paźdz.	**6**	Czwartek	Brunona W	☉ W 5.45 Z 17.2 ☽ W 14.14 Z 20.44

Zapiski:

Paźdz.	**7**	Piątek	Wincentego Kadłubka	☉ W 5.47 Z 17.0 ☽ W 14 50 Z 22.7

Zapiski:

Paźdz.	**8**	Sobota	Pelagji i Brygidy	☉ W 5 48 Z 16.58 ☽ W 15.14 Z 23.30

Zapiski:

☉ W 5.50 Z 16.56 ☽ W 15.31 Z —	Dyonizego B. M.	Niedziela	Paźdz.	9

Zapiski:

☉ W 5.51 Z 16.54 ☽ W 15.43 Z 0 53	Franciszka Borg. W.	Poniedziałek	Paźdz.	10

Zapiski:

☉ W 5.53 Z 16.51 ☽ W 15.54 Z 2.10	Brunona	Wtorek	Paźdz.	11

Zapiski:

Paźdz.	12	Środa	Maksymil. B. W.	☉ W 5.55 Z 16.49 ☽ W 16.2 Z 3.24

Zapiski:

Paźdz.	13	Czwartek	Edwarda Kr. W.	☉ W 5.57 Z 16.47 ☽ W 16.11 Z 4.38

Zapiski:

Paźdz.	14	Piątek	Kaliksta P. M.	☉ W 5.59 Z 16.45 ☽ W 16.22 Z 5.50

Zapiski:

☉ W 6.0 Z 16.43 ☽ W 16.33 Z 7.3	Teresy P.	Sobota	Paźdz.	**15**

Zapiski:

☉ W 6.2 Z 16.41 ☽ W 16.48 Z 8.18	Martynjana i Sat. M.	Niedziela	Paźdz.	**16**

Zapiski:

☉ W 6.4 Z 16.38 ☽ W 17.7 Z 9.32	Wiktora B.	Poniedziałek	Paźdz.	**17**

Zapiski:

Paźdz.	18	Wtorek	Łukasza Ew.	☉ W 6.6 Z 16.36 ☽ W 17.34 Z 10.45

Zapiski:

Paźdz.	19	Środa	Piotra z Alkantary	☉ W 6.8 Z 16.34 ☽ W 18.13 Z 11.51

Zapiski:

Paźdz.	20	Czwartek	Jana Kantego	☉ W 6.9 Z 16.32 ☽ W 19.7 Z 12.45

Zapiski:

☉ W 6.11 Z 16.30 ☽ W 20.14 Z 13.27	Urszuli P. M.	Piątek	Paźdz.	21

Zapiski:

☉ W 6.13 Z 16.28 ☽ W 21.31 Z 13.56	Korduli i Alodji	Sobota	Paźdz.	22

Zapiski:

☉ W 6.14 Z 16.25 ☽ W 22.53 Z 14.18	Seweryna i Ignacego	Niedziela	Paźdz.	23

Zapiski:

Paźdz.	24	Poniedziałek	Rafała Arch.	☉ W 6.16 Z 16.23 ☽ W — — Z 14.34

Zapiski:

Paźdz.	25	Wtorek	Kryspina	☉ W 6.18 Z 16.21 ☽ W 0.16 Z 14.47

Zapiski:

Paźdz.	26	Środa	Ewarysta P. M.	☉ W 6.20 Z 16.19 ☽ W 1.41 Z 14.58

Zapiski:

☉ W 6.22 Z 16.17 ☽ W 3.9 Z 15.10	Sabiny P. M.	Czwartek	Paźdz.	27

Zapiski:

☉ W 6.23 Z 16.15 ☽ W 4.39 Z 15.22	Szymona i Tadeusza	Piątek	Paźdz.	28

Zapiski:

☉ W 6.25 Z 16.13 ☽ W 6.13 Z 15.38	Narcyza B. W.	Sobota	Paźdz.	29

Zapiski:

Paźdz.	**30**	Niedziela	Edmunda	☉ W 6.27 Z 16.11 ☽ W 7.51 Z 16.0

Zapiski:

Paźdz.	**31**	Poniedziałek	Antonina	☉ W 6.29 Z 16.9 ☽ W 9.29 Z 16.31

Zapiski:

Listop.	**1**	Wtorek	Wszystkich Św.	☉ W 16.31 Z 16.8 ☽ W 10.58 Z 17.20

Zapiski:

☉ W 6.33 Z 16.6 ☽ W 12.5 Z 18.28	Dzień Zaduszny	Środa	Listop.	2

Zapiski:

☉ W 6.34 Z 16.4 ☽ W 12.50 Z 19.50	Huberta B. W.	Czwartek	Listop.	3

Zapiski:

☉ W 6.36 Z 16.2 ☽ W 13.18 Z 22.17	Karola Boromeusza	Piątek	Listop.	4

Zapiski:

Listop.	5	Sobota	Zacharjasza i Elżbiety	⊙ W 6.38 Z 16.0 ☽ W 13.38 Z 22.40

Zapiski:

Listop.	6	Niedziela	Leonarda W.	⊙ W 6.40 Z 15.58 ☽ W 13.51 Z — —

Zapiski:

Listop.	7	Poniedziałek	Nikandra	⊙ W 6.42 Z 15.57 ☽ W 14.2 Z 0.0

Zapiski:

☉ W 6.44 Z 15.55 ☽ W 14.11 Z 1.14	Gotfryda i Maur.	Wtorek	Listop.	**8**

Zapiski:

☉ W 6.45 Z 15.54 ☽ W 14.21 Z 2.28	Teodora i Oresta M.	Środa	Listop.	**9**

Zapiski:

☉ W 6.47 Z 15.52 ☽ W 14.30 Z 3.39	Andrzeja z Awelinu	Czwartek	Listop.	**10**

Zapiski:

Listop.	**11**	Piątek	Marcina B. W.	☉ W 6.49 Z 15.51 ☽ W 14.41 Z 4.51

Zapiski:

Listop.	**12**	Sobota	5 Braci Polaków	☉ W 6.50 Z 15.49 ☽ W 14.55 Z 6.4

Zapiski:

Listop.	**13**	Niedziela	Stanisława Kostki	☉ W 6.52 Z 15.47 ☽ W 15.22 Z 7.20

Zapiski:

☉ W 6.54 Z 15.46 ☽ W 15.37 Z 8.33	Jukunda B. W.	Poniedziałek	Listop.	14

Zapiski:

☉ W 6.56 Z 15.44 ☽ W 16.13 Z 9.41	Leopolda W.	Wtorek	Listop.	15

Zapiski:

☉ W 6.58 Z 15.43 ☽ W 17.2 Z 10.40	Edmunda B. W.	Środa	Listop.	16

Zapiski:

Listop.	**17**	Czwartek	Grzegorza Cudotw. B.	☉ W 7.0 Z 15.42 ☽ W 18.5 Z 11.25

Zapiski:

Listop.	**18**	Piątek	Odona P.	☉ W 7.1 Z 15.40 ☽ W 19.18 Z 11.58

Zapiski:

Listop.	**19**	Sobota	Elżbiety Kr. Wd.	☉ W 7.3 Z 15.39 ☽ W 20.36 Z 12.21

Zapiski:

☉ W 7.5 Z 15.38 ☽ W 21.56 Z 12.39	Feliksa	Niedziela	Listop.	20

Zapiski:

☉ W 7.7 Z 15.37 ☽ W 23.17 Z 12.52	Alberta	Poniedziałek	Listop.	21

Zapiski:

☉ W 7.8 Z 15.35 ☽ W -- — Z 13.4	Cecylii P. M.	Wtorek	Listop.	22

Zapiski:

Listop.	**23**	Środa	Klemensa P. M.	☉ W 7.10 Z 15.34 ☽ W 0.41 Z 13.15

Zapiski:

Listop.	**24**	Czwartek	Jana od Krzyża W.	☉ W 7.11 Z 15.33 ☽ W 2.5 Z 13.27

Zapiski:

Listop.	**25**	Piątek	Katarzyny P. M.	☉ W 7.13 Z 15.32 ☽ W 3.34 Z 13.40

Zapiski:

☉ W 7.14 Z 15.31 ☽ W 5.9 Z 13.58	Piotra P. M.	Sobota	Listop.	26

Zapiski:

☉ W 7.16 Z 15.31 ☽ W 6 48 Z 14.24	Wirgiljusza B. W.	Niedziela	Listop.	27

Zapiski:

☉ W 7.17 Z 15.30 ☽ W 8.23 Z 15.5	Mansweta Zdzisławy	Poniedziałek	Listop.	28

Zapiski:

Listop. 29	Wtorek	Saturnina	☉ W 7.19 Z 15.29 ☽ W 10.41 Z 17.24

Zapiski:

Listop. 30	Środa	Andrzeja Apost.	☉ W 7.21 Z 15.28 ☽ W 10.41 Z 17.24

Zapiski:

Grudz. 1	Czwartek	Eligiusza B. W.	☉ W 7.22 Z 15.27 ☽ W 11.17 Z 18.52

Zapiski:

☉ W 7.24 Z 15.2 ☽ W 11.41 Z 20.21	Biblanny	Piątek	Grudz.	2

Zapiski:

☉ W 7.25 Z 15.26 ☽ W 11.57 Z 21.44	Franciszka Ksaw. W.	Sobota	Grudz.	3

Zapiski:

☉ W 7.26 Z 15.26 ☽ W 12.10 Z 23.2	Barbary P. M.	Niedziela	Grudz.	4

Zapiski:

Grudz.	5	Poniedziałek	Anastazji	☉ W 7.27 Z 15.26 ☽ W 12.19 Z — —

Zapiski:

Grudz.	6	Wtorek	Mikołaja B.	☉ W 7.29 Z 15.25 ☽ W 12.29 Z 0.17

Zapiski:

Grudz.	7	Środa	Ambrożego B. W. D. K.	☉ W 7.30 Z 15.25 ☽ W 12.38 Z 1.29

Zapiski:

☉ W 7.31 Z 15.25 ☽ W 12.48 Z 2.41	Niepokal. Pocz.NM.P.	Czwartek	Grudz.	**8**

Zapiski:

☉ W 7.32 Z 15.24 ☽ W 13.2 Z 3.53	Walerji i Leokadji	Piątek	Grudz.	**9**

Zapiski:

☉ W 7.33 Z 15 24 ☽ W 13.18 Z 5.8	N. M. P. Loretańsk.	Sobota	Grudz.	**10**

Zapiski:

Grudz.	11	Niedziela	Damazego P. W.	☉ W 7.34 Z 15.24 ☽ W 13.40 Z 6.21

Zapiski:

Grudz.	12	Poniedziałek	Aleksandra M.	☉ W 7.36 Z 15.24 ☽ W 14.12 Z 7.32

Zapiski:

Grudz.	13	Wtorek	Łucji P. M.	☉ W 7.37 Z 15.24 ☽ W 14.58 Z 8.34

Zapiski:

☉ W 7.38 Z 15.24 ☽ W 15.57 Z 19.24	Dyoskora i Herona	Środa	Grudz.	14

Zapiski:

☉ W 7.39 Z 15.24 ☽ W 17.8 Z 10.0	Walerjana i Ireneusza	Czwartek	Grudz.	15

Zapiski:

☉ W 7.40 Z 15.24 ☽ W 18.25 Z 10.26	Euzebjusza B. M.	Piątek	Grudz.	16

Zapiski:

Grudz.	**17**	Sobota	Łazarza B.	☉ W 7.40 Z 15.24 ☽ W 19.45 Z 10.44

Zapiski:

Grudz.	**18**	Niedziela	Gracjana B. W.	☉ W 7.41 Z 15.24 ☽ W 21.5 Z 10.59

Zapiski:

Grudz.	**19**	Poniedziałek	Darjusza	☉ W 7.42 Z 15.25 ☽ W 22.25 Z 11.11

Zapiski:

☉ W 7.42 Z 15.25 ☽ W 23.45 Z 11.21	Teofila	Wtorek	Grudz.	20

Zapiski:

☉ W 7.43 Z 15.25 ☽ W — — Z 11.33	Tomasza Apost.	Środa	Grudz.	21

Zapiski:

☉ W 7.43 Z 15.26 ☽ W 1.9 Z 11.44	Honorata M.	Czwartek	Grudz.	22

Zapiski:

Grudz.	23	Piątek	Wiktorji P.	☉ W 7.44 Z 15.26 ☽ W 2.38 Z 12.0

Zapiski:

Grudz.	24	Sobota	**Wigilja** Irminy P.	☉ W 7.44 Z 15.27 ☽ W 4.11 Z 12.21

Zapiski:

Grudz.	25	Niedziela	**Narodz. Chr. Pana**	☉ W 7.45 Z 15.28 ☽ W 5.46 Z 12.52

Zapiski:

☉ W 7.45 Z 15.28 ☽ W 7.15 Z 13.41	Szczepana I Męcz.	Poniedziałek	Grudz.	26

Zapiski:

☉ W 7.45 Z 15.29 ☽ W 8.24 Z 14.51	Jana Apost. Ewang.	Wtorek	Grudz.	27

Zapiski:

☉ W 7.45 Z 15.30 ☽ W 9.11 Z 16.18	Młodziank.	Środa	Grudz.	28

Zapiski:

Grudz.	29	Czwartek	Tomasza B.	☉ W 7.45 Z 15.32 ☽ W 9.40 Z 17.50

Zapiski:

Grudz.	30	Piątek	Eugenjusza B. W.	☉ W 7.45 Z 15.32 ☽ W 10.0 Z 19.18

Zapiski:

Grudz.	31	Sobota	Sylwestra P. W.	☉ W 7 45 Z 15.33 ☽ W 10.15 Z 20.41

Zapiski:

Kalendarzyk myśliwski.

(Czas ochronny i polowania według art. 49 prawa łowieckiego).
(Ciemne pola oznaczają czas ochronny).

RODZAJ ZWIERZYNY		Zabrania się polować w czasie obok oznaczonym (czas ochronny) na zwierzęta w województwach:	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październ.	listopad	grudzień
Łosie — byki *)		wszystkich	■	■	■	■	■	■	■	■				15■
Jelenie — byki, daniele — rogacze		wszystkich	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Sarny — kozły		poznańskiem i pomorsk.	■	■	■	■	■15							
		zaś w pozostałych		■	■	■20								
Zające —	szaraki	poznańskiem i pomorsk.	15■	■	■	■	■	■	■	■	■			
		zaś w pozostałych		■	■	■	■	■	■	■	■			
	bielaki	wszystkich		15■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Borsuki		wszystkich	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Wiewiórki *)		wszystkich			■	■	■	■	■	■	■	■		
Głuszce — koguty		wszystkich	■	■	■15			15■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie — koguty		wszystkich						■	■	■15				
Cietrzewie — kury		wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem i wołyńskiem	■	■	■	■	■	■	■	■15	15■	■	■	■
Jarząbki		wszystkich		■	■	■	■	■	■	■15				

Pardwy	wszystkich		■	■	■	■	■	■	15				
Bażanty — koguty	wszystkich		■	■	■	■	■	■	■				
Kuropatwy	wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem i wołyńskiem	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
	zaś w pozostałych	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Przepiórki	wszystkich	Czas ochronn od przyl. do 31 VIII											
Słonki	wszystkich					15	■	■	15				
Bataljony	wszystkich						■	10					
Dzikie kaczory	wszystkich						■	10					
Dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne	wszystkich			■	■	■	■	10					
Dzikie łabędzie i dzikie gęsi	wszystkich					15	■	■					
Dropie, dropie — kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty *)	wszystkich		■	■	■	■	■	■	15				
Ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi — gołębiarzy, krogulców, wron i srok	wszystkich		■	■	■	■	■	■	15				

*) W myśl rozp. Min. Rolnictwa zabrania się przez cały rok polować na łosie-byki, dropie, dropie-kamionki (strepety) i wiewiórki.

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisko, na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzie od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany, oraz w województwach: pomorskiem, poznańskiem, warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, lubelskiem, krakowskiem, tarnopolskiem i stanisławowskiem na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta-sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośredniem jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Wojewodowie mają prawo na obszarze swych województw przedłużać czas ochronny na poszczególne gatunki zwierzyny.

Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa z dnia 20 października 1931 r. rozszerzono czas ochronny ustalony w art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem następująco: (Rozporządzenie niniejsze obowiązuje do 31 lipca 1934 roku).

dla jeleni-byków i danieli-rogaczy	okres	od	1.XI	do	15.IX.
„ sarn-kozłów	„	„	1.XI	„	15.V.
„ zajęcy szaraków	„	„	15.I	„	20.X.
„ borsuków	„	„	1.XII	„	31.X.
„ bażantów-kogutów	„	„	1.II	„	31.X.
„ kuropatw w województwach: wileńskiem, nowogródzkiem, białostockiem, poleskiem, wołyńskiem, krakowskiem, lwowskiem, stanisławowskiem i tarnopolskiem	„	„	1.XI	„	31.VIII.
w województwach zaś pozostałych	„	„	1.XII	„	31.VIII.

dla dzikich kaczorów	okres od 1.VI do 15.VII.
„ dzikich kaczek (samic i młodych) oraz innego ptactwa wodnego i błotnego	„ „ 1.III „ 15.VII.

Dwa inne rozporządzenia Ministra Rolnictwa zabraniają w okresie od 15 stycznia do 15 grudnia każdego roku polować na niedźwiedzie i rysie. Rozporządzenia te obowiązują do 15 grudnia 1934 roku.

Miary i wagi.

Miary długości.

Polskie:

Pręt = 2½ sążniom = 15 stopom
Sążeń = 3 łokciom = 6 stopom
Łokieć = 2 stopom
Stopa = 12 calom
Cal = 12 linjom.

Metryczne:

Kilometr = 1000 metrom
Hektometr = 100 metrom
Metr = 100 centymetrom
Decymetr = 100 centymetrom
Centymetr = 100 milimetrom.

Porównanie miar polskich z metrycznemi.

14 wiorst = 15 kilometrom
Pręt = 4 metrom i 32 centymetrom
Łokieć = 57,6 centymetrom
Stopa = 28,8 centymetrom
Cal = 2,4 centymetrom
Kilometr = 14/15 wiorsty
Metr = 41,6 calom = niespełna 3½ stopy
Centymetr = 0,415 (trochę więcej niż 4/10) cala.

Miary powierzchni.

Polskie:

Włóka = 30 morgom
Mórg = 300 prętom kwadratowym
Pręt kw. = 56¼ łokcia kw. = 225 stopom kw.
Stopa = 144 calom kwadratowym.

Metryczne:

Hektar (ha) = 100 arom — 10.000 metrom kw.
Ar = 100 metrom kw.

Porównanie miar powierzchni.

Mórg = 5.598 metrom kw.— niespełna 6/10 hektara

Pręt kw. = 18,66 metrom kw.

Hektar (ha) = 1.786 morga, trochę więcej niż 1¾ morga = 536 prętom kw.

Ar = 5,36 prętom kw. = nieco więcej niż 5¼ prętom kw.

Miary objętości.

Polskie:

Korzec = 4 ćwiartkom = 32 garncom

Ćwierć = 8 garncom

Garniec = 4 kwartom

Kwarta = 4 kwaterkom

Metryczne:

Hektolitr = 100 litrom
Litr = 1000 centm. sześciennym.

Porównanie miar objętości.

Korzec = 1 hektolitrowi i 28 litrom

Garniec = 4 litrom

Kwarta = 1 litrowi

Hektolitr = 0,78 litra.

Wagi.

Metryczne dziesiętne:

Tonna = 1000 kg.

Kwintal metr. = 100 kg.

Kilogram = 1000 gr.

Hektogram = 100 gr.

Dekagram = 10 gr.

Uwaga: Gram jest to waga 1 cm. sześciennego, a kilogram 1000 centm. sześciennych wody destylowanej przy temperaturze 4° C.

Wagi aptekarskie.

1 funt aptek. = 7/8 handl. — 12 uncji = 359 gr.

1 uncja = 8 drachmom — 30 gr.

1 drachma = 3 skrupułom = 3,7326 gr.

1 skrupuł = 20 granom — 1,2442 gr.

1 gran = 0,0622 gr.

Porównanie wag.

Centnar metryczny (2) = 244 funtom

Kilogram (kilo) = 1,44 (niecałe 2½) funtom

Funt = 409 gramom

Łut = 12,8 gramom

100 funtów = 41 kilogram.

PORÓWNANIE MIAR I WAG

dawnych polskich, metrycznych, rosyjskich oraz dawnych austryjackich i pruskich.

I. Miary długości.	Cale polskie	Milim.	Cale austrj.	Cale rosyjsk.	Cale pruskie
a) drobniejsze:					
Polska Stopa = 12 calom = 144 linjom	12	228	10,94	11,34	11,03
Francja Metr = 10 dcm. 100 ctm. = 1000 mm.	41,66	1000	37,99	39,37	38,28
Austrja Stopa wied. = 12 calom = 144 linjom	13,17	316,08	12,—	12,55	12,10
Rosja Arszyn 28 calom = 16 werszkom	29,67	711,19	22,51	28,—	37,26
Prusy Stopa = 12 calom = 144 linjom	13,07	331,85	12,92	12,36	12,—

b) drożne:	Sążnie polskie	Metry	Sążnie wiedeń.	Sążnie rosyjsk.	Pręty pruskie
Polska Dawna mila polska	4938	8534,2	4497,8	—	2268,8
Francja Kilometr = 1000 metrom	531,8	1000,0	527,2	468,7	265,6
Rosja Wiorsta = 500 sążniom	617,2	1066,8	562,2	500	283,3
Prusy Mila = 200 prętom	435,6	7532,5	3936,5	35,3	2000

II. Miary powierzchni.	Morgi polsk.	Hektary	Morgi wied.	Dzies. rosyjsk.	Morgi magd.
Polska Mórg nowop. = 300 prętom kw.	1,000	0,5599	0,973	0,512	2,192
Francja Hektar = 100 arom	1,786	1,000	1,738	0,915	3,917
Austrja Mórg wied. = 1600 sążniom	1,028	0,5755	1,000	0,528	2,254
Rosja Desiatina praw. = 2400 sążni rosyjsk.	1,951	1,0925	1,898	1,000	4,279
Prusy Mórg magdeb. (pruski) = 137 pręt. kw.	0,456	0,2553	0,444	2,233	1,000
Kresy półn.-wsch. Mórg lit. = 1600 sąż. ros.	1,301	0,728	1,266	0,667	2,853

III. Miary objętości.	Garniec polski	Litr	Wiadro austr.	Garn. litewski	Wiadro pruskie
a) płynów:					
Polska Garniec = 4 kwartom = 16 kwaterkom....	1,—	4,—	0,72	1,30	0,056
Francja Hektolitr = 100 litrom	25,—	100,—	1,767	32,52	1,458
Rosja Wiadro = 100 sztofom = 100 krużkom = 100 czarkom	3,073	11,299	0,230	4,—	1,179
Kresy płd.-wsch. Garniec lit. = 4 kwart. lit..........	0,769	3,07	0,035	1,—	0,045
Prusy Windro (Eimer) = 60 kwartom	17,175	68,702	0,25	22,33	1, —

b) zbóż:	Korce polskie	Hektolitry	Miarka austrj.	Czetw. rosyjsk.	Szefle pruskie
Polska Korzec = 4 ćwierciom = 36 garncom......	1, —	1,280	2,085	0,610	4,329
Francja Hektolitr = 100 litrom	0,791	1, —	1,623	0,476	1,819
Rosja Czetwiert' = 2 ośminom = 8 czetwierkom = 64 garncom	1,640	2,099	3,410	1, —	3,917
Prusy Szefel = 4 viertelom = 16 massom.	0,422	0,550	0,897	0,262	1, —

IV. Wagi.	Funt polski	Kilogram	Funt austrj.	Funt rosyjsk.	Funt pruski
Polska Funt = 32 łutom...	1, —	0,405	0,720	0,999	0,910
Francja Kilogram = 10 hektarom = 10 dekagramom	2,469	1,000	1,786	2,442	2, —
Rosja Funt = 32 łutom = 96 zołotnikom = 3216 dolom	1,010	0,409	0,731	1,000	0,819
Prusy Funt = 32 łutom....	1,235	0,500	0,893	1,221	1, —

Taryfa pocztowa.

PRZESYŁKI LISTOWE.	miejscowe	zamiejscowe
Listy:	g r o	s z y
a) prywatne do 20 g	15	30
ponad 20 do 250 g	30	60
ponad 250 do 500 g	40	80
b) urzędowe do 20 g	15	30
ponad 20 do 250 g	30	60
ponad 250 do 2000 g	35	70
Czasowa dodatkowa opłata na czas od 15.X.1931 do 14.IV.1932 r. w obrocie wewnętrznym za listy zamiejscowe, tak prywatne jak i urzędowe bez względu na wagę	—	5
Za polecenie przesyłek listowych	60	60
Za doręczenie pośpieszne przesyłek listowych	80	80
Listy wartościowe, opłata jak za list polecony odpowiedniej wagi, a ponadto należność asekuracyjna za każde zadeklarowane 100 zł	10	10
oraz opłata dodatkowa	10	10

Rozmiar listów w każdym kierunku 45 cm. Rulony długość do 75 cm., średnica do 10 cm.

Karty pocztowe:		
pojedyncze	10	20
z opłaconą odpowiedzią	20	40
Czasowa dodatkowa opłata (jak wyżej)		
od karty pojedynczej	—	5
od karty z opłaconą odpowiedzią	—	10

Wymiary kart pocztowych: największy 15 × 10,5 cm.
najmniejszy 10 × 7 cm.

Druki prywatne:

		do	25 g.	5 gr.
ponad	25	,,	50 ,,	10 ,,
,,	50	,,	100 ,,	15 ,,
,,	100	,,	250 ,,	25 ,,
,,	250	,,	500 ,,	50 ,,
,,	500	,,	1000 ,,	60 ,,
,,	1000	,,	2000 ,, (tylko pojedyńczo wysyłane tomy)	70 ,,

Druki urzędowe:

	do	25 g.	5 gr.		
ponad	25 „	50 „	10 „		
„	50 „	100 „	15 „		
„	100 „	250 „	25 „		
„	250 „	2000 „	40 „		

Czasowa dodatkowa opłata za druki (jak wyżej) prywatne i urzędowe bez względu na wagę .... 5 gr.
Najwyższa waga 2 klg.
Wymiary jak dla listów.

W obrocie zagranicznym:

Do Austrji, Czechosłowacji, Rumunji i Węgier listy zwykłe do 20 g.................................. 50 groszy
Do innych państw .... 60 groszy
Za każde dalsze 20 g.................................. 30 groszy
Najwyższa dopuszczalna waga 2 klg.
Druki za każde 50 g.................................. 10 groszy

PACZKI ZWYKŁE.

Waga	Strefa			
	1	2	3	4
	do 100 klm.	ponad 100 do 300 klm.	ponad 300 do 600 klm.	ponad 600 klm.
1 kg.	0,70	0,90	1,10	1,30
3 „	0,90	1,30	1,70	2,10
5 „	1,30	1,90	2,50	3,10
10 „	1,90	2,70	4,10	6,10
15 „	2,60	4,10	6,10	8,10
20 „	3,60	6,10	8,10	10,10

Czasowa dodatkowa opłata na czas 15.X.1931 do 14.IV.1932 r. w obrocie wewnętrznym za paczki prywatne i urzędowe bez względu na strefę:

do	wagi	5 kg.	5	gr.
„	„	10 „	10	„
„	„	15 „	15	„
„	„	20 „	20	„

Wartościowe: a) opłata od wagi jak wyżej, b) należność asekuracyjna od każdych 100 zł. — 10 gr., c) należność manipulacyjna przy paczkach:

do 200 zł. wartości 20 gr.
ponad 200 zł. „ 40 gr.

PRZEKAZY POCZTOWE ZWYKŁE, POBRANIOWE I ZLECENIOWE W OBROCIE WEWNĘTRZNYM.

		do	10 zł.	0,20 zł.
ponad	10	,,	25 ,,	0,35 ,,
,,	25	,,	50 ,,	0,50 ,,
,,	50	,,	100 ,,	0,70 ,,
,,	100	,,	250 ,,	0,95 ,,
,,	250	,,	500 ,,	1,35 ,,
,,	500	,,	750 ,,	1,80 ,,
,,	750	,,	1000 ,,	2,20 ,,
,,	1000	,,	1250 ,,	2,55 ,,
,,	1250	,,	1500 ,,	2,90 ,,
,,	1500	,,	1750 ,,	3,25 ,,
,,	1750	,,	2000 ,,	3,55 ,,

PRZEKAZY TELEGRAFICZNE.

Oprócz należności jak wyżej, należność manipulacyjna za sporządzenie telegramu przekazowego 20 gr.; pozatem a) należność telegraficzna za telegram przekazowy i ew. korespondencję osobistą, b) oraz za pośpieszne doręczenie, jeżeli nie chodzi o przekazy adresowane poste restante lub do miejscowości, należącej do zamiejscowego okręgu doręczeń.

Czasowa dodatkowa opłata na czas 15.X.1931 do 14.IV.1932 r. za doręczenie przekazów pocztowych i telegraficznych:

		do	100 zł.	0,05 zł.
od	100	,,	500 ,,	0,10 ,,
,,	500	,,	1000 ,,	0,25 ,,
,,	1000	,,	2000 ,,	0,50 ,,

Taryfa telegraficzna.

Za telegramy miejscowe (państwowe i prywatne zwykłe:
opłata od wyrazu .... zł. 0.05
Nadto od każdego telegramu zasadnicza opłata........... ,, 0.25
Za telegramy zamiejscowe (państwowe i prywatne) zwykłe:
opłata od wyrazu .... ,, 0.15
Nadto od każdego telegramu zasadnicza opłata........... ,, 0.50
Za telegramy prywatne pilne = D = opłata od wyrazu ,, 0.45
Nadto od każdego telegramu zasadnicza opłata .... ,, 0.50
Za zapłaconą odpowiedź = RPx = opłata w dowolnej wysokości.

Za telegramy prasowe: opłata od wyrazu	zł.	0.08
Nadto od każdego telegramu zasadnicza opłata...........	,,	0.25
Za telegramy prasowe Polskiej Agencji Telegraf.: opłata od wyrazu	,,	0.03
Nadto od każdego telegramu zasadnicza opłata...........	,,	0.25
Za telegramy listowe = LT = opłata od wyrazu........	,,	0.05
Najmniej jednak za 20 wyrazów t. j......................	,,	1.00
Nadto od każdego telegramu zasadnicza opłata...........	,,	0.25
Za telegramy o kilku adresach = TMx = oprócz normalmalnej opłaty za telegram dopłata za każdy odpis 50 wyrazów lub części tychże:		
Za telegram zwykły	,,	0.50
Za telegram pilny	,,	1.00
Za telegramy nadawane telefonem przez abonentów za każde 100 słów lub część tychże..........................	,,	0.50
Za cofnięcie telegramu jeszcze nieodtelegrafowanego......	,,	0.30
Za doręczenie telegramu z adresem niedokładnym........	,,	0.30

Blankiety nadawcze wydaje się bezpłatnie.

Taryfa telefoniczna.

Opłata wynosi za rozmowy miejscowe trwające do 6 minut prowadzone z rozmównicy	zł.	0.15
Za rozmowy międzymiastowe zwykłe 3 minutowe:		
na odległość do 25 km..................................	,,	0.60
na odległość do 50 km..................................	,,	1.20
na odległość do 100 km..................................	,,	2.00
na odległość do 200 km..................................	,,	3.00
i za każde dalsze 100 km................................	,,	0.60

Za rozmowy pilne pobiera się opłatę potrójną.

Oprócz wyżej wykazanych opłat obowiązuje od każdej międzymiastowej rozmowy państwowej lub prywatnej opłata dodatkowa, a mianowicie:

Za wezwanie do rozmównicy osoby, nie abonującej telefonu, zamieszkałej w miejscowym okręgu doręczeń, oprócz opłaty za rozmowę piątą część opłaty, przypadającej na 3 minutową rozmowę zwykłą do danej miejscowości oraz za posłańca 1 zł.

Za cofnięcie zgłoszonej rozmowy pobiera się 1/5 opłaty, przypadającej za jednostkę zwykłej rozmowy.

Za połączenie poza godzinami urzędowemi:

jednorazowo podczas przerwy bądź obiadowej bądź nocnej zł. 0.40

Taryfa kolejowa.

U w a g a:

Na stacjach położonych na obszarze W. M. Gdańska, należności, obliczone na podstawie tabel niniejszych w złotych, pobiera się w walucie gdańskiej, przeliczając złote według kursu ustalonego przez kolej: 100 złotych = 58 guldenów gdańskich. Przeliczone według kursu powyższego należności zaokrągla się do pełnych fenigów gdańskich wzwyż. Na życzenie płacącego należności te należy pobierać również w walucie polskiej.

Tabela opłat normalnych za przewóz osób w kl. I, II i III.

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
1—5	1,00	0,60	0,40				5,50	3,30	2,20
6	1,00	0,60	0,40				5,50	3,30	2,20
7	1,50	0,90	0,60				6,00	3,60	2,40
8	1,50	0,90	0,60				6,00	3,60	2,40
9	2,00	0,90	0,60				6,00	3,60	2,40
10	2,00	1,20	0,80				6,50	3,90	2,60
11	2,00	1,20	0,80				6,50	3,90	2,60
12	2,00	1,20	0,80				6,50	3,90	2,60
13	2,50	1,50	1,00				7,00	4,20	2,80
14	2,50	1,50	1,00				7,00	4,20	2,80
15	2,50	1,50	1,00				7,00	4,20	2,80
16	3,00	1,80	1,20				7,50	4,50	3,00
17	3,00	1,80	1,20	4,50	2,70	1,80	7,50	4,50	3,00
18	3,50	2,10	1,40				8,00	4,80	3,20
19	3,50	2,10	1,40				8,00	4,80	3,20
20	3,50	2,10	1,40				8,00	4,80	3,20
21	4,00	2,40	1,60				8,50	5,10	3,40
22	4,00	2,40	1,60				8,50	5,10	3,40
23	4,00	2,40	1,60				8,50	5,10	3,40
24	4,50	2,70	1,80				9,00	5,40	3,60
25	4,50	2,70	1,80				9,00	5,40	3,60
26	4,50	2,70	1,80				9,00	5,40	3,60
27	5,00	3,00	2,00				9,50	5,70	3,80
28	5,00	3,00	2,00				9,50	5,70	3,80
29	5,00	3,00	2,00				9,50	5,70	3,80
30	5,50	3,30	2,20				10,00	6,00	4,00

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
31	5,50	3,30	2,20				10,00	6,00	4,00
32	5,50	3,30	2,20				10,00	6,00	4,00
33	6,00	3,60	2,40				10,50	6,30	4,20
34	6,00	3,60	2,40				10,50	6,30	4,20
35	6,00	3,60	2,40				10,50	6,30	4,20
36	6,50	3,90	2,60				11,00	6,60	4,40
37	6,50	3,80	2,60				11,00	6,60	4,40
38	6,50	3,90	2,60				11,00	6,60	4,40
39	7,00	4,20	2,80				11,50	6,90	4,60
40	7,00	4,20	2,80				11,50	6,90	4,60
41	7,00	4,20	2,80				11,50	6,90	4,60
42	7,50	4,50	3,00				12,00	7,20	4,80
43	7,50	4,50	3,00				12,00	7,20	4,80
44	7,50	4,50	3,00				12,00	7,20	4,80
45	8,00	4,80	3,20				12,50	7,50	5,00
46	8,00	4,80	3,20				12,50	7,50	5,00
47	8,00	4,80	3,20				12,50	7,50	5,00
48	8,50	5,10	3,40				13,00	7,80	5,20
49	8,50	5,10	3,40				13,00	7,80	5,20
50	8,50	5,10	3,40				13,00	7,80	5,20
51— 55	9,50	5,70	3,80				14,00	8,40	5,60
56— 60	10,50	6,30	4,20				15,00	9,00	6,00
61— 65	11,00	6,60	4,40	4,50	2,70	1,80	15,50	9,30	6,20
66— 70	12,00	7,20	4,80				16,50	9,90	6,60
71— 75	13,00	7,80	5,20				17,50	10,50	7,00
76— 80	14,00	8,40	5,60				18,50	11,10	7,40
81— 85	14,50	8,70	5,80				19,00	11,40	7,60
86— 90	15,50	9,30	6,20				20,00	12,00	8,00
9 — 95	16,50	9,90	6,60				21,00	12,60	8,40
96—100	17,00	10,20	6,80				21,50	12,90	8,60
01—110	19,00	11,40	7,60				27,50	16,50	11,00
11— 20	20,50	12,30	8,20				29,00	17,40	11,60
21— 30	22,00	13,20	8,80				30,50	18,30	12,20
31— 40	23,50	14,10	9,40				32,00	19,20	12,80
141—150	25,50	15,30	10,20	8,50	5,10	3,40	34,00	20,40	13,60
151—160	27,50	16,50	11,00				36,00	21,60	14,40
61— 70	29,00	17,40	11,60				37,50	22,50	15,00
71— 80	30,50	18,30	12,20				39,00	23,40	15,60
81— 90	32,00	19,20	12,80				40,50	24,30	16,20
191— 00	34,00	20,40	13,60				42,50	25,50	17,00

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
201—210	35,00	21,00	14,00				47,00	28,20	18,80
11— 20	36.50	21,90	14,60				48,50	29,10	19,40
21— 30	38,00	22,80	15,20				50,00	30,00	20,00
31— 40	39,50	23,70	15,80				51,50	30,90	20,60
241—250	41,00	24,60	16,40	12,00	7,20	4,80	53,00	31,80	21,20
251—260	42,00	25,20	16,80				54,00	32,40	21,60
61— 70	43,50	26,10	17,40				55,50	33,30	22,20
71— 80	45,00	27,00	18,00				57,00	34,20	22,80
81— 90	46,50	27,90	18,60				58,50	35,10	23,40
291—300	47,50	28,50	19,00				59,50	35,70	23,80
301—310	49,00	29,40	19,60				64,50	38,70	25,80
11— 20	50,50	30,30	20,20				66,00	39,60	26,40
21— 30	52,40	31,20	20,80				67,50	40,50	27,00
31— 40	53,00	32,10	21,40				69,00	41,40	27,60
341—350	54,50	32,70	21,80	15,50	9,30	6,20	70,00	42,00	28,00
351—360	56,00	33,60	22,40				71,50	42,90	28,60
61— 70	57,50	34,50	23,00				73,00	43,80	29,20
71— 80	58,50	35,10	23,40				74,00	44,40	29,60
81— 90	60,00	36,00	24,00				75,50	45,30	30,20
391—400	61,50	36,90	24,60				77,00	46,20	30,80
401—410	62,50	37,50	25,00				81,00	48,60	32,40
11— 20	63,50	38,10	25,40				82,00	49,20	32,80
21— 30	65,00	39,00	26,00				83,50	50,10	33,30
31— 40	66,00	39,60	26,40				84,50	50,70	33,80
441—450	67,00	40,20	26,80	18,50	11,10	7,4	85,50	51,30	34,20
451—460	68,00	40,80	27,20				86,50	51,90	34,60
61— 70	69,00	41,40	27,60				87,50	52,50	35,00
71— 80	70,00	42,00	28,00				88,50	53,10	35,40
81— 90	71,00	42,60	28,40				89,50	53,70	35,80
491—500	72,00	43,20	28,80				90,50	54,30	36,20
501—510	73,00	43,80	29,20				94,00	56,40	37,60
11— 20	74,00	44,40	29,60				95,00	57,00	38,00
21— 30	75,50	45,30	30,20				96,50	57,90	38,60
31— 40	76,50	45,90	30,60				97,50	58,50	39,00
541—550	77,50	46,50	31,00	21,00	12,60	8,4	98,50	59,10	39,40
551—560	78,50	47,10	31,40				99,50	59,70	39,80
61— 70	79,50	47,70	31,80				100,50	60,30	40,20
71— 80	81,00	48,60	32,40				102,00	61,20	40,80
81— 90	82,00	49,20	32,80				103,00	61,80	41,20
591—600	83,00	49,80	33,20				104,00	62,40	41,60

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
601—610	83,50	50,10	33,40				106,50	63,90	42,60
11—20	84,50	50,70	33,80				107,50	64,50	43,00
21—30	85,00	51,00	34,00				108,00	64,80	43,20
31—40	86,00	51,60	34,40				109,00	65,40	43,60
641—650	86,50	51,90	34,60	23,00	13,80	9,20	109,50	65,70	43,80
651—660	87,50	52,50	35,00				110,50	66,30	44,20
61—70	88,00	52,80	35,20				111,00	66,60	44,40
71—80	89,00	53,40	35,60				112,00	67,20	44,80
81—90	90,00	54,00	36,00				113,00	67,80	45,20
691—700	90,50	54,20	32,20				113,50	68,10	45,40
701—710	91,50	54,90	36,60				116,00	69,60	46,40
11—20	92,00	55,20	36,80				116,50	69,90	46,60
21—30	93,00	55,80	37,20				117,50	70,50	47,00
31—40	93,50	56,10	37,40				118,00	70,80	47,20
741—750	94,50	56,70	37,80	24,50	14,70	9,80	119,00	71,40	47,60
751—760	95,00	57,00	38,00				119,50	71,70	47,80
61—70	96,00	57,60	38,40				120,50	72,30	48,20
71—80	96,00	57,90	38,60				121,00	72,60	48,40
81—90	97,50	58,50	39,00				122,00	73,20	48,80
791—800	98,00	58,80	39,20				122,50	73,50	49,00
801—810	99,00	59,40	39,60				126,00	75,60	50,40
11—20	99,50	59,70	39,80				126,50	75,90	50,60
21—30	100,50	60,30	40,20				127,50	76,50	51,00
31—40	101,00	60,60	40,40				128,00	76,80	51,20
841—850	102,00	61,20	40,80	27,00	16,20	10,80	129,00	77,40	51,60
851—860	103,00	61,80	41,20				130,00	78,00	52,00
61—70	103,50	62,10	41,40				130,50	78,30	52,20
71—80	104,50	62,70	41,80				131,50	78,90	52,60
81—90	105,00	63,00	42,00				132,00	79,20	52,80
891—900	106,00	63,60	42,40				133,00	79,80	53,20
901—910	106,50	63,90	42,60				135,00	81,00	54,00
11—20	107,50	64,50	43,00				136,00	81,60	54,40
21—30	108,00	64,80	43,20				136,50	81,90	54,60
31—40	109,00	65,40	43,60				137,50	82,50	55,00
941—950	109,50	65,70	43,80	28,50	17,10	14,40	138,00	82,80	55,20
951—960	110,50	66,30	44,20				139,00	83,40	55,60
61—70	111,00	66,60	44,40				139,50	83,70	55,80
71—80	112,00	67,20	44,80				140,50	84,30	56,20
81—90	112,50	67,50	45,00				141,00	84,60	56,40
991—1000	113,50	68,10	45,40				142,00	85,20	56,80

(Ciąg dalszy).

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
1001—1010	114.00	68.40	45.60				144.50	86.70	57.80
11— 20	115.00	69.00	46.00				145.50	87.30	58.20
21— 30	116.00	69.60	46.40				146.50	87.90	58.60
31— 40	116.50	69.90	46.60				147.00	88.20	58.80
1041—1050	117.50	70.50	47.00	30,50	18,30	1220,	148.00	88.80	59.20
1051—1060	118.00	70.80	47.20				148.50	89.10	59.40
61— 70	119.00	71.40	47.60				149.50	89.70	59.80
71— 80	119.50	71.70	47.80				150.00	90.00	60.00
81— 90	120.50	72.30	48.20				151.00	90.60	60.40
1091—1100	121.00	72.60	48.40				151.50	90.90	60.60
1101—1110	122.00	73.20	48.80				154.50	92.70	61.80
11— 20	122.50	73.50	49.00				155.00	93.00	62.00
21— 30	123.50	74.10	49.40				156.00	93.60	62.40
31— 40	124.00	74.40	49.60				156.50	93.90	62.60
1141—1150	125.00	75.00	50.00	32'50	19,50	13,00	157.50	94.50	63.00
1151—1160	125.50	75.30	50.20				158.00	94.80	63.20
61— 70	126.50	75.90	50.60				159.00	95.40	63.60
71— 80	127.00	76.20	50.80				159 50	95.70	63.80
81— 90	128.00	76.80	51.20				160.50	96.30	64.20
1191—1200	129.00	77.40	51.60				161.50	96.90	64.60
1201—1210	129.50	77.70	51.80				164.00	98.40	65.60
11— 20	130.50	78.30	52.20				165.00	99.00	66.00
21— 30	131.00	78.60	52.40				165.50	99.30	66.20
31— 40	132.00	79.20	52.80				166.60	99.90	66.60
1241—1250	132.50	79.50	53.00	34,50	20,70	13,80	167.00	100.20	66.80
1251—1260	133.50	80.10	53.40				168.00	100.80	67.20
61— 70	134.00	80.40	53.60				168.50	101.10	67.40
71— 80	135.00	81.00	54.00				169.70	101.70	67.80
81— 90	135.50	81.30	54.20				170.00	102.00	68.00
1291—1300	136.50	81.90	54.60				171.00	102.60	68.40
1301—1310	137.00	82.20	54.80				173.00	103.80	69.20
11— 20	138.00	82.80	55.20				174.00	104.40	69.60
21— 30	138.50	83.10	55.40				174.50	104 70	69.80
31— 40	139.50	83.70	55.80				175.50	105.30	70.20
1341—1350	140.00	84.00	56.00	36,00	21,60	14,40	176.00	105.60	70.40
1351—1360	141.00	84.60	56.40				177.00	106.20	70.80
61— 70	142.00	85.20	56.80				178.00	106.80	71.20
71— 80	142.50	85.50	57.00				178.50	107.10	71.40
81— 90	143.50	86.10	57.40				179.50	107.70	71.80
1391—1400	144.00	86.40	57.60				180.00	108.00	72.00

Tabela opłat normalnych za przewóz osób w klasie IV-ej.

Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych
1—5	0,30				
6	0,30	51— 65	3,00	451—460	20.40
7	0,40	56— 60	3,20	61— 70	20,70
8	0.40	61— 65	3.40	71— 80	21,00
9	0.50	66— 70	3.60	81— 90	21.30
10	0.50	71— 75	4,00	491—500	21.60
11	0,60	76— 80	4,20	501—510	21,30
12	0,60	81— 85	4,40	11— 20	21.20
13	0,70	86— 90	4.60	21— 30	22,70
14	0,70	91— 95	5,00	31— 40	23,00
15	0,80	96—100	5,20	541—550	23,30
16	0,80	101—106	5.80	551—560	23.40
17	0,90	11— 20	6.2[illegible]	61— 70	23.50
18	0,90	21— 30	6,80	71— 80	24,00
19	1,00	31— 40	7,20	81— 90	24,00
20	1,00	141—150	7,80	591—600	24,30
21	1,20	151—160	8,20	601—610	25,10
22	1,20	61— 70	8,80	11— 20	25.40
23	1,30	71— 80	9,20	21— 30	25,50
24	1,30	81— 90	9 80	31— 40	25,80
25	1,40	191—200	10,20	641—650	26, 0
26	1,40	201—210	11,50	651—660	26,30
27	1,50	11— 20	11,00	61— 70	26,40
28	1.50	21— 30	11,40	71— 80	26,70
29	1,60	31— 40	11,90	81— 90	27. 0
30	1,60	241—250	22,30	691—7 0	27 20
31	1,80	251—260	12,60	701—710	27,50
32	1,80	61— 70	13, 0	11— 20	27,60
33	1,80	71— 80	13,50	21— 30	27,90
34	1,80	81— 90	14,00	31— 40	28, 0
35	2,00	291—300	14,30	741—750	28,40
36	2,00	301—310	14,70	751—760	28,50
37	2,00	11— 20	15,20	61— 70	28,80
38	2,00	21— 30	15.60	71— 80	29,10
39	2,20	31— 40	16, 0	81— 90	29,30
40	2,20	341—350	16 40	791—800	29,40
41	2,20	351—360	16.80		
42	2,20	61— 70	17,30		
43	2,40	71— 80	17,60		
44	2,40	81— 90	18,00		
45	2,40	391—400	18,50		
46	2,40	401—410	18 80		
47	2,60	21— 20	19, 0		
48	2,60	31— 30	19,50		
49	2,60	31— 40	19,80		
50	2,60	441—450	20.10		

Tabela opłat normalnych za przewóz bagażu.

Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) zł.	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) zł.	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) zł.	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) zł.
1—10	0,06	401—410	2,33	801—810	4,13	1201—1210	5.48
11—20	0,12	11—20	2,38	11—20	4,17	11—20	5.50
21—30	0,18	21—30	2,43	21—30	4,21	21—30	5.53
31—40	0,24	31—40	2,48	31—40	4,25	31—40	5.55
41—50	0,30	441—450	2,52	841—850	4,29	1241—1250	5.58
51—60	0,36	451—460	2,57	851—860	4,34	1251—1260	5.60
61—70	0,42	61—70	2,62	61—70	4,38	61—70	5.63
71—80	0,48	71—80	2,67	71—80	4,42	71—80	5.65
81—90	0,54	81—90	2,72	81—90	4,46	81—90	5.68
91—100	0,60	491—500	2,76	891—900	4,50	1291—1300	5.70
101—110	0.66	501—510	2,81	901—910	4,55	1301—1310	5.72
11—20	0,72	11—20	2,86	11—20	4,59	11—20	5.75
21—30	0.78	21—30	2,91	21—30	4,63	21—30	5.78
31—40	0,84	31—40	2,96	31—40	4,67	31—40	5.80
141—150	0,90	541—550	3,00	941—950	4,71	1341—1350	5.82
251—260	0.96	551—560	3,05	951—960	4.76	1351—1360	5.85
61—70	1,02	61—70	3,10	61—70	4,80	61—70	5.88
71—80	1,08	71—80	3,15	71—80	4,84	71—80	5.90
81—90	1,14	81—90	3,20	81—90	4,88	81—90	5.92
191—200	1,20	591—600	3,24	991—1000	4,92	1391—1400	5.94
201—210	1,26	601—610	3.29	1001—1010	4.97	1401—1410	5.98
11—20	1,31	11—20	3.33	11—20	5,01	11—20	6.00
21—30	1,37	21—30	3,37	21—30	5,03	21—30	6.02
31—40	1,42	31—40	3.41	31—40	5,05	31—40	6.04
41—50	1,47	641—650	3.45	1041—1050	5,09	1441—1450	6.08
51—60	1,53	651—660	3,50	1051—1060	5,11	1451—1460	6.10
61—70	1.58	61—70	3.54	61—70	5,13	61—70	6.12
71—80	1,64	71—80	3.58	71—80	5,15	71—80	6.14
81—90	1,69	81—90	3,62	81—90	5,19	81—90	6.18
291—300	1,74	691—700	3,66	1091—1100	5,21	1491—1500	6.20
301—310	1,80	701—710	3,71	1101—1110	5.23		
11—20	1,85	11—20	3,75	11—20	5.25		
21—30	1,91	21—30	3,79	21—30	5.28		
31—40	1,96	31—40	3,83	31—40	5.31		
341—350	2,01	741—750	3,87	1141—1150	5.33		
351—360	2,07	751—760	3,92	1151—1160	5.35		
61—70	2,12	61—70	3,96	61—70	5.38		
71—80	2,18	71—80	4.00	71—80	5.41		
81—90	2,23	81—90	4,04	81—90	5.43		
391—400	2,28	791—800	4.08	1191—1200	5.45		

(Ciąg dalszy).

Tabela opłat za przewóz osób kolejami, stosującemi taryfę normalną z podwyżką 25%, w klasie I, II i III *).

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
1—5	1,00	0.60	0.40				6.50	3.90	2.60
6	1.50	0,90	0.60				7.00	4.20	2,80
7	1.50	0,90	0.60				7.00	4.20	2.80
8	2.00	1,20	0,80				7.50	4,50	3,00
9	2.00	1,20	0.80				7.50	4.50	3,00
10	2.00	1,20	0,80				7.50	4,50	3.00
11	2.50	1,50	1.00				8,00	4.80	3,20
12	2,50	1.50	1,00				8.00	4,80	3,20
13	3,00	1.80	1,20				8,50	5,10	3,40
14	3,50	2,10	1.40				9.00	5,40	3,60
15	3,50	2,10	1,40	5.50	3,30	2,20	9,00	5,40	3,60
16	3,50	2,10	1,40				9.00	5.40	3.60
17	4,00	2,40	1,60				9,50	5,70	3,80
18	4,00	2,40	1,60				9,50	5.70	3,80
19	4,50	2,70	1,80				10.00	6,00	4,00
20	4,50	2,70	1,80				10,00	6,00	4,00
21	4,50	2,70	1,80				10,00	6,00	4'00
22	5,00	3,00	2,00				10,50	6,30	4,20
23	5,00	3.00	2,00				10,50	6,30	4.20
24	5,50	3,30	2,20				11,00	6,60	4,40
25	5,50	3,30	2,20				11.00	6,60	4.40

*) Opłaty normalne, podwyższone o 25% stosuje się na następujących kolejach prywatnych, zarządzanych przez Państwo:

a) w okręgu Dyrekcji krakowskiej:

1. Chabówka — Zakopane z odgałęzieniem Nowy Targ — Granica Państwa pod Podczerwonem.
2. Kraków — Kocmyrzów z odgałęzieniem Czyżyny — Mogiła.

b) w okręgu Dyrekcji lwowskiej:

Lwów (Kleparów) — Jaworów z wyjątkiem odcinka Lwów — Rzęsna Polska, na którym stosuje się opłaty normalne.

c) w okręgu Dyrekcji stanisławowskiej:

Dolina — Wygoda.

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	II
	Złotych								
26	6,00	3,60	2,40				11,50	6,90	4,60
27	6,00	3,60	2,40				11,50	6,90	4,60
28	6,00	3,60	2,40				11,50	6,90	4,60
29	6,50	3,90	2,60				12,00	7,20	4,80
30	6,50	3,90	2,60				12,00	7,20	4,80
31	7,00	4,20	2,80				12,50	7,50	5,00
32	7,00	4,20	2,80				12,50	7,50	5,00
33	7,00	4,20	2,80				12,50	7,50	5,00
34	7,50	4,50	3,00				13,00	7,80	5,20
35	7,50	4,50	3,00				13,00	7,80	5,20
36	8,00	4,80	3,20				13,50	8,10	5,40
37	8,00	4,80	3,20				13,50	8,10	5,40
38	8,00	4,80	3,20				13,50	8,10	5,40
39	8,50	5,10	3,40				14,00	8,40	5,60
40	8,50	5,10	3,40				14,00	8,40	5,60
41	9,00	5,40	3,60				14,50	8,70	5,80
42	9,00	5,40	3,60				14,50	8,70	5,80
43	9,50	5,70	3,80	5,50	3,30	2,20	15,00	9,00	6,00
44	9,50	5,70	3,80				15,00	9,00	6,00
45	9,50	5,70	3,80				15,00	9,00	6,00
46	10,00	6,00	4,00				15,50	9,30	6,20
47	10,00	6,00	4,00				15,50	9,30	6,20
48	10,50	6,30	4,20				16,00	9,60	6,40
49	10,50	6,30	4,20				16,00	9,60	6,40
50	10,50	6,30	4,20				16,00	9,60	6,40
51— 55	11,50	6,90	4,60				17,00	10,20	6,80
56— 60	13,00	7,80	5,20				18,50	11,10	7,40
61— 65	14,00	8,40	5,60				19,50	11,70	7,80
66— 70	15,00	9,00	6,00				20,50	12,30	8,20
71— 75	16,00	9,60	6,40				21,50	12,90	8,60
76— 80	17,00	10,20	6,80				22,50	13,50	9,00
81— 85	18,00	10,80	7,20				23,50	14,10	9,40
86— 90	19,00	11,40	7,60				24,50	13,70	9,80
91— 95	20,00	12,00	8,00				25,50	15,30	10,20
96—100	21,50	12,90	8,60				27,00	16,20	10,80
101—110	23,50	14,10	9,40				34,00	20,40	13,60
11— 20	25,50	15,30	10,20				36,00	21,60	14,40
21— 30	27,50	16,50	11,00	10,50	6,30	4,20	38,00	22,80	15,20
31— 40	30,00	18,00	13,00				40,50	24,30	16,20
141—150	32,00	19,20	12,80				42,50	25,50	17,00

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
151—160	34,00	20,40	13,60	10,50	6,30	4,20	44,50	26,70	17,80
61— 70	36,00	21,60	14,40				46,50	27,90	18,60
71— 80	38,00	22,80	15,20				48,50	29,10	19,40
81— 90	40,50	24,30	16,20				51,00	30,60	20,40
191—200	42,50	25,50	17,00				53,00	31,80	21,20

Tabela opłat za przewóz osób kolejami, stosującemi taryfę normalną z podwyżką 25%, w klasie IV.

Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych
1—5	0,40						
6	0,40	26	1,80	46	3,—	151—160	10,20
7	0,50	27	1,80	47	3,20	61— 70	11,—
8	0,50	28	1,90	48	3,20	71— 80	11,60
9	0,60	29	2,—	49	3,20	81— 90	12,20
10	0,70	30	2,—	50	3,40	191—200	12,80
11	0,70	31	2,20	51— 55	3,60		
12	0,80	32	2,20	56— 60	4,—		
13	0,90	33	2,20	61— 65	4,20		
14	0,90	34	2,40	66— 70	4,60		
15	1,—	35	2,40	71— 75	4,80		
16	1,—	36	2,40	76— 80	5,20		
17	1,20	37	2,60	81— 85	5,60		
18	1,30	38	2,60	86— 90	6,—		
19	1,30	39	2,60	91— 95	6,20		
20	1,40	40	2,60	96—100	6,60		
21	1,50	41	2,80	101—110	7,20		
22	1,50	42	2,80	11— 20	7,80		
23	1,60	43	2,80	21— 30	8,40		
24	1,60	44	3,—	31— 40	9,—		
25	1,70	45	3,—	141—150	9,60		

(Ciąg dalszy).

Tabela opłat za przewóz osób kolejami, stosującemi taryfę normalną z podwyżką 50% w klasie I, II i III *).

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociagi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
1—5	1,50	0,90	0,60				8,00	4,80	3,20
6	1,50	0,90	0,60				8,00	4,80	3,20
7	2,00	1,20	0,80				8,50	5,10	3,40
8	2,00	1,20	0,80				8,50	5,10	3,40
9	2,50	1,50	1,00				9,00	5,40	3,60
10	2,50	1,50	1,00				9,00	5,40	3'60
11	3,00	1,80	1,20				9,50	5,70	3,80
12	3,50	2,10	1,40				10,00	6,00	4,00
13	3,50	2,10	1,40				10,00	6,00	4,00
14	4,00	2,40	1,60				10,50	6,30	4,20
15	4,00	2,40	1,60	6,50	3,90	2,60	10,50	6,30	4,20
16	4,50	2,70	1,80				11,00	6,60	4,40
17	4,50	2,70	1,80				11,00	6,60	4,40
18	5,00	3,00	2,00				11,50	6,90	4,60
19	5,00	3,00	2,00				11,50	6,90	4,60
20	5,50	3,30	2,20				12,00	7,20	4,80
21	5,50	3,30	2,20				12,00	7,20	4,80
22	6,00	3,60	2,40				12,50	7,50	5,00
23	6,00	3,60	2,40				12,50	7,50	5,00
24	6,50	3,90	2,50				13,00	7,80	5,20
25	6,50	3,90	2,60				13,00	7,80	5,20

*) **III. Opłaty normalne, podwyższone o 50%**

stosuje się na następujących kolejach prywatnych, zarządzanych przez Państwo

a) w okręgu Dyrekcji gdańskiej:

1) Chełmża — Melno,

2) Toruń Północny — Czarnowo koło Torunia,

3) Zajączkowo Lubawskie — Nowe Miasto Pomorskie.

b) w okręgu Dyrekcji krakowskiej:

Muszyna — Krynica.

c) w okręgu Dyrekcji lwowskiej:

Drohobycz — Truskawiec Zdrój.

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
26	7,00	4,20	2,80				13,50	8,10	5,40
27	7,00	4.20	2,80				13,50	8.10	5,40
28	7,50	4,50	3,00	6,50	3,90	2,60	14,00	8,40	5,60
29	7,50	4,50	3,00				14,00	8,40	5,60
30	8,00	4,80	3,20				14,50	8,70	5,80
31	8,00	4,80	3,20				14,50	8,70	5,80
32	8,50	5,10	3.40				15,00	9.00	6,00
33	8,50	5,10	3,40				15,00	9,00	6,00
34	9,00	5,40	3,60				15,50	9,30	6,20
35	9,00	5,40	3,60				15,50	9,30	6,20
36	9,50	5,70	3,80				16,00	9,60	6,40
37	9,50	5,70	3,80				16,00	9,60	6,40
38	10,00	6,00	4,00				16,50	9,90	6,60
39	10,00	6,00	4,00				16,50	9,90	6,60
40	10,50	6,30	4 20				17,00	10,20	6,80
41	10,50	6,30	4,20				17,00	10,20	6,80
42	11,00	6,60	4,40				17,50	10,50	7,00
43	11,00	6,60	4,40	6,50	3,90	2,60	17,50	10,50	7,00
44	11,50	6,90	4,60				18,00	10,80	7,20
45	11,50	6,90	4,60				18,00	10,80	7,20
46	12,00	7,20	4,80				18,50	11,10	7,40
47	12 00	7 20	4,80				18,50	11,10	7,40
48	12,50	7,50	5,00				19,00	11,40	7,60
49	12,50	7,50	5,00				19,00	11,40	7,60
50	13,00	7,80	5,20				19,50	11,70	7,80
51— 55	14,50	8,70	5,80				21,00	12,60	8,40
56— 60	15,50	9,30	6,20				22,00	13,20	8,80
61— 65	16,50	9,90	6,60				23,00	13,80	9,20
66— 70	18,00	10,80	7,20				24,50	14,70	9,80
71— 75	19,00	11,40	7,60				25,50	15,30	10,20
76— 80	20,50	12,30	8,20				27,00	16,20	10,80
81— 85	21,50	12,90	8,60				28,00	16,80	11,20
86— 90	23,00	13,80	9,20	6,50	3,90	2,60	29,50	17,70	11,80
91— 95	24,00	14,40	9,60				30,50	18,30	12 20
96—100	25,50	15,30	10,20				32,00	19,20	12,80
101—110	28,00	16,80	11,20				41,00	24,60	16,40
11— 20	30,50	18,30	12,20				43,50	26,10	17,40
21— 30	33,00	19,80	13,20	13,00	7,80	5,20	46,00	27,60	18,40
31— 40	25,50	21,30	14,20				48,50	29,10	19,40
141—150	38,00	22,80	15,20				51,00	30,60	20,40

(Ciąg dalszy).

Za odległość kilometrów	CENY BILETÓW								
	Na pociągi osobowe i mieszane			Dodatkowych na pociągi pośpieszne			Na pociągi pośpieszne		
	Klasy								
	I	II	III	I	II	III	I	II	III
	Złotych								
151—160	40,50	24,30	16,20				53,50	32,10	21,40
61— 70	43,00	25,80	17,20				56,00	33,60	22,40
71— 80	45,50	27,30	18,20	13,00	7,80	5,20	58,50	35,10	23,40
81— 90	48,00	28,80	19,20				61,00	36,60	24,40
191—200	50,50	30,30	20,20				63,50	38,10	25,40

Tabela opłat za przewóz bagażu kolejami, stosującemi taryfę normalną z podwyżką 25%.

Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) złotych	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) złotych	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Stawki przewozowe) złotych
1— 10	0,08	101—110	0,83		
11— 20	0,15	11— 20	0,90		
21— 30	0,23	21— 30	0,98		
31— 40	0,30	31— 40	1,05		
41— 50	0,38	141—150	1,13		
51— 60	0,45	151—160	1,20		
61— 70	0,53	61— 70	1,28		
71— 80	0,60	71— 80	1,35		
81— 90	0,68	81— 90	1,43		
91—100	0,75	191—200	1,50		

Tabela opłat za przewóz osób kolejami, stosującemi taryfę normalną z podwyżką 50%, w klasie IV.

Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych	Za odległość kilometrów	Ceny biletów złotych
1—5	0.40						
6	0.50	26	2.10	46	3.60	151— 60	12.40
7	0.60	27	2.20	47	3.80	61 — 70	13.20
8	0.60	28	2.20	48	3.80	71 — 80	13.80
9	0.70	29	2.30	49	3.80	81 — 90	14.60
10	0.80	30	2.40	50	4.00	91 —200	15.40
11	0.90	31	2.60	51— 55	4.40		
12	0.90	32	2.60	56— 60	4.60		
13	1.00	33	2.60	61— 65	5.00		
14	1.20	34	2.80	66— 70	5.60		
15	1.30	35	2.80	71— 75	6.00		
16	1.30	36	2.80	76— 80	6.20		
17	1.40	37	3.00	81— 85	6.60		
18	1.50	38	3.00	86— 90	7.00		
19	1.60	39	3.20	91— 95	7.40		
20	1.60	40	3.20	96—100	7.80		
21	1.70	41	3.20	101—110	8.60		
22	1.80	42	3.40	11 — 20	9.20		
23	1.90	43	3.40	21 — 30	10.00		
24	1.90	44	3.40	31 — 40	10.80		
25	2.00	45	3.60	41 — 50	11.60		

Tabela opłat za przewóz osób kolejami, stosującemi taryfę normalną z podwyżką 50%.

Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Sławki przewozowe) złotych	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Sławki przewozowe) złotych	Za odległość kilometrów	Opłaty za przewóz bagażu od każdych 10 kg. (Sławki przewozowe) złotych
1 — 10	0.09	101— 10	0.99		
11— 20	0.18	11— 20	1.08		
21— 30	0.27	21— 30	1.17		
31— 40	0.36	31— 40	1.26		
41— 50	0.45	41— 50	1.35		
51— 60	0.55	151—160	1.44		
61— 70	0.63	61— 70	1.53		
71— 80	0.72	71— 90	1.62		
81— 90	0.81	81— 90	1.71		
91—100	0.90	91—200	1.80		

Taryfy podatkowe.

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ SŁUŻBOWYCH, EMERYTUR I WYNAGRODZEŃ ZA NAJEMNĄ PRACĘ.

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w zł.		Normalna stopa procentowa podatku	Kryzysowy dodatek (ust. z 22. X. 31 r. Dz. U. Nr. 99, poz. 760)
	ponad	do		
1	2.500	2.600	1,5	do 3.600 zł. -0,5 %
2	2.600	2.700	1.6	
3	2.700	2.800	1,7	
4	2.800	2.900	1,8	
5	2.900	3.000	1,9	
6	3.000	3.100	2.0	
7	3.100	3.200	2.1	
8	3.200	3.400	2,2	
9	3.400	3.600	2.3	
10	3.600	3.800	2,4	od 3.600 do 10.400 zł. 1 %
11	3.800	4.000	2.5	
12	4.000	4.200	2.6	
13	4.200	4.400	2,7	
14	4.400	4.800	2.8	
15	4.800	5.200	2.9	
16	5.200	5.600	3,0	
17	5.600	6.000	3.1	
18	6.000	6.400	3,2	
19	6.400	6.800	3,3	
20	6.800	7.200	3,4	
21	7.200	7.600	3.5	
22	7.600	8.000	3,6	
23	8.000	8.800	3.9	
24	8.800	9.600	4,1	
25	9.600	10.400	4,3	
26	10.400	11.200	4,6	od 10.400 do 36.000 zł. 2 %
27	11.200	12.000	4,9	
28	12.000	13.000	5.3	
29	13.000	14.000	5,7	
30	14.000	15.000	6,1	
31	15.000	16.000	6.5	
32	16.000	17.000	6,8	
33	17.000	18.000	7.1	
34	18.000	19.000	7,4	
35	19.000	20.000	7,7	
36	20.000	22.000	8,0	
37	22.000	24.000	8,3	
38	24.000	26.000	8,6	
39	26.000	28.000	8,9	

(dok.)

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w zł.		Normalna stopa procentowa podatku	Kryzysowy dodatek (ust. z 22. X. 31 r. Dz. U. Nr. 99, poz. 760)
	ponad	do		
40	28.000	30.000	9,2	od 10.400 do 36.000 zł. 2 %
41	30.000	32.000	9,5	
42	32.000	34.000	9,9	
43	34.000	36.000	10,3	od 36.000 do 60.000 zł. 2,5 %*)
44	36.000	38.000	10,7	
45	38.000	40.000	11,1	

*) Dodatek ten (którego okres obowiązywania uzależniony jest od uznania Rady Ministrów, a zaczyna się go pobierać, poczynając od 1 stycznia 1932 roku), rośnie progresywnie aż do 10% — proporcjonalnie do sumy wypłaconego uposażenia (wynagrodzenia). Dodatku tego nie płacą funkcjonarjusze państwowi i ci pracownicy samorządowi, których uposażenie dostosowane jest do upos. funkc państw.

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD DOCHODÓW FUNDOWANYCH.

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych
	ponad	do			ponad	do	
1	1.500	1.550	31	38	19.000	20.000	1.540
2	1.550	1.600	33	39	20.000	22.000	1.760
3	1.600	1.700	37	40	22.000	24.000	1.992
4	1.700	1.800	41	41	24.000	26.000	2.236
5	1.800	1.900	45	42	26.000	28.000	2.492
6	1.900	2.000	50	43	28.000	30.000	2.760
7	2.000	2.100	54	44	30.000	32.000	3.040
8	2.100	2.200	59	45	32.000	34.000	3.366
9	2.200	2.400	67	46	34.000	36.000	3.708
10	2.400	2.600	75	47	36.000	38.000	4.066
11	2.600	2.800	84	48	38.000	40.000	4.440
12	2.800	3.000	93	49	40.000	44.000	5.060
13	3.000	3.200	102	50	44.000	48.000	5.712
14	3.200	3.400	112	51	48.000	52.000	6.3[illegible]6
15	3.400	3.600	122	52	52.000	56.000	7.860
16	3.600	3.800	133	53	56.000	60.000	7.112
17	3.800	4.000	144	54	60.000	64.000	8.704
18	4.000	4.400	162	55	64.000	68.000	9.588
19	4.400	4.800	182	56	68.000	72.000	10.512
20	4.800	5.200	202	57	72.000	76.000	11.476
21	5.200	5.600	224	58	76.000	80.000	12.480
22	5.600	6.000	246	59	80.000	88.000	14.168
23	6.000	6.600	283	60	88.000	96.000	15.936
24	6.600	7.200	324	61	96.000	104.000	17.888
25	7.200	7.800	366	62	104.000	112.000	19.936
26	7.800	8.400	411	63	112.000	120.000	22.080
27	8.400	9.200	469	64	120.000	128.000	24.320
28	9.200	10.000	530	65	178.000	136.000	24.653
29	10.000	11.000	605	66	136.000	144.000	29.088
30	11.000	12.000	684	67	144.000	152.000	31.616
31	12.000	13.000	767	68	152.000	164.000	34.400
32	13.000	14.000	854	69	160.000	168.000	37.296
33	14.000	15.000	945	70	168.000	176.000	40.304
34	15.000	16.000	1.040	71	176.000	184.000	43.424
35	16.000	17.000	1.156	72	184.000	192.000	46.656
36	17.000	18.000	1.278	73	192.000	200.000	50.000
37	18.000	19.000	1.406				

Przy dochodzie ponad 200,000 zł. podatek wynosi 50,000 zł. i oprócz tego 2,000 zł. od każdych pełnych 8,000 zł. ponad 200,000 złotych.

Do podatku dolicza się o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych

ponad	200,000 zł.	do	300.000	1½	procent
,,	300,000 ,,	,,	400,000	2½	,,
,,	400,000 ,,	,,	500.000	4	,,
,,	500.000 ,,	,,	600,000	5½	,,
,,	600.000 ,,	,,	800.000	7	,,
,,	800.000 ,,	,,	1.100,000	9	,,
,,	1.100,000 ,,	,,	1.500,000	11	,,
,,	1.500,000 ,,	,,	2.000,000	13	,,
,,	2.000,000 ,,			15	,,

od całego podlegającego podatkowi dochodu.

Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia, po potrąceniu podatku na ten stopień przypadającego.

O ile z dochodu ustalonego do wymiaru podatku po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku, należy podatek wymierzyć i pobrać tylko w wysokości nadwyżki dochodu ponad tę najniższą granicę.

Dodatek kryzysowy.

Jak to już uwidoczniono w taryfie podatku dochod. od uposażeń, wprowadzony został na okres przejściowy t. zw. dodatek kryzysowy do państw. pod. dochodowego.

Od dochodów fundowanych wynosił on:

przy	doch.	rocznym	ponad	1.500 —	3.600 zł.	—	0,5%
,,	,,	,,	,,	3.600 —	10.000 ,,	—	1%
,,	,,	,,	,,	10.000 —	36.000 ,,	—	2%
,,	,,	,,	,,	36.000 —	60.000 ,,	—	2,5%
,,	,,	,,	,,	60.000 —	160.000 ,,	—	3%
,,	,,	,,	,,	160.000 —		—	4%

dochodu.

Dodatek pobiera się, poczynając od dochodów, ustalonych dla wymiaru pod. na 1932 rok podatkowy, zaś termin jego wygaśnięcia określi Rada Ministrów.

Dodatki komunalne do pod. dochodowego.

Do stawek państwowego podatku dochodowego nie mogą być ustanawiane dodatki na rzecz związków komunalnych.

Na obszarze jednak b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części województwa śląskiego pobiera się dodatki do państwowego podatku dochodowego na rzecz gmin i powiatowych związków komunalnych.

Dodatki te wynoszą przy dochodzie podatkowym:

a) od dochodów fundowanych:

ponad 1.500 zł.	do 24.000	4 procent	dochodu
,, 24.000 ,,	,, 88.000	4,5 ,,	,,
,, 88.000 ,,	,,	5 ,,	,,

b) od uposażeń 3% dochodu, poczynając od 15 stopnia skali (od 4.800 zł. rocznie).

Od dodatku tego wolni są funkcjonarjusze państwowi i pracownicy komunalni (rozp. Prez. Rzpl. z 8.XI.1927 r. Dz. Ust. Nr. 101, poz. 861 i ustawa z dn. 17.III.1931 r. Dz. U. Nr. 29, poz. 192).

TARYFY PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Podatek przemysłowy opiera się na ustawie o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) oraz rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 sierpnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 560).

Podatek przemysłowy opłaca się:

1) w formie świadectw przemysłowych
2) w postaci podatku od obrotu.

I. PODATEK OD ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

Taryfa świadectw przemysłowych.

Kategorja	We wszystkich miejscowościach	W Warszawie	W miejscowościach klasy			
			I	II	III	IV
A. Dla przedsiębiorstw handlowych.						
I Dla zakładów handl.	2000	—	—	—	—	—
II „ „ „	—	400	330	270	200	130
III „ „ „	—	80	65	50	40	25
IV „ „ „	—	30	25	20	15	10
V-a Dla handlu rozwoźn.	50	—	—	—	—	—
V-b Dla handlu obnośn.	15	—	—	—	—	—
B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.						
I	6000	—	—	—	—	—
II	4000	—	—	—	—	—
III	2000	—	—	—	—	—
IV	600	—	—	—	—	—
V	200	—	—	—	—	—
VI	—	120	100	80	60	40
VII	—	60	50	40	30	20
VIII	—	15	15	10	6	4

C. Dla handlu jarmarcznego.

	Dla handlu hurtowego	Dla handlu detalicznego
	Złotych	
Na jarmarkach trwających ponad 21 dni	250	70
„ „ „ od 7 do 21 dni	125	35
„ „ „ od 3 do 7 dni	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kategorja	Oznaczenie zajęcia przemysłowego	Cena w zł.
I.	Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w urzędach celnych towarów wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:	
	1) przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych linjach kolei żelaznych	400
	2) przy urzędach celnych, znajdujących się przy bocznych linjach kolei żelaznych	300
	3) przy urzędach celnych nie położonych przy linjach kolejowych	250
II.	a) pośrednicy giełdowi (maklerzy):	
	1) na giełdzie warszawskiej	400
	2) na innych giełdach	250
	b) wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handlowi:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy	150
	2) w miejscowościach II klasy	100
	3) w miejscowościach III i IV klasy	30
III.	Inspektorzy i ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych przewozowych, komunikacyjnych oraz instytucyj kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymywania biur:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I klasy	50
	2) w miejscowościach II klasy	40
	3) w miejscowościach III i IV klasy	20
IV.	Ajenci podróżujący (komiwojażerowie)	100
	Cena karty rejestracyjnej	10

Dodatki do cen świadectw przemysłowych.

Do cen świadectw przemysłowych podanych powyżej dolicza się nadto:

a) 30% dodatek na rzecz związków komunalnych;
b) 25% dodatek na rzecz szkół zawodowych;
c) 15% dodatek na rzecz Izb Handlowych i Przemysłowych oraz Izb Rolniczych;
d) 10% dodatek nadzwyczajny na cele budżetowe.

II. PODATEK OD OBROTU.

Stopa podatkowa.

Podatek od obrotu wynosi 2% od obrotów, z wyjątkami podanemi poniżej:

1% (art. 7 lit. a) od obrotów osiągniętych przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez przedsiębiorstwa przemysłowe, przerabiające je, względnie zużywające w prowadzonym przemyśle.

½% (art. 7 lit. b) od obrotów dokonanych artykułami pierwszej potrzeby oraz surowcami niezbędnemi do rozwoju rolnictwa i przemysłu krajowego przez przedsiębiorstwa handlowe przy sprzedaży hurtowej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

1% (art. 7 lit. c) od obrotów przedsiębiorstw prowadzących detaliczną lub drobną sprzedaż artykułów spożywczych pierwszej potrzeby.

1%. Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 22 grudnia 1926 r. wydanem w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 128, poz. 766) obniżono stopę podatku do 1% od obrotów osiąganych przy sprzedaży wszelkiego rodzaju towarów, począwszy od 1 stycznia 1927 r. przez: samoistne przedsiębiorstwa handlowe ze sprzedaży hurtowej, przez przedsiębiorstwa skupu zawodowego, jak również przez samoistne przedsiębiorstwa wykonywania dostaw.

5% (art. 7 lit. d i e) od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego oraz od obrotów pośredników handlowych.

Wolne zawody.

Podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu opłacają samodzielne wolne zajęcia zawodowe: lekarzy, dentystów, weterynarzy, felczerów, adwokatów, notarjuszów, obrońców sądowych, architektów, inżynierów i innych techników (np. rzecznicy patentowi).

Spółdzielnie.

Ustawa o państwowym podatku przemysłowym przyznaje ulgi spółdzielniom, działającym na zasadzie ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733), należącym do związków rewizyjnych.

TARYFA PODATKU OD SPADKÓW I DAROWIZN.

Pozycja	Określenie podatku według jego znamion osobistych w szczególności według jego stosunku do spadkodawcy lub darującego	Czysta wartość otrzymanego majątku w złotych														
		Do 3 tysięcy	Ponad 3 do 5 tysięcy	Ponad 5 do 10 tysięcy	Ponad 10 do 20 tysięcy	Ponad 20 do 50 tysięcy	Ponad 50 do 100 tysięcy	Ponad 100 do 200 tysięcy	Ponad 200 do 500 tys.	Ponad 500 do 1 miljon.	Ponad 1 do 2 miljona	Ponad 2 do 5 miljon.	Ponad 5 do 10 miljon.	Ponad 10 do 20 miljon.	Ponad 20 do 50 miljon.	Ponad 50 miljon.
		Podatek wymierza się według poniższej stopy proc.														
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
1	Małżonek, zstępny . .	—	—	—	2	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2	Wstępny przysposobiony zięć lub synowa .	—	6	7	8	9	10	11	12	13	15	17	19	21	23	25
3	Rodzeństwo rodzone lub przyrodnie. Dzieci rodzeństwa. Pasierb . .	—	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36
4	Krewni do 4 stopnia, wyżej niewymienieni (rodzeństwo rodziców, rodzeństwo dziadków, wnukowie rodzeństwa, rodzeństwo stryjeczne lub cioteczne) . . .	—	14	16	18	20	22	24	26	28	30	33	36	39	42	45
5	Inni	—	20	22	25	28	31	34	37	40	43	46	49	52	56	60

Taryfa opłat stemplowych.

SAMORZĄD.

N i e   p o d l e g a j ą   o p ł a c i e:

1. (art. 120, punkt 1) obligacje oraz innego rodzaju obligi. związków samorządowych;

2. (art. 120, punkt 2) obligacje (listy zastawne, obligacje komunalne i innego rodzaju obligacje fundowane) wydane związkowi samorządowemu przez instytucję, emitującą tytułem pożyczki;

3. (art. 140, ustęp drugi) podania, wnoszone do urzędów samorządowych w sprawach, należących do ich zakresu działania, nie podlegają opłatom w myśl ustawy o opłatach stemplowych, nawet w tym wypadku, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest niezbędny udział władzy państwowej;

4. (art. 142 p. 3 i art. 160 p. 1) podania wnoszone do urzędów państwowych w sprawach wyborów do ciał reprezentacyjnych i samorządowych, oraz świadectwa urzędowe, wydawane przez urzędy państwowe w tych sprawach;

5. (art. 144, punkt 2) podania wnoszone przez związki samorządowe do urzędów państwowych;

6. (art. 154) świadectwa wydawane przez związki samorządne z wyjątkiem wyciągów i innych świadectw z aktów stanu cywilnego;

7. (art. 160, punkt 3) świadectwa urzędowe wydawane związkom samorządowym przez urzędy państwowe — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

KOŚCIOŁY I GMINY WYZNANIOWE.

(Art. 144 p. 3; art. 160, p. 3) podania, wnoszone przez kościoły i gminy wyznaniowe przez państwo polskie uznane, i świadectwa urzędowe, im wydawane, z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów — opłacie nie podlegają.

N i e p o d l e g a j ą o p ł a c i e:

1. (Art. 54 punkty 4 i 5). Umowy sprzedaży wzgl. kontrakty zamiany oraz akty wywłaszczenia — na mocy których gmina:

a) nabywa nieruchomości celem budowy domów mieszkalnych (art. 4, 6 rozp. Prez. R. P. z dn. 22.IV.1929 r. Dz. U. Nr. 42, poz. 372),

b) nabywa grunty niezbędne do wykonania planu regulacji ulic, zatwierdzonego przez właściwą władzę, albo do budowy szkół i domów ludowych,

e) kupuje nadwyżki gruntów, ujawnione drogą postępowania, przewidzianego w ustawie z dn. 28.XII.1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1 z 1926 r.), a położone w sferze interesów mieszkaniowych miast i osad przemysłowo - fabrycznych oraz grunty państwowe, położone w owej sferze interesów (art. 4 i 14 powołanego pod literą „a" rozp. Prez. R. P. z dnia 22.IV.1927 r. oraz art. 7 powołanej ustawy z dn. 28.XII. 1925 r.),

d) sprzedaje lub wydzierżawia spółdzielczym stowarzyszeniom mieszkaniowym, instytucjom społecznym, osobom prywatnym lub spółkom nieruchomości pod budowę domów mieszkalnych (art. 4, punkt „a" powołanej ustawy z dn. 29 kwietnia 1925 r.),

2. (art. 54, punkty 6 i 7). Sprzedaż budynku niewykończonego, jeżeli pismo, stwierdzające sprzedaż sporządzono w ciągu 8 lat od dnia rozpoczęcia budowy, t. j. od dnia rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów, jak również pierwsza po ukończeniu budowy sprzedaż budynku wykończonego, jeżeli pismo, stwierdzające sprzedaż, sporządzono w ciągu lat 8 od dnia, w którym zaczęto budynku używać.

Uwolnienie to tyczy się budynków mieszkalnych, oraz budynków, przeznaczonych do celów przemysłowych i handlowych, obejmuje również grunt, na którym budynek stoi, oraz podwórze; nie tyczy się nadbudówek i przybudówek. Osoba, powołująca się na uwolnienie od opłaty ma udowodnić warunki uwolnienia, a mianowicie: przedstawić zaświadczenie właściwego urzędu pierwszej instancji, mającego nadzór nad budownictwem.

3. (art. 69, p. 6). Umowa, na mocy której gmina kupuje materjały budowlane.

4. (art. 69, p. 6). Umowy, na mocy których gmina sprzedaje materjały budowlane spółdzielczym stowarzyszeniom mieszkaniowym, instytucjom spółdzielczym, oraz osobom prywatnym lub spółkom.

5. (art. 73, punkt 5). Rachunek, stwierdzający wykonanie umowy, wymienionej wyżej w punkcie 4.

6. a) (art. 120, punkt 4). Listy zastawne oraz obligacje mieszkaniowe, wydawane na mocy art. 19 rozp. Prez. R. P. o rozbudowie miast z dnia 22 kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372),

b) (art. 120, p. 4) obligi w przedmiocie kredytu budowlanego udzielonego na mocy powołanego art. 19,

c) (art. 122), weksle własne nie na zlecenie wystawiane w granicach tegoż kredytu,

d) (art. 120, punkt 4) obligi w przedmiocie kredytu amortyzacyjnego, długoterminowego, udzielonego celem konwersji kredytu, wymienionego w punktach b i c.

7. (art. 137, punkt 7, art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek w przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie 6, jak również — w tychże przypadkach — zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej.

SPÓŁDZIELNIE.

(Ustawa o spółdzielniach z dnia 29 października 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733).

N i e p o d l e g a j ą o p ł a c i e:

1. (art. 139). Dokumenty umowne, ustalające stosunek między spółdzielnią a jej członkiem, a mianowicie: oświadczenie (deklaracja) w przedmiocie przystąpienia do spółdzielni, oraz deklaracje co do dalszych wkładów (art. 17 ustawy o spółdzielniach), jak również pismo, stwierdzające przyjęcie do spółdzielni (art. 20 ustawy o spółdzielniach):

a) zasadniczo,

b) jeżeli są sporządzone lub uwierzytelnione notarjalnie lub sądownie.

2. Wpłaty na udziały członków.

3. (art. 118, 136, 137, punkty 10, 13, 14). Pokwitowanie, którem:

a) spółdzielnia stwierdza wpłatę na udział (art. 16 i 21 ustawy o spółdzielniach) albo

b) dopłatę (art. 58 ustęp 2 ust. o spółdz.),

c) którem członek spółdzielni potwierdza zwrot udziału (art. 27 ust. o spółdz.) albo

d) zwrot dopłaty (art. 58 ustęp 5 ust. o spółdz.) albo

e) wypłacenie udziału w zyskach (art. 57 ust. o spółdz),

f) którem spółdzielnia kredytowa potwierdza całkowitą, lub częściową spłatę pożyczki, udzielonej członkowi, albo uiszczenie odsetek przy takiej pożyczce,

g) pokwitowanie w przedmiocie należności spółdzielni za towary, dostarczone, lub dostarczyć się mające członkowi, albo należności członka za towary, oddane spółdzielni do komisowej sprzedaży (choćby członek był spółdzielnią), w szczególności znaczki, wydawane przez spółdzielnię celem kontroli zakupów członkowskich, jako też pokwitowania w przedmiocie sumy, wypłaconej przez spółdzielnię członkowi wzamian za towar jej zwrócony — pod warunkiem, że sprzedaż lub zakupno towaru przez spółdzielnię mieści się w granicach jej działalności podstawowej, określonej statutem,

h) wogóle pokwitowania, tyczące się stosunków prawnych między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności podstawowej, określonej statutem,

i) pokwitowania, tyczące się obrotu oszczędnościowego i czekowego spółdzielni, należących do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy o spółdz.), w szczególności też pisma, któremi spółdzielnia taka stwierdza przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie.

4. (art. 73 i 74). Rachunek, stwierdzający:

a) należności za towary sprzedane członkowi lub za towary przez spółdzielnię od kogokolwiek kupione albo otrzymane w komis — o ile sprzedaż względnie kupno mieści się w granicach podstawowej działalności, określonej statutem.

Podlegają opłacie:

5. Obligi i weksle (art. 114, 116, 117, 124).

a) pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od „instytucji drobnego kredytu”, t. j. od spółdzielni, należącej do związku rewizyjnego (art. 68 i 70 ust. o spółdzielniach), której podstawowem

zadaniem statutowem jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, podlegają opłacie w wysokości 0.3% od sumy zobowiązania, dopóki wysokość kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi (art. 46 punkt 2 ust. o spółdz.) nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie; p. nadto niżej lit. c. d.,

b) oblig, stwierdzający otrzymanie pożyczki od spółdzielni, ale nie posiadający cech, wymienionych w punkcie a), podlega opłacie według zasad, podanych pod hasłem obligi ze zmianami, podanemi niżej pod literami c. i d. (zasady, podane pod literą c, d, tyczą się również obligów wymienionych pod literą a),

c) Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnie, należące do związku i mogące udzielać pożyczek tylko swym członkom, uiszczały opłaty (w wysokości 0.5% lub 0.3%) gotówką za pośrednictwem związku rewizyjnego; zezwolenie może być jednak każdego czasu odwołane,

d) Minister Skarbu może zezwolić, aby spółdzielnie kasowały znaczki stemplowe na obligach przez przepisanie datą skasowania oraz odciskiem swej pieczęci jak również, aby kasowały znaczki stemplowe na wekslach.

W o l n e o d o p ł a t y.

e) Poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnieę członkowi.

6. (art. 142 punkt 13). Podania, wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jakoteż wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni.

REFORMA I MELJORACJE ROLNE.

W o l n e o d o p ł a t y:

1. (art. 52, p. 1, 6; art. 54 p. 2, 3; art. 58; art. 61; nadto art. 1 rozp. Prez. R. P. z dn. 7.II.1928 r., Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 126). Umowy oraz orzeczenia władz ziemskich, stanowiące tytuł przejścia własności nieruchomości,

a) tyczące się nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub przez Państw. Bank Rolny na zasadzie przepisów o reformie rolnej;

b) mające na celu regulację struktury gospodarstw rolnych, jako to: scalanie gruntów, likwidację serwitutów, zamianę gruntów, jeżeli podlegają zatwierdzeniu przez władze ziemskie.

Podlegają opłacie:

c) stanowiące tytuł przejścia własności przy parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie przepisów o reformie rolnej; od ceny sprzedaży — 1%;

2. sprzedaż karłowatego gospodarstwa celem uzupełnienia innego karłowatego gospodarstwa, jeżeli przedstawiono zaświadczenie okręgowego urzędu ziemskiego, stwierdzające, że sprzedawcy przyznano kredyt na zasadzie ustępu 2 art. 74 ustawy z dn. 28.XII. 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1 poz. 1): od ceny sprzedaży 1%;

3. pismo, stwierdzające kupno nieruchomości przez instytucję, upoważnioną do parcelacji, zawarte pod warunkami, które określi rozporządzenie, — od ceny kupna 1%.

Wolne od opłaty.

4. (art. 120, p. 4). Obligacje oraz innego rodzaju obligi, tyczące się pomocy kredytowej, przewidzianej w ustawach: o wykonaniu reformy rolnej, o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polskiego ora o scalaniu gruntów.

5. (art. 137, p. 7; art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału lub odsetek w przypadkach, przewidzianych w punkcie 3 oraz zezwolenia na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej w tychże przypadkach.

6. (art. 142, punkty 9 i 10). Podania w sprawie przyjęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega przejęciu, w sprawie nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, jakoteż w sprawach, tyczących się pomocy kredytowej dla osadników.

7. (art. 120, p. 4; art. 137, p. 7; art. 139; art. 142, p. 1; art. 160, p. 1);

a) obligi, stwierdzające otrzymanie pożyczki z „państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne" (ustawa z dnia 22.VII.1925 roku. Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 609),

b) pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek— przy pożyczce wymienionej w p. 1, jak również zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej,

c) podania i świadectwa urzędowe w sprawie meljoracyj rolnych.

PODANIA.

Wnoszone do urzędów państwowych.

1. Zasadniczo podlegają opłacie 3 zł. od każdego załącznika, jako też dalszego egzemplarza (duplikatu) podania i odpisu podania, wraz z niem złożonych po 50 gr. Ilość orkuszy jest bez znaczenia.

2. Podanie ponowne, przy którem jedynie zostają złożone załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie; od załączników opłaca się jednak po 50 gr.

Nie podlegają opłacie (art. 142):

3. Podania, zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy — w szczególności podania w sprawach budowy szkół, regulacji rzek, zabudowania górskich potoków, meljoracyj rolnych, budowy mostów i t. p.

4. Podania: tyczące się wyborów do Sejmu i Senatu, do ciał reprezentacyjnych, samorządowych i do komisyj podatkowych;

5. w sprawach służby wojskowej, osobistych świadczeń wojennych i obowiązku odstępowania na rzecz państwa zwierząt pociągowych i wozów;

6. osób, które pozostają lub pozostawały w służbie państwa lub związków samorządowych oraz członków rodzin tych osób, w sprawach tyczących się stosunku służbowego, jak również podania o posady w urzędach państwowych;

7. w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej;

8. tyczące się ustawowo nakazanych zwolnień, obniżeń lub odroczeń w zakresie danin publicznych;

9. o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej, jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego lub w kwocie wyższej niż ustalona urzędownie;

10. w sprawach nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, nadania ziemi żołnierzom wojska polskiego lub inwalidom wojennym, jako też w sprawach tyczących się pomocy kredytowej dla osadników i reemigrantów;

11. w sprawach przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, jak również w sprawie przejęcia przez skarb państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu lub przejęciu;

12. tyczące się ubezpieczeń przymusowych;

13. w sprawach, należących do zakresu działania Min. Pracy i Op. Sp. i podwładnych temuż Ministerstwu urzędów, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę lub opiekę, albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników, lub o ile tyczą się rejestracji związków zawodowych i pracowniczych kas przezorności, jak również w sprawach ,tyczących się umów zbiorowych;

14. wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni;

15. tyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo - rzemieślniczych;

16. tyczące się czynów, za które grozi kara, przewidziana w kodeksie karnym, albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych, w szczególności też występków i wykroczeń służbowych;

17. osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzędowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe, bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

18. osób, dotkniętych klęską żywiołową o zapomogi lub ulgi;

19. w sprawach pomocy państwowej na odbudowę budynków, zniszczonych, lub uszkodzonych na skutek działań wojennych;

20. wnoszone na mocy ustawy o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 143 z r. 1920) w sprawie świadczeń przymusowych, wywlaszczenia, lub regulacji działek budowlanych;

21. w sprawach publicznych zgromadzeń i wykładów;

22. o wydanie świadectw, których posiadanie jest nakazane przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych, świadectw szczepienia ospy, oraz świadectw ubóstwa;

23. o zaświadczenie na wtóropisie, odpisie lub tłumaczeniu, iż opłatę stemplową od pisma pierwszego uiszczono;

24. wnoszone przez urzędy państwowe imieniem skarbu Rzeczypospolitej;

25. wnoszone przez związki komunalne i inne związki przymusowe, mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej;

26. podania kościołów i gmin wyznaniowych, przez państwo polskie uznanych;

27. fundacyj, zakładów i zrzeszeń, prawnie istniejących i posiadających siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego, albo działalność naukowa, oświatowa lub dobroczynna;

28. podania o zatwierdzenie statutu fundacji, zakładu, lub zrzeszenia wymienionego w punkcie 27;

29. gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;

30. w postępowaniu tyczącem się uregulowania struktury drobnych gospodarstw rolnych (scalania gruntów, podziału wspólnot, likwidacji lub ścisłego określenia rozmiaru serwitutów, zamiany gruntów) oraz w postępowaniu Urzędów Ziemskich, obejmującem prace techniczne (art. 31 ustawy z dn. 11.VIII.1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706);

31. osób odznaczonych za zasługi publiczne, jeżeli podanie tyczy się odznaczenia;

32. tyczące się nabycia i utraty obywatelstwa drogą opcji, oparte na traktacie międzypaństwowym;

33. o zezwolenie na urządzenie widowiska lub koncertu publicznego, jeżeli dochód przeznaczony jest w całości na cele społeczne, oświatowe lub kulturalne;

34. o zezwolenie na przekazanie waluty obcej zagranicę, jeżeli kwota ,która ma być przekazana, nie przewyższa 200 zł.;

35. komunalnych kas oszczędności i istniejących przy nich zakładów zastawniczych (art. 28, p. 3 rozp. Prez. R. P. z dn. 13. IV.1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 339);

36. o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego.

GMINNE KASY POŻYCZKOWO - OSZCZĘDNOŚCIOWE.

1. (art. 116) pisma stwierdzające otrzymanie pożyczki od gminnej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej; od sumy zobowiązania opłata wynosi 0,3%.

2. (art. 188) pisma, stwierdzające przyjęcie przez gminną kasę pożyczkowo-oszczędnościową pieniędzy na oprocentowanie;

3. (art. 137, punkt 13) pokwitowania tyczące się obrotu oszczędnościowego gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;

4. (art. 144, punkt 5) podania gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych oraz

5. (art. 160) świadectwa urzędowe im wydawane — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

PODPISY (ART. 158).

Poświadczenie własnoręczności podpisów lub znaków ręcznych:

1. podlega — jeśli własnoręczność poświadczył sąd — przepisom o opłatach sądowych:

2. jeżeli poświadczył notarjusz, to poświadczenie własnoręczności jak również dokonane jednocześnie poświadczenie zdolności osobistej jest wolne od opłaty;

3. jeżeli poświadczył inny urząd państwowy, to opłata wynosi przy jednym podpisie 1 zł., przy dwóch — 2 zł. i przy trzech lub więcej podpisach 3 zł.

RACHUNKI (ART. 72 — 74, 90, 91).

I. Wysokość opłaty: jeżeli umowę, której wykonanie rachunek stwierdza, zawarł bądź wystawca bądź odbiorca rachunku w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przymysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — z wyjątkiem przypadków kupna lasu na wyrąb. Przy należności nie przewyższającej 20 zł. rachunek jest wolny od opłaty.

Przy	należności	ponad	20	zł.	do	50	zł.	rachunek	jest	0,10 zł.
„	„	„	50	„	„	100	„	„	„	0,20 „
„	„	„	100	„	„	150	„	„	„	0,30 „
„	„	„	150	„	„	200	„	„	„	0,40 „
„	„	„	200	„	„	250	„	„	„	0,50 „
„	„	„	250	„	„	300	„	„	„	0,60 „
„	„	„	300	„	„	350	„	„	„	0,70 „
„	„	„	350	„	„	400	„	„	„	0,80 „
„	„	„	400	„	„	450	„	„	„	0,90 „
„	„	„	450	„	„	500	„	„	„	1,— „

Przy należności ponad	500 zł.	do	550 zł.	rachunek jest	1,10 zł.
„ „ „	550 „	„	600 „	„ „	1,20 „
„ „ „	600 „	„	650 „	„ „	1,30 „
„ „ „	650 „	„	700 „	„ „	1,40 „
„ „ „	700 „	„	750 „	„ „	1,50 „
„ „ „	750 „	„	800 „	„ „	1,60 „
„ „ „	800 „	„	850 „	„ „	1,70 „
„ „ „	850 „	„	900 „	„ „	1,80 „
„ „ „	900 „	„	950 „	„ „	1,90 „
„ „ „	950 „	„	1000 „	„ „	2,00 „
„ „ „	1000 od każdych pełnych lub zaczętych 50 złotych po				0,10 „

2. Rachunki szpitali, nie będących przedsiębiorstwami zarobkowemi w przedmiocie kosztów leczenia wolne są od opłaty.

POKWITOWANIA.

art. 72, 87, 90, 93, 114, 118, 136 — 139 oraz l. lit. c) i d) rozp. Prez. R. P. z dn. 7.X.1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 804).

Pokwitowanie z odbioru pieniędzy i papierów wartościowych:

1. zasadniczo 20 gr.

W o l n e o d o p ł a t y:

2. gdy pokwitowanie stwierdza odbiór pieniędzy, lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł.

3. pokwitowania, wiążące się ze stosunkami ubezpieczeniowemi, gdy zakład ubezpieczeń ma w Polsce siedzibę, lub przedstawicielstwo, a mianowicie, stwierdzające: uiszczenie premji lub innej kwoty, do której uiszczenia ubezpieczający jest obowiązany wobec zakładu ubezpieczeń; wypłatę sumy ubezpieczenia lub bonusu; zwrot sum, zapłaconych zakładowi ubezpieczeń — a mianowicie, zwrot na skutek niedojścia do skutku ubezpieczenia, albo na skutek rozwiązania lub zmiany stosunku ubezpieczeniowego.

4. stwierdzające odbiór wynagrodzenia za świadczenie, stanowiące obowiązek publiczno - prawny.

Weksle wystawione w Polsce: zasadniczo

przy	sumie	wekslowej			do	50	zł.	0,20	zł.
„	„	„	ponad	50	„	100	„	0,30	„
„	„	„	„	100	„	200	„	0,60	„
„	„	„	„	200	„	300	„	0,90	„
„	„	„	„	300	„	400	„	1,20	„
„	„	„	„	400	„	500	„	1,50	„
„	„	„	„	500	„	600	„	1,80	„
„	„	„	„	600	„	700	„	2,10	„
„	„	„	„	700	„	800	„	2,40	„
„	„	„	„	800	„	900	„	2,70	„
„	„	„	„	900	„	1000	„	3,—	„
„	„	„	„	1000	„	2000	„	6,—	„
„	„	„	„	2000	„	3000	„	9,—	„
„	„	„	„	3000	„	4000	„	12,—	„
„	„	„	„	4000	„	5000	„	15,—	„
„	„	„	„	5000	„	6000	„	18,—	„
„	„	„	„	6000	„	7000	„	21,—	„
„	„	„	„	7000	„	8000	„	24,—	„
„	„	„	„	8000	„	9000	„	27,—	„
„	„	„	„	9000	„	10000	„	30,—	„

Przy sumie wekslowej przewyższającej 10.000 zł. należy uiścić po 3 zł. od każdego pełnego lub zaczętego tysiąca sumy wekslowej.

Tabela poborów funkcjonarjuszów państwowych i samorządowych.

Punktem wyjścia dla obliczenia poborów miesięcznych jest następująca tabela punktów uposażeniowych (podana w art. 8 ustawy z dn. 9.X.1923 r., Dz. U. Nr. 116, poz. 924):

Grupa uposażenia	Szczeble uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2.600	—	—	—	—	—	—
II	2.200	2.300	2.400	—	—	—	—
III	1.800	1.900	2.000	2.100	—	—	
IV	1.400	1.500	1.600	1.700	1.800	—	—
V	1.100	1.200	1.300	1.400	1.500	1.600	—
VI	800	875	950	1.025	1.100	1.175	—
VII	600	660	720	780	840	900	—
VIII	480	520	560	600	640	680	—
IX	390	420	450	480	510	540	—
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Do liczby punktów właściwego szczebla odnośnej grupy dodaje się (bez względu na wysokość szczebla i grupy): 60 punktów tytułem dodatku regulacyjnego i (dla żonatych wzgl. mających

dzieci) po 44 punkty na każdego członka rodziny, t. j. na żonę i dzieci (najwyżej na 5 członków rodziny). Otrzymaną w ten sposób sumę punktów mnoży się przez 43 gr. (obecna mnożna), a do uzyskanej sumy złotych dodaje się jeszcze jej 1/10 część (podwyżka 10%-owa uposażenia, obowiązująca od 1.I.1927 r.). Otrzymuje się w ten sposób zasadniczą wysokość poborów. Od tych poborów oblicza się i następnie dolicza do nich dodatki (dodatek komunalny dla pracowników samorządowych, dodatek reprezentacyjny dla burmistrzów i prezydentów miast wzgl. wiceprezydentów; w m. st. Warszawie dla pracowników i członków zarządu gminy, oraz dla pracowników Warszawskiego Wydziału Pow. oblicza się najpierw od tej sumy 20%-owy dodatek stołeczny, a potem od ogólnej sumy, t. j. po dodaniu kwoty dod. stołecznego, dodatek komunalny wzgl. reprezentacyjny). Do obliczonej w ten sposób sumy poborów dodaje się jeszcze dodatek mieszkaniowy. Wysokość jego podaje następująca tabela:

GRUPA UPOSAŻENIA	Miejscowości (b. zab. ros.)				
	Warszawa	mające mieszkańców			
		więcej niż 80.000 kl. I	więcej niż 40.000 kl. II	więcej niż 10.000 kl. III	mniej niż 10.000 kl. IV
I i II utrzymujący rodzinę III i IV	242,86	167,44	150,43	133,43	116,43
utrzymujący rodzinę V	168,58	114,30	101,29	89,29	76,29
samotni III, IV i V, utrzymujący rodzinę VI i VII	96,68	65,00	58,00	51,00	44,00
samotni VI i VII, utrzymujący rodzinę VIII — XII	60,00	42,67	37,67	33,67	28,67
utrzymujący rodzinę XIII — XVI	38,00	30,00	27,00	24,00	22,00
samotni VIII — XVI	26,00	20,00	18,00	16,00	15,00

Tabela wymiaru emerytury funkcjon. komunalnych

(na podstawie wzorowego statutu emer. wydanego przez M. S. Wewn.).

Poniżej 10 lat, zaliczalnych do wysługi emerytalnej, należy się zasadniczo jedynie odprawa w wysokości miesięcznych poborów za każdy rok służby, najmniej 3 miesięczna odprawa. Wyjątki od tej zasady, t. j. wypadki nabycia prawa do emerytury bez posiadania zaliczalnych do wysługi emeryt. 10 lat służby, przewiduje § 8 1) po 5 latach z powodu trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą bez własnej winy po wstąpieniu do służby, 2) bez względu na okres czasu, zalicz. do wysł. emer., wskutek trwałej niezdoln. do wykon. zawodu z powodu: a) nieszczęśl. wyp. z powodu lub w czasie pełn. obow. służb., b) choroby zawodowej lub zakaźnej, nabytej w czasie lub naskutek pełn. ob. sł., c) działań woj. w miejscu służb. pobytu, d) chorób zakaźnych, panujących w miejscu służb. pob. wzgl. w wojsku).

Do	10	lat	włącznie	emerytura	wynosi	40,0%	podstawy	wymiaru	emer.
Za	11	„	służby	„	„	42,4%	„	„	„
„	12	„	„	„	„	44,8%	„	„	„
„	13	„	„	„	„	47,2%	„	„	„
„	14	„	„	„	„	49,6%	„	„	„
„	15	„	„	„	„	52,0%	„	„	„
„	16	„	„	„	„	54,4%	„	„	„
„	17	„	„	„	„	56,8%	„	„	„
„	18	„	„	„	„	59,2%	„	„	„
„	19	„	„	„	„	61,6%	„	„	„
„	20	„	„	„	„	64,0%	„	„	„
„	21	„	„	„	„	66,4%	„	„	„
„	22	„	„	„	„	68,8%	„	„	„
„	23	„	„	„	„	71,2%	„	„	„
„	24	„	„	„	„	73,6%	„	„	„
„	25	„	„	„	„	76,0%	„	„	„
„	26	„	„	„	„	78,4%	„	„	„
„	27	„	„	„	„	80,8%	„	„	„
„	28	„	„	„	„	83,2%	„	„	„
„	29	„	„	„	„	85,6%	„	„	„
„	30	„	„	„	„	88,0%	„	„	„

Za 31 lat służby	emerytura	wynosi	90,4%	podstawy	wymiaru	emer.
„ 32 „ „	„	„	92,8%	„	„	„
„ 33 „ „	„	„	95,2%	„	„	„
„ 34 „ „	„	„	97,6%	„	„	„
„ 35 „ „	„	„	100,0%	„	„	„

Podstawę wymiaru emerytury stanowi całkowite uposażenie, pobierane ostatnio przez pracownika wraz ze wszystkiemi stałemi dodatkami i świadcz. w naturze, z wyłączeniem dod. reprezent. i samorządowego.

Pracownikowi, który wskutek wypadków, wymienionych we wstępie od a) do d) utracił również zdolność do zarobkowania, dolicza się do jego wysługi emerytalnej:

przy utracie zdolności od 35% do 54% — 4 lata,
od 55% do 74% — 8 lat,
od 75% do 84% — 10 lat,
od 85% do 94% — 12 lat,
od 95% do 100% — 15 lat.

Tabela diet

(według rozp. Rady Min. z dn. 10.IV.1931 r., Dz. U. Nr. 37, poz. 291).

Diety wynoszą dziennie:

według grupy II	30 zł.
„ „ III i IV	25 „
„ „ V	20 „
„ „ VI	15 „
„ „ VII	12 „
„ „ VIII	10 „ 50 gr.
„ „ IX	9 „ 50 „
„ „ X — XII	8 „ 50 „
„ „ XIII — XV	6 „ — „

Tabela danin komunalnych,

PRZYSŁUGUJĄCYCH GMINOM WIEJSKIM I MIEJSKIM ORAZ POWIATOWYM ZWIĄZKOM KOMUNALNYM.

I. Gminy wiejskie:

<table>
<tr><th>w wojewódz. środkowych</th><th>w wojewódz. wschodnich</th><th>w wojewódz. zachodnich</th><th>w wojewódz. południowych</th></tr>
<tr><td colspan="4">40%-owy dodatek do państw. pod. grunt. (bez podwyżki w r. 1924); nadto — za zezwoleniem wydz. pow. — 50%-owa podwyżka tego dodatku — bez progresji (art. art. 2 i 3 ustawy o fin. kom. oraz art. 14 ustawy o pod. gruntowym).</td></tr>
<tr><td colspan="2">samoistny podatek od gruntów państwowych (art. 2, ustęp 2 ustawy o fin. kom.).</td><td>—</td><td>—</td></tr>
<tr><td colspan="4">40%-owy dodatek do państw. podatku od budynków dochodowych i zarobkowych (art. art. 2 i 3 ustawy o fin. kom. i rozp. Prez. Rzpl. z dn. 17.VI 1924 r. o pod. od nieruch.).</td></tr>
<tr><td colspan="2">samoistny podatek od dochod. i zarobkow. bud. państw. (art. 2, ustęp 2, ust. o fin. kom. i rozp. Prez. Rzpl. o pod. od nieruch. i niekt. bud. w gm. wiejskich).</td><td>—</td><td>—</td></tr>
<tr><td colspan="4">samoistny podatek od kopalń (wespół z pow. zw. kom. — art. 5 ust. o fin. kom.).</td></tr>
<tr><td colspan="4">samoistny podatek od zbytku mieszkaniowego (art 7, ustęp 4a, ustawy o fin. kom.).</td></tr>
<tr><td colspan="4">samoistny podatek hotelowy (art. 7, ustępy 4b i 5, ustawy o fin. kom.).</td></tr>
<tr><td colspan="4">połowa sumy, przypadającej pow. zw. kom. na obszarze danej gminy tytułem dod. do państwowego podatku przemysłowego (znowelizowany art. 8, ustęp 3b ust. o fin. kom.).</td></tr>
</table>

w województw. środkowych	w województw. wschodnich	w województw. zachodnich	w województw. południowych
—	—	dod. do państw. pod. dochod. (art. 24 ust. o pod. dochod) *)	—
⅓ część sumy, otrzymywanej przez pow. zw. kom. z dod. do państw. pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji (art. 10, ustęp 4, ust. o fin. kom.)			2|3 sumy—jak obok.
połowa wpływów, otrzymywanych z dotyczących gmin przez pow. zw. kom. z tytułu dod. do opłat państw. od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych (art. 11, ustęp 4, ustawy o fin. kom.).			
połowa sumy, pobranej przez pow. zw. kom. na obszarze odnośnej gminy tytułem opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości; jeżeli pow. zw. kom. opłat tych nie pobiera, może gmina pobierać ją na rzecz swoją samoistnie (znowelizowany art. 13, ustęp 2b, ustawy o fin. kom.).			
podatek od zaprotestowanych weksli (art. 14 ustawy o fin. kom.).			
50 procentowy dod. do opłat od aktów notar. o stawkach niestałych (ar. 15 ustawy o fin. kom. i ustawa ros. z r. 1863).	100 procentowy dod. do opłat, jak obok (art. 15 ustawy o fin. kom. i ros. ustawa z r. 1900).	—	—

[1]) Według § 6 rozp. II. wykonawczego do ustawy o fin. kom. dodatki kom. do pod. dochodowego na obszarze gmin wiejskich przypadają pow. zw. kom.; ani jednakże art. 9 ustawy o fin. kom., ani też art. 24 ustawy o pod. dochod. nie ograniczają prawa gmin wiejskich do poboru tego dodatku na rzecz swoją.

w wojewódz. środkowych	w wojewódz. wschodnich	w wojewódz. zachodnich	w wojewódz. południowych
samoistny podatek od spadków i darowizn (art. 16 ustawy o fin. kom.).			
samoistny pod. od plakatów, szyldów i anonsów (art. 17 ust. o fin. kom.).			
samoistny pod. od zabaw, rozrywek i widowisk (art. 18 ustawy o fin. kom.).			
samoistny podatek od prawa polowania (art. 19 ust. o fin. kom.).			
opłaty za używanie gminnych urządzeń i zakładów dobra publ. (art. 27, ustęp 1 ust. o fin. kom.).			
myta (art. 24 ustawy drogowej).			
opłaty administracyjne (art. 27, ustęp 1 ust. o fin. kom.).			
specjalne opłaty za szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie (art. 23 ust. drogowej).			
opłaty, jako ekwiwalent świadczeń w naturze, specjalnie zaś świadczeń drogowych (art. 31 ustawy drogowej).			
specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania gminnych urządzeń i zakładów dobra publicznego (art. 31, ustęp 1, ustawy o fin. kom.).			
podatek wyrównawczy, (ust. z 20.III.1931 r. Dz. Ust. Nr. 27, poz. 172).			
opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa (rozp. Prez. Rzpl. z dn. 22.III.1928 r. o bad. zwierząt rzeźnych i mięsa).			
podatek wojskowy (zasadniczy — art. 90 ust. o powsz. obow. wojsk. — Dz. Ust. z r. 1930, Nr. 82, poz. 645).			

Niewydzielone z pow. zw. kom.	Wydzielone z pow. zw. kom.
podatek gruntowy:	
a) w woj. środk., wschodn. i południ.: 70%-owy dod. do państw. pod. grunt. (bez podwyżki z r. 1924) + 50%-owa podwyżka tegoż dod., bez progresji lub też samoistny pod. grunt. w powyższej wysokości (art. 4, ustępy 1 i 7 w związku z ust. 5 ustawy o fin. kom., oraz art. 14 ustawy z dn. 15.VI. 1923 r. o pod. gruntowym).	a) w wojew. środkowych, wschodnich i zachodnich: 100%-owy dod. jak obok (w tem 10% za samorząd wojewódzki) + 50%-owa podwyżka tegoż dod. (podstawa: — jak obok).
b) w województwach zachod.: jak wyżej + 10%-owy udział samorządu wojew. (przed wprowadzeniem jego w życie) wraz z 50%-ową podwyżką tegoż udziału (bez progresji); (podstawa — jak wyżej i art. 24, ustęp 1, ust. o fin. kom.).	b) w województwach południowych: 90%-owy dod. jak wyżej + 50%-owa podwyżka tegoż dod. (podstawa — jak wyżej).
samoistny podatek od gruntów, wolnych od podatku państw. (art. 4, ustęp 2, ustawy o fin. kom. — aktualny tylko w wojew. środk. i wschodnich).	
samoistny podatek od placów budowlanych oraz gruntów, które uzyskały charakter placów budowlanych wskutek pociągnięcia linyj regulacyjnych (art. 4, ustęp 5, ust. o fin. kom.)	
podatek od kopalń wespół z pow. zw. kom. (art. 5 ustawy o fin. kom.).	podatek od kopalń (art. 5 ustawy o fin. kom.).

Niewydzielone z pow. zw. kom.	Wydzielone z pow. zw. kom.
podatek budynkowy: (samoistny lub w postaci dod. do państw. pod. od nieruchomości — art. 6, ustęp. 4. ustawy o fin. kom.):	
a) w woj. środkowych, wschod. i południowych: z zastrzeżeniem 10% dla samorządu wojew. (w woj. środ. i wschod. zabierają tych 10% pow. zw. kom., w wojew. połudn. — T. W. S. w likwid.).	**a) w woj. środk., wschodnich i zachodnich:** w całości (wraz z 10% dla sam. wojew.).
b) w wojew. zachodnich: w całości (wraz z 10% dla samorz. wojew.).	**b) w województwach południowych:** z zastrzeżeniem 10% dla sam. wojew. (otrzymuje T. W. S. w likwid.).
podatek od lokali (ustawa z dn. 2.VIII.1926 r. o pod. od lokali).	
samoistny podatek od zbytku mieszkaniowego (art. 7, ustęp 4a ust. o fin. kom.).	
samoistny podatek hotelowy (art. 7, ustępy 4b i 5 ustawy o fin. kom.).	
dod. do państw. podatku przemysłowego (art. ust. o fin. kom.).	
a) w woj. środk., wschodn. i połudn.: z zastrzeżeniem 10% dla sam. woj. (w woj. środk. i wschod. zabierają tych 10% pow. zw. kom., w woj. poł. T. W. S. w likwid.).	**a) w woj. środk., wschodnich i zachodnich:** w całości (wraz z 10% dla sam. wojew.).
b) w wojew. zachodnich: w całości (wraz z 10% dla sam. wojew.).	**b) w województwach południowych:** z zastrzeżeniem 10% dla sam. wojew. (T. W. S. w likwid.).

Niewydzielone z pow. zw. kom.	Wydzielone z pow. zw. kom.

udział w państw. pod. dochodowym (znowelizowany art. 9 ustawy o fin. kom.), a w woj. zachodnich nadto dodatek do pod. dochod. (art. 24 ustawy o pod. dochodowym).

dod. do państw. pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji (art. 10 ustawy o fin. kom. i art. 20 rozp. Prez. Rzpl. o monopolu spirytusowym).

dod. do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych (art. 11 ustawy o fin. kom. i art. 83 rozp. Prez Rzpl. o monop. spiryt.).

samoistny pod. od towarów, przywożonych drogami żelaznemi i wodnemi (art. 12, ustęp 1, ustawy o fin. kom. — pobierają tylko niektóre miasta w woj. środk., wschodn. i południ.).

samoistny pod. od oświetlenia elektr. i gaz. w lokalach z wyszynkiem alkohol. i w lokalach zabaw (art. 12, ustęp 8, ustawy o fin. kom.)'

samoistna opłata od umów o przeniesienie własności nieruch. (znowel. art. 13 ust. o fin. kom.).

podatek od zaprotestowanych weksli (art. 14 ust. o fin. kom.).

dod. 50% w woj. środk., a 100% w wojew. wschodnich — do opłat od aktów notarjalnych o stawkach niestałych (art. 15 ustawy o fin. kom.).

samoistny pod. od spadków i darowizn (art. 16 ustawy o fin. kom.).

samoistny pod. od plakatów, szyldów i anonsów (art. 17 ust. o fin. kom.).

samoistny pod. od publ. zabaw, rozrywek i widowisk (art. 18 ustawy o fin. kom.).

samoistny pod. od prawa polowania (art. 19 ustawy o fin. kom.).

samoistny podatek od psów (art. art. 20 i 21 ustawy o fin. kom.).

samoistny podatek od przedmiotów zbytku (art. art. 20 i 21 ust. o fin. kom.).

Niewydzielone z pow. zw. kom.	Wydzielone z pow. zw. kom.
samoistny podatek inwestycyjny (art. 21 ustawy o fin. kom.).	
ewent. inne samoistne podatki na podstawie art. 20 ustawy o fin. kom.	
opłaty za używanie miejskich urządzeń i zakładów dobra publicznego (art. 27, ustęp 1, ustawy o fin. kom.).	
opłaty administracyjne (jak wyżej).	
myta i opłaty kopytkowe (art. 24 ustawy drogowej).	
specjalne opłaty od przedsiębiorstw za szczególne korzyści z dróg i za nadmierne ich zużycie (art. 23 ustawy drogowej).	
ew. opłaty wzamian powinności w naturze, przedewszystkiem ekwiwalent pieniężny za świadczenia drogowe w naturze na podstawie art. 31 ustawy drogowej.	
opłaty targowe (art. 30, ustęp 1, ustawy o fin. kom.).	
specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania miejskich urządzeń i zakładów dobra publicznego (art. 31 ustawy o fin. kom.).	
opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa (rozp. Prez. Rzpl. z dn. 22.III.1928 r. o badaniu zw. rzeźn. i mięsa).	
podatek wojskowy (zasadniczy — art. 90 ustawy o powsz. obow. wojsk. — Dz. U. r. 1930, Nr. 82, poz. 645).	

III. Powiatowe związki komunalne.

W województwach środk. i wschodnich	W województwach zachodnich	W województwach południowych
50%-owy dod. do państw. pod. grunt. w gminach wiejskich (bez podwyżki tego pod. z r. 1924) + 50%-owa podwyżka tego dodatku, bez progresji (art. art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i art. 14 ust. o pod. grunt.).		

W województwach środk. i wschodnich	W województwach zachodnich	W województwach południowych
samoistny podatek od gruntów państw. na obsz. gm. wiejsk. (art. 2, ustęp 2, o fin. kom.).	—	—
—	90%-owy dodat. do państw. pod. grunt. (bez podwyżki z r. 1924) z obszarów dworskich + 50%-owa podwyżka tego dodatku — bez progresji (art. art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i art. 14 ust. o pod. grunt.).	—
20%-owy udział w miejskim pod. grunt. na obszarze miast niewydz. (art. 4, ustęp 7 ustawy o fin. kom.).		
10%-owy udział samorządu wojew. (do czasu jego wprowadz. w życie) w pod. grunt. na obsz. gmin wiejsk. i miast niewydzielonych (art. 23, lit. a, ustawy o fin. kom.).	10%-owy udział, jak obok w obrębie gmin wiejskich i obszarów dworskich (art. 24, ustęp 1 ustawy o fin. kom.	—
50%-owy dodatek do państw. pod. od budynków dochodowych i zarobkowych na obszarze gmin wiejskich (art. 2 i 8 ustawy o fin. kom. i rozp. Prez. Rzpl. o pod. od nieruchom.).		
samoistny podatek od dochod. i zarobk. budynk. państw. na obszarze gmin wiejskich (art. 2, ustęp 2, ust. o fin. kom.).	—	—

W województwach środk. i wschodnich	W województwach zachodnich	W województwach południowych
—	90%-owy dodatek do państw. pod. od budynków dochod. i zarobk. na obszarach dworskich (art. 2 i 3 ust. o fin. kom.).	—
10%-owy udział samorz. wojew. w pod. budynk. (od nieruchom.) na obszarze gmin wiejskich i miast niewydz. art. 23, lit. a, ustawy o fin. kom.	10%-owy udział — jak obok — w obrębie gmin wiejskich i obszarów dworskich (art. 24, ustęp 1, ustawy o fin. kom.).	—
samoistny podatek od kopalń — wespół z odnośnemi gminami wiejskiemi i miastami niewydzielonemi (art. 5 ustawy o fin. kom.).		
45% wpływów z dod. do państw. pod. przemysłowego od przedsiębiorstw i zajęć przemysłowych na obszarze gmin wiejskich (art. 8 ustawy o fin. kom.).		
—	100% wpływów z dodatków do państwowego pod. przemysł. na obszarach dworskich (w tem 10% za samorząd wojew. — art. 8 i 24, ust. 1 ustawy o fin. kom.).	—
10% udział samorz. wojew. we wpływach z dod. do podatku przem. na obszarze gmin wiejskich i miast niewydziel. (art. 23, lit. a, ustawy o fin. kom.).	10% udział — jak obok — na obszarze gmin wiejskich (art. 24, ustęp 1, ustawy o fin. kom.).	—

W województwach środk. i wschodnich	W województwach zachodnich	W województwach południowych
15%-owy udział w państw. pod. dochodowym, przypisanym w gminach wiejskich (znowelizowany art. 9 ustawy o fin. kom.).		
—	15%-owy udział w podatku dochodowym i dod. kom. do pod. dochodowego na obszarach dw. (art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ust. o pod. dochod.).	—
2|3 z sumy wpływów z dod. do państw. pod. od spożycia, zużycia wzgl. produkcji (art 10, ustęp 4. ustawy o fin. kom.)		1|3 wpływów — jak obok.
połowa z wpływów z dod. do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków przetworów wódczanych i spirytusowych, pobranych w gminach wiejskich (art. 11 ustawy o fin. kom. i art. 83 rozp. Prez. Rzpl. o monopolu spirytusowym.)		
—	pełne wpływy z dodatków do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzed. trunków, przetworów wódczanych i spirytus., pobranych na obsz. dw. (art. 11, ust. 1, ustawy o fin. kom.).	—
połowa wpływów z opłat komunalnych od umów o przeniesienie własności nieruchomości, pobranych w gminach wiejskich (znowel. art. 13 ustawy o fin. kom.).		

W województwach środk. i wschodnich	W województwach zachodnich	W województwach południowych
—	pełny wpływ z opłat od umów o przeniesienie własności nieruchom. w obrębie obszarów dworsk. (art. 13 ust. o fin. kom.).	—
samoistny podatek od psów (art. 20 i 21 ustawy o fin. kom.).		
samoistny podatek od przedm. zbytku (jak wyżej).		
samoistny podatek inwestycyjny (art. 21 ustawy o fin. kom.).		
inne samoistne podatki, wprowadzone na podstawie art. 20 ustawy o fin. kom.		
opłaty za używanie powiatowych urządzeń i zakładów dobra publ. (art. 27, ustęp 1, ustawy o fin. kom.)		
opłaty administracyjne (jak wyżej).		
specjalne opłaty drogowe (art. 19 ustawy drogowej).		
specjalne opłaty od przedsiębiorstw, odnoszących z dróg powiat. szczególne korzyści lub też nadmiernie drogi te zużywających (art. 23 ustawy drogowej).		
specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania powiatowych zakładów i urządzeń dobra publicznego (art. 31, ustęp 1 ustawy o fin. kom.).		
opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa (art. 19 rozp. Prez. Rzpl. z dn. 22/III.28 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa).		

Miesiąc	Nazwa po			
	Gruntowe	Od nieruchomości miejskich i niekt. wiejskich	Przemysłowy	
			Od przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe i przedsiębiorstw sprawozdawczych	Od przedsiębiorstw nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Styczeń			Do 15-go wpłata podatku od obrotu osiągniętego w m-cu grudniu r. ub. przez przedsiębiorstwa handl. I i II kat. i przemysł. I—V kat. prowadzące prawidł. księgi handlowe, oraz przedsiębiorstwa sprawozd.	Do 15-go wpłata zaliczki za IV kwartał r. ub. w wysokości 1/5 kwoty podatku wymierzonego za rok poprzedni, przez przedsięb. handl. i przemysł. nie prowadzące prawidł. ksiąg handl. oraz zajęcia przemysł.
Luty		Za IV kwartał roku poprzedn.	ditto — od obrotu osiągniętego w styczniu	
Marzec			ditto — od obrotu osiągniętego w lutym	
Kwiecień	I-sza rata		ditto — od obrotu osiągniętego w marcu	
Maj		Za I-szy kwartał roku bieżąc.	ditto — od obrotu osiągniętego w kwietniu	1. Do 15-go wpłata podatku od obrotu za rok poprzedni przez wszystkie przedsięb. handl. i przemysł. oraz zajęcia w wysokości kwot wymienionych w nakazach płatnicz. 2. Do 15-go wpłata zaliczki za I-szy kwartał roku bieżącego.
Czerwiec			ditto — od obrotu osiągniętego w maju	

Uwaga. *) Podatek wojskowy zasadniczy przypada gminom wiej

stwowych podatków bezpośrednich.

datku.						
Dochodowy				Wojskowy		
Od doch. z uposaż. sł. emerytur i wynagr. za naj. pracę	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowan. doch. z uposażeń emerytur i wynagrodz.	Zasadn.	dodatek do podatku dochodow.	Od kapitałów i rent
W ciągu 7-miu dni od daty wypłacenia uposażenia				*)		1. W ciągu 14 dni, licząc od terminu płatności procentów względnie od daty zamkn. rachunków — od wszystkich wypłaconych procentów oraz od przychodów z państwowych papierów procentowych (procenty i wygrane). 2. W ciągu 2 miesięcy po upływie roku operacyjnego - od rachunków kontokorentowych.
ditto						
ditto			Do 5-go 1/4 różnicy kwoty podatku potrąc. za rok ub. a przypadającego do zapłac. od łącznego wynagrodz.			
ditto						
ditto	Do 1-go wpłata podatku w wysokości połowy tej kwoty, która przypada w/g skali od wykazanego w zeznaniu dochodu, względnie połowy podatku wymierzonego za rok poprzedni o ile zeznania o dochodzie nie złożono w terminie.					
ditto			ditto — jak w marcu			

skim i miejskim.

(Ciąg dalszy).

Miesiąc	N a z w a p o			
	Gruntowy	Od nieruchomości miejskich i niekt. wiejskich	Przemysłowy: Od przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe i przedsiębiorstw sprawozdawczych	Przemysłowy: Od przedsiębiorstw nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych
Lipiec			ditto — od obrotu osiągniętego w czerwcu	Do 15-go wpłata zaliczki za II-gi kwartał roku bieżącego.
Sierpień		Za II-gi kwartał roku bieżącego	ditto — od obrotu osiągniętego w lipcu	
Wrzesień			ditto — od obrotu osiągniętego w sierpniu	
Październik	II-ga rata od 15-go		ditto — od obrotu osiągniętego we wrześniu	Do 15-go wpłata zaliczki za III-ci kwartał roku bieżącego.
Listopad	II-ga rata do 15-go	Za III-ci kwartał roku bieżącego	1. ditto — od obrotu osiągniętego w październiku. 2. Nabywanie świadectw przemysłowych na rok następny.	Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny.
Grudzień			1. ditto — od obrotu osiągniętego w listopadzie. 2. Nabywanie świadectw przemysłowych na rok następny.	Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok następny.

Uwaga. *) W razie doręczenia nakazu po 15-ym października, płat

d a t k u.

Dochodowy				Wojskowy		
Od doch. z uposaż. sł. emerytur i wynagr. za naj pracę	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowan. doch. z uposażeń emerytur i wynagrodz.	Zasadn.	dodatek do podatku dochodów.	Od kapitałów i rent
ditto						Patrz w kolumnie na odwrotnej stronie.
ditto						
ditto			ditto — jak w marcu			
ditto						
ditto	Do 1-go wpłata reszty podatku wymienionego w nakazie płatniczym.*)				Do 1-go o ile nakaz płatniczy został doręczony przed 15-ym października*)	
ditto			ditto — jak we wrześniu			

ność podatku przypada najpóźniej w 30 dni od daty doręczenia nakazu.

Terminarz podatkowy i budżetowy

A. TERMINARZ PODATKOWY.

A. DODATKI KOMUNALNE DO PODATKÓW PAŃSTWOWYCH.

Zgodnie z ust. 2-im art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (D. U. N. 94/1923 r. poz. 747) terminy płatności dodatków komunalnych do podatków państwowych są równoczesne z terminami płatności podatków państwowych, z wyjątkiem tych dodatków na rzecz związków komunalnych w b. dzielnicy pruskiej, których wymiaru dokonują same związki komunalne.

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
1—30 kwietnia	I rata państw. podatku gruntowego.	art. 1 ust. z 12.2.1930 (Dz. U. Nr. 14 poz. 102).
15 paźdz. —15 listop.	II rata państw. podatku gruntowego.	Jak wyżej
do 15 dnia	następnego miesiąca po upływie każdego miesiąca kalendarzowego powinny wpłacić zaliczkę na poczet podatku przemysłowego od obrotu w wysokości podatku, przypadającego od obrotu osiągniętego w ubiegłym miesiącu: a) oddzielnie zakłady wzgl. przedsiębiorstwa przemysłowe, zaliczone do 5 pierwszych kategoryj; b) oddzielnie zakłady wzgl. przedsiębiorstwa handlowe, zaliczone do I i II kategorji.	art. 56 ust. z 15. 7. 1925 r. (Dz. U. Nr. 79 poz. 550).
do 15 dnia	po upływie każdego kwartału kalendarzowego w wysokości conajmniej 1/5 kwoty podatku, wymierzonego za ubiegły rok	Jak wyżej

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
	kalendarzowy — inni płatnicy pod. przemysł. od obrotu, przyczem mogą oni także płacić co miesiąc 1/15 kwoty podatku, wymierzonego za rok ubiegły.	
do 15 maja	płatna wymieniona wyżej zaliczka (1/5 pod. przem. od obrotu) za I kwartał.	art. 56 ust. z 15. 7. 1925 r. (Dz. U. Nr. 79 poz. 550).
do 15 maja	roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym płatny podatek przemysłowy, obliczony przez Komisje szacunkowe.	art. 81 ust. z 15. 7. 1925 r. (Dz. U. Nr. 79 poz. 550).
listopad i grudzień, poprzedzające rok podatkowy	miesiące, w których należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	art. 30 ust. z 15. 7. 1925 r. (Dz. U. Nr. 79 poz. 550).
koniec: maja, sierpnia, listopada, lutego	termin płatności raty pod. od nieruch. za I kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za II kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za III kwartał termin płatności raty pod. od nieruch. za IV kwartał	art. 5 ust. z 1.4.1925 r. (Dz. U. Nr. 43 poz. 296) i §: 4 rozp. Ministra Skarbu z 30. 4. 1925 r. (Dz. U. Nr. 48 poz. 333).
luty, maj, sierpień i listopad	miesiące w kórych należy płacić raty kwartalne podatku od lokali za bieżący kwartał.	art. 6. ust. z 2. 8. 1926 r. (Dz. U. Nr. 94 poz. 550).
do 1 listopada, wzgl. do 30 dni po doręcz. nakazu	termin płatności zasadniczego podatku wojskowego.	§: 14 Rozp. Rady Ministrów z dn. 24. 8. 1931 (Dz. U. Nr. 89 poz. 697).

B. UDZIAŁ W PODATKU DOCHODOWYM.

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
1 maja 1 listopada	Terminy płatności państwowego podatku dochodowego.	art. 87 ust. z 30. 4. 1925 r. (Dz. U. Nr. 58 poz. 411).

C. PODATKI SAMOISTNE.

Terminy płatności samoistnych danin komunalnych zgodnie z §: 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. N. 94 poz. 747) o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych zasadniczo ustanawiają same związki komunalne.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
w ciągu 2 pierwszych miesięcy roku budżetowego	Płatnik powinien być powiadomiony równocześnie o wysokości i terminach płatności wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym; wyjątek stanowią wypadki, kiedy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego (np. podatek spadkowy i od darowizn, opłata od umów o przeniesienie własności nieruchomości).	art. 5 rozp. Prezydenta z 22. 3. 1928 r. (Dz. U. Nr. 36 poz. 335).
przed 1 kwietnia	powinno nastąpić uwiadomienie, jak wyżej, co do samoistnych danin komunalnych, obciążających grunty.	Jak wyżej
kwiecień 15.X.—15.XI.	termin płatności pierwszej raty, termin płatności drugiej raty samoistnych danin komunal-	art. 6 rozp. Prezydenta z 22. 3. 1928 r. (Dz. U. Nr. 36 poz. 335).

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
	nych, obciążających grunty; daniny te bowiem mają być płacone w dwóch równych ratach półrocznych.	
kwiecień maj wrzesień październik	I termin. II termin płatności innych samoistnych danin komunalnych.	terminy zalecane przez Ministra Spraw Wewnętrznych.
1 stycznia 1 lipca każdego roku	termin płatności I półrocznej raty, termin płatności II półrocznej raty podatku od wykonywania prawa polowania (raty płatne zgóry).	terminy wskazane w statucie wzorowym wydanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Terminy płatności niektórych samoistnych danin komunalnych, niewymierzanych w stosunku rocznym, wedle wzorowych statutowych danin:

1 i 16 każdego miesiąca	zainkasowane kwoty podatków od plakatów i szyldów oraz od anonsów winni właściciele przedsiębiorstw reklamowych oraz administracje czasopism wnosić do kasy gminnej.	terminy wskazane w statucie wzorowym wydanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych.
do dn. 20 miesiąca do dn. 5 miesiąca	za pierwszą połowę miesiąca, za drugą połowę poprzedniego miesiąca osoby, odpowiedzialne za pobór podatku hotelowego, powinny wnieść wpływ z podatku do kasy miejskiej przy odpowiednim wykazie.	Jak wyżej
1 i 15 każdego miesiąca	wnosi przedsiębiorca do kasy miejskiej zainkasowany podatek od oświetlenia elektrycznego i gazowego.	Jak wyżej *)

*) dochód z tego podatku w/g przygotowywanej ustawy ma przejąć Skarb Państwa.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
do dni 14 po sporządzeniu aktu umowy o przeniesie- własności nieuuchomej i uiszczeniu opłaty państwowej	winien płatnik opłaty komunalnej w wypadku gdy opłata pobierana jest bezpośrednio przez związki komunalne przedstawić Wydziałowi Powiatowemu względnie Magistratowi wszystkie dane, dotyczące wymiaru tej opłaty.	Jak wyżej
do dni 14 od dnia dokonania wymiaru państwowego podatku od spadków i darowizn	winien płatnik podatku komunalnego od spadków i darowizn w wypadku gdy podatek pobierany jest bezpośrednio przez związki komunalne przedstawić Wydziałowi Powiatowemu względnie Magistratowi wszystkie dane, dotyczące wymiaru tego podatku.	Jak wyżej
do dni 14 po doręczeniu nakazu płatniczego	winien uiścić płatnik wymierzoną przez wydział powiatowy wzgl. magistat opłatę komunalną od umów o przeniesienie własności nieruchomości. O ile zaś opłata pobierana jest przez organa, uprawnione do poboru opłaty państwowej, winna być uiszczona równocześnie z opłatą państwową.	Jak wyżej
do dn. 14 jak wyżej	takiż sam obowiązek dla płatników podatku od spadków i darowizn.	Jak wyżej
w ciągu 2 dni po dniu zabawy	winien być wpłacony do kasy gminnej podatek od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska względnie podatek ryczałtowy, zainkasowany przez przedsiębiorcę.	Jak wyżej

Terminy od których się zaczyna liczyć kary za zwłokę i odsetki za odroczenie:

Termin	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności	od zaległości w podatkach gruntowych pobiera się karę za zwłokę w wysokości 1% miesięcznie, od zaległości zaś we wszystkich innych podatkach — w wysokości 2% miesięcznie.	art. 2 ust. z 31. VII. 1924. (Dz. U. Nr. 73 poz. 721) i Rozp. Prezydenta Rp. z 17. V. 1927 r. (Dz. U. Nr. 46 poz. 401).
począwszy od 15 dnia po upływie terminu płatności	od zaległości, których spłata została odroczona lub rozłożona na raty, pobiera się tylko odsetki za odroczenie w wysokości 1% miesięcznie.	art. 3 ust. z 31. VII. 1924. (Dz. U. Nr. 73 poz. 721).

Terminy uchwalania i zatwierdzania podatków:

w ciągu dni 15 po powzięciu uchwały	uchwała, podlegająca zatwierdzeniu powinna być wraz z odpowiedniemi danemi skierowana bezpośrednio do przełożonej władzy nadzorczej.	art. 39 ust. z 11. VIII. 1923 (Dz. U. Nr. 94 poz. 747).
w ciągu dni 15 od dnia powzięcia	uchwały nie podlegające zatwierdzeniu powinny być przedkładane w 1 egzemplarzu do wiadomości bezpośrednim władzom nadzorczym.	§ 1. Rozporz. Min. Spraw Wewnętrz. z 18. II. 1924 r. (Dz. U. Nr. 31 poz. 317).
przynajmniej na 1 miesiąc przed rozpoczęciem okresu budżetowego	uchwały, określające wysokość dodatków komunalnych do państwowych podatków (opłat) powinny zarządy związków komunalnych udzielać do wiadomości organom, powołanym do wymiaru właściwych podatków państwowych.	Jak wyżej

Termin	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
do 1 października roku, poprzedzającego okres budż.	uchwały, określające wysokość dodatków do ceny świadectw przemysłowych powinny zarządy związków komunalnych udzielać do wiadomości organom, powołanym do wymiaru.	Jak wyżej

B. TERMINARZ BUDŻETOWY.

Objaśnienia skrótów:

R. P. R. = Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 17 czerwca 1924 r. (Dz. U. Nr. 51/1924 r. poz. 522) o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

R. I. = Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28-go czerwca 1926 r. (Dz. U. Nr. 75/1926 r. poz. 433) wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne.

R. II. = Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24-go września 1926 r. (Dz. U. Nr. 101/1926 r. poz. 587) wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie niektórych zmian w „R. I."

O. M. = Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24-go września 1926 r. w sprawie budżetów związków komunalnych.

Termin	Czynność, której w tym terminie należy dokonać.	Podstawa prawna:
	Zarząd związku komunalnego układa preliminarz budżetowy w takim czasie, by mógł być uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem roku obrachunkowego.	§ 53 ust. 1. R. I.

Termin	Czynność, której w tym terminie należy dokonać	Podstawa prawna:
14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady organu uchwalającego	należy wyłożyć tenże preliminarz do publicznej wiadomości i o wyłożeniu ogłosić w sposób w danej miejscowości przyjęty (np. rozplakatowanie, wybębnienie, ogłoszenie wójta przed kościołem wzgl. cerkwią i t. p.) a to celem uomżliwienia płatnikom danin komunalnych przeglądania preliminarza i wnoszenia zarzutów i zastrzeżeń.	§ 53 ust. 2. R. I.
7 dni	powinien być preliminarz wyłożony do przeglądu.	§ 53 ust. 2. R. I.
1 stycznia	prekluzyjny (ostateczny) termin uchwalenia i przedłożenia władzy nadzorczej do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych gmin wiejskich i krajowych związków komunalnych: pomorskiego i poznańskiego.	§ 3 ust. 1. R. II.
1 lutego	termin — jak wyżej — dla gmin miejskich.	§ 3 ust. 2. R. II.
1 marca	termin — jak wyżej — dla powiat. związków komunalnych.	§ 3 ust. 2. R. II.
31 marca	wygasają wszelkie kredyty ubiegłego okresu budżetowego (dopuszczalne jednak po tym terminie likwidowanie na rachunek ubiegłego okresu budżetowego faktycznych długów, wynikłych z wykonania budżetu).	§ 46 ust. 1. R. I.

Termin	Czynność, której w tym terminie należy dokonać	Podstawa prawna:
2 kwietnia	prekluzyjny termin sporządzenia „listy wierzycieli".	§ 46 R. I. i O. M. 95.
kwiecień	okres czasu, w którym powinny być zlikwidowane na rachunek budżetu ubiegłego okresu obrachunkowego wszelkie zaległości bierne, objęte listą wierzycieli.	§ 48 R. I. i § 2. R. II.
30 kwietnia	należy zamknąć księgu ubiegłego okresu obrachunkowego i ustalić sumę tych zaległości biernych, które nie mogły być zrealizowane z przyczyn niezależnych od zarządu związku komunalnego.	§ 48 R. I. i § 2. R. II.
31 lipca	ostateczny termin, do którego zarząd związku komunalnego powinien złożyć organowi uchwalającemu do rozpoznania sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu za ubiegły okres obrachunkowy. Termin 31 lipca obowiązuje w tym wypadku, jeśli związek komunalny niekorzysta z t. zw. okresu ulgowego.	art. 9, ust. 2. R. P. R.
31 sierpnia	ostateczny termin, do którego zarząd związku komunalnego powinien złożyć organowi uchwalającemu do rozpoznania sprawozdanie rachunkowe z wykonania budżetu za ubiegły okres obrachunkowy. Termin 31 sierpnia obowiązuje w wypadku korzystania z t. zw. okresu lgowego.	art. 9, ust. 2. R. P. R.

Edmund Kopczyński.
Inspektor Samorz. Gmin. na pow. Błoński.

Terminarz ważniejszych czynności gmin wiejskich i miejskich niewydzielonych.

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	Styczeń		
1	Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych gmin wiejskich.	§ 3 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 24. IX. 1926 r. (D. U. Nr. 101 z 1926 r. poz. 58).	gmin wiejskich
1	Termin płatności I półrocznej raty podatku od wykonywania prawa polowania.	Termin podany w statucie wzorowym (patrz wyd. „Skarbowość samorządu terytorjalnego w Polsce" w opracow. Porowskiego, Horszowskiego, Pastuszyńskiego i Hujdy str. 443).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 10 rozp. wykon. z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. Nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
1—30	Przesłać Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz o zmianach w budowlach za IV kwartał roku ub.	Art. 334 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 27 maja 1927 r. (D. U. Nr. 46 poz. 410).	gmin miejskich i wiejskich
1—15	Wyłożenie spisów poborowych na przeciąg 2 tygodni do publicznego przeglądania.	Art. 27 ustawy o służbie wojskowej (D. U. Nr. 46 z 1928 r. poz. 458).	" "
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za IV kwartał danego roku.	§ 37 Rozporządzenia MSW. i MSK. z dn. 28. 3. 1927 r. (D. U. Nr. 38 p. 345).	" "
5	Sporządzić i przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie kwartalne za IV kw. gm. kasy poż.-oszcz.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5. VII. 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich
od 15	Zmiany w księgach ludności na podstawie wykazów kwartalnych	§ 3 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 16.3.1928 r. o ewidencji i kon-	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	za IV kwartał ubiegłego roku, otrzymywanych od urzędników stanu cywilnego.	troli ruchu ludności (D. U. Nr. 32, poz. 309).	
15	Doręczenie nakazów płatniczych na podatek od lokali.	§ 8 Rozp. Min. Skarbu z dn. 29. XII. 1926 r. (D. U. N. 12, p. 95).	gmin miejskich
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gminnej kasy poż. oszczędn.	Rozp. Wojewody Warszawskiego z dn. 8. X. 1929 r. Nr. SF. III 9 — 1.	gmin wiejskich
15	Przesłanie 1 egz. spisów poborowych do starostwa.	§ 105 rozp. wykon. z dn. 16. 3. 1930 r. (D. U. Nr. 31 poz. 270).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane, co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drog. o uiszczeniu i zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawcz. z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. N. 25 p. 150).	gmin miejskich
do 15	Przesłać Starostwu wykaz statystyczny zapisanych w księgach koni wg. stanu z dn. 1 stycznia.	Instrukcja z dn. 23 lutego 1931 r. wydana zgodnie z Rozp. z dn. 23 marca 1928 r. i 3 grudnia 1930 r. (D. U. Nr. 44 z 1928 r. poz. 425 i Nr. 94 z 1930 r. poz. 740).	gmin miejskich i wiejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z dn. 10. IX. 1930 r. (D. U. Nr. 65 poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich, które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanego poza nadzorem weter.	§ 3 Rozp. Rady Min. z dn. 20. V. 1927 r. (D. U. Nr. 49 poz. 441).	gmin miejskich i wiejskich
styczeń	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez Radę Miejską.	§ 53 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 28. VI. 1926 r. (D. U. N. 75 1926 r. poz. 433).	gmin miejskich
styczeń	Przyjmowanie do 1.II zgłoszeń na ogiery, podlegające opłacie.	§ 2 instrukcji Min. Roln. z dn. 12 czerwca 1931 r.	gmin miejskich i wiejskich
styczeń	Podać do wiadomości publ. wysokość opłat,	§ 12 rozp. Ministra Rolnictwa z dn. 13.	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	jakie wolno pobierać za odchowanie ogierów premjowanych z klaczami.	II.1931 r. (D. U. Nr. 44 poz. 389).	
	Luty.		
1	Przesłanie Wydz. Pow. projektu preliminarza budżetowego, uchwalonego w miastach.	§ 3 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 24. IX. 1926 r. (D. U. Nr. 101 z 1926 r. poz. 587).	gmin miejskich
1	Sporządzić bilans i sprawozdanie roczne z działalności gminnej kasy poż. oszcz. i uzyskać zatwierdzenie przez Radę Gminną. (Termin przesłania Wydz. Pow. najpóźniej 15 kwietnia).	§ 59 Statutu normalnego dla gminnych kas poż. oszcz (D. U. Nr. 35, 1925 r. p. 239).	gmin wiejskich
do 1	Zgłoszenie ogierów podlegających opłacie od ogierów przez posiadaczy ogierów w zarządzie gminy.	Ustawa z dn. 21 marca 1931 r. (D. U. Nr. 39 poz. 339).	gmin miejskich i wiejskich
2—7	Sprawdzić, czy w gminie niema ogierów pominiętych w spisie.	§ 3 instr. Ministra Roln. z dn. 12.VI. 1931 r.	,, ,,
7—28	Doręczenie wezwań posiadaczom ogierów do uiszczenia opłaty.	§ 4 instrukcji Min. Roln. z dn. 12.VI.1931 roku.	,, ,,
luty	Wpłata I raty podatku od lokali.	§ 12 Rozp. z dn. 29. XII. 1926 r. (D. U. Nr. 12 z 27 r. poz. 95).	gmin miejskich
koniec lutego	Termin płatności raty podatku od nieruchomości za IV kwartał.	Art. 5 Ustawy z dn. 1. IV. 1925 r. (D. U. Nr. 43 poz. 296).	,, ,,
	Marzec.		
1—15	Sporządzenie wykazów osób, podlegających ochronnemu szczepieniu ospy.	Rozp. z dn. 19. VII. 1919 r. (D. U. Nr. 63 poz. 372).	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Wymiar, sporządzenie i doręczenie nakazów płatności państw. podatku od nieruchomości (wraz z dod. kom.)	§ 4 rozp. Min. Skarbu z dn. 30. IV. 1925 r. (D. U. Nr. 48, poz. 333).	gmin miejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
1—15	Sporządzenie rozkładów imiennych na 1 ratę podatku gruntowego. Wypełnienie kwitarjuszy dla sołtysów na pobór I raty podatku gruntowego. Doręczenie rozkładów i kwitarjuszy na podatek gruntowy sołtysom celem dokonania poboru podatku.	art. 122, 135 zbioru praw rosyjskich tom V wyd. 1893 § 2 rozp. z dnia 28. 3. 1927 r. o kasow. i rachunkowości związków komunalnych (D. U. Nr. 38, poz. 345).	gmin wiejskich
marzec	Termin płatności (do 1 kwietnia) opłaty od ogierów, nieposiadających świadectw uznania.	§ 5 instrukcji Min. Roln. z dnia 12. VI. 1931 r.	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłanie do Starostwa wykazów osób, podlegających szczepieniu ospy.	Rozp. z d. 19.VII.1919 r. (D. U. Nr. 63 poz. 372).	,, ,,
15—30	Sporządzić i doręczyć nakazy płatnicze podatku od gruntów państwowych. Termin płatności od 1 do 30.IV.	Art. 6 rozp. Prez. Rz. z dnia 22.3.1928 r. (D. U. Nr. 36 poz. 335).	,, ,,
15—30	Zwołanie Zebrania Gminnego.	Art. 206 ustawy gminnej z 1864 r.	gmin wiejskich
20	Sporządzić rejestr płodów rolnych. (Termin przesłania Starostwu 5.IV).	Rozp. Rady Min. z dn. 2.3.1928 r. (D. U. Nr. 29, poz. 276).	gmin miejskich i wiejskich
20	Sporządzić wykaz osób obowiązanych do składania zeznań o stanie zapasów płodów rolnych.	,, ,,	,, ,,
31	Wygasają wszelkie kredyty ubiegłego okresu budżetowego (dopuszczalne jest tylko regulowanie zobowiązań długów wynikłych z wykonania budżetu t. zw. zaległości bierne).	§ 46 rozp. Wykonawczego M.S.W. z dn. 28.VI.1926 r. (D. U. Nr 75 p. 433).	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
31	Ostateczny termin doręczenia nakazów płatniczych na państw. podatek od nieruchomości (wraz z dodatkiem komunalnym).	§ 4 Rozp. Min. Skarbu z dn. 30.IV.1925 roku. (D. U. Nr. 48 poz. 333).	gmin miejskich
	Kwiecień.		
1	Otrzymanie od Wydz. Pow. zatwierdzonego budżetu.	§ 8 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 17.VI. 1924 r. (D. U. Nr. 51 z 1924 r. poz. 522) ze zmianą wprowadzoną Rozp. z dn. 1.VI.1927 r. (D. U. Nr. 50 z 1927 r. poz. 448).	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Wymiar niżej wymienionych podatków oraz powiadomienie płatników o terminie i wysokości wymiaru: 1. podatku od gruntów państw. 2. podatku od zbytku mieszkaniowego. 3. podatku od wykonywania prawa polowania. 4. podatku od plakatów, szyldów i anonsów.	Art. 5 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22.3.1928 r. (D. U. Nr 36 poz. 335).	" "
1	Termin płatności kwartalnej raty opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 10 rozp. wyk. z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. Nr. 25 poz. 150).	" "
1	Termin płatności opłaty od ogierów nie posiadających świadectw uznania.	Ustawa z dn. 21.III. 1931 r. (D. U. Nr. 39 p. 339).	i wiejskich
1—30	Termin płatności I raty składki ogniowej.	Art. 2 ustawy z dn. 12 lutego 1930 r. (D. U. Nr. 14 poz. 102).	" "
1—30	Termin płatności I raty (półrocznej) podatku gruntowego.	Art. 1 ustawy z dn. 12 lutego 1930 r. (D. U. Nr. 14 poz. 102).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
1—30	Przesłać Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz o zmianach w budowlach za 1 kwartał.	Art. 33 p. 4 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (D. U. N. 46, poz. 410).	gmin miejskich i wiejskich
2	Prekluzyjny termin ustalenia zaległości biernych (listy wierzycieli).	§ 46 rozp. wykonawczego MSW. z dn. 28 marca 1926 r. (D. U. Nr. 75, poz. 433).	" "
5	Sporządzić zestawienie kwartalne o stanie kasy gminnej za I kwartał danego roku.	§ 37 Rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 28 marca 1927 r. (D. U. Nr. 38, poz. 345).	" "
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne za I kwartał gm. kasy pożyczkowo-oszczędn.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. Nr. 1743.	gmin wiejskich
do 15	Przesłać Starostwu: a) wypełnione spisy ogierów, b) spis posiadaczy ogierów, osób które nie dokonały zgłoszenia w terminie przepisanym, c) cyfrowe zestawienie wyników ściągniętych opłat.	§ 9 instrukcji Ministra Rolnictwa z dn. 12.VI. 1931 r.	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane, co do wymierzonych opłat Państwow. Funduszu Drogowego. — uiszczenia zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. Nr. 25 poz. 150).	gmin miejskich
1—30	Termin płatności 1 raty podatku wyrównawczego.	Ustawa z dn. 20 marca 1931 r. (D. U. Nr. 27 poz. 172).	gmin wiejskich
od 15	Zmiany w księgach ludności na podstawie wykazów kwartalnych za I kwartał danego roku, otrzymanych od urzędników stanu cywilnego.	§ 3 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 16.III. 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (D. U. Nr. 32, poz. 309).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
kwiecień	Okres ulgowy dla likwidowania zaległości biernych, objętych listą wierzycieli.	§ 47 rozporządzenia MSW. z dn. 28.III.26 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	gmin miejskich i wiejskich
30	Zamknięcie ksiąg rachunkowych ubiegłego okresu obrachunkowego oraz ustalenie sumy zaległości biernych, które nie mogły być zrealizowane z przyczyn niezależnych od zarządu zw. komunalnego.	§ 48 Rozp. wykonawczego MSW. z dn. 28. III.1926 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	" "
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10. IX.1930 r. (D. U. Nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich, które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt, dokonanego poza nadzorem weterynaryjnym.	§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 20. V.1927 r. (D. U. Nr. 49 poz. 441).	gmin miejskich i wiejskich
		Maj.	
1	Termin płatności państwowego podatku dochodowego.	Art. 87 ust. o państw. pod. dochod. (D. U. Nr. 58 z 1925 r. poz. 411).	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Sporządzić spisy koni od czterech lat na spęd do obdzielenia dowodami tożsamości koni.	Rozp. Prezyd. Rzplitej dn. 8.XI.1927 roku o obowiązku odstęp. zwierząt pociągowych § 2 instrukcji o prowadzeniu ewidencji koni.	" "
1—30	Pobór rekruta przez Komisję poborową.	Art. 33 ustawy o powszechnym obow. służ. wojsk. (D. U. Nr. 46 z 1928 r. poz. 458).	" "
1—30	Wpłata II raty podatku od lokali.	§ 2 Rozp. z dn. 29. XII.1927 r. poz. 95.	gmin miejskich
do 1	Ogłosić przypomnienie o obowiązku niszczenia ostu.	§ 3 rozp. Ministra Rol. z dn. 27 marca 1931 r. (D. U. Nr. 41 poz. 363).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
do 15	Wpłata do Kasy Skarbowej zaliczki na poczet podatku przemysłowego (1 i 5 podatku przemysłowego od obrotu za I kw.).	Art. 56 ust. z dn. 15. VII.1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. (D. U. Nr. 79 z 1925 r. poz. 550)	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Wykonanie robót szarwarkowych na drogach gminnych. Zakończenie robót 15.VI. Roboty szarwarkowe mogą być wykonywane i w porze jesiennej w wolnym od zajęć polowych czasie.	Art. 29 z dn. 10.XII. 1920 r. ust. o budowie i utrzymaniu dróg (D. U. nr. 6 z 1921 r., poz. 32).	" "
15—30	Szczepienie ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 r. (D. U. nr. 63, poz. 372).	" "
koniec maja	Termin płatności raty podatku od nieruchomości za I kw.	Art. 5 ustawy z dn. 1. VI.1925 r. (D. U. nr. 43, poz. 296).	gmin miejskich

Czerwiec.

15—30	Zwołanie zebrania gminnego.	Art. 206 ustawy gminnej z 1864 r.	gmin wiejskich
25	Sporządzić wykaz dowodów koni padłych. (Termin przesłania do Starostwa 1 lipca).	Instrukcja o prowadzeniu ewidencji koni.	gmin miejskich i wiejskich

Lipiec

1	Sporządzić rejestr produkcji rolnej i zwierząt gospodarczych. Termin przedstawienia Starostwu 20 sierpnia.	Rozp. rady Min. z dn. 2.III.1928 r. o statystyce produkcji rolnej (D. U. nr. 29, poz. 276).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności I półrocznej raty podatku od wykonywania prawa polowania	Termin podany we wzorowym statucie patrz wyd. Skarbowość Samorządu Terytorjalnego w Polsce w opracowaniu Porowskiego i innych, str. 443).	" "
1—30	Przesłać Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń	Art. 33. 4 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	Wzajemnych wykaz o zmianach w budowlach za II kwartał.	27 maja 1927 r. (D. U. nr. 46, poz. 410).	
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 10 rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za II kwartał.	§ 37 Rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 28.III.1927 r. (D. U. nr. 38, poz. 345).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić sprayozdanie kwartalne gm. kasy poż. - oszczędn. za II kwartał.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. nr. 1743.	gmin wiejskich
10	Sporządzić rozkład podatku gruntowego do zastosowania degresji. Termin przedłożenia Urzędowi Skarbowemu I sierpnia.	Rozp. Min. Skarbu w por. z Min. Spr. Wewn. z dn. 15.III. 1923 r. (D. U. nr. 73).	gmin miejskich i wiejskich
od 15	Zmiany w księgach ludności na podstawie wykazów kwartalnych za II kwartał danego roku, otrzymanych od Urzędu Stanu Cywilnego.	§ 3 rozp. Prezyd. Rzplitej z dn. 16 marca 1926 r. o kontroli ruchu ludności (D. U. nr. 32, poz. 309).	" "
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gminnej kasy poż. oszcz.	Rozp. Woj. Warsz. z dn. 8.X.1929 r. N. S. F. III — 9 — I.	" "
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (D. U. nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich, które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państwowego Funduszu Drogowego, uiszczeniu i zaległości.	§ 3 Rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wy-	§ 3 Rozp. Rady Min. z dn. 20.V.1927 r.	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	kazu uboju zwierząt, dokonanego poza nadzorem weterynaryjnym.	(D. U. nr. 49, poz. 441).	
	Sierpień.		
5	Ustalić wysokość zbiorów siana i koniczyny.	Rozp. Rady Min. o statystyce produkcji rolnej z dn. 2.III. 1928 r. (D. U. nr. 29, poz. 276).	gmin wiejskich i miejskich
sierpień	Wpłata III raty podatku od lokali.	§ 12 rozp. z dn. 29. XII.1926 r. (D. U. nr. 12 z 1927 r., poz. 96).	gmin miejskich
koniec sierpnia	Termin płatności raty podatku od nieruchomości za II kwartał.	Art. 5 ustawy z dn. 1.IV.1925 r. (D. U. nr. 43, poz. 296).	" "
do 15	Urzędy gminne i magistraty otrzymują od urzędników stanu cywilnego wyciągi z metryk urodzenia i zmarłych płci męskiej, które w danym roku kalendarzowym ukończyły, ukończą, lub ukończyłyby, gdyby żyły 18 lat.	Art. 23 ustawy o służbie wojskowej (D. U. nr. 46 z 1928 r. poz. 458 oraz § 75 rozp. z dn. 16.III.1930 r. (D. U. nr. 31, poz. 270).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Wezwanie w drodze ogłoszenia, osób, podlegających powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej, które w danym roku kończą lat 18 życia do zgłoszenia danych personalnych potrzebnych do ujęcia w ewidencji.	§ 77 rozp. wykonawczego z dn. 16.III.1930 r. (D. U. nr. 31, poz. 270).	" "
	Wrzesień.		
1	Sporządzić spis ogierów (licencja ogierów). Termin przesłania Starostwu 15 września.	Ustawa z dnia 23.I. 1925 r. o państw. nadzorze nad ogierami. (D. U. nr. 17, poz. 113).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
15—30	Zwołanie Zebrania Gminnego.	Art. 206 ustawy gminnej z 1864 r.	gmin wiejskich
od 25	Sporządzić rozkłady imienne na II ratę podatku gruntowego i wypełnić kwitarjusze dla sołtysów na pobór II raty podatku gruntowego. (Termin płatności od 15 października do 15 listopada).	§ 2 Rozp. z dn. 28.III. 1927 r. o kasowości i rachunkowości Zw. Kom. (D. U. nr. 38, poz. 345).	gmin miejskich i wiejskich
1—30	'porządzić rejestry 18 letnich na podstawie wykazów otrzymanych od urzędników stanu cywilnego oraz zgłoszeń osób podlegających rejestracji.	Art. 24 ustawy o służbie wojskowej (D. U. nr. 46 z 1928 r., poz. 458) oraz § 78, 79 i 83 rozp. z dn. 16 marca 1930 r. (D. U. nr. 31, poz. 270).	,, ,,

Październik.

1	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z materjałami finansowemi oraz uchwałą organu uchwalającego. (Zebrania Gminnego. Rady Miejskiej) stwierdzającą przyjęcie sprawozdania i uznania je za rzetelne.	§ 48 i 49 Rozp. Min. Spr. Wewn. Z Min. Skarbu z dn. 28 marca 1927 r., (D. U. nr. 38, poz. 345).	gmin miejskich i wiejskich
1	Poczynić przygotowania do zebrań kontrolnych rezerwistów i pospolitego ruszenia (sprawdzić ewidencję, zawiadomić zainteresowanych o terminie stawiennictwa). Zebrania kontrolne odbywają się w październiku i listopadzie.	Art. 96 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (D. U. nr. 46 z 1928 r., poz. 458).	,, ,,
1	Sporządzić rozkłady na II-gą ratę podatku drogowego. Terminy płat-	Art. 6 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. (D. U. nr.	,, ,,

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	ności od 15 października do 15 listopada.	36, poz. 335).	
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 10, rozporządz. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
od 1 X roku poprzedzającego okres budżetowy	Zarządy Związków Komunalnych mają obowiązek udzielania do wiadomości organom powołanym do wymiaru dodatków do ceny świadectw przemysłowych, uchwał określających wysokość tych podatków.	Ust. 4 § 1 Rozp. II Min. Spraw Wewn. z dn. 18.III.1924 r. (D. U. nr. 31, poz. 317).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za III kwartał danego roku.	§ 37 Rozp. M. S. W. i M. S. z dn. 28.III. 1927 r. (D. U. nr. 38, poz. 345).	" "
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż. - oszczędność. za III kwartał.	Reskrypt. Min. S. W. z dn. 5.VII.1927 r. nr. 1743).	gmin wiejskich
1—30	Przesłać powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz o zmianach w budowlach za III kwartał.	Art. 33. 4 Rozp. Prezydenta Rzp. z dn. 27 maja 1927 r. (D. U. nr. 46, poz. 410).	gmin wiejskich i miejskich
od 15	Początek terminu płatności podatku wyrównawczego (koniec terminu 15 listopada).	Ustawa z dnia 20 marca 1931 r. (D. U. nr. 27, poz. 172).	tylko gmin wiejskich
od 15	Zmiany w księgach ludności na podstawie wykazów kwartalnych za III. kwartał danego roku, otrzymanych od urzędników stanu cywilnego.	§ 3 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 16.III. 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (D. U. nr. 32, poz. 309).	" "
od 15	Termin płatności 2-ej raty składki ogniowej (od 15.X., do 15.XI).	Art. 2 ustawy z dn. 12 lutego 1930 r. (D. U. nr. 14/30, poz. 102).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
od 15	Termin płatności 2-ej półrocznej raty podatku gruntowego (od 15. X. do 15.XI).	Art. 1 ustawy z dn. 12 lutego 1930 r. (D. U. nr. 14 poz. 102).	gm. wiejskich i miejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozp. Rady Ministrów z dn. 10.IX. 1930 r. (D. U. nr. 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich, które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
do 15	Doręczenie nakazów płatniczych na podatek wojskowy.	§ 14 Rozp. Rady Min. z dn. 24 sierpnia 1931 (D. U. nr. 89, poz. 697).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drogowego, uiszczeniu, zaległości.	§ 3 Rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 .r (D. U. nr. 25, poz. 150).	gmin miejskich
15	Początek terminu płatności II raty podatku wyrównawczego (koniec 15 listopada).	Ustawa z dn. 20.III. 1931 r. (D. U. nr. 27, poz. 172).	gmin wiejskich
18	Przystąpić do ustalenia przeciętnej wysokości zbiorów zboża. Termin przesłania Starostwu 18.X.	§ 8 Rozp. Rady Ministrów z dn. 2.III.1925 r. (D. U. nr. 29, poz. 276).	gmin miejskich i wiejskich

Listopad

1	Sporządzić rejestry przeciętnych zbiorów ziemniaków.	§ 8 Rozp. Rady Min. z dn. 2/III 1928 r. (D. U. Nr. 29 poz. 276).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności podatku wojskowego.	§ 14 Rozp. Rady Min. z dn. 24 sierpnia 1931 r. (D. U. Nr. 89 poz. 697).	" "
1	Termin płatności państwowego pod. dochodowego.	Art. 87 ust. o państw. podatku doch. (D. U. Nr. 58 z 1925 r. poz. 411).	" "
1—15	Koniec poboru II raty podatku gruntowego od 15.X do 15.XI.	Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 22/III.1928 r. (D. U. Nr. 36 poz. 335).	" "
1—15	Opracowanie materjału budżetowego przez	§ 53 Rozp. MSW. z dnia 28VI 1926 r. (D.	gmin wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	poszczególne komisja każda w swoim dziale.	J. Nr. 75 poz. 433).	
listopad	Z dn. 1-go listopada komisje radzieckie przystępują do ułożenia projektu preliminarza budżetowego, każda komisja w swoim dziale, a więc komisja drogowa, drogi i mosty, sporządzając krótkie kosztorysy, komisja opieki społecznej sporządza zestawienie kredytów potrzebnych na wydatki połączone z wykonaniem obowiązku opieki społecznej i t. p. Następnie komisja finansowa na podstawie zebranego materjału sporządza plan preliminarza budżetowego, który wnosi się pod obrady Rady Gminnej.	§ 53 Rozp. MSW. z dnia 28 czerwca 1926 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	gmin wiejskich
listopad	Wpłata IV raty podatku od lokali	§ 12 Rozp. z dn. 29/XII 1926 r. D. U. Nr. 12 1927 poz. 95).	gmin miejskich
1-go	Nadesłanie władzom gminnym przez Radę Szkolną Powiatową budżetu wydatkowania na potrzeby szkolnictwa powszechnego.	Rozp. z dnia 6 czerwca (D. U. Nr 70 poz. 570).	gmin miejskich i wiejskich
15	Koniec terminu płatności podatku wyrównawczego (początek od 15.X).	Ustawa z dn. 20 marca 1931 r. (D. U. Nr. 27 poz. 172).	gmin wiejskich
15—30	Zebranie przez komisje budżetową materjału dostarczonego przez poszczególne komisje i opracowanie projektu preliminarza budżetowego.	§ 53 Rozp. MSW. z dn. 28 czerwca 1926 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
15	Koniec płatności 2 raty składki ogniowej (początek 15.X).	Art. 2 ustawy z dnia 12/II 1930 r. (D. U. Nr. 14 poz. 102).	gmin miejskich i wiejskich
15	Koniec płatności 2-ej półrocznej raty podatku gruntowego (początek 15.X).	Art. 1 ustawy z dn. 12 lutego 1930 r. (D. U. Nr. 14 poz. 102).	" "
do 15	Przeprowadzenie dochodzeń co do obecnego miejsca stałego zamieszkania osób zamieszczonych w wyciągu z metryk urodzenia otrzymanego od urzędnika stanu cywilnego i przesłanie wyciągów względnie wypisów z wyciągów do właściwych urzędów.	§ 76 Rozp. z dn. 16/III 1930 r. (D. U. Nr. 31 z 1930 poz. 270).	gmin miejskich i wiejskich
	Grudzień.		
1	Ułożenie przez Zarząd gminnej Kasy poż. oszczędn. preliminarza budżetowego kasy na rok następny i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną	p. 6 § 49 statutu normalnego dla gm. kas poż. oszcz. (D. U. Nr. 35 z 1925 r. poz. 239)	gmin wiejskich
1	Preliminarz gminy uchwalony przez Radę Gminną wykłada się na 14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady zebrania gminnego na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty (przez rozplakatowanie, ogłoszenie przed kościołem) w celu umożliwienia płatnikom danin komunalnych przeglądania formularza i wnoszenia zarzutów i zastrzeżeń.	§ 53 Rozp. MSW. z dnia 28/VI 1926 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
1—15	Rozpatrzenie i przyjęcie projektu preliminarza budżetowego przez magistrat.	§ 53 Rozp. MSW. z dnia 28/VI 1926 r. (D U. Nr. 75 poz. 433).	gmin miejskich
1—30	Wymiar podatku od lokali na podstawie posiadanych danych względnie na podstawie spisów zażądanych od właścicieli nieruchomości.	§ 4 i 5 Rozp. Min. Skarbu z dnia 29/XII 1926 r. (D. U. Nr. 12 poz. 95)	" "
1—15	Sporządzenie nakazów płatniczych na wymiezony podatek od lokali.	§ 8 jak wyżej.	" "
1—15	Wymiar podatku od wykonywania prawa polowania oraz doręczenie podatnikom nakazów płatniczych.	Art. 19 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (D. U. Nr. 94 poz. 747).	gmin miejsk'ch i wiejskich
10	Sporządzić rejestr osób podlegających obowiązkowi składania sprawozdań o stanie zapasów płodów rolnych. (Termin przesłania Starostwu 15 grudnia).	§ 12 Rozp. Rady Min. z dn. 2/III 1928 r. (D. U. Nr. 29 poz. 276).	" "
15—30	Zwołanie zebrania gminnego.	Art. 206 ustawy gminnej z 1864 r.	gmin wiejskich
od 15 do 30	Preliminarz budżetowy winien być uchwalony przez zebranie gminne.	§ 54 Rozp. MSW. z dn. 28/VI 1926 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	" "
15—30	Wyłożenie uchwalonego przez Magistrat projektu preliminarza budżetowego na 14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady Rady Miejskiej, na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty.	§ 53 Rozp. MSW. z dn. 28/VI 1926 r. (D. U. Nr. 75 poz. 433).	" "
30	Dopilnować, ażeby rejestry zapasów płodów rolnych były wysłane	§ 12 Rozp. Rady Min. z dn. 2/III 1928 r. (D. U. Nr. 29 poz. 276).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
	przez zainteresowane osoby do Starostwa do 1 stycznia.		
30	Sporządzić liczbowy wykaz koni zapisanych do ksiąg ewidencyjnych i wykaz koni padłych. Termin przesłania do stycznia.	§ 100 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 5/XI 1927 r. (D. U. Nr. 98 poz. 859).	gmin wiejskich i miejskich
do 30	Sporządzenie spisów poborowych.	§ 100 Rozporządzenia z dn. 16/III 1930 r. (D. U. Nr. 31 poz. 270).	" "
grudzień	Rozplakatować obwieszczenia o opłatach od ogierów nieposiadających świadectw uznania.	§ 1 instrukcji Ministra Rolnictwa z dn. 12/VI 1931 r. (D. Woj. Warsz. Nr. 9/31).	" "

Terminy ogólne.

do dnia 15 każdego m-ca	Wpłata do Kasy Skarbowej zaliczki na poczet podatku przemysł. od obrotu w wysokości podatku przypadającego od obrotu osiągniętego w m-cu: a) przez zakłady wzgl. przedsiębiorstwa przemysłowe zaliczone do 5-iu pierwszych kategorji, b) przez zakłady wzgl. przedsiębiorstwa handlowe zaliczone w taryfie do I i II kat	Art. 56 ust. z dn. 15 lipca 1925 r. o państw. podatku przemysł. (D. U. Nr. 79 z 1925 poz. 550).	w gminach miejskich i wiejskich
od 15 dnia po upływie każdego kwartału kalendarzowego	Wpłata do Kasy Skarb. conajmniej 1/5 kwoty podatku przemysłowego wymierzonego za ubiegły rok kalendarzowy przez innych (nie wymienionych wyżej płatników) podatku przemysłowego Uwaga: Można także wpłacać co miesiąc 1/15 kwoty podatku przemysł. wymierzonego za rok ubiegły.	" "	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
w miesiącach listopadzie i grudniu	Należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	Art. 30 ust. z dn. 15 lipca 1925 r. o państw. podatku przemysł. (D. U. Nr. 79 z 1925 poz. 550).	w gminach miejskich i wiejskich
w ciągu 10 pierwszych dni każdego m-ca	Należy zakomunikować Izbie Skarbowej jaką ogólną kwotę podatku od lokali na rzecz państw. funduszu rozbudowy miast, jako też na rzecz funduszu kwaterunkowego wojskowego w ubiegłym miesiącu kalendarzowym przypisano, umorzono, uiszczono przez płatników w kasach magistratu i wpłacono do Kasy Skarbowej.	§ 9 Rozp. Min. Sk. z dn. 29/XII 1926 r. (D. U. Nr. 12 poz. 95).	gmin miejskich
do 14 dni	Po otrzymaniu wpływów z podatku dochodowego, Kasy Skarbowej są obowiązane wypłacić udział, należny związkom komunaln.	Art 58 ust. 2 ustawy o tym. ureg. fin. kom. (D. U. Nr. 94 z 1923 poz 747).	gmin miejskich i wiejskich
1 i 16 każdego m-ca	Termin wpłaty do kas gminnych podatku od plakatów i szyldów oraz do anonsów, zainkasowanego przez właścicieli i przedsiębiorstw oraz administracje czasopism.	Statut wzorowy dołączony do § II rozp. z dn. 18/III 1924 r. (D. U. Nr. 31 poz. 317).	" "
do d. 20 każdego m-ca	Za I połowę miesiąca.		" "
do d. 5 każdego m-ca	Za II połowę miesiąca wpłata do kasy gminnej podatku hotelowego, przez osoby odpowiedzialne za pobór tegoż podatku.	Wzorowy statut podatku hotelowego (patrz „Skarbowość samorządu terytorjalnego w opr. Porowskiego i innych str. 426).	" "
1 i 15 każdego m-ca	Wpłata do kasy miejskiej podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego.	Jak wyżej str. 430.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
w ciągu 2 dni po dn u zabawy	Tak samo podatku od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, zainkasowanego przez przedsiębiorstwa.	Wzorowy statut podatku hotelowego (patrz Skarbowość samorządu terytorjalnego w opr. Porowskiego i innych str. 135).	gmin miejskich i wiejskich
po upływie każdego m-ca	Wpłacić składki należne Kasie Chorych.	Art. 52 ustawy z dn. 19 maja 1920 r. (D. U. Nr. 44 p. 272).	" "
w ciągu dni 15 po powzięciu uchwały podatkowej	Uchwała podlegająca zatwierdzeniu powinna być wraz z odpowiedniemi danemi skierowana bezpośrednio władzy nadzorczej.	Ust. 1 art. 39. Ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (D. U. Nr. 94 z 1923 r. poz. 747).	" "
w ciągu dni 7 od dnia otrzymania	Władza, której niewłaściwie przedłożono uchwałę powinna ją skierować do władz właściwych.	Jak wyżej.	" "
w ciągu 60 dni od dnia otrzymania	Termin wyznaczony władzy nadzorczej dla zatwierdzenia uchwały.	Ust. 2 art. 39 ust. o tym. ureg. fin. kom. (D. U. Nr. 94 z 1923 r. poz. 747).	" "
w ciągu dni 15 od dnia powzięcia uchwały	Uchwała nie podlegająca zatwierdzeniu powinna być przedłożoną w 1 egz. do wiadomości bezpośrednim władzom nadzorczym.	Ust. 1 § 1 rozp. II Min. Spr. Wewn. z dnia 18/III 1924 r. (D. U. Nr 31 poz. 317).	" "
przynajmniej na 1 m-c przed rozpoczęciem okresu budżetowego	Uchwały określające wysokość dodatków komunalnych do państw. podatku (opłat) zarządy związków komunalnych powinny udzielać do wiadomości organom powołanym do wymiaru właściwych podatków państw.	Ust. 4 § 1 jak wyżej.	" "
codziennie	Uzgodnienie kasy gminnej.	§ 15 Rozp. z dn. 28/III 1927 r. (D. U. Nr. 38 poz. 345)	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wymienienie prac	Odnośne przepisy	Jakich gmin dotyczy
w dni ustalone przez Magistraty wzgl. Rady Gminne	Wpłata do kas gminnych wpływów zainkasowanych przez poborców.	§ 19 jak wyżej.	gmin miejskich i wiejskich
1—5 każdego m-ca	Kontrola kasy gminnej i rachunkowości przez Komisję Rewizyjną.	§ 52 rozp. z dn. 28/III 1927 r. (D. U. Nr. 38 poz. 345).	" "
przynajmniej raz na m-c	Posiedzenia Rad Miejskich oraz posiedzenia Rad gminnych.	Art. 24 Dekretu o samorządzie Miejskim (D. Pr. Nr. 13 1919 r. poz. 140). Art. 8 Dekretu o Radach Gminnych z dn. 28/XI 1918 r.	" "
" "	Zebranie sołtysów w urzędach gminnych.	Potrzeba załatwienia spraw oraz celem instruowania i pouczenia sołtysów.	gmin wiejskich
w 7 dni po uchwale Rady Miejsk. i Rady Gminnej	Wysłanie odpisu uchwały do Wydziału Powiatowego.	Art. 37 Dekretu o samorządzie Miejskim oraz § 27 instrukcji dla Rad Gmin. z dn. 24 marca 1919 r.	gmin wiejskich i miejskich
do dni 7 po dokonaniu potrącenia	Wpłata do Kasy Skarb. podatku od uposażeń służbowych potrąconego przy wypłacie uposażenia.	Art. 112 ustawy o państwowym podatku dochodowym (D. U. Nr. 58 z 1925 r. poz. 411).	" "
po każdorazowej wypłacie poborów miesięcznych	Wpłata do Fund. Emerytalnego opłat i dopłat emerytalnych.	Statut wzorowy dołączony do okólnika Min. Spr. Wewn. z 18/VII 1929 r. Nr. SS.2823/9.	" "

Władze centralne.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Prezydent Rzeczypospolitej jest najwyższym organem Narodu w zakresie władzy wykonawczej. Prezydent spełnia władzę wykonawczą przez odpowiedzialnych przed Sejmem ministrów. Prezydent jest najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych Państwa w czasie pokoju.

Stałem miejscem zamieszkania Prezydenta jest Zamek w Warszawie. Mieszczą się tam istniejące przy Prezydencie Kancelarja Cywilna i Wojskowa Adjutantura Generalna.

SEJM I SENAT RZECZYPOSPOLITEJ.

Władza ustawodawcza i kontrolująca należy do Sejmu i Senatu. Reprezentują: Sejm — Marszałek Sejmu, Senat — Marszałek Senatu.

Biura Sejmu i Senatu mieszczą się przy ul. Wiejskiej n-ry 4, 6, 8. Telefon — centrala telefoniczna Sejmu i Senatu.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI PAŃSTWA.

Kontrolę administracji państwowej pod względem finansowym wykonywuje Najwyższa Izba Kontroli Państwa. Na jej czele stoi prezes, wraz z dwoma wiceprezesami. Izba dzieli się na 4 departamenty. Organami prowincjonalnemi Izby są Okręgowe Izby Kontroli Państwa.

Adres: Żórawia 44, tel. centrala 555-73. Nadto: Departament I — Nowogrodzka 21, Departament III — Złota 22, Departament IV — Długa 50.

RADA MINISTRÓW.

Rada Ministrów jest właściwym organem, rozstrzygającym o kierunku polityki rządu. Jest to organ kolegjalny złożony z ministrów, pozostający pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów.

PREZES RADY MINISTRÓW.

Prezes Rady Ministrów przewodniczy Radzie Ministrów i kieruje ogólnie działalnością Rządu.

Prezesowi Rady Ministrów bezpośrednio podlega Prezydjum Rady Ministrów, złożone z Biura Prezydjum, oraz Gabinetu Prezesa Rady Ministrów.

Adres: Krakowskie Przedmieście n-r. 46-48.

Tel. Centrala 555-00.

Prezesowi Rady Ministrów podlegają nadto następujące instytucje:

NAJWYŻSZY TRYBUNAŁ ADMINISTRACYJNY.

Podlega pod względem administracyjnym.

Adres: Miodowa 22.

Tel. biuro prezydjalne 602-35, (1172-35).

NAJWYŻSZA KOMISJA DYSCYPLINARNA.

Adres: Pałac Rady Ministrów, Krakowskie Przedmieście n-r. 46/48.

Tel.: Centrala Prezydjum Rady Ministrów.

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA (P. A. T.).

Adres: Dyrekcja — Krakowskie Przedmieście n-r. 50.
Tel.: 685-69.

Redaktor dyżurny — Mokotowska 14.
Tel.: 8-90-53.

MONITOR POLSKI.

Dziennik — wydawnictwo urzędowe.

Adres: Miodowa 22.

Tel.: Dyrektora 644-05. (11.44-05).
,, Administracji 644-50. (11.44-50).

KOMISJA DLA USPRAWNIENIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ.

Od roku 1928 działa przy Prezesie Rady Ministrów specjalna komisja, zwana Komisją dla usprawnienia administracji publicznej, mająca na celu przygotowanie i opracowanie materjałów i wniosków w zakresie wskazanym w tytule Komisji. Na czele Komisji stoi prezes, powoływany przez Radę Ministrów.

Adres: Prezydjum Rady Ministrów.

Tel.: Centrala Prezydjum Rady Ministrów.

MINISTERSTWA.

Na czele poszczególnych ministerstw stoją ministrowie odpowiedzialni indywidualnie za działalność w zakresie swego urzędu.

Podajemy poniżej podział poszczególnych ministerstw na departamenty i wydziały, wraz z obszerniejszemi informacjami, dotyczącemi tych ministerstw ,departamentów i wydziałów, w których zakresie działania leży załatwianie spraw, obchodzących bezpośrednio samorząd.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Statut organizacyjny Min. Spraw Wewnętrznych — Monitor Polski nr. 229 z 1931 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzieli się na pięć departamentów: I. Organizacyjny, II. Polityczny, III. Samorządu, IV. Administracyjny, V. Służby Zdrowia, ponadto Biuro Personalne oraz samodzielne wydziały: Wojskowy i Aprowizacyjny.

Departamenty oraz samodzielne wydziały podlegają Podsekretarzom Stanu w zakresie ustalanym przez Ministra. Biuro Personalne podlega bezpośrednio Ministrowi, względnie wyznaczonemu przezeń Podsekretarzowi Stanu.

Ministrowi Spraw Wewnętrznych podlegają nadto: Główny Urząd Statystyczny, Główna Komenda Policji Państwowej, Do-

wództwo Korpusu Ochrony Pogranicza oraz Urząd Naczelnego Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemjami.

Przy Ministrze Spraw Wewnętrznych funkcjonują, jako organa doradcze: Państwowa Rada Spożywców, Państwowa Rada Samorządowa, Państwowa Naczelna Rada Zdrowia, Państwowa Rada Statystyczna i Państwowa Rada dla spraw uzdrowisk.

Adres: Całe Min. Spraw Wewn. mieści się przy ul. Nowy-Świat 67/69, z wyjątkiem Głównego Urzędu Statystycznego i Departamentu V-go Służby Zdrowia.

Tel.: Minister 318-84.

,, Podsekretarz Stanu do spraw polityczno-admin. 203-25.

,, ,, ,, ,, ,, polityczno-gospod. 652-87.

,, Biuro informacyjno-podawcze 662-50 (czynny od 8-20).

,, Szef sekretarjatu Ministra 649-05.

Departament I Organizacyjny.

Wydziały: 1) Organizacyjno-Prawny, 2) Ogólny oraz 3) Sekretarjat Ministra.

Departament Organizacyjny obejmuje sprawy nadzoru nad sprawami ustawodawczemi w Ministerstwie, sprawę organizacji i nadzoru nad urzędowaniem Ministerstwa, oraz władz i urzędów podległych i sprawy finansowo-gospodarcze.

Tel.: Dyrektor Dep. — 752-08. Kancelarja — 293-56.

Departament II Polityczny.

Wydziały: 1) Społeczno-Polityczny, 2) Narodowościowy, 3) Bezpieczeństwa.

Departament Polityczny obejmuje sprawy: ogólno-polityczne, narodowościowe i bezpieczeństwa.

Tel.: Dyrektor Dep. — 663-33. Kancelarja — 649-06.

Departament III Samorządu.

Wydziały: 1) Administracji Samorządowej, 2) Finansów Komunalnych, 3) Komunalnej Polityki Gospodarczej.

Departament Samorządu obejmuje sprawy: organizacji

związków komunalnych oraz ich organów, wykonywanie nadzoru nad administracją samorządową związków komunalnych, ze szczególnem uwzględnieniem gospodarki finansowej i działalności ekonomicznej tychże związków.

Tel.: Dyrektor Dep. — 652-87. Kancelarja — 686-44.

1) **Wydział Administracji Samorządowej** (SS) obejmuje sprawy: samorządu miast, miasteczek i uzdrowisk, sprawy przewłaszczeń, zabudowania miast, kosztów leczenia, sprawy samorządu miejskiego, sprawy, wynikające z potrzeby zapewnienia zgodnej działalności Ministerstw w zakresie stosowania statutu autonomicznego Województwa Śląskiego, oraz sprawy samorządowe, nienależące do kompetencji innych Departamentów.

Tel.: Naczelnika Wydziału — 663-45. Ogólny 663-49.

2) **Wydział Finansów Komunalnych** (SF) obejmuje sprawy, dotyczące finansowej gospodarki związków komunalnych.

Tel.: Naczelnika Wydziału — 686-02. Ogólny — 663-49.

3) **Wydział Komunalnej Polityki Gospodarczej** (SG) obejmuje sprawy dotyczące ekonomicznej działalności związków komunalnych i urządzeń społeczno-gospodarczych tych związków.

Tel.: Naczelnika Wydziału — 517-53. Ogólny — 686-44.

Departament IV Administracyjny.

Wydziały: 1) Praw Stanu Cywilnego i Ruchu Ludności, 2) Porządku publicznego, 3) Administracyjny, oraz Centralne Biuro Filmowe.

Departament IV Administracyjny obejmuje sprawy, dotyczące wykonywania ustaw i rozporządzeń z zakresu Min. Spraw Wewn., nieprzekazane innym departamentom, a mianowicie: sprawy stanu cywilnego, obywatelstwa, administracyjno - policyjne, ochrony granic, sprawy cudzoziemców, sprawy orzecznictwa i inne.

Tel.: Dyrektor Dept. — 663-05, Kancelarja — 304-22.

Departament V Służby Zdrowia.

Organizacja Departamentu Służby Zdrowia — Monitor Polski nr. 61 z 1924 roku.

Wydziały: 1) Inspekcyjno-Organizacyjny, 2) Higjeny społecznej, 3) Walki z chorobami zakaźnemi, 4) Zakładów leczniczych i uzdrowisk, 5) Farmaceutyczny, 6) Statystyki.

Departament Służby Zdrowia obejmuje sprawy organizacji i nadzoru w zakresie państwowej i komunalnej służby zdrowia,

oraz nadzór nad działalnością organizacyj lekarskich i higjenicznych. Podlegają mu państwowe zakłady: higjeny, badania surowic, badania żywności, oraz państwowe rady: lekarska, aptekarska, uzdrowiskowa i inne.

Załatwia pozatem Departament sprawy higjeny społecznej, higjeny zawodowej, opieki nad matką i dzieckiem, nadzoru nad stanem zdrowotnym szkół, lecznictwa, kas chorych i t. p.

Do wydziału zakładów leczniczych i uzdrowisk Departamentu należy administracja państwowemi zakładami leczniczemi oraz nadzór nad innemi zakładami i uzdrowiskami, a więc i utrzymywanemi przez samorząd.

Wreszcie nadzoruje Departament handel środkami leczniczemi, oraz prowadzi statystykę zdrowotności publicznej.

Wydział walki z chorobami zakaźnemi załatwia wszelkie sprawy chorób epidemicznych, jak sprawy szczepień, izolacji, dezynfekcji i t. p.

Adres: ul. Nowowiejska 89.

Tel. Dyrektora Dept. — 8-62-80.

Samodzielny Wydział Wojskowy obejmuje sprawy związane z poborem wojskowym, z mobilizacją i demobilizacją, sprawy osobistych i rzeczowych świadczeń wojennych i zasiłków wojskowych i sprawy związane z przysposobieniem wojskowem.

Tel. Naczelnika Wydziału — 662-68.

Samodzielny Wydział Aprowizacyjny obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku w myśl ustaw, przekazujących odnośne kompetencje Ministrowi Spr. Wewn.; zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką aprowizacyjną związków komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

Tel. Naczelnika Wydziału — 674-59.

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY.

G. U. S. utworzony został na podstawie ustawy z dn. 21.X. 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 464) o organizacji statystyki.

Nowy Statut G. U. S. ogłoszony został w Monitorze Polskim Nr. 277 z 1930 r.

Główny Urząd Statystyczny ma za zadanie zbierać, opracowywać i ogłaszać dane statystyczne, dotyczące Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydział Statystyki Samorządu Terytorjalnego i Finansów Publicznych opracowuje statystykę prac samorządu terytorjalnego, statystykę finansów państwowych i samorządowych, oraz kieruje organizacją biur statystycznych miejskich, powiatowych i wojewódzkich.

G. U. S. wydaje „Wiadomości Statystyczne" oraz szereg wydawnictw perjodycznych i miesięczniki, kwartalniki i roczniki statystyczne.

Adres: Al. Jerozolimskie 32.

Tel. Biura Informacyjnego — 655-85.

„ Dyrektora G. U. S. 690-82.

„ Naczelnika Wydziału Statystyki Samorządu Terytorjalnego i Finansów Publicznych 536-92. Referenci 639-83.

PAŃSTWOWA RADA SAMORZĄDOWA.

Państwowa Rada Samorządowa utworzoną została na podstawie rozp. Rady Ministrów z dn. 7.III. 1927 r. jako organ doradczy w sprawach samorządu przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. Składa się z członków mianowanych przez Ministra z pośród osób, przedstawionych przez zrzeszenia związków samorządowych oraz z pośród działaczy samorządowych. Statut Rady ogłoszony został w Monitorze Polskim w nr. 66 z 1927 roku.

PAŃSTWOWA RADA SPOŻYWCÓW.

Jako organ doradczy w sprawach zabezpieczenia podaży artykułów pierwszej potrzeby na rynku wewnętrznym (aprowizacji ludności) działa przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Rada Spożywców, utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 28 czerwca 1924 r. (Monitor Polski nr. 148 poz. 451). Zmiany w organizacji Rady wprowadza nowe rozporządzenie z dn. 23-go lutego 1927 r. (Monitor Polski — nr. 55, poz. 119). Do tego rozporządzenia dodany został statut Rady.

PAŃSTWOWA NACZELNA RADA ZDROWIA.

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia utworzoną została na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7-go stycznia 1926 r. o Państwowych: Naczelnej oraz Wojewódzkich i Powiatowych Radach Zdrowia. Rozporządzenie ogłoszone zostało w N-rze 18, poz. 52 Monitora Polskiego z 1926 r., częściową zmianę wpro-

wadziło nowe rozporządzenie z dnia 18 listopada 1927 roku. (Monitor — Nr. 281, poz. 771).

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia jest organem doradczym przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. W skład jej wchodzi jeden przedstawiciel samorządu miejskiego i — 1 powiatowego, delegowani przez centralne zrzeszenia związków samorządowych.

INNE INSTYTUCJE PRZY MINISTRZE SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Państwowy Zakład Higjeny, wraz z Państwową Szkołą Higjeny.

Państwowy Zakład Higjeny, wraz z Państwową Szkołą Higjeny.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelarja — 8-08-42.

Państwowe Zakłady Badania Żywności.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelarja — 8-98-22.

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Spraw Zagranicznych — Monitor Palski nr. 48 z 1931 r.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych dzieli się na Gabinet Ministra i 3 Departamenty: I — Administracyjny, II — Polityczno-Ekonomiczny, III — Konsularny oraz Protokuł Dyplomatyczny.

Adres: Wierzbowa 1.

Tel.: Centrala — 555-00.

,, Informacja — 413-35.

MINISTERSTWO SKARBU.

Statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu — Monitor Polski nr. 208 z 1927 roku.

Ministerstwo Skarbu dzieli się na osiem departamentów: Ogólny, Obrotu Pieniężnego, Budżetowy, Ceł, Podatków i Opłat, Akcyz i Monopoli, Kasowy, Likwidacyjny, oraz Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń i Naczelny Inspektorat Straży Celnej.

Wszystkie departamenty mieszczą się razem: ul. Rymarska 3/5. Tel.: Centrala — 556-14. Minister 658-55.

Departament Ogólny.

Wydziały: 1) Prezydjalny, 2) Administracyjny, 3) Gospodarczy, 4) Polityki Finansowo-Gospodarczej, 5) Emerytalny, 6) Karny.

Departament ogólny załatwia sprawy: osobowe i organizacyjne centrali i urzędów podległych, wynikające ze stosunku Ministerstwa do Prezydenta, ciał ustawodawczych, Prezesa Rady Ministrów. Specjalny Wydział polityki finansowo-gospodarczej zajmuje się sprawami stosunków finansowo-gosp. z państwami ościennemi i Ligą Narodów, sprawami bilansu handlowego i płatniczego, oraz statystyką finansową. Specjalny wydział emerytalny zajmuje się sprawami emerytur.

Tel.: Dyrektor — 512-94. Sekretarjat — 688-24.

Departament Obrotu Pieniężnego.

Wydziały: 1) Walutowy, 2) Kredytu Publicznego, 3) Bankowy, 4) Polityki Kredytowej, 5) Rady Spółdzielczej, 6) Komisarjat Bankowy.

Departament Obrotu Pieniężnego załatwia sprawy, związane ze sprawami walutowemi, bankowością, kredytem publicznym, polityką kredytową Państwa oraz Rady Spółdzielczej i nadzoru nad bankami.

Tel.: Dyrektor — 512-22. Kancelarja — 512-48.

Departament Budżetowy.

Wydziały: 1) Polityki budżetowej, 2) Budżetów Administracyjnych A., 3) Budżetów Administracyjnych B., 4) Budżetów Komunikacyjno-Budowlanych, 5) Budżetów Gospodarczych, 6) Rent Inwalidzkich.

Departament Budżetowy zajmuje się sprawami związanemi z budżetem, oraz polityką budżetową Państwa. Wydział Polityki Budżetowej załatwia m. innemi i sprawy pomocy finansowej dla samorządu terytorjalnego.

Tel.: Dyrektor — 227-44. Kancelarja — 512-69.

Departament Podatków i Opłat.

Wydziały: 1) Administracyjny, 2) Podatku Dochodowego i Majątkowego, oraz od Kapitałów i Rent, 3) Podatków Realnych i Finansów Samorządowych, 4) Podatku Przemysłowego,

5) Katastralny, 6) Opłat Stemplowych, 7) Podatku od Spadków i Darowizn.

Departament Podatków i Opłat zajmuje się sprawami podatków, oraz polityką podatkową.

Wydział Podatków Realnych i Finansów Samorządowych załatwia wszystkie sprawy, dotyczące podatków realnych, oraz finansów samorządowych, więc i te, które wymagają zgodnego działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu.

Tel.: Dyrektor — 512-20. Kancelarja — 314-65.

Departament Ceł.

Wydziały: 1) Administracyjny, 2) Taryfowy, 3) Ustawodawstwa Celnego, 4) Postępowania Celnego.

Tel.: Dyrektor — 512-31. Kancelarja Dept. 512-92.

Departament Akcyz i Monopoli.

Wydziały: 1) Administracyjny, 2) Podatków Pośrednich i Monopolów A., 3) Podatków Pośrednich i Monopolów B., 4) Kontroli.

Tel.: Dyrektor — 636-69. Kancelarja Dept. — 512-01.

Departament Kasowy.

Wydziały: 1) Inspekcyjny, 2) Instrukcyjny, 3) Centralnej Księgowości.

Tel.: Dyrektor — 611-50. Kancelarja Dept. — 291-03.

Departament Likwidacyjny.

Wydziały: 1) Rosyjsko-Likwidacyjny, 2) Rosyjsko-Rozrachunkowy, 3) Niemiecki, 4) Austrjacki.

Tel.: Dyrektor — 684-63.

URZĘDY PODLEGŁE.

Prokuratorja Generalna. Ul. Kopernika 36-40. Tel.: Centrala — 556-89.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. Ul. Kopernika 36-40. Tel.: Dyrektor — 310-17. Ogólny 231-02.

Naczelny Inspektorat Straży Celnej. Ul. Rymarska 3/5.

Generalna Dyrekcja Loterji Państwowej. Nalewki Nr. 2. Tel.: Dyrektor — 645-00. Ogólny — 285-89.

Biuro Sprzedaży Soli. Moniuszki 3. Tel.: Dyrektor — 716-53.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytuniowego. Nowy Świat 4. Tel.: Dyrektor naczelny — 9.25-41. Kancelarja — 9.57-51.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego. Ul. Leszno 1. Tel.: Dyrektor — 634-28. Kancelarja — 307-64.

Państwowe Zakłady Graficzne w Likwidacji. Markowska 18. Tel.: 10.26-20.

Mennica Państwowa. Adres: Markowska 18. Tel.: Centrala — 10-15-93.

ORGANA DORADCZE PRZY MIN. SKARBU.

Państwowa Rada Spółdzielcza, organ powołany na podstawie ustawy z dn. 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. Ustaw Nr. 111, poz. 703) ma za zadanie spółdziałać z Ministrem Skarbu w zakresie spraw spółdzielczych. Składa się w 2/3 z osób, przedstawionych Ministrowi do nominacji przez spółdzielcze związki rewizyjne. Organizacyjnie Rada Spółdzielcza łączy się z Min. Skarbu przez Wydział Rady Spółdzielczej w Dept. Obrotu Pieniężnego.

Rada Finansowa, organ doradczy przy Ministrze Skarbu, powołany rozp. Prezydenta z dn. 10 grudnia 1926 r. (Dz. Ustaw Nr. 121, poz. 696) składa się z członków nominowanych przez Prezydenta. Zadaniem Rady jest wydawanie opinji w ważniejszych kwestjach finansowych, oraz w sprawach ustawodawstwa skarbowego.

Państwowa Rada Ubezpieczeniowa. Jest to organ doradczy w zakresie ubezpieczeń ekonomicznych. Współdziała z Państwowym Urzędem Kontroli Ubezpieczeń. Utworzony został na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24-go października 1921 r. (Monitor Polski Nr. 256 z 1921 r.). Zmiana częściowa: rozporządzenie z dn. 3-go wrześnie 1925 r. (Monitor Polski Nr. 220 z 1925 r.).

Państwowa Rada Rozbudowy Miast. Jest to organ doradczy Ministra Skarbu w zakresie gospodarowania państwowemi funduszami: Budowlanym i Rozbudowy Miast. Składa się z przedstawicieli 7 wielkich miast, przedstawicieli Związku Miast Polskich, Spółdzielni Spożywców, Ministerstw: Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych oraz Banku Gosp. Krajowego. Powołanie tej Rady przewidziane zostało rozporządzeniem Prezydenta z dn. 22-go kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. Nr. 42, poz. 372).

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI.

Ministerstwo Sprawiedliwości dzieli się na departamenty: I. Ustawodawczy, II. Administracyjny, III. Karny.

Adres: ul. Długa 7. Tel.: Sekretarjat ministra — 628-76.

Departament Ustawodawczy. Tel.: Kancelarja 609-61.

Departament Administracyjny. Tel.: Dyrektor — 628-72.

Departament Karny. Długa 50. Tel.: Dyrektor — 319-81. Kancelarja — 310-83.

Dziennik Ustaw. Długa 50. Tel.: Redakcja — 683-42. Administracja — 683-44.

Komisja Kodyfikacyjna. Mokotowska 14. Tel.: 8-91-82.

Sąd Najwyższy. Plac Krasińskich 5. Tel.: nacz. sekretarjatu prezyd. 310-75.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Statut organizacyjny Min. W. R. i Ośw. Publiczn. — Monitor Polski Nr. 213 z 1931 r.

Ministerstwo W. R. i O. P. dzieli się na Biuro Personalne i pięć departamentów: 1) Ogólny, 2) Szkolnictwa ogólno-kształcącego, 3) Szkolnictwa zawodowego, 4) Nauki i Sztuki, 5) Wyznań Religijnych oraz nie włączony do żadnego departamentu Wydział Archiwów Państwowych.

Adres: Wszystkie Departamenty Al. Szucha 25. Tel.: Centrala 8-02-20. Minister 8-38-56. Biuro informacyjno - podawcze 8-02-29.

Departament Ogólny.

Wydziały: 1) Organizacyjno - Prawny, 2) Budżetowo - Rachunkowy, 3) Polityki Oświatowej, 4) Programowy, 5) Wychowania Fizycznego i Higjeny Szkolnej; nadto w skład tego departamentu wchodzi Sekretarjat Ministra. W skład Wydziału Programowego wchodzi Oddział Budownictwa Szkolnego, który opracowuje przepisy i instrukcje w zakresie budownictwa szkolnego z punktu widzenia potrzeb szkolnych i w zakresie wewnętrznego urządzenia szkół różnego typu, opracowuje typowe szkice, projekty, kosztorysy i t. p. budynków szkolnych i ich wewnętrznego urządzenia oraz opinjuje sprawy związane z budownictwem szkolnem.

Tel.: 126 wewnętrzny.

Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego.

Wydziały: 1) Szkolnictwa powszechnego, 2) Szkolnictwa średniego i 3) Oświaty pozaszkolnej.

Wydział Szkolnictwa Powszechnego obejmuje sprawy wynikające z nadzoru nad szkołami powszechnemi i specjalnemi, dokształcania nauczycieli i sprawy związane z wychowaniem przedszkolnem.

Tel.: 182 wewnętrzny.

Wydział Szkolnictwa Średniego obejmuje sprawy wynikające z nadzoru nad szkolnictwem średniem ogólnokształcącem.

Wydział Oświaty Pozaszkolnej obejmuje sprawy związane z pracą oświatową pozaszkolną prowadzoną przez instytucje państwowe, samorządowe i społeczne.

Tel.: 180 wewnętrzny.

Departament Szkolnictwa Zawodowego.

Wydziały: 1) szkół techniczno - przemysłowych, 2) szkół rzemieślniczo - przemysłowych, 3) szkół handlowych i gospodarczych.

Departament Nauki i Sztuki.

Wydziały: 1) Nauki i szkół wyższych, 2) Sztuki.

Departament Wyznań Religijnych.

Załatwia sprawy wynikające ze stosunku Państwa do wyznania katolickiego, innych wyznań chrześcijańskich i wyznań niechrześcijańskich.

Wydział Archiwów Państwowych.

Adres: Długa 13, tel.: Dyrektora 724-52.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE W. R. I O. P.

Przy Ministerstwie działają następujące instytucje pomocnicze: Państwowa Rada Ochrony Przyrody, Rada Sztuk Pięknych, grono konserwatorów zabytków przedhistorycznych.

MINISTERSTWO ROLNICTWA.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa — Monitor Polski Nr. 185 z 1931 r. oraz zmiany tego statutu — Monitor Polski Nr. 170 z 1931 r.

Ministerstwo Rolnictwa dzieli się na 4 departamenty: I — Ogólny, II — Ekonomiczny, III — Wytwórczości Roślinnej, IV — Wytwórczości Zwierzęcej i Weterynarji, oraz niewchodzące w skład departamentów: Biuro Personalne i Samodzielny Wydział Wojskowy.

Adres: Wszystkie departamenty mieszczą się razem ul. Senatorska 15. Tel.: Sekretarz Ministra — 639-03. Biuro informacyjno - podawcze — 639-01.

Departament Ogólny.

Wydziały: 1) Prezydjalny, 2) Organizacyjno - Prawny, 3) Budżetowo - Rachunkowy.

Tel.: Dyrektora Dep. — 639-11. Naczelnika kancelarji — 639-17.

Departament Ekonomiczny.

Wydziały: 1) Polityki Gospodarczej, 2) Polityki Rolnej.

Tel.: Dyrektora Dep. — 639-66.

Departament Wytwórczości Roślinnej.

Wydziały: 1) Pracy Społecznej, 2) Szkolnictwa; 3) Wytwórczości Roślinnej, 4) Leśnictwa.

Tel.: Dyrektora Dep. — 639-06.

Wydział Pracy Społecznej załatwia sprawy stosunku Ministerstwa do społecznych organizacyj rolniczych, izb rolniczych i samorządów terytorjalnych, sprawy pozaszkolnej oświaty rolniczej, sprawy spółdzielczości, sprawy subwencyj, sprawy fundacyj, sprawy ogólnego stosunku do krajowych wystaw i pokazów rolniczych, sprawy stypendjów i badań naukowych oraz sprawy nadzoru i kontroli nad organizacją i działalnością wydziałów rolnictwa w urzędach wojewódzkich.

Tel. Naczelnika — 639-21.

Wydział Szkolnictwa załatwia sprawy, dotyczące szkolnictwa niższego i średniego stopnia.

Tel. Naczelnika — 639-12.

Wydział Wytwórczości Roślinnej załatwia sprawy doświadczalnictwa w zakresie wytwórczości roślinnej, sprawy nasiennictwa, kultury i ochrony roślin, ogrodnictwa, sprawy pomocy w wypadkach klęsk żywiołowych w rolnictwie, sprawy nawozów sztucznych

i maszyn rolniczych, sprawy popierania meljoracyj rolnych i torfiarstwa.

Tel. Naczelnika — 639-15.

Departament Wytwórczości Zwierzęcej i Weterynarji.

Wydziały: 1) Wytwórczości Zwierzęcej, 2) Chowu Koni, 3) Weterynarji.

Tel.: Dyrektora Dep. — 639-24.

Wydział Wytwórczości Zwierzęcej załatwia sprawy, dotyczące chowu bydła rogatego, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu, pszczelnictwa; sprawy obrotu i przetwarzania produktów zwierzęcych wewnątrz kraju, sprawy pasz, sprawy potrzeb rolnictwa w zakresie chłodnictwa, sprawy rybactwa i łowiectwa, nadto załatwia inne sprawy, dotyczące hodowli zwierząt, z wyjątkiem spraw hodowli koni.

Tel. Naczelnika — 639-07.

Wydział Weterynarji załatwia sprawy weterynaryjnego nadzoru nad będącemi w obrocie zwierzętami i surowcami, pochodzenia zwierzęcego, sprawy tłumienia zaraźliwych chorób zwierzęcych, sprawy wyrobu i wprowadzania w obrót szczepionek i surowic dla celów weterynaryjnych, sprawy lecznictwa, higjeny i ubezpieczenia zwierząt oraz kucia koni; sprawy rzeźni, targowisk, badania mięsa, grzebowisk, zakładów utylizacyjnych oraz innych zakładów, przeznaczonych do przetwarzania surowych produktów zwierzęcych, nie nadających się do spożycia dla ludzi; sprawy weterynaryjnej ochrony granic, oraz sprawy towarzystw i zrzeszeń weterynaryjnych.

Tel.: Naczelnik — 639-14.

URZĘDY PODLEGŁE MINISTERSTWU.

Państwowy Instytut Meteorologiczny. Nowy Świat Nr. 72.
Tel.: Kancelarja — 665-01.
Dyrekcja Lasów Państwowych. Senatorska 29.
Tel.: Dyrektor — 504-11. Sekretarjat — 504-13.

ORGANA DORADCZE PRZY MINISTERSTWIE ROLNICTWA.

Państwowa Rada Rolnicza utworzona na podstawie ustawy z dnia 17-go marca 1927 r. (Dz. Ustaw Nr. 41, poz. 278) składa

się z członków mianowanych przez Ministra Rolnictwa na przedstawienie organizacyj rolniczo-gospodarczych. Zadaniem Rady jest współdziałanie w zakresie wytyczania linji państwowej polityki rolnej.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu dzieli się na pięć departamentów: Organizacyjny, Górniczo-Hutniczy, Przemysłowy, Handlowy, Morski.

Adres: wszystkie departamenty mieszczą się razem: ulica Elektoralna 2.

URZĘDY PODLEGŁE MINISTERSTWU.

Państwowy Instytut Geologiczny. Ul. Rakowiecka 4. Tel.: Kancelarja 8.14-46.

Główny Urząd Probierczy. Ul. Złota 22. Tel.: Dyrektora— 688-89.

Główny Urząd Miar. Ul. Elektoralna 2. Tel.: centrala — 547-87.

Urząd Patentowy. Ul. Elektoralna 2. Tel : Prezes — 710-21. Kancelarja — 710-16.

Dyrekcja Salin Państwowych. Ul. Marszałkowska 95. Tel.: Sekretarjat — 668-89.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI.

(Statut organizacyjny ogłoszony w N-rze 161 Monitora Polskiego z 1929 r.).

Ministerstwo Komunikacji dzieli się na departamenty: 1) Ogólny, 2) Finansowy, 3) Handlowo-Taryfowy, 4) Ruchu, 5) Utrzymania i Budowy, 6) Mechaniczny i Zasobów ,nadto: Biuro Personalne, oraz niewłączone do departamentów wydziały: Wojskowy, Sanitarny i Lotnictwa cywilnego.

Adres: ul. Nowy Świat 14 (wszystkie departamenty).

Tel.: Centrala — 555-86.

Departament Ogólny.

Wydziały: 1) administracyjny, 2) organizacyjny, 3) prawny, 4) traktatowy, 5) koncesyj i wywłaszczeń, 6) sekretarjat Ministra.

Departament Finansowy.

Wydziały: 1) budżetowy, 2) dochodów, 3) rozchodów, 4) księgowości, nadto kasa główna.

Departament Handlowo-Taryfowy.

Wydziały: 1) ogólny i taryf osobowych, 2) taryf towarowych wewnętrznych, 3) taryf towarowych zagranicznych, 4) przewozowy.

Departament Ruchu.

Wydziały: 1) ogólno-ruchowy, 2) pasażerski, 3) towarowy, 4) taborowy, 5) kolei wąskotorowych i tramwajów.

Departament Utrzymania i Budowy.

Wydziały: 1) ogólno-budowlany, 2) nawierzchni, 3) budynków, 4) mostów, 5) zabezpieczenia ruchu pociągów, 6) budowy nowych kolei.

Departament Mechaniczny i Zasobów.

Wydziały: 1) ogólno-trakcyjny, 2) warsztatowy, 3) budowy i zakupu taboru, 4) zasobów i zakupu.

INST. PRZY MIN. KOMUNIKACJI.

Państwowa Rada Kolejowa, utworzona na podstawie ustawy z dnia 15-go kwietnia 1921 r. (Dz. Ustaw Nr. 38, poz. 226) jest organem doradczym Ministra Komunikacji w sprawach polityki kolejowej.

MINISTERSTWO ROBÓT PUBLICZNYCH.

Statut organizacyjny Ministerstwa Robót Publicznych — Monitor Polski Nr. 106 z 1928 r. — zmiana statutu Monitor Polski nr. 50 z 1931 r.

Ministerstwo Robót Publicznych dzieli się na pięć departamentów: 1) Ogólny, 2) Budowlany, 3) Drogowy, 4) Prawno-Administracyjny, oraz niewchodzące w skład departamentów Wydział Elektryczny i Wojskowy.

Adres: Ul. Chałubińskiego 4.

Tel.: Centrala 552-00. Biuro Informacyjno - podawcze 9.15-15.

Departament Ogólny.

Wydziały: 1) Ogólny, 2) Pomiarowy, 3) Rachunkowy.

Departament Ogólny załatwia sprawy organizacyjne i osobowe Ministerstwa, oraz urzędów podległych. Dept. Ogólny pozostaje pod klierownictwem wice-ministra.

Departament Wodny.

Wydziały: 1) Dróg wodnych i żeglugi śródlądowej, 2) Wód niespławnych, 3) Centralne Biuro Hydrograficzne.

Departament Wodny zajmuje się sprawami, związanemi z administracją dróg wodnych śródlądowych (rzek spławnych), oraz wodami niespławnemi. Specjalny Wydział Wód Niespławnych załatwia sprawy: regulacji rzek niespławnych, obwałowań rzek, wykorzystanie sił wodnych, budowy zbiorników wodnych, odwodnienia i nawodnienia większych obszarów, zabudowania potoków górskich, wodociągów państwowych, kanalizacji miast i wodociągów miejskich, administracji wałów w dolinie Kwidzyńskiej i wynikające z konwencji Górnośląskiej.

Tel.: Dyrektor 909-02.

Departament Budowlany.

Wydziały: 1) Nadzoru budowlanego, 2) Regulacji osiedli, 3) Budowy i utrzymania gmachów państwowych, 4) Zarządu gmachów państwowych.

Departament Budowlany zajmuje się sprawami budownictwa ogólnego i państwowego, oraz zarządem gmachów państwowych.

Wydział Nadzoru Budowlanego załatwia wszelkie sprawy, wynikające z nadzoru nad budownictwem prywatnem oraz samorządowem, oraz organizacji, obok państwowej służby budowlanej, także i samorządowej służby budowlanej.

Wydział Regulacji Osiedli załatwia sprawy regulacji miast, wykonania ustawy o rozbudowie miast, wsi i zdrojowisk, inwestycyj budowlanych komunalnych, oraz grobownictwa wojennego.

Tel.: Dyrektor 907-05.

Departament Drogowy.

Wydziały: 1) Utrzymania Dróg, 2) Budowy Dróg, 3) Mostowy.

Wydział Utrzymania Dróg załatwia sprawy: utrzymania dróg i mostów państwowych i samorządowych, ruchu i uprawnień na drogach publicznych, maszyn drogowych, turystyki, zarządu samochodami państwowemi.

Wydział Budowy Dróg załatwia sprawy: budowy dróg państwowych i samorządowych, przepisów technicznych, dotyczących budownictwa drogowego, programów i projektów budowy dróg, pożyczkowego funduszu drogowego, sprawozdań z gospodarki drogowej.

Wydział Mostowy opracowuje normy i przepisy dotyczące budowy, utrzymania i ruchu na mostach, załatwia sprawy budowy mostów na drogach państwowych i samorządowych.

Tel.: Dyrektor — 908-04. Naczelnik W-łu Utrzymania Dróg — 9.08-05. Naczelnik W-łu Budowy Dróg — 9.08-07. Naczelnik W-łu Mostowgo — 9.08-08.

Departament Prawno-Administracyjny.

Wydziały: 1) Prawno-Wodny, 2) Prawno-budowlany, 3) Ustawodawczy.

Departament Prawno-Administracyjny załatwia sprawy podań, skarg i rekursów z powodu naruszenia prawa w dziedzinie wodnej, elektrycznej i budowlnnej, oraz prowadzi prawną stronę prac Ministerstwa. Wydział Ustawodawczy tego Departamentu wydaje opinje o projektach ustaw i rozporządzeń nadsyłanych w tym celu przez inne Ministerstwa i Urzędy Centralne.

Wydział Elektryczny załatwia wszelkie sprawy, związane z elektryfikacją, udziela więc i pozwoleń na otwarcie nowych zakładów elektrycnych.

INSTYTUCJE I ORGANA DORADCZE PRZY MIN. ROBÓT PUBL.

Państwowa Rada Elektryczna utworzona na podstawie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 4-go marca 1927 r. Jest organem doradczym w sprawach elektryfikacji. W skład jej wchodzi 3-ch przedstawicieli Związku Miast. Statut Rady ogłoszony został w n-rze 58 Monitora Polskiego z 1927 r.

Biuro Projektu Meljoracji Polesia, utworzone na podstawie rozp. Prezydenta z dnia 15-go lutego 1928 r. (Dz. U. nr. 17, poz. 143).

MINISTERSTWO PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Statut organizacyjny Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — Monitor Polski nr. 43 z 1925 r., zmiany statutu — Monitor Polski nr. 74 z 1926 r.

Nowy statut organizacyjny jest obecnie w opracowaniu.

Min. Pracy i Op. Społ. składa się z trzech departamentów: Pracy, Opieki społecznej, Ubezpieczeń społecznych, oraz jednego nie włączonego do departamentu wydziału prezydjalnego.

Ministrowi Pracy i Op. Społ. podlegają: Główny Inspektor Pracy, Główny Urząd Ubezpieczeń i Urząd Emigracyjny.

Wydział Prezydjalny załatwia sprawy, wynikające ze stosunku Ministerstwa Pracy i Op. Społ. do Prezydenta, Rady Ministrów, Sejmu i t. p. sprawy osobowe, budżetowe, ostatnią redakcję projektów ustaw i rozporządzeń, sprawy związane z kontrolą podległych Ministerstwu zakładów, sprawy organizacji biurowości Ministerstwa, obejmuje kancelarję, bibljotekę.

Adres: Długa 38/40.

Tel.: Centrala — 548-27. Sekretarjat Ministra — 319-12. Naczelnik W-łu Prezydjalnego — 653-71. Informacja — 754-56.

Departament Pracy.

Wydziały: 1) Ochrony Pracy, 2) Organizacji Pracy, 3) Umów Zbiorowych i Związków Zawodowych.

Departament obejmuje całokształt spraw związanych z ochroną pracy oraz rejestracją i nadzorem związków zawodowych.

Tel.: Dyrektor — 263-72.

Departament Opieki Społecznej.

Wydziały: 1) Organizacji Opieki Społecznej, 2) Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą, 3) Opieki nad Dorosłymi, 4) Pośrednictwa Pracy i Walki z Bezrobociem.

Tel.: Dyrektor — 696-72.

Departament ten, z wyjątkiem ostatnio wymienionego wydziału, obejmuje całokształt spraw, związanych z wykonaniem ustawy o opiece społecznej, a więc dziedziny spraw, zajmujących poważne miejsce w działalności związków komunalnych. W szczególności: **Wydział Organizacji Opieki Społecznej** obejmuje sprawy związane z ustawodawstwem o opiece społecznej, sprawy, wynikające z uprawnień do nadzoru instytucyj opiekuńczych, rejestrację tych instytucyj, legalizację statutów fundacyjnych, statystykę z zakresu opieki społecznej.

Wydział Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą obejmuje sprawy ustawodawstwa z tej dziedziny, sprawy higjeniczno-lekarskiej opieki nad macierzyństwem, dziećmi i młodzieżą (z wyjątkiem szpitalnictwa), opieki społecznej nad dziećmi i młodzieżą, wychowania w zakładach opiekuńczych dla dzieci.

Wydział Opieki nad Dorosłymi obejmuje sprawy opieki nad inwalidami wojennymi i cywilnymi, weteranami powstań, uchodźcami, ubogimi i niezdolnymi do pracy, następnie sprawy pomocy doraźnej w razie klęsk żywiołowych, oraz zwalczania żebractwa.

Wydział Pośrednictwa Pracy i Walki z Bezrobociem załatwia sprawy związane z pośrednictwem pracy i zwalczania bezrobocia.

Departament Ubezpieczeń Społecznych.

Wydziały: Ubezpieczeniowo-Matematyczny, Ubezpieczeń społecznych o świadczeniach długoterminowych i Ubezpieczeń na wypadek choroby.

Wymieniony ostatnio wydział obejmuje działalność kas chorych.

Tel.: Dyrektor — 627-87. Naczelnik wydz. ubezp.-matem.— 534-94.

URZĘDY PODLEGŁE.

Główny Inspektor Pracy obejmuje sprawy związane z nadzorem i kontrolą nad działalnością inspektorów pracy.

Adres: Długa 38/40. Tel.: 619-67.

Główny Urząd Ubezpieczeń załatwia wszelkie sprawy związane z działalnością okręgowych urzędów ubezpieczeń, kas chorych i t. p.

Adres: Kredytowa 9. Tel.: Dyrektor — 309-36, ogólny 667-69.

Urząd Emigracyjny obejmuje wszystkie sprawy, związane z dobrowolną i przymusową emigracją ludności.

Adres: Ul. Królewska 23. Tel. Kancelarja — 220-09.

INSTYTUCJE PRZY MIN. PRACY I OP. SPOŁECZNEJ.

Fundusz Bezrobocia, instytucja autonomiczna, podległa nadzorowi Ministra Pracy i Op. Społ., załatwia sprawy związane z przeprowadzeniem ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, oraz z państwową akcją doraźną dla bezrobotnych.

Adres: Czerniakowska 231. Tel.: Dyrektora — 918-76.

ORGANA DORADCZE PRZY MIN. PRACY I OP. SPOŁECZNEJ.

Rada Opieki Społecznej — utworzona na podstawie ustawy z dnia 18.II.1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. Ustaw nr. 26, poz. 71), jest organem doradczym Ministra Pracy i Opieki Społecznej w zakresie spraw opieki społecznej.

Rada Ubezpieczeń Społecznych, utworzona na podstawie rozp. Min. Pracy i Op. Społecznej z dn. 1.XI.1925 r. (Dz. Ustaw nr. 118, poz. 850) jest organem doradczym Ministra Pracy i Op. Społ. w zakresie spraw ubezpieczeniowych.

Rada Ochrony Pracy, utworzona na podstawie rozp. Prezydenta z d. 17.IX.1927 r. (Dz. Ustaw r. 88, poz. 740) jest organem doradczym Min. Pracy i Op. Społecznej we wszystkich sprawach dotyczących pracy.

Państwowa Rada Emigracyjna, utworzona na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 8.VII.1925 r. (Monitor Polski nr. 178 z 1925 roku) jest organem doradczym w sprawach emigracyjnych.

MINISTERSTWO REFORM ROLNYCH.

Statut Organizacyjny Min. Reform Rolnych — Monitor Polski nr. 81 z 1931 r.

Ministerstwo Reform Rolnych dzieli się na dwa departamenty: I — Ekonomiczno-Finansowy, II — Urządzeń Rolnych oraz niewłączone do departamentów III — Biuro Prawne, IV — Biuro Personalne i V — Biuro Głównej Komisji Ziemskiej.

Adres: Pl. Dąbrowskiego 5.

Tel.: Centrala — 548-50. Biuro informacyjno - podawcze 660-95.

Departament Ekonomiczno-Finansowy.

Wydziały: 1) Ogólny, 2) Budżetowo-Gospodarczy, 3) Finansowy, 4) Kredytowy i niewłączony do wydziałów Inspektorat Organizacji Gospodarstw.

Tel.: Dyrektora Dep. — 691-41.

Departament Urządzeń Rolnych.

Wydziały: 1) Scalenia i Regulacji Rolnych, 2) Parcelacyjny, 3) Meljoracji i Budownictwa, 4) Pomiarowy.

Tel.: Dyrektor Dep. — 658-96.

Biuro Głównej Komisji Ziemskiej.

Oddziały: 1) Scalenia i Regulacji Rolnych, 2) Ogólny.

Tel.: Wiceprezes — 652-68.

GŁÓWNA RADA NAPRAWY USTROJU ROLNEGO.

Przy Ministrze Reform Rolnych działa, jako organ doradczy, Główna Rada Naprawy ustroju rolnego, powołana na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 4.I.1928 r. (Dz. Ustaw nr. 3, poz. 14).

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW.

Statut organizacyjny Ministerstwa Poczt i Telegrafów — Monitor Polski nr. 143 z 1931 r.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów dzieli się na departamenty: I — Administracyjny, II — Pocztowy, III — Techniczny, oraz na istniejące na prawach departamentów: Biuro Personalne i Wydział Wojskowy. Ponadto przy Min. Poczt i Telegrafów istnieje Instytut Teletechniczny, podległy bezpośrednio Ministrowi.

Adres: Pl. Napoleona 8. Tel.: Centrala — 555-20.

Organizacja urzędów wojewódzkich.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE.

Wojewoda — Zyndram-Kościałkowski Marjan.
Wicewojewoda — Zawistowski Czesław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Kaczyński Stanisław.
Inspektor samorządowy — Rączaszek Antoni.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Brodowicz Zygmunt.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Wolański Walenty.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej—p. o. Kamiński Mieczysław.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Wąsowski Juljan.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż Stankiewicz Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — Jastrzębski Włodzimierz.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — p. o. Jędrzejewski Antoni.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Sokołowski Zygmunt — pow. Szczuczyn.
Wańkowicz Karol — pow. Sokółka.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Klukowski Witold — pow. Augustów.
Jaroszewicz Michał — pow. Białystok.
Erdman Alfons — pow. Bielsk-Podlaski.
de Virion Jerzy — pow. Grodno.
Madrak Aleksander — pow. Kolno.
Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Borkowski Mieczysław — pow. Ostrołęka.
Lipski Stanisław — pow. Ostrów-Mazowiecka.
Krzywicki Konstanty — pow. Suwałki.
Wańkowicz Karol — pow. Sokółka.
Sokołowski Zygmunt -- pow. Szczuczyn.
Bitner-Glindzicz Adolf — Wołkowysk.
Stępczyński Szczęsny — pow. Wysokie-Mazowieckie.
Kulikowski Wiktor Czesław — miasto Białystok.
Kuryłłowicz Antoni Ks. — miasto Grodno.
Świderski Władysław — miasto Łomża.
Gałaj Wawrzyniec — miasto Suwałki.

Wojewoda — Paciorkowski Jerzy.

Wicewojewoda — Bratkowski Aleksander.

Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Serafin Marcin.

Inspektor Samorządowy — Serednicki Roman.

Naczelnik Wydziału Zdrowia publicznego — dr. Dziewulski Franciszek.

Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — vacat.

Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Zwoliński Franciszek.

Dyrektor Robót Publicznych — inż. Krug Kazimierz.

Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Pacławski Jan.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa — p. o. Nowolecki Władysław.

Naczelnik Wydziału Weterynarji — vacat.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Z powodu nieodbycia posiedzenia przez nowoobraną Radę Wojewódzką nie są wiadome nazwiska członków Wydziału Wojewódzkiego.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Vacat — pow. Będzin.
Baner Bolesław — pow. Częstochowa.
Długosz Wacław — pow. Iłża.
Sobczyk Piotr — pow. Jędrzejów.
ks. Jankowski Aleksander — pow. Kielce.
Kotarski Stefan — pow. Końskie.
Janeczek Michał — pow. Kozienice.
Kozłowski Tomasz — pow. Miechów.
Ostachowski Józef — pow. Olkusz.
Morawski Stanisław — pow. Opatów.
Kurzyk Antoni — pow. Opoczno.
Karwacki Wacław — pow. Pińczów.
Gawroński Stanisław — pow. Radom.
Vacat — pow. Sandomierz.
Radziwiłł Krzysztof — pow. Stopnica.
Ledwoch Jan — pow. Włoszczowa.

Steinhagen Aleksander — pow. Zawiercie.
dr. Piwowar Adam — miasto Dąbrowa Górnicza.
Massalski Edmund — miasto Kielce.
Radwan Mieczysław — miasto Ostrowiec.
Vacat — miasto Będzin.
" — " Częstochowa.
" — " Radom.
" — " Sosnowiec.
" — " Zawiercie.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

Wojewoda — Świdziński Bolesław Jerzy.
Wicewojewoda — Długocki Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Szaynowski Marjan.
Inspektor Samorządowy — Haciewicz Marjan.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Kujawski Czesław.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego dr. Kosiński Andrzej.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Korczyński Stanisław.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Jankowski Konrad.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Skopiński Ludwik.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — p. o. inż. Stachowicz Stanisław.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — p. o. inż. Stachowicz Stanisław

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Feist Aleksander — miasto Siedlce.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Bancarzewski Szymon — pow. Biała-Podlaska.
Matraś Wacław — pow. Biłgoraj.
Lechnicki Felicjan — pow. Chełm-Lubelski.
Zalewski Jan — pow. Garwolin.
Gąsior Bronisław — pow. Hrubieszów.
Kupiec Walenty — pow. Janów-Podlaski.
Kamiński Antoni — pow. Konstantynów.
Vacat — pow. Krasnystaw.
Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Koter Andrzej — pow. Lublin.

Kruczek Stanisław — pow. Łuków.
Górski Czesław — pow. Radzyń.
Korpet Władysław — pow. Puławy.
Niedbalski Aleksander — pow. Siedlce.
Grzymała Feliks — pow. Sokołów.
Ligowski Kazimierz — pow. Tomaszów-Lubelski.
Dmowski Bolesław — pow. Węgrów.
Prawdzic-Tell Juljusz — pow. Włodawa.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Piechota Józef — miasto Lublin.
Feist Aleksander — miasto Siedlce.
Dziekan Bolesław — miasto Chełm-Lubelski.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE.

Wojewoda — Jaszczołt Władysław.
Wicewojewoda — Potocki Antoni.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Jellinek Józef.
Inspektor Samorządowy — Kozłowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Skalski Stanisław.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Ładyński Stefan.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Jagiełło Kazimierz.
Dyrektor Wydziału Robót Publicznych — inż. Szczygieł Franciszek.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Bryliński Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — inż. Szostak Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — Taniewski Bolesław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Świniarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Ziemięcki Bronisław — miasto Łódź.
Papiewski Feliks — miasto Pabjanice.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Stopczyński Tadeusz — pow. Brzeziny.
Piechota Szczepan — pow. Kalisz.
Rakowski Kazimierz — pow. Koło.
Świniarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Leopold Stanisław inż. — Łask.
Kosiński Tadeusz — pow. Łęczyca.

Andrzejak Marjan — pow. Łódź.
Fijałkowski Władysław — pow. Piotrków.
Pleszczyński Ludwik — pow. Radomsko.
Mąkowski Ignacy — pow. Sieradz.
Chrzanowski Janusz — pow. Słupca.
Nowicki Witold — pow. Wieluń.
Stawicki Franciszek — pow. Turek.
Dołęga-Kowalewski Jerzy — miasto Kalisz.
Ziemięcki Bronisław — miasto Łódź.
Vacat — miasto Piotrków.
Papiewski Feliks — miasto Pabjanice.
Smulski Wacław — miasto Tomaszów-Mazowiecki.

WOJEWÓDZTWO POLESKIE.

Wojewoda — inż. Krahelski Jan.
Wicewojewoda — Skrzyński Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Sochacki Włodzimierz.
Inspektor Samorządowy — Sokołowski Antoni.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Zaroski Józef.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — vacat.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Czaki Tytus.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Moszyński Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — Walentowski Mikołaj.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — p. o. inż. Januszewicz Witold.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — p. o. inż. Januszewicz Witold.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Hanebach Antoni — pow. Brześć n/B.
Świda Tadeusz — pow. Prużana.
Zawadzki Michał — pow. Kobryń.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Hanebach Antoni — pow. Brześć n/B.
Kajdański Tomasz — pow. Kamień-Koszyrski.
Zawadzki Michał — pow. Kobryń.
Minicz Stefan — pow. Kosów-Poleski.
Niemirowicz-Szczyt Krzysztof — pow. Łuniniec.
Skirmunt Roman — pow. Pińsk.

Świda Tadeusz — pow. Prużana.
Szpiganowicz Antoni — pow. Stolin.
Bogórski Aleksander — Drohiczyn.
Olewiński Piotr — miasto Pińsk.
dr. Kagan Icko — miasto Brześć n/B.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE.

Wojewoda — Biernacki Wacław.
Wicewojewoda — Godlewski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Galasiewicz Celestyn.
Inspektor Samorządowy — p. o. Wójcik Marjan.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Maciulewicz Edmund.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Rogiński Władysław.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Osiński Saturnin.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Zubelewicz Aleksander.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Ubysz Henryk.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — Bokun Edward.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — vacat.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Stark Józef — pow. Nowogródek.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Krupski Czesław — pow. Stołpce.
Godlewski Józef — pow. Słonim.
Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Przedpelski Wiktor — pow. Szczuczyn.
Wołczacki Mieczysław — pow. Wołożyn.
vacat — pow. Baranowicze.
mandat zawieszony — pow. Nowogródek.

Wojewoda — Twardo Stanisław.
Wicewojewoda — Włoskowicz Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Przybyszewski Józef.
Inspektor Samorządowy — Eytner Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Ostromęcki Bohdan.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Klamrzyński Piotr.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Mitarnowski Franciszek.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Tryliński Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Borowski Leon.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — Tustanowski Jan.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — Zaniewski Zbigniew.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Dziewanowski Kazimierz — pow. Płock.
Ciechomski Wojciech — pow. Włocławek.
Bojańczyk Jerzy — miasto Włocławek.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Kulisiewicz Jan Szczepan — pow. Błonie.
Bojanowski Michał — pow. Ciechanów.
Wodziński Michał — pow. Gostynin.
Czarkowski Roman — pow. Grójec.
Łubieński Zenon — pow. Kutno.
Różycki Kazimierz — pow. Lipno.
Boski Zdzisław — pow. Łowicz.
Olszewski Zygmunt — pow. Maków.
Ludwiński Stanisław — pow. Mińsk Mazowiecki.
Biernacki Karol — pow. Mława.
Kulpa Feliks — pow. Nieszawa.
Dziewanowski Kazimierz — pow. Płock.
Bafeltowski Jan — pow. Płońsk.
Budny Józef — pow. Przasnysz.
Ks. Trzaskoma Jan — pow. Pułtusk.
Składanowski Marjan — pow. Radzymin.
Pracki Lucjan — pow. Rawa Mazow.
Siemiątkowski Jerzy — pow. Rypin.
Dramiński Leopold — pow. Sierpc.

Kornacki Jan — pow. Skierniewice.
Glezmer Stanisław — pow. Sochaczew.
Bagniewski Piotr — pow. Warszawa.
Ciechomski Wojciech — pow. Włocławek.
Zgliczyński Stanisław — miasto Płock.
Bojańczyk Jerzy — miasto Włocławek.
Zieliński Stefan — miasto Żyrardów.

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE.

Wojewoda — Beczkowicz Zygmunt.
Wicewojewoda — Jankowski Matjan Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorząd. — Rakowski Józef.
Inspektor Samorządowy — Żyłko Aleksander.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Rudziński Henryk.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Przyłagowski Marjan i dr. Błahuszewski Ludwik.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Jocz Konrad.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Siła-Nowicki Stanisław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Sokołowski Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — Szaniawski Wacław.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — Szaniawski Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Engiel Mieczysław
Ruszczyc Zygmunt } z poza grona Rady Wojewódzkiej.
Zawadzki Feliks

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Folejewski Józef — miasto Wilno.
Wędziagolski Bronisław — pow. Wilno — Troki.
Żyliński Aleksander — pow. Oszmiana.
Bac-Krzyżanowski Władysław — pow. Mołodeczno.
Borowski Jan — pow. Wilejka.
Gumowski Marjan — pow. Postawy.
Józefowicz Piotr — pow. Dzisna.
Kwinto Witold — pow. Brasław.
Bortkiewicz Zygmunt — pow. Święciany.

WOJEWÓDZTWO WOŁYŃSKIE.

Wojewoda — Józewski Henryk.
Wicewojewoda — Sleszyński Józef.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Wołoszynowski Joachim.
Inspektor Samorządowy — Chmielowski Jan.

Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Habich Witold.

Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Janulewicz Zygmunt.

Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Kitow Konstanty.

Dyrektor Robót Publicznych — inż. Księżopolski Franciszek.

Kierownik Oddziału Drogowego — Gordziałkowski Wacław.

Naczelnik Wydziału Rolnictwa — inż. Węďziagolski Józef.

Naczelnik Wydziału Weterynarji — inż. Wędziagolski Józef.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Czerwiński Zygmunt — pow. Łuck.

Knysz Michał — pow. Horochów.

Barzach Srul Izrael — miasto Łuck.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Mroczkiewicz Józef — pow. Dubno.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Szewczyk Józef — pow. Kostopol.
Filuk Michał — pow. Kowel.
Puławski Ignacy — pow. Krzemieniec.
Trofimowicz Antoni — pow. Luboml.
Galik Paweł — pow. Łuck.
Bura Nikita — pow. Równe.
Jaroszuk Andrzej — pow. Sarny.
Stempowski Hubert — pow. Włodzimierz.
Sierczyszyn Mikołaj — miasto Zdołbunów.
Jelenkowski Stanisław — miasto Kowel.
Fryszberg Kelman — miasto Łuck.
Kahan Lejbisz — miasto Równe.

KOMISARJAT RZĄDU M. ST. WARSZAWY.

Komisarz Rządu — Jaroszewicz Władysław.
Wice-Komisarz Rządu — Olpiński Józef.
Naczelnik Wydziału Administracyjnego — Tarnowski Tadeusz.
Inspektor Administracyjny — Radoliński Stefan.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Eberhardt Maksymiljan.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Muszyński Stanisław i Stembrowicz Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Świerczewski Kazimierz.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Choynowski Jan.
Kierownik Oddziału Drogowego — Olechnowicz Eugenjusz.
Inspektor Weterynarji — Brzezicki Władysław.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE.

Wojewoda — Kirtiklis Stefan.
Wicewojewoda — dr. Seydlitz Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Zakrzewski Mikołaj.
Inspektor Samorządowy — Biały Bronisław.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Krysiński Andrzej.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Lewszecki Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Kruszelnicki Tadeusz.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Maćkowski Kazimierz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Lewandowski Kazimierz p. o.
Kierownik Wydziału Rolnictwa — Ceceniowski Konstanty.
Kierownik Wydziału Weterynarji — p. o. Ziegert Franciszek.
Starosta Krajowy — Łącki Wincenty.

Członkowie Izby Wojewódzkiej (z wydziału wojewódzkiego).

Szychowski Juljan — miasto Grudziądz.
ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Chwastek Antoni — miasto Toruń.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

Szychowski Juljan (przewodniczący) — miasto Grudziądz.
Prądzyński Łucjan (Vice-przewodniczący) — pow. Sępolno.

Chwastek Antoni — pow. Wąbrzeżno.
Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Kentzner Tadeusz — pow. Toruń.
Malinowski Walenty — pow. Toruń.
Nowakowski Władysław — miasto Grudziądz.
Pawlak Wojciech — miasto Toruń.
ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Włodek Józef — miasto Grudziądz.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Antczak Antoni — miasto Toruń.
Borzyszkowski Teodor — pow. Tuchola.
Ceyrowski Gracjan — pow. Swiecie.
Chmarzyński Konrad — pow. Gniew.
Chojnowski Antoni — pow. Brodnica.
Cienciała Jan — pow. Kościerzyna.
Czarnecki Albin — pow. Toruń.
Chwastek Antoni — pow. Wąbrzeźno.
Chwiłkowski Wojciech — pow. Starogard.
Dr. Dandelski Zdzisław — miasto Toruń.
Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Głodek Jan — pow. Starogard.
Jaśtak Jakób — pow. Tuchola.
Dr. Konrad Siudowski — pow. Brodnica.
Kamiński Aleksander — pow. Działdowo.
Kentzner Tadeusz — pow. Toruń.
Kikulski Feliks — pow. Świecie.
Kikulski Jan — pow. Świecie.
Koziorzemski Franciszek — pow. Lubawa.
Kufel Stanisław — pow. Świecie.
Łącki Andrzej — pow. Kościerzyna.
Maciejewski Władysław — pow. Tczew.
Malinowski Walenty — pow. Toruń.
Marchewicz Franciszek — pow. Kościerzyna.
Nagórski Czesław — pow. Starogard.
Nowak Jan — miasto Grudziądz.
Odrowski Tadeusz — pow. Chełmno.
Ossowski Bolesław — pow. Lubawa.
Parczewski Tadeusz — pow. Świecie.
Pawłowski Jan — pow. Tczew.

Poćwiardowski Florjan — pow. Kartuzy.
Prądzyński Łucjan — pow. Sępólno.
Przybyszewski Tadeusz — pow. Wąbrzeźno.
Reder Ignacy — pow. Grudziądz.
Ks. Sadowski Anastazy — pow. Kartuzy.
Saldat Jan — pow. Morski.
Samson Feliks — pow. Kartuzy.
Sarnowski Roman — pow. Brodnica.
Schmidt Jan — pow. Kartuzy.
Schweitzer Bolesław — pow. Sępolno.
Ks. Wrycza Józef — pow. Chojnice.
Skwierawski Franciszek — pow. Chojnice.
Sielski Franciszek — miasto Grudziądz.
Dr. Sobierajczyk Alojzy — pow. Chojnice.
Staśkiewicz Wincenty — pow. Grudziądz.
Stróżyński Andrzej — pow. Morski.
Szychowski Juljan — miasto Grudziądz.
Tebinka Zygmunt — pow. Morski.
Wiencek Fran. — miasto Toruń.
Wildenheim Ludwik — pow. Chełmno.
Wiśniewski Franciszek — pow. Lubawa.
Wódkowski Franciszek — pow. Gniew.
Wrzesiński Franciszek — pow. Wąbrzeźno.
Zaleski Antoni — pow. Grudziądz.
Dr. Zemke Antoni — pow. Chojnice.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE.

Wojewoda — Raczyński Roger.
Wicewojewoda — Kaucki Stanisław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Trzciński Aleksander.
Inspektor Samorządowy — Skalski Józef.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Żmigrod Bolesław.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Jakliński Henryk.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — dr. Machno Józef.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Zakrzewski Bernard.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Trampler Józef.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — Morzycki Zoroaster.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — dr. Krygier Maksymiljan.
Starosta Krajowy — Begale Ludwik.

Członkowie Izby Wojewódzkiej (z Wydziału Wojewódzkiego).

dr. Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

dr. Trzciński Juljusz (przewodniczący) — pow. Strzelno.
Barciszewski Leon (v.-przewodniczący) — miasto Gniezno.
Buczkowski Feliks — pow. Bydgoszcz.
Jankowski Franciszek — pow. Grodzisk.
Michalski Antoni — pow. Znin.
Kasprzak Feliks — pow. Kępno.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
dr. Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
Mazur Jan — pow. Środa.
Kosowski Michał — miasto Poznań.
Ballenstedt Adam — miasto Poznań.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.
Piątek Mieczysław — pow. Ostrzeszów.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Adamczewski Franciszek — pow. Szamotuły.
Antoniewicz Michał — pow. Gostyń.
Bajon Jan — pow. Wolsztyn.
Ballenstedt Adam — miasto Poznań.
Banaszak Antoni — pow. Ostrów.
Biestek Marjan — pow. Krotoszyn.
Boczoń Ludwik — pow. Poznań.
Bogajewski Ignacy — pow. Jarocin.
Brzeziński Ludwik — pow. Szamotuły.
Buczkowski Feliks — pow. Bydgoszcz.
Chłapowski Mieczysław — pow. Wyrzysk.
dr. Chrzanowski Stefan — pow. Gniezno.
Dolata Ludwik — pow. Ostrów.
Domagalski Czesław — pow. Wolsztyn.

Drozdowski Jan — pow. Poznań.
Droździk Wojciech — pow. Śrem.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
Gościniak Wawrzyn — pow. Poznań.
Grabski Edward — pow. Września.
Grec Franciszek — pow. Oborniki.
Hensel Maksymiljan — miasto Gniezno.
Jakubowicz Józef — miasto Poznań.
Jankowski Franciszek — pow. Grodzisk.
Jarusz Franciszek — pow. Koźmin.
dr. Jerzykowski Zbigniew — pow. Chodzież.
Jezierski Antoni — pow. Kościan.
Kaczor Walenty — pow. Kępno.
Kasprzak Feliks — pow. Kępno.
Klera Jan — pow. Czarnków.
Knast Ignacy — pow. Gniezno.
Kochanowski Walenty — pow. Września.
Kosik Jan — pow. Odolanów.
Kowaliński Stanisław — pow. Wągrowiec.
Kowalewski Franciszek — miasto Poznań.
Tylczyński Józef — miasto Poznań.
dr. Krysiewicz Bolesław — miasto Poznań.
Kucharski Stanisław — miasto Poznań.
Krzyżaniak Walenty — pow. Oborniki.
Kwiatkowski Leon — pow. Szubin.
Lewandowski Antoni Bolesław — miasto Bydgoszcz.
Luch Jan — pow. Międzychód.
Łąkowski Józef — pow. Koźmin.
Maćkowiak Jan — pow. Gostyń.
Makowiecki Stanisław — pow. Pleszew.
dr. Matuszewski Seweryn — pow. Śrem.
Matuszewski Tadeusz — miasto Bydgoszcz.
Mazur Jan — pow. Środa.
Michalski Antoni — pow. Żnin.
Mielcarek Józef — miasto Inowrocław.
Mocek Leon — pow. Kościan.
Modrzejewski Stanisław — pow. Rawicz.
Musiał Stanisław — pow. Nowy-Tomyśl.
Nosek Jan — pow. Śmigiel.
Nowacki Stanisław — pow. Pleszew.
Nowak Michał — pow. Środa.
Palędzki Stanisław — pow. Bydgoszcz.

Pernak Józef — pow. Rawicz.
Drzazga Stanisław — pow. Ostrzeszów.
dr. Piechocki Stefan — miasto Poznań.
Płóciennik Jan — pow. Śmigiel.
dr. Brodnicki Bolesław — pow. Inowrocław.
Poślednik Jakób — pow. Leszno.
Prell Antoni — pow. Czarnków.
Przybył Szymon — pow. Wągrowiec.
Samulski Seweryn — miasto Poznań.
Siciński Michał — pow. Ostrzeszów.
Słaby Władysław — pow. Mogilno.
Sobecki Michał — pow. Mogilno.
Spychała Władysław — pow. Szamotuły.
ks. Stachowiak Kazimierz — pow. Chodzież.
Stachowiak Wojciech — pow. Poznań.
Szczerbiński Marjan — pow. Żnin.
Szyszka Piotr — pow. Jarocin.
Szubert Stanisław — pow. Grodzisk.
dr. Trzciński Juljusz — pow. Strzelno.
Tyczyński Stanisław — pow. Krotoszyn.
Wala Piotr — pow. Odolanów.
Walkowski Hipolit — pow. Szubin.
Weimann Narcyz — miasto Bydgoszcz.
Wojtyniak Mikołaj — pow. Inowrocław.
Wujek Ignacy — pow. Wyrzysk.
Wyborski Andrzej — pow. Strzelno.
Zabór Stanisław — pow. Nowy Tomyśl.
Zenkteler Edmund — pow. Leszno.
Żychliński Józef — pow. Bydgoszcz.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Wojewoda — dr. Grażyński Michał.
Wicewojewoda — dr. Saloni Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Dworzański Marjan.
Inspektor Samorządowy — dr. Trzeciak Roman.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Orszulok Paweł.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Różalski Marjan.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — dr. Hełmski Ludwik.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Kaufman Stefan p. o.
Kierownik Oddziału Drogowego — p. o. inż Nowakiewicz Edmund.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — inż. Lipski Roman (inspektor).

Członkowie Rady Wojewódzkiej (z wyboru).

Janta Józef — miasto Katowice.

ks. Szwajnoch Stefan — miasto Chorzów.

Michatz Leopold — Tarnowskie-Góry.

Mildner Jan — miasto Katowice.

Płonka Bartłomiej — Wielka Dąbrówka.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE.

Wojewoda — dr. Kwaśniewski Mikołaj.
Wicewojewoda — Bilek Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Osiecki Ludwik.
Inspektor Samorządowy — Buszek Stefan.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Salak Bolesław.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Kocura Juljusz i dr. Paklikowski Bronisław.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Wilczyński Stefan.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Dudek Henryk.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Raczyński Aleksander.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — p. o. Mederski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — Pilch Antoni.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

inż. Rolle Karol — b. prezydent m. Krakowa, senator, miasto Kraków.

dr. Bobrowski Emil — senator, miasto Kraków.

Zapała Józef Melchjor — pow. limanowski, Lubomierz.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE.

Wojewoda — dr. Różniecki Józef.
Wicewojewoda — Drojanowski Wacław Ignacy.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Tejszerski Romuald.
Inspektor Samorządowy — Aulich Artur.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Majewski Wacław.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Chuderski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — dr. Szkodziński Franciszek.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Maliszewski Stanisław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tołłoczko Wiktor.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — Gnatkowski Stefan.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — vacat.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Dolański Seweryn — pow. Tarnobrzeg maj. Grębów.
Decykiewicz Włodzimierz — miasto Lwów.
dr. inż. Kozicki Jerzy — miasto Drohobycz.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

Wojewoda — Jagodziński Zygmunt.
Wicewojewoda — Sokół Franciszek Stefan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr. Koppens Juljusz.
Inspektor Samorządowy — Kubisztal Antoni.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Pietraszewski Stanisław.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Gołębiowski Karol.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Kostecki Feliks.
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Południewski Franciszek.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Herzog Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — inż. Burzyński Stanisław.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — inż. Burzyński Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Burzyński Tadeusz — Uhrynów-Górny.
Chowaniec Wacław — miasto Stanisławów.
dr. Okuniewski Teofil — pow. Horodenka.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE.

Wojewoda — Moszyński Kazimierz.
Wicewojewoda — Gintowt-Dziewałtowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Żórawski Witold.
Inspektor Samorządowy — Piechurski Marjan.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Danielski Jan.
Inspektor Wydziału Zdrowia Publicznego — dr. Feit Henryk.
Naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — Strusiński Juljusz (Kierownik).
Dyrektor Robót Publicznych — inż. Burgielski Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Szuba Stanisław.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa — inż. Juszczyk Józef.
Naczelnik Wydziału Weterynarji — inż. Juszczyk Józef.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego

(powołani z pośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dn. 19 stycznia 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 11).

Jaworczykowski Kazimierz — miasto Tarnopol.
Brykowicz Hilary — miasto Tarnopol.
Zagórski Stanisław — pow. Skałat.

Centralne związki samorządowe.

ZWIĄZEK POWIATÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, Pl. Napoleona 7. Tel.: Dyrektora 225-50. Redaktora i ogólny 731-92.

I. Cel i zadania Związku.

Związek Powiatów Rzeczypospolitej zorganizowany ostatecznie w 1923 r., aż do czerwca 1930 r. występował pod nazwą „Biura Zjazdów Samorządu Ziemskiego". Związek Powiatów jest organizacją, reprezentującą ogół Powiatowych Związków Komunalnych na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej. Siedzibą Związku jest miasto stołeczne Warszawa.

Zadaniem Związku jest: 1) zabiegać o zapewnienie ziemskiemu samorządowi terytorjalnemu najodpowiedniejszych prawnych i faktycznych warunków istnienia i rozwoju, 2) ustalać opinję samorządu ziemskiego w sprawach, które go dotyczą i reprezentować tę opinję na zewnątrz, 3) stwarzać pomoc wzajemną związków powiatowych w spełnianiu ich zadań.

Członkiem Związku może być każdy powiatowy związek komunalny w Rzeczypospolitej Polskiej, który nadeśle w tej sprawie uchwałę sejmiku powiatowego (rady powiatowej) oraz opłaci składkę w wysokości ustalanej corocznie przez Zjazd Główny.

II. Organa Związku.

Organami Związku są: 1) Zjazd Główny, 2) Rada, 3) Zarząd, 4) Prezes Związku, 5) Zjazdy wojewódzkie.

Zjazd Główny odbywa się raz na rok; powiatowe związki komunalne reprezentowane są na Zjeździe każdy przez 2-ch delegatów (1-en wybrany przez Sejmik i 1-en przez Wydział Powiatowy).

Do zakresu działania Zjazdu Głównego należy: wypowiadanie się w zasadniczych sprawach, dotyczących samorządu ziemskiego, przyjmowanie sprawozdań Rady i Zarządu, zmiana wysokości rocznej składki członkowskiej, wybór części członków Rady oraz decyzja o likwidacji Związku.

Rada. — Naczelny organ uchwalający — składa się z 32-ch członków, wybieranych po dwóch z każdego województwa przez zjazdy wojewódzkie, z 9-ciu członków, wybranych przez Zjazd Główny i z 6-ciu członków, powołanych drogą kooptacji przez Radę.

Do kompetencji Rady należy: wypowiadanie się we wszystkich aktualnych sprawach, dotyczących samorządu ziemskiego, zmiana statutu, wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej, delegowanie przedstawicieli Związku do stałych instytucyj rządowych, uchwalanie wszelkich regulaminów oraz budżetu Związku.

Zarząd — organ wykonawczy Związku składa się z Prezesa i z-ch Wiceprezesów, 6-ciu członków oraz dyrektora Biura Związku i redaktora pisma, będącego naczelnym organem Związku.

Do kompetencji Zarządu należy przygotowywanie spraw pod obrady innych organów Związku oraz nadzór nad tokiem bieżących spraw Związku.

Zjazdy wojewódzkie odbywają się raz do roku w każdem województwie z udziałem delegatów powiatów oraz ich zastępców, którzy zostali wybrani delegatami na Zjazd Główny. Do zadań tych zjazdów należy wybór przedstawicieli w Radzie Związku, wypowiedzenie się w imieniu samorządu ziemskiego danego województwa we wszystkich sprawach aktualnych samorządu.

Związek Powiatów bierze udział przez swych delegatów, reprezentujących samorząd powiatowy, w następujących instytucjach państwowych i społecznych:

1. Komisja Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego — 2 członków.
2. Komisja opinjodawcza dla Państwowego Funduszu Drogowego — 1 członek.
3. Państwowa Rada Samorządowa — 8 członków.
4. Państwowa Rada Zdrowia — 1 członek.
5. Państwowa Rada Spożywców — 1 członek.
6. Rada Opieki Społecznej — 5 członków.
7. Rada Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych — 4 członków.
8. Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia — 2 członków.
9. Naczelny Komitet dla Spraw Bezrobocia — 1 członek.
10. Komitet dla spraw kredytu komunalnego przy Banku Gospodarstwa Kraj. — 3 członków.
11. Komitet Studjum Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
12. Komisja Porozumiewawcza ze Związkiem Miast — 3 członków.
13. Rada Naczelna Związków Straży Pożarnych — 1 członek.

14. Rada Naczelna do spraw pomocy akademikom — 1 członek.
15. Samorządowa Komisja Zdrowia — 3 członków.
16. Samorządowy Instytut Wydawniczy — 1 członek.
17. Zarząd Studjum Pracy Oświatowej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
18. Zarząd Fundacji Polskiego Komitetu Pomocy Dzieciom — 1 członek.
19. Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności — 1 członek.

Naczelnym organem prasowym Związku jest tygodnik „Samorząd". Prócz wyżej wymienionego tygodnika Związek wydaje przy współudziale Związku Miast Polskich kwartalnik „Samorząd Terytorjalny" jako organ poświęcony naukowemu omawianiu zagadnień samorządowych, teoretycznych i praktycznych.

III. Członkowie, władze Związku i skład Biura.

W dniu 1 grudnia 1931 r. do Związku Powiatów należało 255 powiatowych związków komunalnych na ogólną liczbę 258.

Skład członków Rady Związku jest następujący:

Grupa terytorjalna:

Woj. Białostockie.

1. Franciszek Kulikowski — starosta w Kolnie.
2. Stanisław Wolk — starosta w Kosowie-Poleskim.

Woj. Kieleckie.

3. Edward Kleszczyński — członek Wydziału Powiatowego w Miechowie.
4. Kazimierz Kühn — starosta w Częstochowie.

Woj. Krakowskie.

5. Wincenty Hyla — członek Wydziału Powiatowego w Białej-Małop.
6. Edward Zajączek — burmistrz m. Kęty.

Woj. Lubelskie.

7. Felicjan Lechnicki — członek Wydziału Powiatowego w Chełmie.
8. Bolesław Wnuk — członek Wydziału Powiatowego w Zamościu.

Woj. Lwowskie.

9. Kazimierz Lenczewski — starosta w Samborze.
10. Dr. Roman Stroynowski — Lwów, Pl. Marjacki 7.

Woj. Łódzkie.

11. Stanisław Leopold — członek Wydziału Powiatowego w Łasku.

12. Aleksander Rżewski — starosta w Łodzi.

Woj. Nowogródzkie.

13. Jerzy Czarnocki — starosta w Kartuzach (poprzednio w Nieświeżu).

14. Władysław Malski — członek Wydziału Powiatowego w Lidzie.

Woj. Poleskie.

15. Edward Dunin-Markiewicz poseł — Sejm.

16. Jerzy Osmołowski — członek Wydziału Powiatowego w Pińsku.

Woj. Pomorskie.

17. Bolesław Lipski — Toruń, ul. Rejtana 4.

18. Leon Ossowski — starosta w Chełmnie.

Woj. Poznańskie.

19. Feliks Kasprzak — starosta w Kępnie.

20. Aleksander Trzciński — naczelnik Wydziału Samorządowego w woj. poznańskiem.

Woj. Stanisławowskie.

21. Władysław Dzieduszycki — członek Wydziału Powiatowego w Stanisławowie.

22. Vacat.

Woj. Śląskie.

23. Władysław Bocheński — starosta w Tarnowskich-Górach.

24. Jan Koj — członek Wydziału Powiatowego w Pszczynie.

Woj. Tarnopolskie.

25. Władysław Cieński — członek Wydziału Powiatowego w Kopyczyńcach.

26. Jan Płachta — starosta w Złoczowie.

Woj. Warszawskie.

27. Stanisław Czekanowski — członek Wydziału Powiatowego w Grójcu.

28. Kazimierz Dziewanowski — członek Wydziału Powiatowego w Płocku.

Woj. Wileńskie.

29. Marjan Jankowski — Wicewojewoda Wileński.

30. Witold Kwinto — członek Wydziału Powiatowego w Brasławiu.

W o j. W o ł y ń s k i e.

31. Antoni Hermaszewski — członek Wydziału Powiatowego w Równem.

32. Jan Podstrygacz — członek Wydziału Powiatowego w Równem.

Grupa Ogólna:

33. Józef Bek — Warszawa, ul. Szopena 14.

34. Aleksander Bogusławski, poseł — Warszawa, ul. Wspólna 66.

35. Stanisław Deptuła — członek Wydziału Powiatowego w Pułtusku.

36. Dominik Dratwa, poseł — Warszawa, ul. Kredytowa 16 m. 20.

37. Wacław Gajewski — Warszawa, Pl. Napoleona 7.

38. Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński — Warszawa, ul. Brozowa 2.

39. Antoni Pacholczyk, poseł — Warszawa, ul. Żórawia 27, Związek Prac. Admin. Gminnej.

40. Wilhelm Seidler — starosta w Katowicach.

41. Vacat.

Grupa kooptowanych:

42. Seweryn Dolański — p. Grębów, powiat Tarnobrzeg.

43. Dr. Kazimierz Duch, poseł — Warszawa ul. Nowowiejska 43.

44. Stanisław Gliszczyński — Kielce, Urząd Wojewódzki.

45. Jan Strzelecki — Warszawa, Al. Jerozolimskie 32, Główny Urząd Statystyczny.

46. Dr. Juljusz Trzciński — p. Chełmce - Kruszwica, Ostrów n/Goplem.

47. Juljusz Zdanowski — Warszawa, Pl. Napoleona 7.

W skład obecnego Zarządu wchodzą pp.:

1) Józef Bek — Prezes Związku i Dyrektor Biura.

2) Wacław Gajewski — Wiceprezes Związku.

3) Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński — Wiceprezes Związ-

ku i naczelny redaktor tygodnika „Samorząd" i kwartalnika „Samorząd Terytorjalny".

Członkowie Zarządu:

4) Aleksander Bogusławski.

5) Jerzy Czarnocki.

6) Dr. Kazimierz Duch.

7) Władysław Dzieduszycki.

8) Bolesław Lipski.

9) Dr. Wilhelm Seidler.

10) Dr. Juljusz Trzciński.

Organem wykonawczym Zarządu Związku jest Biuro. Bieżącemi pracami Biura kierują każdy w swoim zakresie, Dyrektor oraz Redaktor naczelnego organu Związku, pod bezpośrednim nadzorem Prezesa.

Personel Biura stanowią pp.: Fr. Branny, Fr. Grela, St. Iłowiecki, J. Kwapińska, T. Mitko, I. Sidorowiczowa, W. Wasik oraz stały doradca prawny W. Dulinicz.

Przy Biurze Związku istnieje archiwum akt oraz bibljoteka samorządowa, licząca przeszło 3.000 tomów, z której korzystają słuchacze wyższych uczelni, samorządowcy, oraz inne osoby studjujące zagadnienia samorządowe.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH.

Warszawa, Al. Ujazdowskie 47. Tel.: Dyrektora 8.11-91, Redakcja 8.81-73. Ogólny 8.11-51.

1. Charakter i zadania Związku. Utworzony w listopadzie 1917 r. Związek Miast Polskich obejmuje swą działalnością całą Rzeczpospolitę i jest organizacją, reprezentującą ogół miast polskich. Statutowem zadaniem Związku jest dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju samorządu miejskiego w Polsce. W wykonaniu tego zadania Związek Miast zajmuje odpowiednie stanowisko we wszystkich sprawach, które dotyczą ustroju i gospodarki miast, a przedewszystkiem rozwija działalność instrukcyjną.

Członkiem Związku może zostać każde miasto w Polsce, które nadeśle uchwałę o przystąpieniu, powziętą przez organ uchwalający miasta i opłaci składkę. Wysokość tej składki zależna jest od liczby mieszkańców i wynosi 2 do 5⅓ gr. od mieszkańca.

2. O r g a n i z a c j a Z w i ą z k u. Według dotychczasowego statutu organami Związku są: Ogólne Zebranie, Zarząd i Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebrania (Zjazdy miast) odbywają się raz do roku, miasta reprezentowane są na nich przez delegatów wybranych na zasadzie proporcjonalności przez ustawowe przedstawicielstwa miast — stosownie do liczby mieszkańców. Do kompetencji Zebrania Ogólnego należy wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej, rozpatrywanie sprawozdań rocznych, uchwalanie budżetu i wysokości składek członkowskich i in.

Zarząd składa się z 6 prezydentów największych miast, 34 członków wybranych przez Ogólne Zebranie i 10 członków dokooptowanych. Do Zarządu należy bezpośrednie kierownictwo sprawami Związku. W celu wykonania swych zadań Zarząd wyłania stałe i specjalne komisje, do których zaprasza fachowców. Stałym zastępczym organem Zarządu jest Komitet Wykonawczy, złożony z 15 członków.

Przedstawiciele Związku Miast, wybrani przez Zarząd, powoływani są do państwowych ciał opinjodawczych i komisyj, jak Państwowa Rada Samorządowa, Państwowa Rada Rozbudowy Miast, Państwowa Naczelna Rada Zdrowia, Państwowa Rada Opieki Społecznej, Państwowa Rada Elektryczna, Państwowa Rada Spożywców, Zarząd Główny i Komisja Rewizyjna Funduszu Bezrobocia, Komisja Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego, Rada Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, Państwowa Rada Naczelna Wychowania Fizycznego, Komitet do Spraw Kredytów Samorządowych przy Banku Gospodarstwa Krajowego, Komisja Opinjodawcza do Rozdziału Dotacyj Związkom Komunalnym z Państwowego Funduszu Drogowego i in. Pozatem Zarząd Związku deleguje swych przedstawicieli do instytucyj gospodarczych, kulturalnych i społecznych, jak Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności, Główny Związek Straży Pożarnych, Komitet Studjum Administracji Komunalnej, Polski Komitet Pomocy Dzieciom, Rada do Spraw Pomocy Młodzieży Akademickiej, Rada do Spraw Kolonij Letnich, Polski Komitet do Spraw Ratownictwa i Pierwszej Pomocy Lekarskiej w Nagłych Wypadkach i in. Związ-

zek jest również członkiem Międzynarodowego Związku Miast i posiada swych przedstawicieli w Radzie Naczelnej i Zarządzie tego Związku.

Komisja Rewizyjna, złożona z 3 osób, powoływana jest do sprawdzania rachunków kasowych.

Przy Zarządzie istnieje biuro Związku z Dyrektorem na czele, podzielone na działy: ogólny, administracyjno - skarbowy, gospodarczej polityki komunalnej, lustracyjny oraz samodzielny referat sanitarny. Stałym organem prasowym Związku jest dwutygodnik „Samorząd Miejski". Rok budżetowy Związku trwa od 1.IV do 30.III.

Według nowego statutu, który tymczasem tylko częściowo wszedł w życie, organami Związku będą: Ogólne Zebranie, Rada Naczelna, Zarząd i Komisja Rewizyjna. Statut zapewnia w Radzie Naczelnej przedstawicielstwo miast wszystkich dzielnic i przekazuje tej Radzie niektóre kompetencje Zebrania Ogólnego.

W dn. 16.XI.1931 r. do Związku należało na ogólną liczbę 637 miast w Polsce — 515 miast, a zatem 81%.

4. Skład osobowy władz i biura Związku.

Skład osobowy władz Związku na dz. 15.XI.1931 r. był następujący:

Prezydjum Związku stanowili:

1) Prezes Związku — inż. Słomiński Zygmunt — prezydent m. st. Warszawy.
2) Wiceprezes — Ratajski Cyryl — prezydent m. Poznania.
3) Wiceprezes — Jaworowski Rajmund — radny m. st. Warszawy.
4) Wiceprezes — Folejewski Zygmunt — prezydent m. Wilna.

Do Komitetu Wykonawczego prócz wyżej wymienionych wchodzili:

5) Barciszewski Leon — prezydent m. Gniezna
6) Ilski Konrad dr. — ławnik m. st. Warszawy
7) Pachnowski Stefan — prezydent m. Włocławka
8) Rapalski Stanisław — wiceprezydent m. Łodzi
9) Reiner Maksymiljan — wiceburmistrz m. Otwocka
10) Szkudlarz Stanisław — wiceprezydent m. Katowic
11) Włodek Józef — prezydent m. Grudziądza
12) Zawadzki Józef dr. — radny m. st. Warszawy
13) Ziemięcki Bronisław — prezydent m. Łodzi

2 mandaty nieobsadzone.

Do Zarządu poza wyżej wymienionymi wchodzili:

14) Beyer Kazimierz — prezes Rady Miejskiej m. Bydgoszczy
15) Bień Aleksy — b. radny m. Sosnowca
16) Bielewicz Piotr — burmistrz m. Żywca
17) Borzęcki Marjan — wiceprezydent m. st. Warszawy
18) Brzozowski Jan inż. — prezydent m. st. Lwowa
19) Budzińska-Tylicka Justyna dr. — radna m. st. Warszawy
20) Chlamtacz Marceli dr. — prof. Uniw. Jana Kazimierza — Lwów
21) Chowaniec Wacław — burmistrz m. Stanisławowa.
22) Czyż Witold — wiceprezydent m. Wilna
23) Dalbor Władysław dr. — dyr. Biura Sam. dla Wlkp. i Pomorza
24) Dodacki Jerzy — burmistrz m. Łęczycy
25) Dubiel Paweł — burmistrz m. Królewskiej Huty
26) Drzewiecki Piotr inżynier — (b. prezydent m. st. Warszawy)
27) Erlich Hersz — radny m. st. Warszawy
28) Gardecki Zygmunt — radny m. st. Warszawy
29) Gross Adolf dr. — radny m. Krakowa
30) Groszkowski Wiktor — radny m. Łodzi
31) Joel Eljasz — ławnik m. Łodzi
32) Kamski Stanisław — burmistrz m. Pucka
33) Koerner Mojżesz inż. — ławnik m. st. Warszawy
34) Kossobudzki Czesław — ławnik m. Włocławka
35) Krogulski Roman — burmistrz m. Rzeszowa
36) Łaszkiewicz Kazimierz — radny m. Grodna
37) Michael Artur inż. — b. prezydent m. Będzina
38) Musielak Stanisław — burmistrz m. Ostrow Wlkp.
39) Polski Jan — burmistrz m. Środy
40) Prażmowski Belina Władysław — prezydent m. st. Krakowa
41) Szczypiorski Adam — ławnik m. st. Warszawy
42) Szczyrek Jan — radny m. st. Lwowa
43) Szpotański Tadeusz — wiceprezydent m. st. Warszawy
44) Szydelski Stefan, ks. dr. prof. — radny m. Lwowa
45) Ślaski Władysław — wiceprezes Rady m. Siedlec
46) Świercz Jan — burmistrz m. Zgierza
47) Uziembło Władysław — b. wiceprezydent m. Radomia
48) vacat
49) vacat
50) vacat.

Do Komisji rewizyjnej wchodzili: 1) Lew Izaak — radny m. st. Warszawy, 2) Zadora - Szwejcer Józef — wiceprezes Rady Miejskiej m. st. Warszawy, 3) Śniady Ludwik — radny m. Poznania.

Skład osobowy biura Związku, nie licząc sił pomocniczych i osób niestale zatrudnionych, angażowanych do lustracyj miast, był następujący: pp. Porowski Marceli — dyrektor Związku, Pastuszyński Stanisław — kierownik działu adm.-skarbowego i zastępca dyrektora, Zbrożyna Stefan — kierownik działu gospodarczej polityki komunalnej, Pawlak Zygmunt — kierownik działu ogólnego i lustracyjnego, dr. Łazarowicz Klemens — referent sanitarny, Rudziński Stanisław i Paliga Piotr — referenci, Olewiński Aleksander — lustrator.

Związek Miast posiada bibljotekę, złożoną z 2.000 tomów, którą prowadzi p. Bojakowska Kazimiera, będąca jednocześnie tłomaczką i referentką Międzynarodowego Związku Miast.

Administracja pisma ,,Samorząd Miejski" znajduje się w rękach p. Feliksa Ossolińskiego.

ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, ul. Zielna Nr. 45, m. 3, telefon Nr. 703-30.

I. Cel i organizacja Związku.

Związek Gmin Wiejskich R. P. powstał w roku 1925.

Związek ma za zadanie rozwinięcie pracy samorządowej i podniesienie rozwoju gospodarczego i kulturalnego w gminach wiejskich, czuwanie nad obroną praw i interesów gmin, udzielanie gminom pomocy prawnej i informacyjnej, tudzież współdziałanie z gminami w zakresie działalności nad podniesieniem dobrobytu kulturalnego i materjalnego gmin wiejskich.

Związek wydaje własny organ ,,Głos Gminy Wiejskiej".

W celu wypełnienia swych zadań Związek:

1. bada przejawy i potrzeby życia samorządowego i społecznego gmin wiejskich,

2. utrzymuje stałe biuro,

3. urządza zjazdy, konferencje i odczyty, mające na celu wyrobienie społeczne obywateli gmin w zakresie samorządu,

4. współdziała z organizacjami pokrewnemi i instytucjami kulturalno - społecznemi, celem skoordynowania pracy samorządowej,

5. składa wnioski i memorjały w zakresie regulowania stosunków prawnych gmin wiejskich oraz interwenjuje w tych sprawach do władz rządowych, samorządowych i ciał ustawodawczych,

6. udziela swym członkom porad prawnych, wskazówek praktycznych, informacyj we wszystkich sprawach związanych z życiem gminnem pośrednio i bezpośrednio i t. p.,

7. pozostaje w stałym kontakcie z członkami Związku i instytucjami za pomocą własnego organu i biura centralnego.

W skład Związku wchodzi 1216 gmin zrzeszonych.

II. Władze i skład biura.

Organami Związku są:

1. Ogólny Zjazd delegatów rad gminnych należących do Związku,
2. Rada Związku w składzie 30 osób,
3. Zarząd Związku w składzie 8 osób i
4. Komisja Rewizyjna w składzie 3 osób.

Skład osobowy Zarządu jest następujący:

1. Prezes — Lednicki Aleksander
2. Vice-Prezes — Pacholczyk Antoni

Członkowie:

Gliszczyński Stanisław
Zalewski Jan
Straszyński Tadeusz
Filipski Franciszek
Moczulski Józef oraz
Dyrektor biura Tkaczyk Bolesław

Biuro Związku.

Dyrektor Tkaczyk Bolesław
Referent Gałczyński Wincenty.

Redakcja.

Redaktor Wesołowski Bronisław.

Lokalne związki samorządowe.

ZWIĄZEK POWIATÓW WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO.

Toruń, ul. Konopnickiej Nr. 14. Tel. 908.

I. Organizacja.

Związek utworzony został w dniu 30 stycznia 1925 r. jako zrzeszenie wszystkich powiatów pomorskich.

Związek posiada osobowość prawną.

Siedzibą Związku jest miasto Toruń.

Powiaty reprezentowane są na walnem zebraniu przez dwóch delegatów. Jednym z nich jest z urzędu starosta jako przewodniczący wydziału powiatowego, drugiego wybiera Sejmik Powiatowy.

Rokiem rachunkowym jest okres od 1 kwietnia do 31 marca.

Związek pokrywa swoje wydatki ze składek. Wysokość składek ustala corocznie walne zebranie.

Organem prasowym Związku jest „Samorząd".

II. Zadania.

Zadaniem Związku jest popieranie interesów powiatowych związków komunalnych, w szczególności omawianie na wspólnych zebraniach spraw dotyczących samorządu ziemskiego i przedkładanie właściwym władzom projektów ustaw z dziedziny administracji i ustawodawstwa komunalnego.

Zadania swoje spełnia Związek przez:

a) wnoszenie memorjałów u właściwych organów,

b) udzielanie powiatowym związkom komunalnym i gminom wiejskim porad i wskazówek w zakresie wykonywania obowiązujących przepisów,

c) udzielanie pomocy prawnej tak w sprawach z zakresu prawa publicznego jak o charakterze prywatno-prawnym, w szczególności zastępstwo powiatowych związków komunalnych w sprawach sporno-administracyjnych przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Najwyższym Trybunałem Administracyjnym,

d) udzielanie swoim członkom pomocy technicznej, w szczególności przeprowadzanie rewizyj rachunkowości i kasowości powiatowych związków komunalnych, Komunalnych Kas Oszczędności oraz wszelkich przedsiębiorstw i zakładów powiatowych.

Związek utrzymuje ścisły kontakt z Biurem Zjazdów Samorządu Ziemskiego w Warszawie, jako organizacją centralną.

III. Zarząd.

Organem wykonawczym Związku jest Zarząd, składający się z 7-miu członków, wybieranych na okres trzyletni.

W skład obecnego Zarządu wchodzą:

1) starosta powiatu chełmińskiego Leon Ossowski jako prezes,

2) członek Wydziału Powiatowego powiatu brodnickiego Dr. Konrad Siudowski z Przydatek, pow. brodnicki, jako wiceprezes,

3) starosta powiatu grudziądzkiego Hipolit Niepokulczycki,

4) b. starosta morski Bolesław Lipski,

5) starosta w st. sp. Wacław Dytkiewicz,

6) członek Sejmiku Powiatowego powiatu chojnickiego Jan Kaletta,

7) deputowany powiatowy Florjan Poćwiardowski.

IV. Biuro.

Związek utrzymuje od 1 kwietnia 1925 r. specjalne biuro, które mieści się w Toruniu, ul. Konopnickiej nr. 14 (nr. telefonu 908).

Na czele biura stoi dyrektor Stefan Fredyk. Rewizje z ramienia Związku przeprowadza p. Edmund Dankowski.

ZRZESZENIE MAŁOPOLSKICH RAD POWIATOWYCH.

Jarosław — Wydział Powiatowy.

Zrzeszenie Małopolskich Rad Powiatowych jest organizacją luźną, działającą na terenie 4-ch województw południowych, ograniczającą się w swej działalności jedynie do Walnych Zjazdów Delegatów.

Przewodniczącym Zrzeszenia jest p. Seweryn Dolański — zastępca przewodniczącego Wydziału Powiatowego w Tarnobrzegu. Sekretarzem p. Zygmunt Tyralski — Sekretarz Rady Powiatowej w Jarosławiu.

ZWIĄZEK POWIATÓW WOJEWÓDZTWA POZNAŃSKIEGO.

Poznań — Wydział Powiatowy.

(Sprawozdania nie nadesłano).

ZWIĄZEK GMIN WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Katowice, ul. Pocztowa 2/II.

(Sprawozdania nie nadesłano).

KOŁO MIAST WIELKOPOLSKI.

Poznań — Magistrat.

Celem Koła jest strzeżenie i popieranie interesów miast należących do Koła przez regularne zwoływanie zebrań, zajmowanie stanowiska co do projektów wzgl. ustaw, które dotyczą interesów miejskich, roztoczenie troski o należyty rozwój samorządu miejskiego, dobrobyt miast i ich mieszkańców oraz prawidłowe sprawowanie samorządu gminnego.

Do Koła należy 99 miast na ogólną liczbę 118 miast woj. poznańskiego.

Skład Zarządu jest następujący:

Przewodniczący — Prezydent m. Gniezna Barciszewski.

V-Przewodniczący — Radca miejski w Poznaniu Czasz.

Członkami Zarządu są: V-Prezydent m. Bydgoszczy dr. Chmielewski, Burmistrz m. Kościana Maćkowiak, Burmistrz m. Żnina Bukowski, Burmistrz m. Środy Polski, Burmistrz m. Mogilna Tyczewski, Burmistrz m. Nowego-Tomyśla Konieczny, Prezes Rady Miejskiej m. Wronek Sokołowski, oraz Burmistrz m. Buku Holland.

Organem prasowym Koła są „Wiadomości Samorządowe" wydawane przez Biuro Samorządowe przy Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu.

KOŁO MIAST POMORSKICH.

Grudziądz — Magistrat.

Koło Miast Pomorskich założone zostało w 1922 r.

Celem Koła jest uzgadnianie stanowiska miast pomorskich co do projektów ustaw, udzielanie wytycznych dla działalności przedstawicieli miast pomorskich na terenie Związku Miast Polskich, omawianie terytorjalnych spraw tyczących się miast.

Do Koła należą wszystkie miasta pomorskie w liczbie 33.

Skład Zarządu jest następujący:

Prezydent m. Grudziądza, Józef Włodek — prezes.

Burm. m. Chojnice, Alojzy Dr. Sobierajczyk — wiceprezes.
Burm. m. Chełmży, Bronisław Kurzętkowski — sekretarz.
Burmistrz miasta Tczewa, St. Wojczyński — I ławnik.
Burmistrz miasta Świecie, Kostka — II ławnik.
Burmistrz miasta Brodnicy, Blokus — Komisja Rewizyjna.
Burmistrz miasta Nowe, Jabłoński — Komisja Rewizyjna.
Burmistrz miasta Łasina, Tomczyński — Komisja Rewizyjna.

KOŁO MIAST WOJEWÓDZTWA BIAŁOSTOCKIEGO.

Białystok, ul. Warszawska 21, tel. 2-28.

Celem Koła jest wypełnianie odnośnie do miast woj. białostockiego zadań określonych w statucie Związku Miast Polskich, w szczególności strzeżenie praw i interesów tychże miast, staranie się o należyty rozwój samorządu miejskiego, dobrobyt miast i ich mieszkańców, prawidłowe sprawowanie Zarządu Gminnego oraz koordynacja prac i zamierzeń, przekraczających siły poszczególnych miast.

Koło Miast obejmuje wszystkie miasta woj. białostockiego w liczbie 49.

Skład Zarządu Koła jest następujący:

Prezes Koła — Wincenty Hermanowski — Prezydent miasta Białegostoku.

Vice-Prezes Koła — Gałaj Wawrzyniec — Prezydent miasta Suwałk.

Vice-Prezes Koła — Dr. Niemczyk Mieczysław — Radny miasta Grodna.

Członkowie Zarządu:

Dr. Ziemilski — Vice-Prezydent m. Białegostoku.
Fryszczyn Władysław — Burmistrz m. Zambrowa.
Grądzki Walenty — Burmistrz m. Jedwabne.
Maurycy O'Brien de Lacy — Prezydent m. Grodna.
Olszyński Władysław — Radny m. Białegostoku.
Suchowlański Owsiej — Vice-Prezydent m. Grodna.
Świderski Władysław — Prezydent m. Łomży.
Wasilewski Józef — Vice-Burmistrz m. Wołkowyska.
Zakrzewski Jan — Burmistrz m. Ostrowi-Mazowieckiej.
Inż. Żarniewicz Władysław — Burmistrz m. Bielska-Podlaskiego.

Kierownikiem Biura jest p. Wacław Zawadzki.

Perjodyczne pisma samorządowe ogólne.

SAMORZĄD.

Tygodnik ilustrowany — organ Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej i Zrzeszenia Samorządów Powiatowych, poświęcony sprawom samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją d-ra M. Jaroszyńskiego przy współudziale Komitetu Redakcyjnego. Wydawany jest przez Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o. w Warszawie. Redakcja: Warszawa, Plac Napoleona 7. Tel. 731-92, Administracja: ul. Świętokrzyska 13, Tel. 442-63.

SAMORZĄD TERYTORJALNY.

Kwartalnik — poświęcony teorji i życiu samorządu terytorjalnego.

Wychodzi pod redakcją d-ra M. Jaroszyńskiego.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Plac Napoleona 7. Tel. 731-92.

SAMORZĄD MIEJSKI.

Dwutygodnik — organ Związku Miast Polskich, poświęcony sprawom samorządu miast. Wychodzi pod redakcją M. Porowskiego.

Wydawca: Związek Miast Polskich.

Redakcja i administracja: Warszawa, Al. Ujazdowskie 47. Tel.: 8.81-73.

PRACOWNIK SAMORZĄDOWY.

Dwutygodnik — organ Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych, obejmujących pracowników samorządu miejskiego, powiatowego i wiejskiego.

Wychodzi pod redakcją Jana Walewskiego przy współudziale Komitetu redakcyjnego.

Wydawca: Rada Naczelna Związków Pracowników Samorządowych.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Żórawia 27. Tel. 9.02-20.

GŁOS GMINY WIEJSKIEJ.

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Wiejskich, poświęcony sprawom samorządu gminnego.

Wychodzi pod redakcją Bronisława Wesołowskiego.

Wydawca: Związek Gmin Wiejskich w Polsce.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Zielna 45, m. 3. Tel. 703-30.

GMINA.

Miesięcznik — poświęcony sprawom samorządu gminnego.

Wychodzi pod redakcją S. Miklaszewskiego i S. Jankowskiego.

Wydawca: Biuro Pracy Społecznej.

Redakcja i Administracja. Warszawa, Kopernika 30. Tel. 717-12.

ORĘDOWNIK SAMORZĄDU.

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Województwa Śląskiego.

Wychodzi pod redakcją Stanisława Kuhnerta.

Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Pocztowa 2/II.

WIADOMOŚCI SAMORZĄDOWE.

Dwutygodnik — organ samorządów powiatowych i miejskich województw Poznańskiego i Pomorskiego.

Redaktor: Dr. Władysław Dalbor. Wydawca: Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. 27 Grudnia Nr. 8. Tel.: 51-74.

RUCH SAMORZĄDOWY.

Miesięcznik — poświęcony sprawom samorządu krajowego wojew. Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego.

Wychodzi pod redakcją d-ra J. Huberta. Wydawca: Poznański Wojewódzki Związek Komunalny.

Redakcja i Administracja: Poznań, Aleje Marcinkowskiego Nr. 29. Tel.: Redakcja — 33-88. Administracja — 54-82.

OSZCZĘDNOŚĆ.

Dwutygodnik — poświęcony sprawom organizacji oszczędności w Polsce oraz sprawom komunalnych kas oszczędności.

Redaktor Wacław Gajewski.

Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o. w Warszawie.

Redakcja: Warszawa, Plac Napoleona Nr. 7. Tel. 233-86.

Administracja: Warszawa, ul. Świętokrzyska Nr. 13. Tel. 442-63.

CZASOPISMO KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Miesięcznik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności w b. dzielnicy pruskiej.

Wychodzi pod redakcją K. Słomskiego.

Wydawca: Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. 27 Grudnia Nr. 8. Tel. 21-07.

KWARTALNIK KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Kwartalnik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności.

Wychodzi pod redakcją Komitetu Redakcyjnego.

Wydawca: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie.

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Wałowa 9.

GAZETA ADMINISTRACJI I POLICJI PAŃSTWOWEJ.

Dwutygodnik — poświęcony zagadnieniom administracji państwowej i samorządowej oraz policji państwowej.

Redaktor Franciszek Kaufman.

Wydawca: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Długa 38. Tel. 511-25.

Uczelnie i kursy samorządowe.

UCZELNIE O PEŁNYCH PRAWACH SZKÓŁ AKADEMICKICH.

Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie, Rakowiecka 6.

a *) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studjów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej. Senat ma prawo ograniczyć liczbę studentów i przy przyjmowaniu kandydatów może zarządzić konkurs świadectw dojrzałości lub egzaminy wstępne.

c) Trzy lata dla uzyskania dyplomu, cztery lata dla pragnących uzyskać stopień naukowy.

d) Specjalizujących się słuchaczów w kierunku samorządowym obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Teorja i historja samorządu terytorjalnego — K. Windakiewicz dr.

Ustrój samorządu terytorjalnego w Polsce — M. Z. Jaroszyński dr.

Skarbowość samorządowa — A. Żabicki dr.

Polityka komunalna — K. Krzeczkowski prof.

Prawo administracyjne — L. Supiński.

Praktyczne zajęcia z samorządu — J. Bek.

Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie.

a) Uniwersytet nie posiada samodzielnego wydziału nauk administracyjno - komunalnych, natomiast na wydziale prawa obok studjum ogólnego, obowiązującego wszystkich studentów tego wydziału istnieje od początku roku akad. 1930/31 studjum ekonomiczno - administracyjne.

b) Studjum ekonomiczno - administracyjne jest dostępne dla tych studentów wydziału prawa, którzy zdali już z pomyślnym wynikiem I. egzamin roczny w zakresie studjum ogólnego. Na wy-

---

*) Punkt oznacza: a) ustrój uczelni, b) warunki przyjęcia, c) czas trwania studjów, d) ważniejsze przedmioty wykładane z nauk administracyjnych i komunalnych.

dział prawa przyjmuje się kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości szkoły średniej typu klasycznego lub humanistycznego; świadectwa dojrzałości szkół innych typów muszą być uzupełnione dodatkowym świadectwem dojrzałości z języka łacińskiego. Liczba studentów na pierwszym roku studjów jest ściśle określona (numerus clausus).

c) Program studjów na studjum ekonomiczno - administracyjnym jest trzyletni i obejmuje na I i II roku studjów następujące ważniejsze przedmioty:

Ustrój administracyjny Polski — Z. Pazdro dr. prof.
Polskie postępowanie administracyjne — Z. Pazdro dr. prof.
Administracja miast i polityka komunalna — A. Wereszczyński dr. prof.

Skarbowość samorządu — S. Głąbiński dr. prof.
Administracja głównych państw kontynentalnych — T. Bigo dr. doc.

Naukowa organizacja pracy — E. Hauswald inż. prof.
Administracja szkolna — Z. Próchnicki dr. zast. prof.

II. UCZELNIE O CHARAKTERZE SZKÓŁ AKADEMICKICH.

Wyższe Studjum Handlowe w Krakowie.

a) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studjów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej z prawami publiczności.

c) Program studjów dla uzyskania dyplomu jest trzyletni.

d) Specjalizujący się w kierunku samorządowym obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Historja ustroju Polski — A. Vetulani dr. zast. prof.
Prawo administracyjne — K. Kumaniecki dr. prof.
Zasady i kierunki administracji samorządowej — K. Kumaniecki dr. prof.
Skarbowość samorządowa — M. Mayer.
Samorządowe roboty publiczne — H. Dudek inż.
Polityka kredytowa ze szczególnem uwzględnieniem polityki kredytowej samorządu — K. Krzetuski dr.
Wiadomości weterynaryjne dla samorządowców — W. Guzek dr.

Wolna Wszechnica Polska — Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Uczelnia wielowydziałowa. Przy wydziale nauk politycznych i społecznych istnieje kierunek samorządowy na trzecim i czwartym roku studjów.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej względnie świadectwo z ukończenia ośmiu klas szkoły średniej z prawem złożenia egzaminu dojrzałości.

c) Program studjów jest czteroletni.

d) Studjujących kierunek samorządowy obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Ustrój samorządu — M. Z. Jaroszyński dr.
Polityka komunalna — K. Krzeczkowski prof.
Skarbowość komunalna — A. Pragier dr. prof.
Statystyka w samorządzie — T. Szturm de Sztrem doc.
Polityka gruntowa i rozbudowa miast — T. Toeplitz.
Higjena w samorządzie — M. Kacprzak dr.

III. INNE SZKOŁY I KURSY.

Instytut Nauk Handlowo - Gospodarczych w Wilnie, Adama Mickiewicza 18.

a) Instytut posiada samodzielny wydział samorządowy.

b) Świadectwo ukończenia sześciu klas gimnazjum państwowego lub prywatnego z prawami bądź maturą liceum ogólnokształcącego, bądź świadectwo ukończenia 3-ch kursów polskiego seminarjum nauczycielskiego z prawami lub świadectwo ukończenia 3-letniej średniej szkoły handlowej.

c) Program studjów trzyletni i jednoroczna praktyka celem uzyskania świadectwa ukończenia.

d) Program na wydziale samorządowym obejmuje następujące ważniejsze przedmioty:

Prawo administracyjne — W. Reiss.
Ustrój samorządu — B. Dzenajewicz.
Skarbowość komunalna — M. Gutkowski prof.
Przedsiębiorstwa komunalne — A. Dmitrjew.
Księgowość komunalna — J. Lachowicz.

Studjum Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej. Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Studjum posiada charakter stałych kursów dokształcających dla pracowników związków komunalnych. Studjum dzieli się na dwa równolegle prowadzone kursy: Kurs „A" — dla procowników samorządu miejskiego i powiatowego; Kurs „B" — dla pracowników gmin wiejskich.

b) Do przyjęcia na kurs „A" wymagane jest ukończenie conajmniej sześć klas szkoły średniej, na kurs „B" ukończenie najmniej siedmioklasowej szkoły powszechnej — ponadto na oba kursy trzyletnia praktyka na stanowisku referendarskiem lub podreferendarskiem w samorządzie miejskim lub ziemskim.

c) Czas trwania kursu cztery i pół miesiąca.

d) Na kursach wykłada się następujące ważniejsze przedmioty samorządowe:

K u r s „A":

Ustrój samorządu — St. Podwiński.

Skarbowość ogólna — A. Pragier dr. prof.

Skarbowość komunalna — St. Pastuszyński.

Budżet — Fr. Grela.

Polityka komunalna — K. Krzeczkowski prof.

Rachunkowość komunalna — Fr. Grela.

Biurowość — R. Grochowski.

Statystyka w samorządzie — S. Stęplewski.

K u r s „B":

Ustrój samorządu — St. Podwiński.

Skarbowość ogólna — A. Pragier dr. prof.

Skarbowość komunalna — St. Pastuszyński.

Budżet — Fr. Grela.

Polityka komunalna — W. Biegeleisen dr. prof.

Rachunkowość komunalna — Fr. Grela.

Biurowość — A. Pacholczyk.

Statystyka w samorządzie — S. Stęplewski.

Gminne kasy pożyczkowo - oszczędnościowe—W. Ludkiewicz.

Szkoła Handlowa Stowarzyszenia Kupców Polskich w Kielcach, ul. Kopernika.

a) Przy szkole istnieje klasa czwarta administracyjno - samorządowa.

b) Świadectwo ukończenia trzechletniej szkoły handlowej.

c) Nauka w klasie trwa jeden rok.

d) W klasie program wykładów obejmuje następujące ważniejsze przedmioty:

Skarbowość i rachunkowość państwowa — B. Markowski prof.

Samorząd terytorjalny — M. Serafin dr.

Skarbowość i rachunkowość komunalna — K. Motal mg. praw.

Ogólne zasady i formalne prawo administracyjne — K. Winiarz dr.

Ustrój Państwa — J. Wojciechowski.

Centralne związki pracowników samorządowych.

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW MIEJSKICH RZ. P.

Warszawa, ul. Podwale 10 m. 3. Tel.: 649-51.

Zrzeszenie ma na celu:

a) zjednoczenie organizacji pracowników miejskich istniejących bądź nowopowstających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do

wspólnej obrony moralnych, kulturalnych i materjalnych interesów członków, oraz reprezentację ich nazewnątrz wobec władz państwowych, samorządowych i instytucyj społecznych;

b) badanie warunków pracy, wynagrodzenia i zabezpieczenia oraz podejmowanie w związku z tem zgodnych z prawem akcyj;

c) krzewienie poczucia godności i solidarności zawodowej i koleżeńskiej, oraz karności organizacyjnej i poczucia obywatelskiego i społecznego;

d) rozwój życia kulturalno-oświatowego, towarzyskiego i sportowego;

e) organizowanie pomocy prawnej członków, instytucyj samopomocy koleżeńskiej oraz pośrednictwa pracy.

Zrzeszenie powstało w miejsce Związku Zawodowego Pracowników Miejskich Rz. P., którego oddziały i koła przekształcają się na samoistne Związki, posiadające osobowość prawną, łącznie zaś stanowią Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich Rz. P.

Władzami Zrzeszenia są: Walny Zjazd Delegatów, Zarząd Główny, Prezydjum, Komisja Rewizyjna i Sąd Odwoławczy.

Prezydjum Zrzeszenia stanowią pp.: Roman Krukowski — prezes Zrzeszenia, Mieczysław Orlański i Jan Krzyżanowski (Kraków) — wiceprezesi, Stanisław Gajewski — sekretarz Zrzeszenia, Feliks Ornowski — skarbnik Zrzeszenia i członkowie: dr. Józef Baryszewski, Feliks Dąbrowski, Jan Dymmel i Ignacy Giedroyć.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą pp.: Wacław Altrich, Konopka (Warszawa), Adam Piłsudski (Wilno), Stanisław Kraus (Lwów) i Oskar Pohlman (Poznań).

Sąd Odwoławczy stanowią pp.: Czesław Jankowski, Zygmunt Dudziński i Edward Korb.

Mandat dyrektora Zrzeszenia piastuje p. Zenobjusz Duda.

Zrzeszenie liczy 11.950 członków.

Zrzeszenie wydaje dwutygodnik p. n. „Pracownik Miejski".

ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU POWIATOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, ul. Kredytowa 16 m. 20, tel. 717-98.

Związek Pracowników Samorządu Powiatowego R. P. skupia pracowników samorządu powiatowego, t. zw. pracowników Wydziałów Powiatowych, Komunalnych Kas Oszczędności, Zarządów Drogowych oraz zakładów i przedsiębiorstw powiatowych związków komunalnych. Terenem działalności Związku jest terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej.

Obecnie Związek liczy 1700 członków.

Związek, którego celem jest obrona interesów i praw członków, rozwija działalność w zakresie następującym: a) dąży do unormowania warunków płacy i pracy, do zabezpieczenia pracowników samorządowych na wypadek utraty zdolności do pracy i starości, a na wypadek śmierci zabezpieczenia ich rodzin i czuwa nad przestrzeganiem norm już ustalonych; b) udziela pomocy prawnej i zawodowej swym członkom; c) pośredniczy w uzyskaniu pracy i w miarę posiadanych funduszów udziela pomocy członkom Związku pozostającym bez zajęcia; d) wydaje pisma i broszury treści zawodowej i społecznej, utrzymuje bibljoteki i czytelnie, szkoły, urządza kursy, wykłady, odczyty i wycieczki w celu podniesienia wiedzy zawodowej swych członków.

Organami Związku są: 1) Zjazd delegatów, 2) Zarząd Główny, 3) Komisja Rewizyjna, 4) Zarządy Kół Powiatowych i ich Komisje Rewizyjne.

Skład Zarządu Głównego w bieżącym okresie jest następujący:

R. Chmielewski — Prezes.
Eug. Konczyński — Wiceprezes.
W. Dulinicz — Sekretarz.
D. Dratwa — Skarbnik.
J. Marcinkiewicz — Członek Zarządu.
M. Piotrowski — Członek Zarządu.
I. Muszyński — Członek Zarządu.
Ł. Drozdowski — Członek Zarządu.

Jako własne przedsiębiorstwo Związek prowadzi Dom Wypoczynkowy w Zakopanem p. n.: „Dom Wypoczynkowy Pracowników Samorządu Powiatowego" położony na Gładkiem. Dom Wypoczynkowy czynny jest przez cały rok, posiada wszelkie urządzenia ku

wygodzie pensjonarjuszy — pracowników samorządowych — i w 20 pokojach pomieszcza 40 osób. Warunki pobytu b. przystępne. Dom istnieje 2-gi rok.

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI GMINNEJ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, ul. Żórawia Nr. 27. Tel.: 902-20, 965-50.

Związek Zawodowy P. A. G. R. P. istnieje od roku 1918, a terenem jego działalności jest Rzeczypospolita Polska.

Związek liczy 5260 członków, skupionych w 129 Oddziałach powiatowych, z czego na b. zabór rosyjski przypada 120 Oddziałów, pozostałe zaś 9 istnieją w województwie poznańskiem i na terenie Małopolski.

Do zadań głównych Związku należy:

1. Obrona interesów prawnych, społecznych i ekonomicznych członków Związku i 2. praca nad podniesieniem poziomu kulturalnego i społecznego, oraz wykształcenia zawodowego swych członków.

Działalność swoją Związek przejawia w następujących kierunkach:

1) Prowadzi społeczne biuro pośrednictwa pracy i dział porad prawnych;

2) Kontynuuje stale akcję organizacyjno-instruktorską w terenie, dla którego to celu Związek utrzymuje stałego instruktora;

3) Propaguje ideę kształcenia zawodowego na Studjum Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie;

4) Udziela pomocy materjalnej i opieki wdowom i sierotom po zmarłych członkach Związku;

5) Wybitnie propaguje wśród członków pracę społeczną. W zakresie spraw kulturalno-społecznych Związek współdziała w każdej akcji obywatelskiej, bądź przez swych przedstawicieli i oddziały powiatowe, bądź też na łamach swojego organu;

6) Przyjmuje udział w pracach Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych, wydając wspólnie ze Związkami wchodzącemi w skład Rady, organ prasowy p. t. „Pracownik Samorządowy".

Ponadto Związek prowadzi Składnicę ksiąg i druków, używanych przez urzędy komunalne, czem przyczynia się do ujednostajnienia biurowości w całem państwie. Oprócz Składnicy istnieje

przy Związku Instytut Wydawniczy „Książnica Społeczno-Samorządowa", którego celem jest wydawanie dzieł z dziedziny samorządowej i prawa publicznego.

Wszelkie prace drukarskie zarówno dla Składnicy jak i Książnicy Społeczno-Samorządowej, wykonywane są we własnych zakładach drukarskich Związku, mieszczących się w Warszawie, pl. Krasińskich Nr. 6.

Działalnością Związku, pracami biura i przedsiębiorstw związkowych, kieruje Dyrektor Związku poseł Antoni Pacholczyk.

Ze względu na stały wzrost działalności związkowej, zachodzi potrzeba wybudowania domu związkowego.

W roku 1930 Związek nabył pod budowę plac, o przestrzeni 6946 łokci kw. przy Al. Jerozolimskiej 85.

Budowę domu finansują sami członkowie Związku, płacąc na ten cel specjalną składkę inwestycyjną w wysokości 1% od pensji miesięcznej brutto.

Władze Związku.

1. Walne Zgromadzenie Delegatów.
2. Zarząd Centralny, w osobach:

Prezes Franciszek Filipski, pow. skierniewicki, Wice-prezes Michał Michalski, pow. stopnicki. Sekretarz Kazimierz Jakubowski, pow. śremski. Dyrektor Związku poseł Antoni Pacholczyk, Warszawa.

Członkowie Zarządu: Jan Gromowicz, pow. sokólski, Antoni Kaczyński, pow. turecki, Jan Puścion, pow. łukowski.

RADA NACZELNA ZWIĄZKÓW PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH R. P.

Warszawa, ul. Kredytowa 16 m. 20. Tel.: 717-93.

Zrzeszenie Związkow Zawodowych Pracowników Miejskich R. P., Związek Pracowników Samorządu Powiatowego R. P., Związek Pracowników Administracji Gminnej R. P., oraz Związek Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu utworzyły wspólną Radę Naczelną, której zadaniem jest koordynowanie prac i wystąpień poszczególnych związków. Rada organizuje zjazdy ogólne, wojewódzkie i powiatowe, występuje w imieniu ogółu pracowników samorządowych do Rządu, oraz opracowuje różne zagadnienia, związane ze sprawami pracowników samorządowych.

Rada wydaje dwutygodnik p. t.: „Pracownik Samorządowy".

Lokalne związki pracowników samorządowych.

ZWIĄZEK ORGANIZACYJ PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO.

Poznań, Al. Marcinkowskiego 29.

Związek Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego powołany został do życia w dniu 8.III.1931 na Zgromadzeniu Delegatów Stowarzyszeń Urzędników Poznańskiego i Pomorskiego Samorządu Wojewódzkiego w Toruniu. Mocą uchwały tego samego zgromadzenia delegatów przystąpił wymieniony Związek na członka Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych R. P. w Warszawie.

Związek liczy ca 1.500 członków.

Skład władz związkowych przedstawia się jak następuje:

a) Zarząd:

Bogdan Bederski — prezes — Poznań.
Jan Miąskowski — wiceprezes — Toruń.
Jan Zgórecki — sekretarz — Poznań.
Florjan Mielcarek — zast. sekr. — Toruń.
Antoni Małecki — skarbnik — Poznań.

b) Komisja Rewizyjna:

Stefan Sobociński — Poznań.
Maksymiljan Matowski — Toruń.
Zbigniew Ciesielski — Toruń.

ZWIĄZEK URZĘDNIKÓW RAD POWIATOWYCH W MAŁOPOLSCE.

Lwów — Wydział Powiatowy.

Związek Urzędników Rad Powiatowych w Małopolsce opiera swą działalność na sattucie zatwierdzonym przez lwowski Urząd Wojewódzki.

Członkami Związku są urzędnicy wszystkich Rad Powiatowych w Małopolsce.

Skład Zarządu Związku jest następujący:

Przewodniczący — Zygmunt Tyralski, Sekretarz Rady powiatowej w Jarosławiu.

Sekretarz — Antoni Bielewicz, em. Sekretarz Rady powiatowej w Tarnobrzegu.

Członkowie:

Inż. Romuald Bocheński, Kierownik Pow. Zarządu Drog. w Rudkach.

N. Bednarczuk, Sekretarz Rady pow. w Sokalu.

August Cieślik, Sekretarz Rady pow. w Krakowie.

Franciszek Czarnik, Sekretarz Rady pow. w Rzeszowie.

N. Kołodziej, Sekretarz Rady pow. w Przemyślanach.

N. Krasoń, Inspektor Sam. gm. w Tarnobrzegu.

Dr. Stanisław Trojan, Sekretarz Rady pow. we Lwowie.

ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH WOJ. ŚLĄSKIEGO.

Siedziba — Katowice.

(Sprawozdania nie nadesłano).

Centralne instytucje finansowe.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Zakład Centralny mieści się w Warszawie, Aleja Jerozolimska 1 (Centrala telefoniczna 8-92-60). Bank posiada Oddziały w następujących 19 większych miastach Polski:

Biała (Bielsko), Ratuszowa 1 (tel. 4-62).
Białystok, Sienkiewicza 40 (tel. 1-03).
Bydgoszcz, Dworcowa 88 (tel. 12-07).
Drohobycz, Plac Św. Bartłomieja 3 (tel. 97).
Gdynia, 10 Lutego (tel. 74).
Katowice, Mickiewicza (tel. 23-24).
Kołomyja, Kościuszki 46 (tel. 1-42).
Kraków, Rynek Główny 47 (tel. 1-05) .
Lublin, Kapucyńska 4 (tel. 1-67).

Lwów, Kościuszki 11 (tel. 32-62).
Łódź, Aleja Kościuszki 63 (tel. 1-58).
Łuck, Jagiellońska 6 (tel. 24).
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6 (tel. 41-93).
Radom, Piłsudskiego 5 (tel. 1-18).
Równe, 3 Maja 66 (tel. 2-85).
Stanisławów, Sapieżyńska 15 (tel. 4-01).
Tarnów, Krakowska 19 (tel. 72).
Wilno, Śniadeckich 8 (tel. 3-17).
Włocławek, Żabia 2 (tel. 4-16).

Bank Gospodarstwa Krajowego powstał na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46 poz. 477) z połączenia trzech istniejących poprzednio banków państwowych: Polskiego Banku Krajowego, Państwowego Banku Odbudowy i Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich.

Zadaniem Banku jest udzielanie kerdytu długoterminowego przez emisję listów zastawnych oraz obligacyj komunalnych i kolejowych, a dla potrzeb przemysłu obligacyj bankowych; popieranie instytucyj kredytowych powołanych do życia przez samorządy (kasy oszczędności), popieranie ruchu budowlanego oraz wykonywanie wszelkich czynności bankowych ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb Państwa, przedsiębiorstw państwowych, samorządów i ich przedsiębiorstw.

Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją państwową, której przysługuje osobowość prawna. Władzami Banku są: Prezes Banku i Wiceprezes Banku, Rada Nadzorcza, Dyrekcja i Komisja Rewizyjna.

Prezes Banku: Dr. Roman Górecki.

Zastępca Prezesa Banku: Dr. Feliks Maciszewski.

Rada Nadzorcza: Dr. Leon Barański, Inż. Jerzy Drecki, Inż. Kazimierz Górski, Władysław Korsak, Józef Kożuchowski, Antoni Olszewski, Dr. Adam Rose.

Komisarz Rządowy: Witold Broniewski. Zastępcy Komisarza: Stefan Rybałtowski, Witold Pawłowicz.

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący Dr. Wiktor Marynowski, Zast. Przewodniczącego Lucjan Zadrowski, Członkowie: Artur Alland, Tadeusz Pieńkowski, Antoni Repeczko.

Dyrekcja: Dyrektor Naczelny — vacat, Zast. Dyrektora Naczelnego: Wacław Konderski, Dr. Feliks Merunowicz. Dyrektorzy:

Dr. Leon Barysz, Dr. Tadeusz Garbusiński, Dr. Adam Pawlikowski, Dr. Mieczysław Szenk.

Kapitał zakładowy Banku stanowi własność Skarbu Państwa. Wynosi on obecnie 150 milj. zł. Rezerwy w końcu września 1931 r. wynosiły 64,3 milj. zł.

Korespondentami Banku zagranicą są największe instytucje finansowe we wszystkich ważniejszych centrach finansowych świata.

Bank dzieli się na 6 departamentów: Ogólny, Bankowy. Kredytów Krótkoterminowych, Konsorcjalno-Przemysłowy, Kredytów Długoterminowych i Kredytów Budowlanych.

Sprawami, dotyczącemi kredytów komunalnych, zajmują się:

Wydział Komunalny — w Dep. Kredytów Długoterminowych — w zakresie długoterminowych pożyczek w obligacjach komunalnych;

Dep. Kredytów Krótkoterminowych w zakresie pożyczek na budownictwo mieszkaniowe dla samorządów;

A pozatem Wydział Kredytów Społecznych — w Dep. Kredytów Krótkoterminowych — w zakresie kredytów dla komunalnych kas oszczędności.

Połączenia telefoniczne ze wszystkiemi Wydziałami i Departamentami przez Centralę telefoniczną Banku Nr. 8-02-60.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

Siedziba P. B. R. — Centrala — Warszawa, ul. Nowogrodzka Nr. 50, tel.: Centrala 556-00.

Oddziały:

Oddział główny. — Warszawa, ul. Nowogrodzka Nr. 50, tel.: Centrala 556-00.

Oddział w Grudziądzu, ul. Sienkiewicza 18.

„ „ Katowicach, ul. Szkolna 6.

„ „ Kielcach, ul. Sienkiewicza 64.

„ „ Krakowie, Pl. Szczepański 8.

,, ,, Lublinie, ul. Kapucyńska 1.

,, ,, Lwowie, ul. Piłsudskiego 25.

,, ,, Łucku, ul. Piłsudskiego 24.

,, ,, Pińsku, ul. Kościuszki 2.

,, ,, Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12.

,, ,, Wilnie, ul. Wielka Pohulanka 24.

Agentura w Gdyni — Plac Wolności.

Państwowy Bank Rolny. — Instytucja państwowa, której przysługuje osobowość prawna, powołany został do życia dekretem Naczelnika Państwa z dn. 5.II.1919 r., jako Polski Państwowy Bank Rolny. Ustawą z dn. 10 czerwca 1921 r. przemianowany został na Państwowy Bank Rolny. Na podstawie ustawy tej, uzupełnionej przez Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 maja 1924 r., 22 marca 1928 r. oraz 30 października 1930 r. Minister Reform Rolnych zatwierdził dn. 5 czerwca 1931 r. Statut Banku.

Kapitał Zakładowy. — 130 miljonów złotych.

Zadania Banku. Zadaniem Państwowego Banku Rolnego jest popieranie rozwoju rolnictwa, przemysłu rolnego i gospodarczego rozwoju wsi, organizowanie kredytu rolniczego dla drobnych i średnich gospodarstw, popieranie i prowadzenie parcelacji, osadnictwa, meljoracyj i regulacyj rolnych oraz administrowanie funduszami, przeznaczonemi na powyższe cele do dyspozycji organów Rządu.

Działalność Banku. Państwowy Bank Rolny udziela kredytów długoterminowych w 7% listach zastawnych i 7% obligacjach meljoracyjnych, kredytów krótkoterminowych za pośrednictwem miejscowych instytucyj kredytowych na ogólne cele obrotowe oraz na określone nakłady, zmierzające do podniesienia wartości produkcji gospodarstw rolnych, wreszcie kredytów towarowych, administruje funduszami rządowemi, przeznaczonemi na specjalne cele, związane przedewszystkiem z przebudową ustroju rolnego, finansuje przedsiębiorstwa, zajmujące się uszlachetnieniem produkcji rolniczej, prowadzi parcelację majątków własnych oraz przyjętych w komis, załatwia pozatem wszelkie normalne czynności bankowe.

Lata	Kapitały własne	Suma udzielonych kredytów	Suma bilansowa	Obroty
31.XII 1925	11.953.808	54.819.383	88.673.270	— —
31.XII 1926	15.031.507	111.691.373	157.575.004	1.087.556.652
31.XII 1927	79.141.233	259.801.286	424.938.643	3.833.935.782
31.XII 1928	140.198.486	512.276.076	738.522.124	6.931.046.806
31.XII 1929	148.456.887	758.913.510	1.119.845.074	8.8[illegible]6.226.279
31.XII 1930	159.029.883	959.158.652	1.428.386.426	8.992.278.139

Władze Banku.

1) Prezes Banku i Prezes Rady Nadzorczej Seweryn Ludkiewicz. Prezesa Banku mianuje na przeciąg 5 lat Prezydent Rzeczypospolitej.

2) Rada Nadzorcza, do której wchodzą Prezes Banku oraz 9 członków powołanych na lat 3 przez Ministra Skarbu, w tem 3 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i 3 w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych.

3) Dyrekcja Banku: Dyrektor Naczelny Wacław Staniszewski. Dyrektorzy: Józef Borowski, Teofil Narbutt, Stanisław Riedel.

Dyrekcję Banku powołuje Minister Reform Rolnych, Naczelnego Dyrektora w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a jednego z dyrektorów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI (P. K. O.).

Centrala P. K. O. znajduje się w Warszawie (ul. Jasna 9), tel.: Centrala 545-80. Oddziały w Poznaniu, Krakowie, Katowicach, Wilnie, Łodzi i Lwowie. P. K. O. jest instytucją państwową. Oszczędności w P. K. O. składać można bądź w kasach tej insty-

tucji, bądź w urzędach pocztowych, których jest w Polsce ponad 3.600. Do 1 listopada 1931 r. P. K. O. wydała 730.000 książeczek oszczędnościowych, zaś stan oszczędności wynosił około 300.000.000 złotych.

Władze Pocztowej Kasy Oszczędności.

Prezes — Henryk Gruber.

Viceprezes — Inż. Józef Mokrzyński.

Dyrektor Administracyjny — Piotr Jarocki.
,, Techniczny — Dr. Marjan Starzewski.
,, Centralnej Księgowości — prof. Witold Góra.
,, Działu Ubezpieczeń na Życie — Jan Rabcewicz-Zubkowski.

p. o.: Kierownika Oddz. w Poznaniu — Dr. Jan Kowalski,
,, ,, ,, ,, ,, Krakowie — Dr. Stanisław Szeliga,
dyrektor Oddz. w Katowicach — Michał Baczyński,
p. o.: Kierownika Oddz. w Łodzi — Tadeusz Piech,
,, ,, ,, ,, ,, Lwowie — Dr. Tomasz Kuc,
,, ,, ,, ,, ,, Wilnie — Marjan Biernacki.

Wkłady zwyczajne.

Oszczędności zwyczajne wpłacać można w kwotach począwszy od 1-go złotego do kwoty zł. 10.000.

Oszczędności wpłaca się na książeczkę wkładkową, którą otrzymać można w P. K. O. i jej oddziałach, jak również we wszystkich urzędach pocztowych. Wypłaty uskuteczniają kasy Centrali P. K. O. bez ograniczeń kwoty, urzędy zaś pocztowe wypłacają z książeczek oszczędnościowych doraźnie kwoty do zł. 100, większe zaś za uprzedniem sprawdzeniem stanu rachunku w Centrali.

Zarówno książeczka, jak i druki wydawane są bezpłatnie. Wszelkie dokumenty i pisma dotyczące złożonych oszczędności wolne są od opłat stemplowych, ponadto oszczędności złożone na książeczkach w P. K. O. są wolne od egzekucji, o ile nie przekraczają kwoty zł. 2.500. Listy zwykłe do P. K. O. pisane w sprawach, dotyczących oszczędności wolne są od opłaty pocztowej.

Książeczkę można wystawić na imię własne, lub też na imię innej osoby (żony, dziecka, krewnego, znajomego) albo instytucji (lub firmy).

P. K. O. płaci, aż do odwołania, 7 procent rocznie od złożonych oszczędności.

Z końcem roku procenty dolicza się do kapitału i oprocentowuje się je, jak sam kapitał.

Wkłady premjowane.

Polegają na tem, że wpłacający miesięcznie po 8 zł. po 10 latach otrzymuje zł. 1.000.

Oznaczone tysiąc złotych może być wypłacone wcześniej, o ile książeczka zostanie wylosowana w jednem z losowań, odbywających się co kwartał — 25 stycznia, 25 lipca i 25 października. Na każde 1000 książeczek wylosowanych zostaje sześć, przyczem w losowaniu uczestniczą książeczki, na które wpłacono przed miesiącem losowania conajmniej trzy wkładki miesięczne, a ewent. przerwa w płaceniu wkładek trwała nie dłużej, niż dwa miesiące.

Wkładki wpłacać można w P. K. O. i jej oddziałach oraz we wszystkich urzędach pocztowych w całej Polsce.

Korespondencja zwykła w sprawie tych oszczędności również jest wolna od opłat stemplowych i pocztowych.

Wkłady w złotych w złocie.

P. K. O. przyjmuje również oszczędności w obcych walutach albo w złotych i przerachowuje je na złote w złocie na podstawie specjalnych postanowień.

Wkładki takie są oprocentowane na 6% w stosunku rocznym, a przyjmuje tylko Centrala P. K. O. i jej oddziały.

Wkłady emigracyjne.

Są przeznaczone dla osób przebywających stale poza granicami państwa. Wpłacać na książeczki emigracyjne można bez ograniczenia począwszy od 1 złotego bądź za pomocą międzynarodowych przekazów i listów pieniężnych, bądź też posługując się kontami czekowymi, jakie P. K. O. prowadzi pod własną firmą we wszyst-

kich zagranicznych urzędach czekowo - pocztowych. W tym ostatnim wypadku wypłata może być dokonywana za pomocą zwykłych blankietów pocztowych nadawanych w dowolnym urzędzie pocztowym zagranicą.

Wkłady na tych książeczkach P. K. O. przerachowuje na złote w złocie. Wypłaty z książeczek oszczędnościowych emigracyjnych dokonuje P. K. O. wskazanej osobie w kraju lub zagranicą.

Wkłady emigracyjne oprocentowane są na 6% w stosunku rocznym przy kapitalizacji 1 lipca i 1 stycznia.

Ubezpieczenia na życie.

Ubezpieczenia na życie jest też pewnego rodzaju oszczędnością — wzamian za regularne wpłacane składki uzyskuje ubezpieczony, wzgl. jego spadkobiercy pewien kapitał. P. K. O. przyjmuje ubezpieczenia do 10.0000 zł. w złocie, nie wymaga badania lekarskiego, przyczem składki zaczynają się już od 3 zł. miesięcznie. W razie śmierci ubezpieczonego spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem P. K. O. wypłaca podwójną sumę ubezpieczenia.

Obrót czekowy.

Poza specjalnemi wkładami oszczędnościowemi, każdy posiadacz gotówki, aby nie trzymać jej w domu, korzystać może z obrotu czekowego. Obrót czekowy P. K. O. stale wzrasta, i tak w dniu 31 grudnia 1930 r. było 65.000 kont czekowych.

POLSKI BANK KOMUNALNY.

Warszawa, Plac Napoleona 7 — gmach własny, tel. 297-04.

Polski Bank Komunalny założony został w r. 1919 z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych przez samorządy Rzeczypospolitej.

Formą prawną Banku jest Spółka Akcyjna. Akcje są imienne i mogą być nabywane tylko przez związki komunalne, zakłady komunalne i instytucje prawno - publiczne.

W tej chwili akcjonarjuszami są: 1 związek wojewódzki, 286 miast, 171 powiatów, 121 kas oszczędności i 8 zakładów prawnopublicznych.

Bank udziela kredytu przedewszystkiem samorządom i komunalnym kasom oszczędności. Kredyty są udzielane w obligacjach, na skrypty dłużne, w rachunkach bieżących zabezpieczonych i na weksle.

Obligacje Banku są ustawowo uznane za posiadające bezpieczeństwo prawne.

Bank może przyjmować wszelkiego rodzaju wkłady; także wkłady na książeczki imienne i bezimienne (na okaziciela).

Bankowi wolno prowadzić wszelkie przez ustawy o bankach przewidziane operacje. Bankowi powierzono rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych administrację komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego. Bank załatwia czynności, związane z udzielaniem pożyczek na cele drogowe.

Bank prowadzi biuro warszawskiego Związku Komunalnych Kas Oszczędności.

Władzami Banku są: 1) Walne Zgromadzenie, w którym mają prawo uczestnictwa delegaci, po 1 od każdego akcjonarjusza, z tem, że jeden delegat może posiadać najwyżej 150 głosów i że delegat musi być członkiem organu wykonawczego, delegującego go akcjonarjusza, 2) Rada Nadzorcza, składająca się z 12 członków, wybranych z pomiędzy delegatów, mających przynajmniej 50 głosów na Walnem Zgromadzeniu i z nieprzekraczającej liczby 5 osób kooptowanych przez gremjum wybranych. Corocznie ustępuje ⅓ część Rady, pochodząca z wyboru. Kooptacja dokonywa się na rok jeden, 3) Zarząd Banku, mianowany jest przez Radę Nadzorczą, która zawiera z poszczególnymi członkami umowę. Rozdział kompetencji między Radę i Zarząd dokonywany jest zgodnie z ustawą o bankach, 4) Komisja Rewizyjna, złożona z 5 członków, wybieranych na 1 rok.

Dla uzgodnienia działalności Banku z zamierzeniami Państwa w dziedzinie polityki komunalnej i skarbowej Rządu, działa przy Banku z prawem zawieszania i wstrzymywania oraz inicjowania potrzebnych uchwał czy czynności Komisarz Rządowy, mianowany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Członkami Rady Nadzorczej są pp. 1) Piotr Drzewiecki, — Prezes, 2) Kazimierz Duch — wice-prezes, oraz 3) Wacław Gajewski — redaktor Oszczędności, 4) M. Kiedacz — wiceprezydent m. Poznania, 5) W. Korsak — wiceminister Spraw Wewnętrznych, 6) K. Kühn — starosta częstochowski, 7) M. Madejski — prezydent m. Dąbrowa Górnicza, 8) E. Dunin-Markiewicz — poseł na Sejm, 9) I. Matuszewski — b. Minister Skarbu, 10) S. Pachnow-

ski — prezydent m. Włocławka, 11) I. Puławski — poseł na Sejm, 12) J. Roziecki — dyrektor K. K. O., Piotrków, 13) W. Strzelecki — dyrektor naczelny P. Z. U. W., 14) M. Szczepkowski — dyrektor K. K. O. m. Warszawy, 15) B. Wielgus — b. wiceprezydent m. Krakowa, 16) M. Wojciechowski — radca Ministerstwa Skarbu i delegat tegoż.

Zarząd stanowią pp. J. Zdanowski — dyrektor naczelny, D. Szarzyński — dyrektor.

Członkami Komisji Rewizyjnej są pp.: Z. Chudzyński — dyrektor K. K. O. Łask, J. Dodacki — burmistrz m. Łęczycy, J. Gadomski — starosta mińsko - mazowiecki, T. Straszyński — delegat pow. tureckiego, A. Trzciński — delegat pow. pleszewskiego.

Komisarzem Rządu był ś. p. Józef Bek.

Stan rachunków Banku na 30.IX.1931 r. zamyka się sumą 71.151.005 zł. w czem kapitałów własnych 6.308.669 zł.

KOMUNALNY FUNDUSZ POŻYCZKOWO - ZAPOMOGOWY.

Komunalny Fundusz Pożyczkowo - Zapomogowy powstał 1927 roku na mocy rozporządzenia Prezydenta z dn. 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. Nr. 50 pozycja 448).

Fundusz powstaje z odliczeń 10%, dokonywanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie prdukcji oraz z wpływów z 80-groszowego udziału związków komunalnych w opłacie skarbowej od spirytusu.

Komunalny fundusz pożyczkowo - zapomogowy składa się z dwóch osobnych funduszów: pożyczkowego i zapomogowego. Fundusz pożyczkowy tworzy się z 10% odliczeń, a zapomogowy z procentów.

Z Funduszu pożyczkowego udziela się pożyczek samorządom na okres 12 miesięcy. Termin ten może być przedłużony do lat 2-ch, a w wyjątkowych okolicznościach do lat 3-ch.

Pożyczki są oprocentowane w wysokości 5% w stosunku rocznym i 1% prowizji dla Polskiego Banku Komunalnego, gdzie Komunalny fundusz pożyczkowo - zapomogowy jest ulokowany. Z funduszu zapomogowego mogą być udzielane zapomogi tym związkom komunalnym, których dochody — bez ich własnej winy — nie wystarczają im na wypełnienie najpilniejszych zadań ustawowych.

Na dzień 1.X.1931 r. Fundusz pożyczkowy wynosił zł. 15.069.177,96
z czego pożyczki udzielone samorządom .... ,, 14.500.393,—
z czego pożyczki przyznane .... ,, 468.000,—
Pozostało do dyspozycji Komisji .... ,, 100.784,96
Fundusz zapomogowy wynosił .... ,, 897.243,98

Organem zarządzającym Komunalnym Funduszem jest Komisja, składająca się:

z 1 przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
,, 1 przedstawiciela Ministerstwa Skarbu,
,, 2 przedstawicieli Związku Powiatów Rzeczypospolitej,
,, 2 przedstawicieli Związku Miast Polskich,
,, 2 przedstawicieli z głosem doradczym Polskiego Banku Komunalnego.

Przewodniczącym Komisji jest przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Skład Komisji jest następujący:

1) Wł. Korsak, Wiceminister Spraw Wewnętrznych.
2) A. Czoppej, Radca Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
3) J. Bek, Prezes Związku Powiatów Rzplitej.
4) Fr. Grela, Generalny Sekretarz Związku Powiatów Rzeczypospolitej.
5) M. Porowski, Dyrektor Związku Miast Polskich.
6) St. Pachnowski, Prezydent m. Włocławka.
7) J. Zdanowski, Naczelny Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego.
8) D. Szażyński, Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego.

Siedziba: Warszawa, Plac Napoleona 7, Polski Bank Komunalny.

KOMUNALNY ZWIĄZEK KREDYTOWY I KOMUNALNY BANK KREDYTOWY W POZNANIU.

Poznań, ul. 27 Grudnia 8, tel.: 21-07, 36-36, 51-71, 51-72, 51-74.

KOMUNALNY ZWIĄZEK KREDYTOWY W POZNANIU powstał ze Związku Kas Oszczędności Prowincji Poznańskiej (Sparkassenverband der Provinz Posen E. V.), założonego w roku 1892, a przekształconego w r. 1912 w ,,Związek Żyrowy Kas Oszczędności w Poznaniu'' (Sparkassen-Giro-Verband Posen) o charakterze związku celowego komun, przy którym z początkiem 1913 roku uruchomiono instytucję finansową pod firmą, Centrala Żyro-

wa Kas Oszczędności w Poznaniu" („Sparkassen-Giro-Zentrale Posen"). W roku 1922 przybrał Związek firmę „Komunalny Związek Kredytowy" rozszerzając znacznie dotychczasowy zakres działania w kierunku finasowania za pośrednictwem swej centrali bankowej, t. j. Komunalnego Banku Kredytowego nietylko kas oszczędności, ale także i związków komunalnych (miast i powiatów). Pozatem Komunalny Związek Kredytowy rozszerzył statutową działalność na Województwa: Pomorskie i Śląskie.

Członkiem Związku może być za jego zgodą każdy powiat i każda gmina miejska Województw: Poznańskiego, Pomorskiego i Śląskiego. Przy końcu roku 1930 należało do Związku 172 członków.

Władzami Związku są: 1. Sejmik, 2. Wydział, 3. Prezes.

W skład Wydziału Komunalnego Związku Kredytowego (Rady Komunalnego Banku Kredytowego), składającego się z 12 członków, wchodzą pp.:

1. Ratajski Cyryl, prezydent st. m. Poznania, Prezes Związku.
2. Włodek Józef, prezydent m. Grudziądza, zastępca Prezesa.
3. Różankowski Jan, starosta pow. średzkiego, zastępca Prezesa.
4. Barciszewski Leon, prezydent m. Gniezna.
5. Holland Maksymiljan, burmistrz m. Buku.
6. Dr. Jerzykowski Zbigniew, starosta powiatu poznańskiego.
7. Kasprzak Feliks, starosta pow. Kępińskiego.
8. Kowalski Jan, I-szy burmistrz m. Leszna.
9. Niepokulczycki Hipolit, starosta pow. grudziądzkiego.
10. Ossowski Leon, starosta pow. chełmińskiego.
11. Dr. Sobierajczyk Alojzy, burmistrz m. Chojnic.
12. Dr. Wilczek Romuald, starosta pow. śremskiego.

Skład Komisji rewizyjnej jest następujący:

a) Członkowie:

1. Czwojdziński Adam, burmistrz m. Starogardu.
2. Zenkteler Edmund, starosta pow. leszczyńskiego.
3. Polski Jan, burmistrz m. Środy.

b) Zastępcy:

1. Bederski Adam.
2. Ekkert Józef, starosta pow. rawickiego.
3. Łuczak Wiktor, burmistrz m. Janówca.

Związek posiada dwa organa prasowe, a mianowicie:

Dwutygodnik „Wiadomości Samorządowe", poświęcony działalności samorządów powiatowych i miejskich oraz miesięcznik

„Czasopismo Kas Oszczędności", poświęcony wszelkiego rodzaju sprawom Komunalnych Kas Oszczędności.

Analogicznie do swych organów prasowych Związek działa przez dwa odrębne biura (wydziały):

1) Biuro Samorządowe, obejmujące wszelkiego rodzaju sprawy związków komunalnych, a w szczególności także dział rewizyjny Kas Komunalnych oraz

2) Biuro Komunalnych Kas Oszczędności, obejmujące sprawy rewizyjne i wszelkie inne Komunalnych Kas Oszczędności.

Obydwa biura wypełniają swoje zadania przez przeprowadzanie rewizyj za pośrednictwem fachowych rewizorów (odnośnie Kas Oszczędności z urzędu jako związek rewizyjny, odnośnie Kas Komunalnych na żądanie komun), przez współpracę w kwestjach ustrojowych i organizacyjnych, udzielanie porad prawnych, urządzanie kursów instrukcyjnych i dokształcających dla urzędników Kas Komunalnych i Kas Oszczędności, wyjaśnianie kwestyj prawnych i aktualnych w okólnikach i organach prasowych, udzielanie porad natury techniczno - bankowej i buchalteryjnej i t. p. Pozatem biura opracowują potrzebne wzory, zbierają daty statystyczne i t. p.

Dyrektorem Biura Samorządowego jest p. dr. W. Dalbor.

Instytucją bankową Związku jest:

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY.

Do zakresu działania Komunalnego Banku Kredytowego należy nietylko regulowanie przypływu i odpływu kapitału Komunalnych Kas Oszczędności, lecz również załatwianie interesów finansowych zrzeszonych miast i powiatów. Niezależnie od tego Komunalny Bank Kredytowy załatwia wszelkie czynności bankowe i handlowe również i z niecłonkami. Specjalną agendą Komunalnego Banku Kredytowego jest udzielanie długoterminowych pożyczek komunalnych oraz wydawanie na podstawie tychże kredytów obligacyj komunalnych.

Rozwój Banku widoczny jest z następujących cyfr:

Rok	Kapitały własne:	Wkłady	Kredyty udzielone komunom i kasom oszczędnościowym	Czysty zysk	Sumy bilansowe
1924	30.146	3.000.149	6.870.428	209.205	39.572.344
1925	201.702	5.280.938	8.280.359	295.674	43.157.059

1926	423.966	11.448.553	12.179.633	270.194	47.715.630
1927	634.185	14.700.378	15.601.219	446.351	49.638.316
1928	2.505.951	20.579.868	20.666.526	519.380	54.486.764
1929	3.157.424	30.642.335	28.288.605	743.167	61.094.480
1930	4.680.829	33.633.000	37.128.738	1.157.311	70.292.406

Przy pomocy finansowej i technicznej Komunalnego Banku Kredytowego zostało założone Zachodniopolskie Towarzystwo Kredytowe Miejskie w Poznaniu. Pożyczki hipoteczne tegoż Towarzystwa, udzielone w 8% listach zastawnych, wynosiły w końcu 1930 r. zł. 6.661.400 w zlocie.

Zarząd Banku stanowią 3 dyrektorzy pp.: Adamczewski Tadeusz, Michciński Tadeusz i Rakowski Michał.

POMORSKA KRAJOWA KASA POŻYCZKOWA W TORUNIU.

Siedziba Kasy: Toruń ul. Mostowa 13, tel. 584.

Pomorska Krajowa Kasa Pożyczkowa uruchomiona została w maju 1927 r. Pracuje ona na podstawie specjalnego statutu zatwierdzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu.

Głównym celem Kasy jest udzielanie pożyczek:

1) Związkom powiatowym, gminom miejskim i wiejskim na urządzenia użyteczności publicznej, na poprawę ich gospodarki i na inne potrzeby odpowiadające ich zadaniom.

2) Stowarzyszeniom, korporacjom i instytucjom publicznym oraz spółkom akcyjnym z ograniczoną poręką, które służą użyteczności publicznej.

3) Spółkom wodnym i meljoracyjnym na cele wskazane w statucie.

4) Na zakładanie i powiększanie zakładów krajowych.

5) Komunalnym kasom oszczędności, bankom ludowym i innym spółdzielniom kredytowym na powiększenie środków obrotowych.

W dniu 1 stycznia 1931 r. na fundusze własne Kasy składały się:

1) Kapitał zakładowy w sumie	zł.	175.000,—
2) Kapitał zasobowy	,,	105.721,03
3) Specjalny fundusz obrotowy	,,	145.928,58
4) Rezerwa strat kursowych	,,	14.689,16
razem	zł.	441.338,77

Pozatem na fundusz obrotowy Kasy składają się wkłady Starostwa Krajowego Pomorskiego, Krajowych zakładów, instytucyj konsorcjalnych Starostwa Krajowego i lokaty specjalne na ściśle zgóry przewidziany cel.

Władzami Kasy są:

1) Sejmik Wojewódzki Pomorski,
2) Wydział Wojewódzki,
3) Dyrekcja,
4) Komisja Rewizyjna.

W skład Dyrekcji wchodzą: jako Przewodniczący Dyrekcji Starosta Krajowy Pomorski p. Wincenty Łącki.

Zastępca Przewodniczącego Dyrekcji p. Bazyli Bilewicz-Stankiewicz,

jako członkowie Dyrekcji: pp.: Antoni Antczak, Roman Sarnowski,

jako zastępcy członków Dyrekcji pp.: Tadeusz Odrowski i Bolesław Schweitzer.

Komisja Rewizyjna jest wspólna dla agend Starostwa Krajowego i Kasy.

Kierownikiem Kasy jest p. Kazimierz Sobolewski.

Związki kas oszczędności.

ZWIĄZEK ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Warszawa, Pl. Napoleona 7, tel. 297-04.

Cele. Reprezentowanie potrzeb komunalnej działalności kredytowej i oszczędnościowej i obrona tej działalności oraz jej organizacji. Ustalanie wytycznych dla polityki gospodarczej i finansowej w tym zakresie. Doskonalenie i ujednostajnianie pracy K. K. O. i zasad przeprowadzania rewizji. Statystyka i badania w zakresie ruchu oszczędnościowego. Współdziałanie z Ministerstwami: Spraw Wewnętrznych i Skarbu na ich żądanie w zakresie spraw, dotyczących K. K. O. i komunalnej polityki oszczędnościowo-kredytowej.

Członkowie. Członkami Związku są: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu, Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w War-

szawie, Związek Kas Oszczędności woj. Śląskiego, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Związek Powiatów Rzeczypospolitej i Związek Miast Polskich.

Organy: Na czele Związku stoi, jako organ uchwalający, Rada Związku, do której pierwsi czterej członkowie delegują po 2-ch, natsępni czterej po 1-nym przedstawicielu.

Uchwały wymagające współdziałania czy świadczeń ze strony poszczególnego członka w razie braku jednomyślnego postanowienia, obowiązują go tylko po odpowiednich uchwałach jego organów, do których kompetencji decyzja należy.

Przyjęcie nowych członków wymaga jednomyślnej uchwały.

Organem wykonawczym jest Prezydjum.

Biuro prowadzi Prezes Związku.

Nadzór nad Związkiem wykonuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Skarbu, których przedstawiciele biorą udział w posiedzeniach Rady.

Prezesem Związku jest p. Juljusz Zdanowski.

Członkami Związku są pp.: T. Adamczewski z Poznania, K. Barciszewski z Gniezna, J. Dorawski z Krakowa, W. Gajewski z Warszawy, L. Kubala ze Lwowa, K. Namysł z Katowic, A. Niepokulczycki z Grudziądza, D. Szarzyński z Warszawy, M. Szczepkowski z Warszawy, M. Tułacz z Katowic, S. Uhma ze Lwowa, J. Zdanowski z Warszawy.

Związki Komunalnych Kas Oszczędności wydają następujące pisma:

Warszawski — „Oszczędność" — dwutygodnik,

Poznański — „Czasopismo Kas Oszczędności" — miesięcznik,

Lwowski — „Kwartalnik Kas Oszczędności".

ZWIĄZEK MIEJSKICH I POWIATOWYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Warszawa, Plac Napoleona 7.

Związek powstał w lutym 1927 r. w celu popierania działalności i rozwoju miejskich i powiatowych kas oszczędności oraz dokonywania rewizji ich biur i księgowości.

Działalność Związku obejmuje miejskie i powiatowe kasy oszczędności b. zaboru rosyjskiego.

Obecnie należy do Związku 134 kas oszczędności.

Władzami Związku są: a) walne zgromadzenie, b) zarząd, c) komisja rewizyjna.

Walne zgromadzenie składa się z delegatów miejskich i powiatowych kas oszczędności względnie związków samorządowych, należących do Związku w charakterze jego członków. Każdy członek Związku deleguje jednego przedstawiciela z prawem jednego głosu. Zarząd składa się z 5 — 9 członków, wybieranych przez walne zgromadzenie na lat 3.

W skład obecnego Zarządu wchodzą pp.: 1) M. Szczepkowski, — prezes, dyrektor K. K. O. m. st. Warszawy, 2) J. S. Roziecki — wiceprezes, dyr. K. K. O. pow. piotrkowskiego, 3) J. Różkowski — dyrektor biura Związku Miejskich i Powiatowych K. O., 4) W. Gajewski — redaktor czasopisma „Oszczędność", 5) M. Lisowski — dyr. K. K. O. pow. Bielsk Podl., 6) St. Winkler — dyr. K. K. O. pow. radomskiego, 7) Al. Ulrych — dyr. K. K. O. m. Kalisza, 8) J. Neyman — dyr. K. K. O. pow. grodziskiego, 9) Z. Chudzyński — dyr. K. K. O. pow. łaskiego.

Kierownikiem biura Związku jest p. J. Rożkowski. Organem prasowym Związku jest dwutygodnik „Oszczędność".

ZWIĄZEK POLSKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI WE LWOWIE.

Lwów, ul. Wałowa 9, tel. Prez. 2-75, Biura 49-92.

Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, którego pierwotna nazwa brzmiała: „Związek Galicyjskich Kas Oszczędności", powstał w dniu 1 lipca 1902 r. z inicjatywy dyrektora Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, Dra Jana Kantego Steczkowskiego.

Pierwszą małopolską Kasą Oszczędności była Galicyjska Kasa Oszczędności, która powstała w roku 1844, jako 17-ta z rzędu kasa w obrębie b. państwa austrjackiego.

Do roku 1861, w którym to czasie powstało w Austrji 71 kas, na ziemi polskiej pod zaborem austrjackim powstały tylko 2 kasy na Śląsku: w Bielsku i Cieszynie oraz jedna kasa w Małopolsce w Tarnowie. W roku 1862 otwiera Kasę miasto Rzeszów, w roku 1864 miasto Sambor, w roku 1866 miasto Kraków, w roku 1867 miasto Stanisławów, a w roku 1870 istnieje już w Małopolsce 9 kas, w roku 1880 — 16 kas, w roku 1890 — 25 kas, w roku 1900 — 44 kas, w roku 1912 — 53 kas, a z chwilą wybuchu wielkiej wojny w roku 1914 — 56 kas.

Przez długie lata jednak tych kilka najstarszych kas pełniło rolę jedynych polskich instytucyj finansowych. Specjalnie najstarsza Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie, która obejmowała swoją działalnością całą Małopolskę, w rozwoju gospodarczym Lwowa i Małopolski odegrała dużą rolę, jako najpotężniejsza polska instytucja finansowa.

W odrodzonem Państwie Polskiem, z chwilą wprowadzenia waluty złotowej powiększył się nagle stan kas oszczędności. I tak w r. 1927 powstało 5, w r. 1928 — 24, w r. 1929 — 8, w r. 1930— 9 nowych kas, tak, że obecny stan komunalnych kas oszczędności na obszarze Małopolski, zrzeszonych w Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie wynosi 102 Kas.

Naczelnem zadaniem tych kas jest gromadzenie oszczędności i propagowanie idei oszczędności w społeczeństwie.

Niżej zamieszczone zestawienie daje nam obraz udzielonych przez komunalne kasy oszczędności kredytów wekslowych i hipotecznych oraz lokacji w papierach procentowych w stosunku do wkładek oszczędności w latach 1926 — 1929:

Stan 31 12	Wkładki oszczędn.	Kredyt wekslowy	Kredyt hipot. i komunalny	Lokacje w pap. proc. o stałem oprocent.
1926	48.426.510	40.164.550	10.978.609	3.413.947
1929	231.364.748	171.915.795	53.212.309	9.677.946

Kapitał wkładkowy tych kas z końcem sierpnia 1930 roku wynosił 295.192.074 zł.

Bardzo ważnem zadaniem, które spełniają małopolskie kasy oszczędności, a na którego spełnianiu opiera się ich charakter instytucyj użyteczności publicznej, są ich społeczne świadczenia.

Świadczenia te można podzielić na dwie kategorje: a) usługi kas w dziedzinie kredytu publicznego, b) świadczenia o charakterze dobroczynnym.

W dziedzinie kredytu publicznego, — pominąwszy rolę kas, jako nabywców emitowanych przez Państwo i inne związki publiczno - prawne, gminy i t. p. papierów wartościowych — służyły kasy także jako źródło kredytu dla gmin i powiatów.

Przy pomocy kredytów, uzyskiwanych w kasach mogły związki samorządowe powołać do życia szereg instytucyj — jak szkoły, szpitale, przytułki dla starców, ochronki dla dzieci i t. p.

Ale niezależnie od tej, w stosunku do samorządów pomocniczej roli w realizowaniu pewnych celów, mających na widoku dobro społeczne, spełniają kasy także bezpośrednio swoje społeczne zadanie przez rozdział na cele dobroczynne i humanitarne osiąganych t. zw. ,,nadwyżek bilansowych" czyli zysków. Świadczenia na rzecz społeczeństwa z tego tytułu są bardzo poważne. Wartość tych świadczeń mogą choć w części zilustrować cyfry, a mianowicie: na cele użyteczności publicznej przeznaczyły małopolskie kasy oszczędności oraz dwie śląskie kasy w Bielsku i w Cieszynie w czasie swego istnienia ogółem 27 miljonów złotych.

Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie powstał pod hasłem reprezentowania nietylko czynnika wzajemnej współpracy kas oszczędności, ale również jako czynnik fachowy organizowania działalności tych kas, zastępowania interesów tych kas wobec władz państwowych instytucyj centralnych, czynienia starań i zabiegów w kierunku jednolitej sprawnej organizacji wewnętrznej kas związkowych.

Częste fachowe lustracje, które przeprowadza Związek, są głównym środkiem oddziaływania na organizację i prowadzenie kas. Panadto przez wydanie książek i broszur oraz wydawanego od trzech lat kalendarzyka, stara się Związek krzewić ideę oszczędności na terenie Małopolski.

Obecny skład Wydziału Związku jest następujący: Prezes— Dr. Stefan Uhma, dyrektor M. K. K. O. we Lwowie, Zastępca — Dr. Stanisław Dobiecki — dyrektor Galicyjskiego K. O. we Lwowie, Józef Dorawski — dyrektor M. K. K. O. w Krakowie, członkowie: Józef Donnersberg — dyrektor M. K. O. Tarnów, Stanisław Hawrot — starosta pow. K. O. Stary Sambor, Bronisław Komornicki, dyr. pow. K. O. Żydaczów, Karol Krysakowski — dyr. Pow. K. O. Gorlice, Stanisław Kulpiński — dyr. Pow. K. O. Brzeżany, Karol Kuntz — dyr. Pow. K. O. Wadowice, Jan Mikucki — dyr. Pow. K. O. Kraków, Stanisław Nowakowski — dyr. M. K. O. Nowy Sącz, Stefan Praczyński — dyr. M. K. O. Przemyśl, Leon Ziobrowski — dyr. M. K. O. Stanisławów.

Dyrektorem Biura Związku jest p. Antoni Królikowski.

Organem prasowym Związku jest ,,Kwartalnik Kas Oszczędności".

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Katowice, ul. Piotra Skargi 4, I. p. tel. 779.

W dniu 5 czerwca 1929 roku powstał Związek Komunalnych Kas Oszczędności Województwa Śląskiego, który miał objąć i reprezentować interesy wszystkich Kas Oszczędności położonych na terenie Województwa Śląskiego. Ukonstytuowanie Związku nastąpiło na skutek inicjatywy Kas Oszczędności, które odczuwały konieczność utworzenia wspólnej platformy, na której mgłaby nastąpić kooperacja ich działalności i uzgodnienie wzajemnych interesów. Na terenie Województwa Śląskiego istnieje 18 Komunalnych Kas Oszczędności, które zdążyły zgromadzić już poważną sumę wkładów, która dziś przekracza kwotę 100 miljonów złotych. Rozwój Kas Oszczędności na Śląsku dokonywał się w szybkim tempie o czem świadczą następujące cyfry. Wkłady oszczędnościowe łącznie z rachunkami bieżącemi wynosiły:

w r. 1925	2,6	miljonów	złotych
„ „ 1926	7,8	„	„
„ „ 1927	18,0	„	„
„ „ 1928	50,9	„	„
„ „ 1929	72,6	„	„
„ „ 1930	88,6	„	„
w I pół. 1931	104,1	„	„

Ponieważ Kasy Oszczędności, a przynajmniej 4 największe z nich t. j. miejska w Katowicach, w Królewskiej Hucie, powiatowa w Katowicach i w Świętochłowicach położone są tuż obok siebie, powstanie Związku było tem bardziej uzasadnione.

Związek powstał jako towarzystwo prywatne zapisane w sądowym rejestrze towarzystw i rozpoczął swą działalność w dniu ukonstytuowania się.

Celem i zadaniem Związku jest:

1) popieranie wszelkich interesów Kas Oszczędności;
2) przeprowadzanie rewizji stałych i perjodycznych;
3) udzielanie porad w prowadzeniu agend Kas;
4) ułatwianie obiegu kapitałów pomiędzy Kasami;
5) propaganda oszczędności i t. p.

Związek posiada obecnie własne organy rewizyjne, oraz skupił w swych rękach szczególnie propagandę oszczędności, przez

wydawanie własnych wydawnictw propagandowych, oraz przez nakręcenie pierwszych w Polsce dwóch filmów propagandowych p. t. 1) „Skarb na srebnym globie„ i 2) „Stalowy Fundusz" o łącznej długości 600 metrów

Skład Zarządu Związku jest następujący:

1) Prezes: Dr. Adam Kosur,

2) Wiceprezes: S. Jarnutowski,

3) Sekretarz: dyr. Kazimierz Namysł,

4) Skarbnik: Starosta Dr. Tadeusz Szaliński,

Burmistrz Paweł Dubiel.

Członkowie Starosta Jan Wyględa,

Burmistrz T. Karczewski,

Naczel. Dr. Marjan Dworzański.

Dyrektorem Związku jest Mgr. M. Tułacz.

Gospodarcze instytucje samorządowe.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY,

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W WARSZAWIE.

Od kilku lat zawiązały się dwie spółki wydawnicze, Spółka Wydawnicza „Samorząd" sp. z o. o. i Spółka Wydawnicza „Oszczędność" Sp. z o. o.

Spółkę Wydawniczą „Samorząd" sp. z o. o. z kapitałem zakładowym 25.000 zł. założyło Biuro Zjazdów Samorządu Ziemskiego w osobie p. Dyrektora Józefa Beka i Zrzeszenie Samorządów Powiatowych z udziałami po 50% każdy. Cel spółki: wydawanie organu Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego, tygodnika „Samorząd" jak również wydawnictw książkowych, kalendarza samorządowego, broszur, druków i t. p.

Spółkę Wydawniczą „Oszczędność" również z kapitałem zakładowym 25.000 zł., założył Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc. z udziałem 50% każdy. Cel spółki: wydawanie organu Związku

Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, dwutygodnika „Oszczędność" i wydawnictw książkowych z dziedziny organizacji oszczędności, zagadnień prawnych, skarbowych, dotyczących akcji oszczędnościowej oraz materjałów propagandy oszczędnościowej jako to — książeczek, broszur, ulotek ,wreszcie druków, formularzów, książeczek wkładowych, kartoników, mareczek, następnie ksiąg handlowych i innych materjałów biurowych.

W lipcu roku 1929 zarządy obu spółek postanowiły w celu skoordynowania pokrewnych dziedzin pracy wydawniczej instytucyj samorządowych z dwuch spółek stworzyć jedną. Tak 31.XII.1929 roku powstał „Samorządowy Instytut Wydawniczy", spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie z kapitałem zakładowym 50.000 zł. Udziałowcami, po 12.500 zł. każdy, pozostają nadal spólnicy poprzednich spółek, a mianowicie: Związek Powiatów Rzplitej, Zrzeszenie spółdzielcze Gospodarczo-Inwestycyjne Samorządów Powiatowych, Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc.

Walne Zebranie Samrządowego Instytutu Wydawniczego w dn. 1 kwietnia 1931 r. uchwaliło jednogłośnie podwyższyć kapitał zakładowy z 50.000 zł. na 87.500 zł.

Celem Spółki jest prowadzenie nadal prac rozpoczętych przez poprzedników ze specjalnem uwzględnieniem konieczności obsłużenia wydawnictwami oraz drukami instytucyj komunalnych i kas oszczędności. Spółka obecnie wydaje: tygodnik „Samorząd", dwutygodnik „Oszczędność", Kalendarz Samorządowy, kalendarzyk kieszonkowy dla instytucyj oszczędnościowych, wydawnictwa książkowe z dziedziny samorządu i akcji oszczędnościowej, materjały propagandy oszczędnościowej — plakaty, książeczki, broszurki, ulotki, skarbonki i t. p., pozatem druki, szematy i formularze, księgi handlowe oraz książeczki wkładowe, kartoniki, mareczki i wiele innych dla instytucyj komunalnych i oszczędnościowych, wreszcie wszelkie materjały biurowe.

Komitet redakcyjny wydawnictw samorządowych stanowią pp.: Józef Bek, Aleksander Bogusławski, Dr. H. Le - Brun, Dr. Władysław Dalbor, Wacław Gajewski, Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński i Władysław Korsak. Redaktorem tygodnika „Samorząd" jest Dr. Maurycy Zdzisław Jaroszyński, — Redaktorem dwutygodnika „Oszczędność" p. Wacław Gajewski.

W skład Zarządu Sam. Inst. Wyd. wchodzą pp.: Józef Bek, Wacław Gajewski, Dr. Henryk Le - Brun, Juljusz Zdanowski oraz p. Józef Kuszell.

Prezesem Zarządu jest p. Juljusz Zdanowski.
Vice - Prezesem p. Wacław Gajewski.
Sekretarzem Zarządu i Dyrektorem Spółki p. Józef Kuszell.
Siedziba Instytucji, Warszawa, ul. Świętokrzyska 13 m. 15, tel.: 442-63.

ZRZESZENIE SPÓŁDZIELCZE GOSPODARCZO-INWESTYCYJNE SAMORZĄDÓW POWIATOWYCH Z OGRANICZ. ODPOWIEDZ.

Warszawa, ul. Dobra 28. Tel. 777-30.

,,Zrzeszenie" powstało w 1921 r. w pierwotnej swej formie, jako Związek Sejmików, przekształcone następnie w 1923 r. na Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo-Inwestycyjne Samorządów Powiatowych z ogr. odp.; ma za zadanie zaspokajanie potrzeb gospodarczych Samorządów Powiatowych.

W roku 1931 ,,Zrzeszenie" liczyło 110 członków w czem 103 powiatów, 2 Związki Międzykomunalne, 2 miasta: Gdynia i Siedlce, banki: Gospodarstwa Krajowego i Polski Bank Komunalny, oraz Pomorskie Kamieniołomy.

Udział członkowski wynosi zł. 2.000, oraz 5-ciokrotna odpowiedzialność.

Obecnie ,,Zrzeszenie" prowadzi:

1) Składnicę Sanitarną, zaopatrującą Szpitale Komunalne we wszelkie urządzenia, leki i środki opatrunkowe.

2) Fabrykę waty i gazy opatrunkowej.

3) Kamieniołomy granitowe w Klesowie na Wołyniu, dostarczające Samorządom Powiatowym i miejskim wszystkie materjały brukarskie i do budowy dróg.

4) Dział Gospodarczy dostarcza maszyny do budowy dróg, środki lokomocji, materjały budowlane, węgiel i t. p.

Władze ,,Zrzeszenia" stanowią:

Rada Nadzorcza:

Prezes — V.-Minister Władysław Korsak.
V.-Prezes — Wacław Gajewski — V.-Prezes Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Członkowie:

Antoni Hermaszewski — Członek Wydziału Powiatowego w Równem.

Feliks Kasprzak — Starosta Kępiński.

Jan Ledwoch — Członek Wydziału Powiatowego we Włoszczowej.

Jan Płachta — Starosta Złoczowski.

Dymitr Szarzyński — Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego.

Aleksander Trzciński — Naczelnik Wydziału Samorządowego Urzędu Wojew. w Poznaniu.

Joachim Wołoszyński — Naczelnik Wydziału Samorządowego Urzędu Wojew. w Łucku.

Dr. Z. Wasserab — Dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego, jako delegat do Rady Nadzorczej.

Zarząd:

Prezes — Józef Rożkowski.

Członkowie:

Józef Olpiński — V.-Wojewoda.

Dr. Henryk Le Brun — Dyrektor „Zrzeszenia".

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WEDŁUG STANU Z DN. 1.VII.1930 R.

Dane G. U. S. Ludność według spisu 1921 r.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Zestawienie ogólne					
Polska	388 390	634	12 504	27 176 717*	70.0
Województwa i powiaty					
M. st. Warszawa	121	1	—	936 713	7 741,4
Warszawa — północ	30	—	—	431 725	14 390,8
„ — poludn.	45	—	—	386 340	8 398,7
„ — Praga	45	—	—	118 648	2 636,6
Warszawa	29 342	59	301	2 114 886	72,1
Blonie	1 079	4	14	115 594	107,1
Ciechanów	1 229	1	10	68 398	55,7
Gostynin	1 146	2	11	78 291	68,3
Grójec	1 670	4	18	127 058	76,1
Kutno	916	3	12	99 403	108,5
Lipno	1 544	2	16	91 911	59,5
Łowicz	1 256	1	10	99 026	78,8
Maków	1 153	2	8	58 115	50,4
Mińsk Mazowiecki	1 304	2	17	97 985	75,1
Mława	1 488	1	14	88 860	59,7
Nieszawa	1 296	4	13	101 987	78,7
Płock	1 438	2	15	111 749	77,7
Płońsk	1 329	1	12	74 466	56,0
Przasnysz	1 397	2	10	56 500	40,4
Pułtusk	1 526	4	11	106 511	69,8
Radzymin	1 071	2	12	72 609	67,8
Rawa	1 299	3	14	83 487	64,3
Rypin	1 183	2	14	75 081	63,5
Sierpc	1 157	3	13	72 463	62,6
Skierniewice	798	1	8	64 942	81,4
Sochaczew	1 039	1	10	62 806	60,4
Warszawa	1 696	5	26	181 586	107,1
Włocławek	1 328	7	13	126 059	94,9

*) W tem 318.525 ludności spisanej przez władze wojskowe, dla której podział na województwa i powiaty nie został przeprowadzony. Dla terenów, nieobjętych spisem 1921 r. podano ludność według spisu z 1919 r.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Łódź	**19 034**	**46**	**232**	**2 252 769**	**118,4**
Brzeziny	1 117	4	15	125 029	111,9
Kalisz	1 480	3	20	180 320	121,8
Koło	1 233	3	13	112 029	90,9
Konin	1 290	6	14	109 325	84,7
Łask	1 403	2	18	149 404	106,5
Łęczyca	1 313	2	15	122 175	93,1
Łódź (m.)	59	1	—	451 974	7 660,6
Łódź (pow.)	883	5	16	110 381	125,0
Piotrków	2 088	3	21	197 319	94,5
Radomsko	2 113	2	25	169 813	80,4
Sieradz	1 613	5	19	155 425	96,4
Słupca	1 098	4	12	86 075	78,8
Turek	1 248	3	19	102 139	81,8
Wieluń	2 101	3	25	181 361	86,3
Kielce	**25 741**	**40**	**311**	**2 535 898**	**98,5**
Będzin	455	3	9	188 777	414,9
Częstochowa (m.)	32	1	—	88 859	2 776,8
Częstochowa (pow.)	1 889	2	21	145 773	77,2
Iłża	1 807	2	21	137 357	76,0
Jędrzejów	1 270	1	13	100 319	79,0
Kielce	1 954	2	19	179 866	92,0
Końskie	1 891	4	18	145 628	77,0
Kozienice	1 883	2	18	124 257	66,0
Miechów	1 371	3	23	149 358	108,9
Olkusz	1 347	2	14	136 239	101,1
Opatów	1 653	2	23	162 600	98,4
Opoczno	1 789	1	22	118 377	66,2
Pińczów	1 154	3	20	120 402	104,3
Radom	2 026	3	22	193 439	95,5
Sandomierz	1 194	3	14	111 863	93,7
Sosnowiec (m.)	31	1	—	85 497	2 790,2
Stopnica	1 593	2	25	140 624	88,0
Włoszczowa	1 454	2	14	94 245	64,8
Zawiercie	943	1	15	111 418	118,2
Lublin	**31 123**	**33**	**277**	**2 085 746**	**67,0**
Biała	1 456	2	15	57 460	39,5
Biłgoraj	1 778	1	14	99 588	56,0
Chełm	2 030	1	13	121 475	59,8
Garwolin	1 942	2	19	145 269	74,8
Hrubieszów	1 563	2	14	103 669	66,3
Janów	1 964	2	15	131 502	67,0
Konstantynów	1 272	2	13	58 460	46,0

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Krasnystaw	1 513	1	14	117 080	77,4
Lubartów	1 373	2	14	96 474	70,3
Lublin (m.)	30	1	—	94 412	3 147,1
Lublin (pow.)	1 887	—	16	139 679	74,1
Łuków	1 764	3	17	115 781	65,6
Puławy	1 692	2	18	148 894	88,0
Radzyń	1 606	2	14	88 381	55,0
Siedlce	1 351	2	15	101 399	75,1
Sokołów	1 289	1	12	75 985	58,9
Tomaszów	1 374	1	13	97 854	71,2
Węgrów	1 294	1	14	80 684	62,4
Włodawa	2 316	3	14	82 531	35,6
Zamość	1 629	2	13	129 169	79,3
Białystok*)	**32 313**	**49**	**179**	**1296 869**	**40,1**
Augustów	2 011	1	12	62 384	31,0
Białystok (m.)	41	1	—	76 792	1 873,0
Białystok (pow.)	3 094	8	15	110 918	35,8
Bielsk	4 775	9	21	141 127	29,6
Grodno*)	4 606	5	21	147 996	32,1
Kolno	1 528	3	9	63 656	41,7
Łomża	1 785	3	13	101 865	57,1
Ostrołęka	1 636	1	11	73 836	45,1
Ostrów	1 479	2	11	87 677	59,3
Sokółka	2 329	5	12	89 318	38,3
Suwałki	2 235	2	18	90 116	40,3
Szczuczyn	1 446	3	10	58 178	40,2
Wołkowysk	3 892	2	16	115 261	29,6
Wysokie Mazowieckie	1 456	4	10	77 755	53,4
Wilno*)	**28 948**	**15**	**97**	**1 002 915**	**34,6**
Brasław	4 215	—	15	124 036	29,4
Dzisna	3 924	3	13	139 569	35,6
Mołodeczno*)	1 837	3	8	74 907	40,8
Oszmiana*)	2 352	2	8	70 021	29,8
Postawy*)	3 069	—	11	83 466	27,2
Święciany*)	4 037	3	14	118 819	29,4
Wilejka*)**)	3 492	1	13	103 914	29,8

*) Ludność dla tych terenów została podana według spisu z 1919 r.

**) Bez ludności m. Nowo-Wilejka, pominiętego w zestawieniach spisu z 1919 r. W 1910 r. Nowo-Wilejka liczyła 10.182 mieszkańców.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Wilno (m.)*)	104	1	—	128 954	1 239,9
Wilno-Troki*)	5 918	2	15	159 229	26,9
Nowogródek*)	**22 990**	**9**	**87**	**808 400**	**35,2**
Baranowicze	3 424	1	12	119 518	34,9
Lida*)	4 251	1	14	148 073	34,8
Nieśwież	1 984	2	8	101 361	51,1
Nowogródek	2 787	2	12	109 082	39,1
Słonim	3 118	1	13	79 277	25,4
Stołpce	1 796	1	7	73 751	41,1
Szczuczyn	2 085	—	10	78 827	37,8
Wołożyn	3 545	1	11	98 511	27,8
Polesie	**42 280**	**17**	**92**	**879 417**	**20,8**
Brześć n/Bugiem	4 867	3	15	118 605	24,4
Drohiczyn	2 356	—	9	63 083	26,8
Kamień Koszyrski	3 294	—	7	64 947	19,7
Kobryń	3 603	1	11	72 250	20,1
Kossów	3 572	2	6	48 586	13,6
Łuniniec	5 615	1	6	81 376	14,5
Pińsk	5 465	2	12	134 359	24,6
Prużana	2 701	3	12	68 127	25,2
Stolin	5 352	2	5	96 094	18,0

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Obszary dworskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Wołyń	**30 274**	**19**	**97**	—	**1 437 569**	**47,5**
Dubno	3 314	2	12	—	177 083	53,4
Horochów	1 734	2	7	—	91 631	52,8
Kostopol	3 417	2	6	—	113 805	33,3
Kowel	5 728	2	15	—	170 020	29,7
Krzemieniec	2 772	1	14	—	208 873	75,4
Luboml	2 004	1	7	—	56 264	28,1
Łuck	4 763	3	13	—	210 123	44,1
Równe	2 945	2	10	—	207 968	70,6

*) Patrz strona poprzednia.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Obszary dworskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Sarny*)	5 455	3	9	—	131 990	24,2
Włodzimierz	2 231	2	7	—	101 412	45,5
Zdołbunów	1 366	2	6	—	100 390	73,5
Poznań	**26 528**	**188**	**3 014**	**1 619**	**1 967 865**	**74,2**
Bydgoszcz (m.)	65	1	—	—	87 643	1 348,3
Bydgoszcz (pow.)	1 343	3	121	39	52 620	39,2
Chodzież	899	5	74	29	41 742	46,5
Czarnków	772	2	48	20	35 586	46,1
Gniezno (m.)	14	1	—	—	25 694	1 835,3
Gniezno (pow.)	1 070	4	151	73	56 946	53,2
Gostyń	622	4	84	64	50 093	80,5
Grodzisk	430	3	53	25	35 672	83,0
Inowrocław (m.)	23	1	—	—	24 277	1 055,5
Inowrocław (pow.)	1 007	1	97	90	51 118	50,8
Jarocin	721	4	85	47	54 362	75,4
Kępno	707	2	82	51	52 670	74,5
Kościan	608	3	81	52	48 580	79,9
Koźmin	432	3	58	26	33 333	77,2
Krotoszyn	498	4	50	33	44 754	89,9
Leszno	740	4	76	41	54 402	73,5
Międzychód	753	2	64	32	30 131	40,0
Mogilno	733	4	107	45	48 898	66,7
Nowy Tomyśl	843	3	81	26	50 373	59,8
Oborniki	1 008	4	112	50	55 146	50,7
Odolanów	629	3	66	31	43 217	68,7
Ostrów	415	1	52	37	48 129	116,0
Ostrzeszów	572	3	49	23	40 082	70,1
Pleszew	483	1	73	46	38 234	79,2
Poznań (m.)	67	1	—	—	184 758	2 757,6
Poznań (pow.)	1 274	3	176	75	82 385	64,7
Rawicz	511	5	78	44	48 929	95,8
Strzelno	615	2	68	53	39 913	64,9
Szamotuły	1 094	5	96	68	66 056	60,4
Szubin	917	5	112	60	46 089	50,3
Smigiel	554	2	80	40	37 955	68,5
Śrem	923	6	125	65	56 436	61,1
Środa	796	3	95	82	49 812	62,6
Wągrowiec	1 037	4	149	59	54 375	52,4
Wolsztyn	740	4	84	25	48 661	65,8
Września	631	2	80	71	45 200	71,6
Wyrzysk	1 162	6	112	62	62 531	53,8
Żnin	741	4	95	35	41 063	55,4

*) Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 29.XI.1930 włączono powiat sarneński do woj. wołyńskiego.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Obszary dworskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Pomorze	**16 386**	**33**	**1 357**	**666**	**935 643**	**57,1**
Brodnica	1 061	3	98	42	61 230	57,7
Chełmno	726	1	84	58	46 823	64,5
Chojnice	1 853	2	86	35	71 018	38,3
Działdowo	486	1	43	21	23 727	48,8
Gdynia (m.)	22	1	—	—	2 272	103,3
Gniew	417	1	47	20	27 161	65,1
Grudziądz (m.)	20	1	—	—	33 516	1 675,8
Grudziądz (pow.)	780	2	84	56	43 515	55,8
Kartuzy	1 382	1	117	37	67 007	48,5
Kościerzyna	1 177	2	101	39	49 935	42,4
Lubawa	986	2	100	36	58 495	59,3
Morski	1 298	2	101	61	67 044	51,7
Sępolno	616	3	48	12	27 876	45,3
Starogard	1 055	1	76	37	62 400	59,1
Świecie	1 670	2	153	68	83 138	49,8
Tczew	351	1	24	33	35 744	101,8
Toruń (m.)	36	1	—	—	39 424	1 095,1
Toruń (pow.)	884	2	69	56	53 773	60,8
Tuchola	858	1	56	21	34 445	40,1
Wąbrzeżno	708	3	70	39	47 100	66,5
Śląsk	**4 230**	**18**	**401**	—	**1 124 967**	**265,9**
A. Śląsk Cieszyński	**1 009**	**5**	**85**	—	**144 671**	**143,4**
Bielsko (m.)	5	1	—	—	19 785	3 957,0
Bielsko (pow.)	340	1	35	—	51 745	152,2
Cieszyn	664	3	51	—	73 141	110,2
B. Górny Śląsk (1919)	**3 221**	**13**	**315**	—	**980 296**	**304,3**
Górny Śląsk (1910)*)	**3 221**	**13**	**315**	—	**893 074**	**277,3**
Katowice (m.)	41	1	—	—	104 868	2 557,8
Katowice (pow.)	170	1	22	—	184 609	1 085,9
Królewska Huta (m.)	6	1	—	—	72 641	12 106,8
Lubliniec	706	2	42	—	34 794	49,3
Pszczyna	1 072	3	94	—	119 694	164,7
Rybnik	893	3	117	—	147 079	161,7
Świętochłowice	83	—	16	—	174 949	2 107,8
Tarnowskie Góry	250	2	24	—	54 440	217,8

*) Dane z 1910 r. nie wchodzą do sum ogólnych dla woj. Śląskiego i całej Rzeczypospolitej.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Obszary dworskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Kraków	**17 448**	**53**	**1 875**	**—**	**1 992 810**	**114.2**
Biała	464	2	33	—	81 131	174,9
Bochnia	877	4	137	—	108 375	125,6
Brzesko	853	2	108	—	96 197	112,8
Chrzanów	722	4	76	—	116 668	161,6
Dąbrowa	650	2	96	—	63 717	98,0
Gorlice	916	2	87	—	78 089	85,3
Grybów	585	2	70	—	51 932	88,8

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Jasło	820	1	122	85 253	104,0
Kraków (m.)	47	1	—	183 706	3 908,6
Kraków (pow.)	699	1	150	105 966	151,6
Limanowa	952	1	89	78 126	82,1
Maków	856	3	36	69 910	81,7
Mielec	908	2	95	72 840	80,2
Myślenice	630	2	75	66 424	105,4
Nowy Sącz	1 262	5	157	130 792	103,6
Nowy Targ	1 877	3	96	100 162	53,4
Oświęcim	314	2	40	49 824	158,7
Pilzno	573	2	56	47 355	82,6
Ropczyce	800	3	70	75 920	94,9
Tarnów	772	2	82	108 365	140,4
Wadowice	688	4	79	90 753	131,9
Wieliczka	211	1	63	41 422	196,3
Żywiec	972	1	58	89 883	92,5
Lwów	**26 932**	**60**	**2 192**	**2 712 027**	**100,7**
Bóbrka	890	2	90	83 281	93,6
Brzozów	684	1	55	79 107	115,7
Dobromil	901	1	97	73 259	81,3
Drohobycz	1 456	2	76	163 263	112,1
Gródek Jagielloński	884	2	67	72 920	82,5
Jarosław	1 336	3	106	136 303	102,0
Jaworów	990	2	67	79 164	80,0
Kolbuszowa	868	2	60	67 083	77,3
Krosno	727	2	81	81 850	112,6
Lisko	1 832	2	152	92 576	50,5
Lubaczów	1 136	2	64	81 368	71,6

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Lwów (m.)	63	1	—	245 152	4 155,0
Lwów (pow.)	1 279	3	125	124 792	97,3
Łańcut	865	2	57	89 142	103,1
Mościska	755	2	76	84 076	111,4
Nisko	973	3	57	60 925	62,6
Przemyśl	1 002	2	125	146 596	146,3
Przeworsk	414	2	47	59 052	142,6
Rawa Ruska	1 401	3	71	106 607	76,1
Rudki	675	2	69	73 463	108,8
Rzeszów	977	4	83	142 058	145,4
Sambor	948	1	88	105 020	110,8
Sanok	1 261	2	129	102 167	81,0
Sokal	1 335	2	102	99 372	74,4
Stary Sambor	689	3	52	51 435	74,7
Strzyżów	524	1	59	55 931	106,7
Tarnobrzeg	956	3	69	71 492	74,8
Turka*)	1 459	1	73	76 645	52,5
Żółkiew	1 111	3	68	84 574	76,1
Stanisławów	**18 368**	**29**	**900**	**1 339 191**	**72,9**
Bohorodczany	854	1	34	52 895	61,9
Dolina	2 473	3	78	100 718	40,7
Horodenka	871	1	48	83 670	96,1
Kałusz	1 183	1	67	87 868	74,3
Kołomyja	1 314	2	81	154 373	117,5
Kosów	1 839	2	42	83 647	45,5
Nadwórna	1 939	2	36	80 957	41,8
Rohatyn	1 161	3	100	109 534	94,3
Skole	1 293	1	50	48 759	37,7
Stanisławów	869	2	71	133 085	153,1
Stryj	659	1	51	72 543	110,1
Śniatyn	566	2	37	72 798	128,6
Tłumacz	952	3	62	104 675	110,0
Żydaczów	936	4	70	77 024	82,3
Tarnopol	**16 332**	**35**	**1 092**	**1 434 507**	**87,8**
Borszczów	1 025	2	73	94 767	92,5
Brody	1 054	1	65	78 803	74,8
Brzeżany	1 117	2	72	89 655	80,3
Buczacz	1 212	4	81	118 013	97,4
Czortków	694	2	40	69 020	99,5

*) Rozp. Prezydenta R. P. z dnia 20.III.1931 włączono powiat turczański do woj. lwowskiego.

Województwa Powiaty	Powierzchnia km²	Miasta	Gminy wiejskie	Ludność Ogółem	Mieszkańców na 1 km²
Kamionka Strumił.	1 000	2	65	74 930	74,9
Kopyczyńce	886	2	53	86 918	98,1
Podhajce	1 042	1	65	81 998	78,7
Przemyślany	925	2	68	79 599	86,1
Radziechów	1 040	2	52	64 561	62,1
Skałat	904	3	62	84 399	93,4
Tarnopol	1 206	2	85	129 721	107,6
Trembowla	697	2	42	72 304	103,7
Zaleszczyki	699	1	55	65 409	93,6
Zbaraż	740	1	61	65 390	88,4
Zborów	908	3	68	71 941	79,2
Złoczów	1 183	3	85	107 079	90,5

U w a g a. Tablica ta uwzględnia podział administracyjny Państwa, obowiązujący w dniu 1 kwietnia 1930 r. z uwzględnieniem zmian co do przynależności powiatów do województw do dn. 1.XII.1927 r. W granicach tego podziału podano ludność według stanu z 30 września 1921 r. Tylko dla terenów, nieobjętych spisem z 1921 r. liczba ludności została podana według spisów dawniejszych: dla Ziemi Wileńskiej według spisu z 1919 r., dla Górnego Śląska według spisów z 1919 r. (liczby ogólne) i 1919 r. (liczby bardziej szczegółowe). Ludność spisana przez władze wojskowe (wojskowi skoszarowani oraz jeńcy i internowani) została opracowana jedynie w sumie ogólnej dla całego Państwa i nie jest podzielona według województw i powiatów oraz miast i wsi.

Dane o powierzchni poszczególnych powiatów zostały powtórzone wg. R o c z n i k a S t a t y s t y c z n e g o r. 1929 G. U. S. prócz powiatów, których granice uległy zmianie. Dla takich powiatów przeprowadzono nowe obliczenia i w razie potrzeby nowe pomiary planimetryczne.

Wykaz miast według stanu z dn. 1.VII.1930 r [1])

Ludność według spisu 1921 r.

Dane G. U. S.

Miasta	Powiaty	Ludność
Aleksandrów	Łódź	8.236
Aleksandrów	Nieszawa	8.193
Andrychów	Wadowice	4.171
Augustów	Augustów	8.762
Baranowicze	Baranowicze	28.101 3)
Baranów	Tarnobrzeg	1.794
Barcin	Szubin	1.628
Barysz	Buczacz	4.747
Bełchatów	Piotrków	7.835
Bełz	Sokal	4.148
Beresteczko	Horochów	5.633
Bereza Kartuska	Prużana	3.526
Bereźno	Kostopol	2.494
Będzin	Będzin	27.855
Biała	Biała Lub.	13.088
Biała	Biała Krak.	17.072
Biała Rawska	Rawa	2.692
Białystok	Białystok	76.792
Biecz	Gorlice	3.673
Bielsk	Bielsk	4.795
Bielsko	Bielsko m.	19.785
Biłgoraj	Biłgoraj	6.602
Bieruń Stary	Pszczyna	2.221
Błaszki	Kalisz	4.736
Błażowa	Rzeszów	5.123
Błonie	Błonie	5.337
Bnin	Śrem	1.242
Bochnia	Bochnia	11.014
Boćki	Bielsk	1.719
Bohorodczany	Bohorodczany	2.615
Bojanowo	Rawicz	1.862
Bolechów	Dolina	9.017
Bołszowce	Rohatyn	2.186

1) Miasta wydzielone z powiatów podane zostały grubszym drukiem. W Małopolsce do miast wydzielonych zalicza się tylko Lwów i Kraków, rządzące się własnemi statutami.

2) Liczba miast według podziału administracyjnego na 1.VII.1930 r., z uwzględnieniem zmian do dn. 1.XII.1931 r.

3) W tem baraki Urzędu Reemigracyjnego z liczbą ludności 16.630.

Miasta	Powiaty	Ludność
Borek	Koźmin	2.097
Borszczów	Borszczów	5.011
Borysław	Drohobycz	35.761
Bóbrka	Bóbrka	4.391
Brańsk	Bielsk	3.739
Brodnica	Brodnica	6.963
Brody	Brody	10.867
Brok	Ostrów	2.712
Brzesko	Brzesko	3.144
Brześć Kujawski	Włocławek	4.634
Brześć n/Bugiem	Brześć n/Bugiem	29.553[4]
Brzeziny	Brzeziny	10.633
Brzeżany	Brzeżany	10.033
Brzostek	Pilzno	1.303
Brzozów	Brzozów	4.160
Buczacz	Buczacz	7.517
Budzanów	Trembowla	4.548
Budzyń	Chodzierz	1.889
Buk	Grodzisk	3.480
Bursztyn	Rohatyn	3.581
Busk	Kamionka Strum.	1.486
Busk	Stopnica	3.949
Bydgoszcz	Bydgoszcz m.	87.643
Chełm	Chełm	23.221
Chełmno	Chełmno	10.208
Chełmża	Toruń	10.648
Chodecz	Włocławek	1.685
Chodorów	Bóbrka	4.206
Chodzież	Chodzież	5.646
Chojnice	Chojnice	10.409
Choroszcz	Białystok	2.405
Chorzele	Przasnysz	2.587
Chęciny	Kielce	5.046
Chmielnik	Stopnica	7.730
Chrzanów	Chrzanów	13.171
Chyrów	Stary Sambor	2.654
Ciechanowiec	Bielsk	3.291
Ciechanów	Ciechanów	11.977
Ciechocinek	Nieszawa	3.380
Cieszanów	Lubaczów	2.248
Cieszyn	Cieszyn	15.268
Ciężkowice	Grybów	1.934
Czarnków	Czarnków	3.970
Czarny Dunajec	Nowy Targ	2.399
Czeladź	Będzin	17.202
Czempin	Kościan	2.054

4) Ludność w granicach 1921 r. Brak danych do obliczenia ludności w granicach rozszerzonych.

Miasta	Powiaty	Ludność
Czerniejewo	Witkowo	1,343
Czersk	Chojnice	6,700
Częstochowa	Częstochowa	88,859
Czortków	Czortków	14,085
Dawidgródek	Stolin	9,851
Dąbie	Koło	3,765
Dąbrowa	Dąbrowa	5,498
Dąbrowa	Sokółka	3,014
„ Górnicza	Będzin	41,681
Dąbrowica	Sarny	2,694
Delatyn	Nadworna	5,973
Dębica	Ropczyce	6,846
Dobczyce	Wieliczka	2,920
Dobra	Turek	3,055
Dobromil	Dobromil	5,386
Dobrzyca	Krotoszyn	1,185
Dobrzyń nad Drwęcą	Rypin	4,085
Dobrzyń nad Wisłą	Lipno	2,693
Dokszyce	Dzisna	3,004
Dolina	Dolina	8,766
Dolsk	Śrem	1,558
Drohiczyn	Bielsk	1,972
Drohobycz	Drohobycz	26,736
Druskienniki	Grodno	989
Dubienka	Hrubieszów	2,964
Dubno	Dubno	9,146
Dukla	Krosno	2,082
Działdowo	Działdowo	3,568
Działoszyce	Pińczów	6,755
Dzisna	Dzisna	4,414
Fordon	Bydgoszcz	2,314
Garwolin	Garwolin	5,336
Gąbin	Gostynin	5,777
Gąsawa	Żnin	835
Gdynia	Morski	2,272 3)
Gębice	Mogilno	1,268
Gliniany	Przemyślany	4,355
Gębokie	Dzisna	4,514
Głogów	Rzeszów	2,291
Główno	Brzeziny	2,422
Gniew	Gniew	3,131
Gniewkowo	Inowrocław	3,330
Gniezno	Gniezno m.	25,694
Golina	Konin	2,418
Golub	Wąbrzeźno	2,565
Gołanicz	Wągrowiec	1,380

3) Według danych magistratu miasto Gdynia w dn. 1.IV.30 r. liczyło 40,778 ludności.

Miasta	Powiaty	Ludność
Goniądz	Białystok	2.981
Gorlice	Gorlice	5,611
Gostynin	Gostynin	7,075
Gostyń	Gostyń	5,816
Góra Kalwarja	Grójec	5,496
Górzno	Brodnica	1,665
Grabów	Ostrzeszów	1,730
Grajewo	Szczuczyn	7,346
Grodno	Grodno	35,148
Grodzisk	Błonie	11,254
Grodzisk	Grodzisk	5,604
Gródek Jagielloński	Gródek Jagielloński	10,682
Grójec	Grójec	8,414
Grudziądz	Grudziądz	33,516
Grybów	Grybów	2,931
Grzymałów	Skałat	2,748
Halicz	Stanisławów	3,442
Horochów	Horochów	4,421
Horodenka	Horodenka	9.907
Hrubieszów	Hrubieszów	9,598
Husiatyn	Kopyczyńce	2,104
Iłża	Iłża	4,554
Indura	Grodno	2,323
Inowrocław	Inowrocław m.	24,277
Jagielnica	Czortków	2,702
Janowiec	Żnin	2,933
Janów	Gródek Jagielloński	2,155
Janów	Janów	6,426
Janów Podlaski	Konstantynów	3,360
Jaroczew	Jarocin	855
Jarocin	Jarocin	7,005
Jarosław	Jarosław	19,973
Jaryczów Nowy	Lwów	2,139
Jasło	Jasło	10,391
Jaworów	Jaworów	8,910
Jaworzno	Chrzanów	15,932
Jazłowiec	Buczacz	1,982
Jedwabne	Kolno	1,428
Jędrzejów	Jędrzejów	11,740
Jordanów	Maków	2,456[1]
Jutrosin	Rawicz	1,725
Kalisz	Kalisz	44,613
Kalwarja Zebrzydowska	Wadowice	1,692
Kałusz	Kałusz	8,697
Kałuszyn	Mińsk Mazowiecki	7,694

1) Nie uwzględniona ludność miejscowości, częściowo wcielonych do miast

Miasta	Powiaty	Ludność
Kamieniec Litewski	Brześć nad Bugiem	2,348
Kamienna	Końskie	8,1[illegible]3
Kamień	Sępolno	1,705
Kamionka Strumiłowa	Kamionka Strumiłowa	6,518
Kańczuga	Przeworsk	2,396
Kartuzy	Kartuzy	3,717
Katowice	Katowice m.	104,868[1][2]
Kazimierz Dolny	Puławy	3,857
Kcynia	Szubin	3,369
Kępno	Kępno	6,210
Kęty	Biała	5,751
Kielce	Kielce	43,695[1]
Kleck	Nieśwież	5,671
Kleczew	Słupca	2,848
Kleszczele	Bielsk	1,452
Kłecko	Gniezno	1,685
Kłobuck	Częstochowa	6,582
Kłodawa	Koło	4,692
Knyszyn	Białystok	3,579
Kobryń	Kobryń	8,208
Kobylin	Krotoszyn	2,172
Kock	Łuków	3,903
Kolbuszowa	Kolbuszowa	2,900
Kolno	Kolno	4,394
Koło	Koło	13,040
Kołomyja	Kołomyja	1,708
Komarno	Rudki	5,009
Konin	Konin	10,379
Konstantynów	Łódź	5,728
Końskie	Końskie	9,119
Kopanica	Wolsztyn	645
Kopyczyńce	Kopyczyńce	7,923
Koronowo	Bydgoszcz	4,689
Korzec	Równe	4,946
Kosów	Kosów	4,797
Kossów	Kossów	2,433
Kostopol	Kostopol	2,990
Kostrzyn	Środa	3,077
Kościan	Kościan	7,803
Kościerzyna	Kościerzyna	5,849
Kowal	Włocławek	4,063
Kowalewo	Wąbrzeźno	3,207
Kowel	Kowel	20,818
Kozienice	Kozienice	6,878
Kozowa	Brzeżany	4,913

1) Nie uwzględniona ludność mniejszości częściowo wcielonych do miasta.

2) Ludność według spisu 1910 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Koźmin	Koźmin	4,999
Kórnik	Śrem	2,233
Krakowiec	Jaworów	1,386
Kraków	Kraków m.	183,706
Krasnystaw	Krasnystaw	8,943
Kraśnik	Janów	8,903
Krobia	Gostyń	2,285
Krosno	Krosno	10,454
Krośniewice	Kutno	3,509
Krotoszyn	Krotoszyn	11,110
Królewska Huta	Król. Huta m.	72,641
Kruszwica	Strzelno	3,021
Krynica Zdrój	Nowy Sącz	2,640
Krynki	Grodno	5,206
Krzemieniec	Krzemieniec	16,068
Krzepice	Częstochowa	5,138
Krzeszowice	Chrzanów	2,933
Krzywiń	Kościan	1,874
Książ	Śrem	913
Kulików	Żółkiew	2,886
Kutno	Kutno	18,274 1)
Kuty	Kosów	5,504
Lachowicze	Baranowicze	3,400
Lanckorona	Wadowice	1,617
Leszno	Leszno	16,506
Leżajsk	Łańcut	5,063
Lida	Lida	13,401
Lidzbark	Brodnica	3,325
Limanowa	Limanowa	2,143
Lipno	Lipno	8,467
Lisko	Lisko	3,806
Lubaczów	Lubaczów	5,303
Lubartów	Lubartów	6,482
Lubawa	Lubawa	4,635
Lubień	Włocławek	2,120
Lublin	Lublin	94,412
Lubliniec	Lubliniec	4,646
Luboml	Luboml	3,328
Lubraniec	Włocławek	2,196
Lwów	Lwów m.	245,152 1)
Lwówek	Nowy Tomyśl	2,552
Łabiszyn	Szubin	1,834
Łańcut	Łańcut	7,056
Łapy	Wysokie Mazowieckie	4,073
Łasin	Grudziądz	2,197

1) Nie uwzględniona ludność miejscowości częściowo wcielonych do miasta.

Miasta	Powiaty	Ludność
Łask	Łask	4.890[3])
Łęczna	Lubartów	3.590
Łęczyca	Łęczyca	10.267
Łobżenica	Wyrzysk	1.904
Łohiszyn	Pinsk	1.984
Łomża	Łomża	22.014
Łopatyn	Radziechów	3.232
Łosice	Konstantynów	3.888
Łowicz	Łowicz	15.807
Łódź	Łódź m.	451.974
Łuck	Łuck	23.390[1])
Łuków	Łuków	12.571
Łuniniec	Łuniniec	8.267
Maków	Maków Krak.	3.226
Maków Mazowiecki	Maków Warsz.	6.198
Margonin	Chodzież	1.855
Miasteczko	Tarnowskie Góry	2.212[1])[2]
Miasteczko	Wyrzysk	1.154
Miechów	Miechów	6.223
Miejska Górka	Rawicz	2.600
Mielec	Mielec	5.599
Mielnik	Bielsk	1.091
Mieścisko	Wągrowiec	1.317
Międzychód	Międzychód	4.017
Międzyrzec	Radzyń	12 622
Mikołajów	Żydaczów	3.156
Mikołów	Pszczyna	8.377[1])[2]
Mikstat	Ostrzeszów	1.423
Mikulińce	Tarnopol	3.217
Miłosław	Września	2.499
Mińsk Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	10.518
Mława	Mława	17.003
Mogielnica	Grójec	6.043
Mogilno	Mogilno	4.171
Mołodeczno	Mołodeczno	3.957
Monasterzyska	Buczacz	5.764
Mordy	Siedlce	3.268
Mosina	Śrem	1.957
Mosty Wielkie	Żółkiew	3.795
Mościska	Mościska	4.751
Mrocza	Wyrzysk	2.016

1) Nie uwzględniona ludność miejscowości częściowo wcielonych do miasta.

2) Ludność według spisu 1910 r.

3) Ludność w granicach 1921 r. Brak danych do obliczenia ludności w granicach rozszerzonych.

Miasta	Powiaty	Ludność
Mszczonów	Błonie	5,014
Murowana Goślina	Oborniki	1,938
Muszyna	Nowy Sącz	2,517
Mysłowice	Katowice	18,115
Myślenice	Myślenice	4,414
Nadwórna	Nadwórna	6,062
Nakło	Wyrzysk	7,427
Narew	Bielsk	963
Nasielsk	Pułtusk	5,470
Niemirów	Rawa Ruska	2,463
Niepołomice	Bochnia	4,071
Nieszawa	Nieszawa	2,381
Nieśwież	Nieśwież	7,033
Nisko	Nisko	4,749
Niżankowice	Przemyśl	1,865
Nowe	Świecie	4,011
Nowe Miasto	Rawa	3,761
Nowemiasto	Lubawa	3,721
Nowemiasto n/Wartą	Jarocin	1,044
Nowogród	Łomża	1,856
Nowogródek	Nowogródek	6,367
Nowo-Święciany	Święciany	3,196[1]
Nowo-Wilejka	Wilno-Troki	10,182[2]
Nowy Dwór	Sokółka	1,222
Nowy Dwór	Warszawa	7,829
Nowy Sącz	Nowy Sącz	26,280
Nowy Targ	Nowy Targ	8,071
Nowy Tomyśl	Nowy Tomyśl	2,083
Oborniki	Oborniki	4,147
Obrzycko	Szamotuły	1,503
Odelsk	Sokółka	1,333
Odolanów	Odolanów	2,437
Olyka	Złoczów	3,645
Olesko	Olkusz	6,667
Olkusz	Łuck	4,333
Opalenica	Grodzisk	3,058
Opatów	Opatów	8,827
Opoczno	Opoczno	8,252
Osieczna	Leszno	1,559
Ostrołęka	Ostrołęka	9,145
Ostroróg	Szamotuły	1,273
Ostrowiec	Opatów	22,215
Ostróg	Zdołbunów	13,303
Ostrów	Ostrów	16,366
Ostrów	Włodawa	3,813
Ostrów Mazowiecki	Ostrów	14,465

1) Ludność według spisu z 1909 r.

2) Ludność według spisu 1910 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Ostrzeszów	Ostrzeszów	5,413
Oszmiana	Oszmiana	3.442[1]
Oświęcim	Oświęcim	12.187
Ottynia	Tłumacz	4.455
Otwock	Warszawa	8.560
Ozorków	Łęczyca	12.580
Pabjanice	Łask	24.967
Pakość	Mogilno	3.836
Parczew	Włodawa	8.291[1]
Peczeniżyn	Peczeniżyn	5,984
Pelplin-Tczew		3,612
Piaseczno	Warszawa	5.604
Piaski	Gostyń	1.638
Pilzno	Pilzno	3.546
Pińczów	Pińczów	7.749
Pińsk	Pińsk	23.468[3]
Piotrków	Piotrków	41.116
Piwniczna	Nowy Sącz	3,632
Pleszew	Pleszew	7.638
Płock	Płock	27.750
Płońsk	Płońsk	9.463
Pniewy	Szamotuły	2.731
Pobiedziska	Poznań	3.363[3]
Podbrodzie	Święciany	1.435[1]
Podgórze	Toruń	3,232
Podhajce	Podhajce	4.814
Podwołoczyska	Skałat	3.670
Pogorzela	Koźmin	1.662
Pomorzany	Zborów	3.375
Poniec	Gostyń	2.471
Powidz	Witkowo	1,210
Poznań	Poznań m.	184.758
Praszka	Wieluń	4.478
Proszowice	Miechów	3.297
Pruszków	Warszawa	15.132
Prużana	Prużana	6.332
Przasnysz	Przasnysz	6.340
Przedbórz	Końskie	5.885
Przedecz	Włocławek	3,040
Przemyśl	Przemyśl	47,958
Przemyślany	Przemyślany	4.093
Przeworsk	Przeworsk	3.371
Pszczyna	Pszczyna	6,043
Puck	Powiat Morski	2,792
Puławy	Puławy	7.205

1 I 2) Patrz str. poprzednie.

3) Brak danych do obliczenia ludności w granicach rozszerzonych.

Miasta	Powiaty	Ludność
Pułtusk	Pułtusk	13,742
Pyzdry	Słupca	4,614
Raciąż	Sierpc	4,513
Radom	Radom	61,599
Radomsko	Radomsko	20,572
Radomyśl Wielki	Mielec	2,468
Radoszkowice	Mołodeczno	2,459
Radymno	Jarosław	1,907[3]
Radziechów	Radziechów	4,384
Radziejów	Nieszawa	3,164
Radziwiłłów	Dubno	4,240
Radzymin	Radzymin	5,036
Radzyń	Grudziądz	1,626
Radzyń	Radzyń	4,833
Rajgród	Szczuczyn	2,291
Rakoniewice	Wolsztyn	2,013
Raków	Mołodeczno	3,323
Raszków	Odolanów	1,672
Ratno	Kowel	2,410
Rawa Mazowiecka	Rawa	8,185
Rawa Ruska	Rawa Ruska	8,970
Rawicz	Rawicz	9,250
Rogowo	Żnin	938
Rogoźno	Oborniki	5,528
Rohatyn	Rohatyn	5,736
Rokitno	Sarny	1,491
Ropczyce	Ropczyce	3,002[4]
Rostaszewo	Wolsztyn	1,019
Rozdół	Żydaczów	3,802
Rozwadów	Tarnobrzeg	2,700
Rożan	Maków	3,285
Rożniatów	Dolina	3,266
Rożyszcze	Łuck	3,263
Równe	Równe	30,482
Różana	Kossów	3,622
Ruda Pabjan.	Łódź	5,127
Rudki	Rudki	3,452
Rudnik	Nisko	2,959
Rybnik	Rybnik	11,656[1][2]
Rychtal	Kępno	928
Rychwał	Konin	1,386

1) Patrz str. 339.

2) Ludność według spisu 1910 r.

3) Ludność według spisu 1919 r.

4) Brak danych do obliczenia ludności w granicach rozszerzonych.

Miasta	Powiaty	Ludność
Ryczywół	Oborniki	1.228
Rydzyna	Leszno	1,175
Rymanów	Sanok	3.546
Rynarzewo	Szubin	698
Rypin	Rypin	7,234
Rzeszów	Rzeszów	24,942
Sambor	Sambor	19.417
Sandomierz	Sandomierz	6.763
Sanok	Sanok	9.638
Sarnowa	Rawicz	1.247
Sarny	Sarny	5.931
Sasów	Złoczów	3,099
Sądowa Wisznia	Mościska	4.207
Sejny	Suwałki	2.254
Serock	Pułtusk	4,694
Sędziszów	Ropczyce	1,935
Sępolno	Sępolno	3,318
Siedlce	Siedlce	30,676
Siemiatycze	Bielsk	5,694
Sieniawa	Jarosław	1,824
Sieradz	Sieradz	9,284
Sieraków	Międzychód	2,791
Sierpc	Sierpc	8,466
Skalbmierz	Pińczów	2 262
Skała	Borszczów	4,017
Skałat	Skałat	5.937
Skarszewy	Kościerzyna	3,009
Skaryszew	Radom	2,072
Skawina	Kraków	2,444
Skidel	Grodno	2,907
Skierniewice	Skierniewice	16,647
Skoczów	Cieszyn	3,494
Skoki	Wągrowiec	1.431
Skole	Skole	5,989
Słomniki	Miechów	4,797
Slonim	Słonim	9,643
Słupca	Słupca	5,534
Smorgonie	Oszmiana	154
Sochaczew	Sochaczew	5,445 3)
Sokal	Sokal	10,183 1)
Sokołów	Kolbuszowa	3,315
Sokołów	Sokołów	8,055
Sokoły	Wysokie Mazowieckie	2,207
Sokółka	Sokółka	6,096
Solec Kujawski	Bydgoszcz	3.3[illegible]7

1) Patrz str. 339.

3) Ludność według spisu 1919 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Sosnowiec	Będzin	86,496
Stanisławów	Stanisławów	51,391[1]
Stara Sól	St. Sambor	1,170
Starogard	Starogard	10,466
Starosielce	Białystok	2,422
Stary Sambor	Stary Sambor	4,314
Stary Sącz	Nowy Sącz	4,770
Staszów	Sandomierz	8,357
Stawiski	Kolno	3,017
Stawiszyn	Kalisz	2,560
Stęszew	Poznań	1,926
Stoczek	Łuków	2,951
Stolin	Stolin	4,763
Stołpce	Stołpce	2,956
Strumień	Bielsko	1,566
Stryj	Stryj	27,359
Stryków	Brzeziny	4,127
Strzelno	Strzelno	4,937
Strzyżów	Strzyżów	2,905
Sucha	Maków	5,151
Suchowola	Sokółka	2,457
Sulejów	Piotrków	5,718
Sulmierzyce	Odolanów	2,526
Supraśl	Białystok	2,322
Suraż	Białystok	1.223
Suwałki	Suwałki	16,780
Swarzędz	Poznań	3,364
Szadek	Sieradz	3,058
Szamocin	Chodzież	1,548
Szamotuły	Szamotuły	6,772
Szczakowa	Chrzanów	3,723
Szczebrzeszyn	Zamość	6,350
Szczekociny	Włoszczowa	5,611
Szczerzec	Lwów	936
Szczuczyn	Szczuczyn	4,502
Szereszów	Prużana	3,310
Szubin	Szubin	2,844
Szydlowiec	Końskie	8,296
Ślesin	Konin	2,078
Śmigiel	Śmigiel	3,754
Śniatyn	Śniatyn	10,597
Śrem	Śrem	6,650
Środa	Środa	7,231
Świecie	Świecie	6,600
Święciany	Święciany	3,981[2]

1) Patrz str. 339.

2) Patrz str. 343.

Miasta	Powiaty	Ludność
Święciechowo	Leszno	1.333
Świsłocz	Wołkowysk	2.935
Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	3.169
Tarnopol	Tarnopol	32.003
Tarnowskie G.	Tarnowskie G.	13.582[1,2]
Tarnów	Tarnów	35.347
Tczew	Tczew	16.251
Terespoi	Biała	1.919
Tłumacz	Tłumacz	5.778
Tomaszów	Tomaszów	7.639
Tomaszów Mazowiecki	Brzeziny	28.285
Toruń	Toruń m.	39.424
Trembowla	Trembowla	7.015
Troki	Wilno-Troki	1.886[3])
Trzemeszno	Mogilno	5.093
Tuchola	Tuchola	4.412
Tuchów	Tarnów	2.443
Tullszków	Konin	2.358
Turek	Turek	9.948
Turka	Turka	10.030
Tuszyn	Łódź	3.451
Tyczyn	Rzeszów	3.095
Tykocin	Wysokie Mazowieckie	2.993
Tyśmienica	Tłumacz	7.027
Uchnów	Rawa Ruska	3.575
Ujście	Chodzież	1.872
Ulanów	Nisko	2.192
Uniejów	Turek	3.657
Ustroń	Cieszyn	•3.998
Ustrzyki Dolne	Lisko	3 234
Uście Solne	Bochnia	1.376
Uściług	Włodzimierz	3.728
Wadowice	Wadowice	6.862
Warka	Grójec	4.306
Warszawa m.	Warszawa m.	936.713
Warta	Sieradz	4.108
Wasilków	Białystok	3.903
Wąbrzeźno	Wąbrzeźno	7.118
Wągrowiec	Wągrowiec	6.867
Wejherowo	Wejherowo	8.786
Węgrów	Węgrów	8.522
Wieleń	Czarnków	2.870
Wielichowo	Śmigiel	1.815

1) Patrz str. 339.

2) Ludność według spisu 1910 r.

Miasta	Powiaty	Ludność
Wieliczka	Wieliczka	7,235
Wieluń	Wieluń	11,032
Wieruszów	Wieluń	4,799
Wierzbnik	Iłża	5,459
Więcbork	Sępolno	2,688
Wilanowice	Biała	1,774
Wilejka	Wilejka	3,417
Wilno	Wilno m.	128,954[3]
Winniki	Lwów	3,635
Wiśnicz Nowy	Bochnia	2,691
Witkowo	Witkowo	1,605
Władysławów	Konin	960
Włocławek	Włocławek	40,282
Włodawa	Włodawa	6,263
Włodzimierz	Włodzimierz	12,102
Włoszczowa	Włoszczowa	6,022
Wodzisław	Rybnik	3,561[1][2]
Wojnicz	Brzesko	1,910
Wolbrom	Olkusz	7,392
Wolsztyn	Wolsztyn	4,124
Wołkowysk	Wołkowysk	11,100
Wołomin	Radzymin	6,404
Wołożyn	Wołożyn	4,070
Woźniki	Lubliniec	1,359
Wronki	Szamotuły	4,621
Września	Września	6,627
Wyrzysk	Wyrzysk	1,305
Wysoka	Wyrzysk	1,328
Wysokie Litewskie	Brześć n/Bugiem	2,100
Wysokie Mazow.	Wysokie Mazow.	3,214
Wyszków	Pułtusk	9,084
Wyszogród	Płock	4,297
Wyśmierzyce	Radom	1,424
Zabłotów	Śniatyn	5,777
Zabłudów	Białystok	2,861
Zagórów	Słupca	3,715
Zakopane	Nowy Targ	8,808
Zakroczym	Warszawa	5,816
Zaleszczyki	Zaleszczyki	4,014
Załośce	Zborów	4,773
Zambrów	Łomża	6,160
Zamość	Zamość	19,023
Zaniemyśl	Środa	1,291

1) Patrz str. 339.

2) Patrz str. 345.

3) Patrz str. 343.

Miasta	Powiaty	Ludność
Zator	Oświęcim	1,995
Zawichost	Sandomierz	3,014
Zawiercie	Zawiercie	29,480
Zbaraż	Zbaraz	7,718
Zbąszyń	Nowy Tomyśl	4,660
Zborów	Zborów	3,730
Zdołbunów	Zdołbunów	7,789
Zduny	Krotoszyn	2,825
Zduńska Wola	Sieradz	18,923
Zdzięcioł	Słonim	3,080
Zgierz	Łódź	21,129
Złoczew	Sieradz	4,904
Złoczów	Złoczów	11,130
Zwoleń	Kozienice	8,004
Żabno	Dabrowa	2,009
Żelechów	Garwolin	7,682
Żerków	Jarocin	1,549
Żory	Rybnik	4,936
Żółkiew	Żółkiew	7,867
Żnin	Żnin	4,436
Żórawno	Żydaczów	3,208
Żuromin	Sierpc	3,962
Żychlin	Kutno	7,098
Żydaczów	Żydaczów	3,996
Żyrardów	Błonie	21,336
Żywiec	Żywiec	5,320

Wykaz komunalnych kas oszczędności

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł	gr.
Woj. Białostockie ogółem		26 993	3 060 969	88
Stan na dzień 31.XII 1929		23 314	2 651 262	87
Wzrost w por. z dn. 31.XII 1930		3 679	409 707	01
Augustów		345	144 364	93
Białystok		8 010	569 109	15
Bielsk Podlaski		5 583	225 395	09
	Brok n B	145	2 778	60
	Druskieniki	230	17 575	45
Grajewo pow. Szczuczyński		1 226	104 179	54
Grodno		423	873 957	53
Kolno		1 223	125 850	83
Łomża		3 312	355 482	73
Ostrołęka		1 793	196 777	—
Ostrów Maz.		542	53 678	19
Suwałki		466	34 164	59
Sokółka		1 578	179 101	07
Wołkowysk		1 688	130 084	37
Wysoko-Maz.		329	48 470	81
Woj. Kieleckie ogółem		34 732	6 994 140	48
Stan na dzień 31.XII 1929		26 311	4 555 993	31
Wzrost na dzień 31.XII 1930		8 421	2 438 147	17
Będzin		11 831	1 583 713	—
	Busk	377	280 583	20
Częstochowa		2 454	1 162 377	54
Jędrzejów		90	29 329	19
Kielce		1 201	575 435	58
Końskie		908	139 571	99
Kozienice		665	97 410	32
Miechów		2 663	93 640	65
Olkusz (zw. m.)		362	145 227	52
Opatów		1 220	117 591	27
Opoczno		335	58 035	06
Pińczów		690	117 851	85
Radom		7327	2 077 268	15
Sandomierz		1 215	59 038	10
Stopnica		10	814	41
Wierzbnik p. Iłżecki		782	86 451	45
Włoszczowa		510	12 489	76
Zawiercie		2 072	357 311	45

według stanu z dnia 31.XII 1930 r.

oszczędn. osób prawno-publicznych Zł.	gr.	Pożycz. udz. przez kasę Ogółem Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerw. Zł.	gr.
689 690	78	9 405 311	17	912 000	—	332 717	13
705 159	32	7 703 030	26	697 265	50	64 204	21
—15 508	54	1 702 280	91	214 734	50	268 512	92
1 000	—	319 631	86	50 000	—	2 489	40
304 705	93	1 543 820	73	100 000	—	23 278	—
197 211	44	925 093	04	100 000	—	209	04
—	—	18 137	50	10 000	—	3 389	66
—	—	81 080	89	5 000	—	297	24
—	—	257 436	04	25 000	—	4 065	65
—	—	2 248 503	94	150 000	—	48 370	77
—	—	30 000	—	100 000	—	3 586	94
—	—	1 105 118	08	100 000	—	208 683	93
72 701	21	750 981	31	100 000	—	12 858	37
56 053	84	563 309	83	50 000	—	9 685	68
416	90	570 682	81	20 000	—	477	55
—	—	411 363	08	50 000	—	2 126	50
37 601	45	479 615	51	41 000	—	11 307	47
—	—	100 531	55	11 500	—	1 890	93
3 292 515	90	19 385 309	92	1 446 217	22	231 463	05
1 015 807	47	11 633 304	96	888 500	—	188 763	76
2 276 618	43	7 752 004	96	561 717	22	42 699	29
1 520 000	—	3 593 804	15	100 000	—	42 945	58
8 750	—	339 736	—	10 000	—	9 600	—
262 748	—	3 293 774	08	150 000	—	16 333	88
—	—	413 874	98	69 217	—	1 881	90
181 980	08	1 366 053	10	100 000	—	7 055	22
34 411	24	604 319	93	75 000	—	6 341	21
44 519	70	310 422	25	100 000	—	8 739	71
41 654	26	582 239	27	118 000	—	22 885	21
354 195	05	794 240	90	100 000	—	—	—
22 080	80	509 269	40	50 000	—	3 500	58
15 678	06	456 720	40	100 000	—	9 800	13
82 483	51	933 077	75	50 000	—	—	—
157 939	—	3 278 406	99	200 000	—	85 473	63
103 920	76	676 260	11	60 000	—	2 690	99
68 164	—	136 927	13	40 000	—	—	—
—	—	303 581	17	50 000	—	9	77
47 297	69	153 712	81	20 000	—	255	—
356 693	75	1 638 889	15	50 000	—	13 900	24

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
Woj. Lubelskie ogółem		42 638	5 217 248	15
Stan na dzień 31.XII 1929		33 161	2 898 138	74
Wzrost na dzień 31.XII 1930		9 477	2 319 109	41
Biała Podlaska		1 580	178 611	52
Biłgoraj		1 402	230 019	68
Chełm		2 276	218 761	92
Garwolin		1 349	46 129	68
Hrubieszów		1 896	125 872	86
Janów Lubelski		992	69 444	85
Janów Podl.		1 108	62 907	63
Krasnystaw		2 091	72 754	89
Lubartów		1 967	183 144	50
Lublin		13 301	2 606 883	—
Łuków		1 624	120 744	16
Puławy		1 316	108 629	13
Radzyń		965	98 965	24
Siedlce		2 171	72 484	86
Sokołów		827	31 008	71
Tomaszów Lub.		1 860	282 007	87
Węgrów		916	72 858	88
Włodawa		1 545	45 678	93
Zamość		3 452	590 339	85
Woj. Łódzkie ogółem		12 168	1 995 661	29
Stan na dzień 31.XII 1929		6 279	1 180 033	33
Wzrost na dzień 31.XII 1930		5 889	815 627	96
Brzeziny		2 741	205 265	48
	Kalisz	404	96 473	65
Koło		168	10 158	06
Łask		158	71 189	42
Łeczyca		1 002	129 531	84
Łódź		933	417 788	43
	Pabjanice	1 144	94 388	62
Piotrków Tryb.		827	445 260	17
Radomsko		1 744	39 032	17
Sieradz		1 194	157 171	74
Słupca		327	39 951	02
	Sulejów	9	7 134	42
	Tomasz. M.	800	113 919	50
	Tuszyn	2	44	22
Tnrek		470	123 933	64
Wieluń		245	44 418	91

(Ciąg dalszy).

oszczędn. osób prawno-publicznych Zł.	gr.	Pożycz. udz. przez kasę Ogółem Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerw. Zł.	gr.
1 193 428	**30**	**17 755 874**	**41**	**1 593 114**	**66**	**127 558**	**86**
1 370 284	45	13 866 590	67	1 235 168	76	28 168	56
—	—	3 889 283	74	357 45	90	99 390	30
72 571	82	977 238	83	100 000	—	1 379	39
58 519	10	590 5 6	34	50 000	—	1 590	81
44 642	—	978 720	56	50 000	—	1 235	59
13 524	85	421 977	21	33 814	66	921	37
17 707	90	898 868	36	75 000	—	16 900	—
1 401	54	586 148	20	35 000	—	6 967	45
1 388	07	269 620	73	27 300	—	—	—
29 530	46	859 386	71	70 000	—	24 250	67
201 000	—	902 534	53	50 000	—	231	27
—	—	4 827 452	01	300 000	—	50 480	65
110 494	71	527 056	01	126 000	—	—	—
17 030	92	473 048	01	100 000	—	4 099	91
—	—	677 588	08	50 000	—	1 866	44
13 550	—	1 009 441	90	175 000	—	6 500	46
150 859	83	425 981	24	51 000	—	2 356	61
125 999	33	829 492	92	76 000	—	17 032	19
23 426	78	297 350	02	30 000	—	1 605	23
12 000	—	806 147	98	55 000	—	1 770	49
299 780	99	1 597 275	77	140 000	—	10 195	34
576 187	**22**	**6 173 323**	**58**	**852 000**	—	**67 901**	**65**
559 397	95	3 643 650	77	484 000	—	39 891	83
16 789	27	2 529 672	81	368 000	—	28 009	82
41 599	85	900 752	91	65 000	—	5 680	—
—	—	181 145	85	25 000	—	—	—
—	—	115 655	—	37 000	—	3 862	19
34 028	44	474 073	22	60 000	—	8 223	48
—	—	435 555	77	30 000	—	1 366	97
6 842	57	801 914	95	50 000	—	15 027	85
8 890	11	285 767	90	50 000	—	—	—
70 356	28	839 454	57	100 000	—	22 569	40
27 550	52	176 074	56	25 000	—	—	—
241 066	25	619 526	88	60 000	—	4 851	90
37 210	41	160 915	05	25 000	—	954	63
—	—	41 496	—	30 000	—	—	—
—	—	254 380	03	100 000	—	2 572	48
55 087	64	240 966	—	100 000	—	1 592	75
20 951	14	466 570	04	70 000	—	1 200	—
32 603	—	179 074	85	25 000	—	—	—

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
Woj. Warszawskie ogółem		34 978	9.195.735	33
Stan na dzień 31 XII 1929		23 997	3 545 228	61
Wzrost na dzień 31.XII 1930		10 981	5 650 506	72
	Brześć Kuj.	217	23 641	35
	Ciechocinek	715	53 769	98
Gostynin		473	124 684	91
Grodzisk Maz. (pow. Błoński		561	30 846	38
	Grodzisk	1 744	50 455	67
Grójec		752	151 480	73
Ciechanów		1 099	38 537	28
Kutno		1 021	119 899	74
Lipno		183	13 095	—
Łowicz		1 888	136 338	92
	Łowicz	1 089	66 464	89
Mława		209	41 222	08
Maków Maz.		586	61 443	—
Mińsk Maz.		304	37 838	39
Nieszawa (w Aleksandrowie Kujaw.)		1 565	170 383	61
Płock		925	29 538	08
Płońsk		1 259	231 663	19
Pułtusk		3 442	229 311	73
Przasnysz		833	63 984	40
Rawa Maz.		335	88 307	36
Radzymin		629	44 324	52
Rypin		371	21 073	42
	Sochaczew	425	20 482	56
Sierpc		229	145 842	80
Skierniewice		792	217 636	36
Warszawa		5 770	6 348 216	33
Włocławek		840	123 151	55
	Włocławek	5 722	512 117	—
Woj. Nowogródzkie ogółem		5 706	700 233	02
Stan na dzień 31.XII 1929		4 197	540 076	63
Wzrost na dzień 31.XII 1930		1 509	160 146	39
Baranowicze		261	103 177	34
Lida		1 616	111 575	—
Nieśwież		1 531	40 011	36
Nowogródek		919	116 855	55
Słonim		1 138	260 973	42

(Ciąg dalszy).

oszczędn.		Pożycz. udz. przez kasę		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerw.	
osób prawno-publicznych		Ogółem					
Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł	gr.
2 136 609	16	18 356 338	47	1 606 926	05	204 083	47
1 497 248	38	11 487 095	92	1 163 621	95	136 999	64
629 360	78	6 869 242	55	443 303	10	67 083	83
9 894	98	106 360	34	25 000	—	547	26
3 400	—	84 421	50	50 000	—	382	02
100 071	15	531 430	54	25 000	—	11 816	54
—	—	189 282	87	25 000	—	3 297	51
—	—	73 814	30	7 000	—	2 300	—
128 525	14	656 928	71	55 000	—	847	63
28 989	24	443 918	60	100 000	—	5 000	—
113 458	06	429 518	59	100 000	—	3 492	84
15 000	—	172 435	48	33 500	—	3 300	—
53 537	26	667 014	78	60 000	—	25 354	32
111 756	75	342 134	48	25 000	—	5 787	04
125 000	—	681 856	99	200 000	—	2 800	—
29 997	89	348 729	36	37 000	—	345	28
—	—	176 504	85	30 000	—	708	76
236 481	96	698 333	11	50 000	—	5 000	—
77 335	35	557 837	02	69 385	—	3 140	56
97 521	21	1 004 912	02	50 000	—	5 500	—
53 367	—	1 010 877	96	81 000	—	30 706	40
—	—	160 266	33	50 000	—	1 701	97
—	—	531 016	03	71 000	30	13 954	20
58 459	90	240 888	34	10 000	—	—	—
67 621	45	171 938	22	10 000	—	—	—
58 000	—	242 761	42	50 000	—	—	—
—	—	382 841	45	25 000	—	3 442	05
42 452	35	582 620	60	56 125	—	19 834	20
469 082	74	6 387 791	92	100 000	—	37 048	20
62 659	32	464 499	84	61 000	—	1 133	65
193 997	41	1 314 707	22	100 000	—	16 620	29
272 586	69	5 155 611	59	300 591	45	29 327	35
62 646	93	3 120 340	06	245 000	—	13 427	30
209 939	76	2 035 271	52	55 000	45	15 900	05
—	—	844 516	42	50 000	—	3 782	60
98 836	27	813 203	79	25 000	—	3 293	78
7 799	12	506 736	59	25 000	—	844	27
129 830	68	1 075 997	26	50 000	—	6 102	04
—	—	862 664	66	100 000	—	6 666	42

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks osób fizycznych Zł.	gr.
Stołpce		74	47 496	27
Wołożyn		166	19 984	08
Woj. Poleskie ogółem		**11 199**	**759 444**	**79**
Stan na dzień 31.XII 1929		8 659	590 658	98
Wzrost na dzień 31.XII 1930		2 540	168 785	81
Brześć n/B		3 543	253 260	19
Drohiczyn Pol.		1 985	105 702	29
Kamień Kosz.		370	32 365	31
Kobryń		1 460	101 062	93
Kosów Poleski		885	45 970	63
Łuniniec		1 558	69 420	82
Pińsk		646	116 574	15
Prużany		470	25 102	34
Stolin		282	9 986	13
Woj. Wileńskie ogółem		4 391	3 322 857	29
Stan na dzień 31.XII 1929		2 198	1 079 565	96
Wzrost na dzień 31.XII 1930		2 193	2 243 291	30
Brasław		394	71 704	07
Głębokie		69	17 820	68
Mołodeczno		185	75 534	01
Oszmiana		842	82 942	59
Postawy		152	69 911	09
Święciany		135	14 243	46
Wilejka		57	41 858	84
	Wilno	2 557	2 948 742	55
Woj. Wołyńskie ogółem		17 388	1 073 428	45
Stan na dzień 31.XII 1929		13 970	1 004 986	90
Wzrost na dzień 31.XII 1930		3 418	68 441	55
Dubno		1 585	163 962	—
Horochów		347	31 491	00
Kostopol		1 243	31 204	64
Kowel		510	27 753	76
	Kowel	460	26 170	52
Krzemieniec		236	87 516	40
Luboml		1 122	41 160	92
	Łuck	1 559	231 438	—
	Ołyka	26	1 506	26
Równe		4 591	128 908	73

według stanu z dnia 31.XII 1930 r.

(Ciąg dalszy).

oszczędn.		Pożycz. udz. przez kasę		Kapitał		Fundusze	
osób prawno-publicznych		Ogółem		zakładowy		rezerw.	
Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
15 653	93	653 358	27	20 000	—	5 344	36
20 446	69	399 054	59	30 591	45	3 293	89
284 070	47	3 880 848	23	300 000	—	39 939	72
195 722	17	3 365 733	97	280 000	—	29 500	23
88 348	30	515 114	26	20 000	—	10 439	49
62 131	47	671 758	69	50 000	—	14 553	52
93 953	80	495 259	17	75 000	—	6 079	87
—	—	176 684	48	15 000	—	15	11
76 383	26	488 323	60	30 000	—	2 577	69
—	—	341 535	65	30 000	—	1 357	55
38 825	41	420 221	97	20 000	—	1 500	—
—	—	510 384	32	30 000	—	1 457	55
11 250	—	444 230	19	25 000	—	4 075	03
1 526	53	328 449	96	25 000	—	8 343	83
694 568	93	9 064 226	03	395 000	—	83 674	77
302 409	79	5 792 670	06	285 000	—	11 338	65
392 159	14	3 271 555	97	110 000	—	72 386	12
29 945	—	1 341 192	10	100 000	—	32 287	37
4 560	12	1 102 451	89	25 000	—	29 500	—
—		416 420	48	50 000	—	3 862	14
—		379 787	58	30 000	—	3 856	—
59 778	65	454 961	66	30 000	—	8 725	85
51 006	48	745 784	41	40 000	—	3 193	50
—		225 867	72	20 000	—	807	90
549 283	68	4 397 760	19	100 000	—	1 432	01
541 687	38	6 678 895	78	720 485	02	210 235	81
350 701	35	5 503 886	11	480 617	45	76 671	44
190 986	03	1 175 009	67	239 867	57	133 544	37
81 927	59	807 871	48	55 117	45	14 846	75
33 429	31	153 231	52	43 867	57	—	
1 701	47	300 732	71	30 000	—	5 993	14
—		475 883	72	30 000	—	2 888	16
101 392	25	183 685	—	50 000	—	278	67
32 208	71	402 251	65	35 000	—	2 743	41
15 979	11	319 900	50	40 000	—	2 452	41
16 075	43	796 533	—	100 000	—	12 880	94
—		19 798	63	500	—	53	69
24 775	28	1 092 585	65	150 000	—	45 000	—

Komunalna Kasa Oszczedn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczedn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
	Równe	128	19 925	40
Sarny		1 563	76 268	25
Włodzimierz		2 131	103 125	69
Zdołbunów		1 847	102 976	—
Woj. Poznańskie ogółem		**216 276**	**74 430 747**	**27**
Stan na dzień 31.XII 1929		206 751	57 848 805	07
Wzrost na dzień 31.XII 1929		9 525	17 381 942	25
Bydgoszcz		12 702	2 764 722	32
	Bojanowo	1 487	101 514	40
	Brok	1 060	272 138	70
	Bydgoszcz	5 280	4 522 053	13
Chodzież		3 906	784 226	66
	Chodzież	87	40 696	11
Czarnków		352	355 533	04
	Czarnków	50	12 548	36
Gniezno		7 651	2 961 070	28
	Gniezno	3 901	908 656	83
Gostyń		1 649	430 343	98
	Gostyń	2 383	188 693	30
Grodzisk		2 705	260 448	09
	Grodzisk	2 601	121 079	50
Inowrocław		7 401	5 111 304	62
	Inowrocław	2 398	1 797 058	41
Jarocin		2 218	395 323	65
	Jarocin	1 022	265 264	47
	Jutrosin	1 228	162 940	09
Kępno		6 872	2 103 606	16
	Kobylin	515	53 126	03
	Koronowo	429	43 937	30
Kościan		2 293	892 815	45
	Kościan	2 224	269 180	90
Koźmin		2 008	1 176 660	77
	Koźmin	397	49 711	82
Krotoszyn		1 508	404 116	34
	Krotoszyn	2 713	560 634	40
Leszno		4 359	2 359 531	34
	Leszno	8 878	2 618 889	18
	Lwówek	165	165 129	22
	Łobżenica	1 136	150 609	70
Międzychód		612	217 847	44

według stanu z dnia 31.XII 1930 r.

(Ciąg dalszy).

oszczędn. osób prawno-publicznych Zł.	gr.	Pożycz. udz. przez kasę Ogółem Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerw. Zł.	gr.
995	57	37 648	03	5 000	—	—	—
51 855	80	376 056	35	55 000	—	4 016	67
68 069	08	751 285	99	80 000	—	32 159	83
113 277	56	961 430	98	46 000	—	86 922	14
17 946 267	47	116 199 746	74	1 589 410	—	12 255 582	98
16 769 665	49	96 006 673	08	1 225 130	46	6 665 175	46
1 176 601	98	20 193 073	66	364 279	54	5 600 107	52
6 843	09	2 926 323	17	5 000	—	421 684	14
29 969	05	185 751	60	5 000	—	30 847	03
1 284	02	304 708	01	—	—	37 441	91
—	—	6 807 491	83	120 000	—	464 496	25
237 465	99	1 194 870	59	5 000	—	401 464	34
87 488	—	166 575	94	5 000	—	33 752	97
24 652	98	1 050 651	21	5 000	—	298 202	04
48 201	57	144 003	70	—	—	83 350	50
636 459	61	5 506 501	38	512 000	—	303 530	18
230 000	54	1 637 721	37	5 000	—	137 272	30
345 254	14	1 220 880	30	—	—	118 722	97
17 282	92	392 404	26	5 000	—	56 344	40
48 394	81	912 072	15	5 000	—	19 547	05
54 602	21	249 888	28	5 000	—	69 916	90
632 030	—	6 749 357	51	5 000	—	547 578	15
979 060	97	3 718 486	20	—	—	307 886	76
160 125	23	644 161	85	5 000	—	214 170	56
42 853	43	521 186	23	5 000	—	39 568	93
—	—	168 288	35	275	—	35 466	16
104 985	37	3 481 902	90	10 000	—	168 582	70
—	—	70 120	47	—	—	14 205	17
—	—	49 929	50	5 000	—	12 547	14
63 676	52	1 603 865	24	5 000	—	169 265	25
230 636	54	858 487	02	5 000	—	49 819	71
206 623	31	2 013 525	69	5 000	—	103 606	08
20 944	83	174 592	45	—	—	26 100	83
131 529	70	993 030	99	5 000	—	66 553	54
72 318	20	1 000 210	98	5 000	—	256 970	34
142 271	52	3 027 776	17	5 000	—	164 977	47
207 058	64	3 310 267	44	10 000	—	115 149	29
40 584	54	304 917	92	8 000	—	48 660	01
—	—	183 132	78	2 000	—	53 439	58
50 917	44	807 173	76	5 000	—	43 527	77

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
	Międzychód	1 835	409 710	18
Mogilno		3 581	540 690	05
	Nakło	1 636	247 510	61
Nowy Tomyśl		204	166 010	72
Oborniki		7 125	414 015	95
	Obrzycko	34	14 475	98
Odolanów		1 991	188 031	24
	Odolanów	239	94 501	—
	Opalenica	604	60 298	41
Ostrów		2 185	476 957	37
	Ostrów	4 040	1 040 057	71
Ostrzeszów		3 824	547 647	41
Pleszew		123	104 105	82
	Pakość	313	98 691	05
	Pleszew	2 495	177 055	43
	Pniewy	12	19 952	44
	Pobiedziska	1 749	134 645	92
	Poniec	701	240 048	69
Poznań		2 582	225 809	74
	Poznań	22 931	26 862 814	79
Rawicz		2 098	314 475	99
	Rakoniewice	1 136	101 991	23
	Rawicz	6 175	750 693	37
	Rogoźno	1 392	239 304	34
Strzelno		1 602	577 472	45
	Sieraków	1 224	40 856	57
	Solec Kuj.	656	77 196	68
	Sulmierzyce	398	27 916	81
Szamotuły		5 879	475 109	74
	Szamotuły	1 763	172 232	26
Szubin		2 525	520 400	95
Śmigiel		1 044	196 466	65
	Śmigiel	2 075	186 198	22
Śrem		3 694	357 123	64
	Śrem	266	72 528	19
Środa		4 205	467 074	36
	Środa	1 595	964 926	71
	Trzemeszno	1 217	126 096	14
	Ujście	208	22 410	30
Wągrowiec		1 944	430 877	81
	Wieleń	12	3 775	64
	Wielichowo	978	127 179	28
Wolsztyn		6 065	395 957	61

(Ciąg dalszy).

oszczędn. osób prawno-publicznych Zł.	gr.	Pożycz. udz. przez kasę Ogółem Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerw. Zł.	gr.
260 000	—	837 845	55	—	—	87 053	15
—	—	1 244 160	63	5 000	—	189 191	20
36 964	87	397 762	32	—	—	78 509	72
142 365	60	740 587	19	20 000	—	148 723	38
14 624	29	886 932	02	—	—	315 710	16
—	—	47 900	—	5 000	—	—	—
131 865	13	557 976	80	40 000	—	47 564	44
—	—	182 073	60	5 000	—	37 017	96
16 814	56	118 145	73	10 000	—	28 369	51
94 033	86	1 143 132	03	5 000	—	217 255	94
189 272	77	2 322 387	49	5 000	—	95 678	48
104 900	77	1 266 491	52	5 000	—	110 175	53
42 937	98	540 874	18	15 000	—	13 864	58
23 429	52	242 363	78	30 000	—	15 177	55
38 762	68	416 463	24	5 000	—	112 414	91
11 930	56	55 163	13	5 000	—	20 285	30
62 834	53	292 542	15	5 000	—	52 626	06
—	—	365 014	53	3 000	—	37 019	28
195 840	22	1 834 479	86	75 000	—	170 936	35
9 209 272	42	30 792 049	05	200 000	—	2 367 154	75
80 322	17	642 011	89	20 000	—	9 192	90
53 739	37	314 049	90	5 000	—	79 365	11
21 462	13	1 198 351	65	5 000	—	164 394	50
189 712	19	536 560	82	5 000	—	100 537	53
—	—	1 043 496	37	5 000	—	68 874	26
—	—	93 013	94	935	—	24 759	33
—	—	79 340	98	5 000	—	24 961	45
—	—	47 950	—	—	—	10 724	10
65 000	—	1 106 891	54	100 000	—	22 266	45
82 730	70	540 005	78	5 000	—	30 599	67
174 633	09	1 366 418	90	5 000	—	150 011	89
53 207	59	512 978	82	5 000	—	122 603	78
40 620	81	295 070	—	10 000	—	109 538	81
105 449	64	504 604	75	35 000	—	77 518	84
26 123	22	169 752	61	5 000	—	3 151	46
245 811	85	881 675	83	5 000	—	169 595	20
244 156	25	1 383 194	46	5 000	—	101 218	75
23 947	11	261 982	86	5 000	—	66 928	21
17 717	26	64 697	90	5 000	—	15 118	23
233 790	52	928 688	58	—	—	202 673	80
1 855	21	47 383	46	—	—	62 932	13
10 239	06	156 707	51	5 000	—	22 398	28
93 537	25	820 274	19	2 500	—	114 001	61

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
	Wolsztyn	7 695	739 428	40
	Wronki	523	80 644	92
Września		1 266	656 522	81
	Września	210	71 840	42
Wyrzysk		1 880	320 256	24
Żnin		1 889	601 747	02
	Zbąszyń	1 126	5/5 920	41
	Zduny	1 194	181 580	59
Woj. Pomorskie ogółem		**112 890**	**30 105 599**	**56**
Stan na dzień 31.XII 1929 r.		83 287	23 573 389	41
Wzrost na dzień 31.XII 1930 r.		29 603	6 532 199	95
Brodnica		3 261	736 935	21
	Brodnica	1 042	646 531	72
Chełmno		2 323	1 275 152	58
	Chełmno	559	410 906	11
Chojnice		3 848	1 199 069	52
	Chojnice	2 938	902 864	68
	Chełmża	1 465	377 442	57
Działdowo		664	301 189	06
	Działdowo	907	344 980	03
	Gdynia	1 897	2 259 797	01
Gniew		313	391 273	41
	Gniew	2 261	116 891	26
	Golub	411	24 329	19
Grudziądz		17 458	2 616 494	79
	Grudziądz	2 261	933 614	93
Kartuzy		883	569 528	40
Kościerzyna		8 539	1 051 234	65
	Kowalewo	240	75 433	98
	Lidzbark	566	275 705	62
Nowe Miasto (p. Lubawski)		2 843	576 122	94
	Nowe	817	61 505	60
Puck (oddział K. K. O. w Wejh.)		2 603	571 214	08
	Podgórz	174	54 368	16
	Puck	699	263 365	10
Sępolno		2 724	777 996	73
	Skarszewy	123	31 281	66
Starogard		5 212	692 905	86
	Starogard	1 271	1 010 143	23
Świecie		5 695	2 019 252	36

oszczędn.		Pożycz. udz. przez kasę		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerw.	
osób prawno-publicznych		Ogółem					
Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
43 559	66	950 384	37	5 000	—	664 905	75
50 903	98	327 843	37	5 000	—	235	84
50 365	10	1 102 764	89	5 000	—	52 136	67
41 791	94	201 596	61	5 000	—	3 115	44
127 082	96	943 614	49	95 000	—	172 401	29
247 486	18	1 783 754	80	5 000	—	101 939	06
60 000	—	952 986	50	10 000	—	265 554	93
29 567	77	290 002	85	10 600	—	92 259	54
3 131 897	54	65 879 882	70	4 521 512	23	3 551 903	32
3 051 076	54	48 658 951	21	3 291 573	63	1 840 475	85
80 821	37	17 820 931	49	1 229 938	60	1 711 427	47
—	—	1 825 525	80	5 000	—	241 205	63
66 508	04	1 309 538	72	5 000	—	153 874	91
170 331	50	3 502 533	39	700 000	—	140 154	29
—	—	733 756	37	42 000	—	29 903	43
—	—	2 288 166	41	295 649	43	119 727	11
—	—	1 554 760	82	200 000	—	169 882	03
45 357	60	759 412	28	20 000	—	38 700	97
213 709	62	1 241 843	55	40 000	—	43 000	—
4 211	60	809 728	50	64 100	—		—
640 626	40	5 464 112	15	25 000	—	97 957	30
181 625	29	1 448 885	11	50 000	—	81 407	69
527	—	204 331	05	5 000	—	12 502	01
23 995	—	133 652	—	— 000	—	8 420	47
51 035	87	4 454 351	93	500 000	—	96 460	01
—	—	3 779 309	—	250 000	—	186 628	92
50 746	82	1 470 926	83	51 000	—	31 647	95
10 163	83	2 514 416	32	— 000	—	325 846	91
—	—	207 288	26	10 000	—	6 467	29
5 087	28	564 453	58	50 000	—	48 192	40
246 476	82	1 898 016	—	89 197	58	206 962	58
6 950	44	93 388	70	8 211	80	17 670	98
—	—	860 908	03	30 000	—	70 610	72
5 196	—	175 003	27	5 000	—	5 804	77
36 000	—	553 467	19	5 000	—	17 327	63
87 403	02	2 197 796	—	66 220	65	118 684	50
14 466	61	149 395	60	15 000	—	1 879	18
—	—	1 743 301	51	55 032	82	116 079	69
315 625	74	1 584 825	03	74 000	—	66 342	55
64 000	—	4 560 400	14	900 000	—	187 057	21

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
	Świecie	1 311	217 902	65
Tczew		687	83 361	86
	Tczew	1 761	465 309	98
Toruń		5 967	1 584 673	73
	Toruń	13 398	3 550 582	12
Tuchola		1 974	897 881	65
	Tuchola	214	250 469	49
Wąbrzeżno		1 463	1 120 514	11
	Wąbrzeźno	1 096	203 587	33
Wejherowo		11 523	763 611	47
	Wejherowo	1 217	400 163	93
Woj. Śląskie ogółem		**97 016**	**58 899 121**	**91**
Stan na dzień 31.XII 1929 r.		85 879	44 263 833	22
Wzrost na dzień 31.XII 1930 r.		12 137	14 625 288	69
	Bielsk	17 566	8 655 336	52
	Cieszyn	12 951	2 676 992	95
	Katowice	23 910	21 557 377	10
Katowice		4 647	2 630 714	52
	Król. Huta	5 855	11 994 368	74
Lubliniec		323	230 231	07
	Lubliniec	38	29 816	86
	Mysłowice	525	467 961	38
Pszczyna		1 708	1 444 855	86
Rybnik		4 258	920 328	58
	Rybnik	996	244 934	66
	Skoczów	1 209	1 496 205	44
	Strumień	465	145 669	70
Świętochłowice		18 699	4 066 801	25
Tarnowskie Góry		727	842 691	10
	Tarn. Góry	2 256	863 139	41
	Wodzisław	77	96 115	22
	Żory	806	424 581	52
Woj. Krakowskie ogółem		**149 566**	**119 454 766**	**86**
Stan na 31.XII 1929 r.		140 565	93 371 104	06
Wzrost na dzień 31.XII 1930 r.		8 999	26 083 662	80
	Biała	12 996	6 140 867	60
Bochnia		3 047	701 093	82
	Bochnia	3 946	1 419 340	07
Brzesko		2 977	2 353 073	67
Chrzanów		2 211	2 518 206	22
Dąbrowa		72	40 420	32

według stanu z dnia 31.XII 1930 r.

(Ciąg dalszy).

oszczędn. osób prawno-publicznych		Pożycz. udz. przez kasę Ogółem		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerw.	
Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
86 558	43	555 234	59	50 000	—	21 470	81
128 552	48	895 496	04	111 100	—	10 793	81
4 444	41	811 662	33	50 000	—	38 731	71
33 590	54	3 236 378	49	300 000	—	215 416	80
—	—	5 870 603	34	200 000	—	240 620	34
110 479	18	1 552 962	73	100 000	—	37 744	80
5 669	59	347 903	46	5 000	—	10 000	—
357 206	23	2 254 777	28	55 000	—	77 434	60
28 707	54	604 053	49	20 000	—	107 818	92
37 025	29	1 284 603	94	20 000	—	71 337	04
97 639	43	782 212	46	50 000	—	79 925	57
24 974 391	64	83 872 863	87	700 542	32	6 012 366	48
7 867 748	49	64 085 969	53	671 159	78	2 615 427	04
17 106 607	15	19 786 894	34	29 382	44	3 396 939	44
—	—	9 020 238	83	—	—	1 434 603	66
398 032	92	1 940 488	92	—	—	886 666	22
6 472 488	34	28 713 490	76	—	—	2 298 647	40
4 164 336	51	7 155 617	64	500 000	—	217 581	64
—	—	6 622 302	33	—	—	205 327	78
776 748	08	2 526 806	02	70 000	—	82 787	83
120 467	16	179 545	—	—	—	7 551	02
317 608	36	827 135	78	—	—	9 000	—
2 292 264	26	3 904 032	67	5 000	—	52.292	31
480 393	46	4 036 683	46	5 000	—	165 132	34
652 577	66	956 092	36	5 000	—	61 606	06
—	—	1 593 974	95	5 292	32	141 027	87
8 500	—	168 472	70	—	—	17 273	74
6 024 517	—	9 984 941	71	100 000	—	193 165	07
1 911 045	78	3 113 716	69	—	—	—	—
886 060	38	1 959 208	34	—	—	221 254	90
12 547	54	120 999	—	5 250	—	4 675	11
402 [illegible]04	19	1 049 116	71	5 000	—	13 772	53
8 096 831	55	122 971 720	71	188 112	68	11 751 078	44
6 631 127	53	90 958 872	44	100 000	—	5 138 514	56
1 465 804	02	32 012 848	27	88 112	68	6 612 236	83
117 161	57	6 407 280	71	5 000	—	285 904	11
66 073	22	913 224	23	5 000	—	40 029	81
—	—	1 373 344	13	—	—	224 492	55
234 346	61	3 039 725	85	5 000	—	144 003	01
436 428	64	2 656 410	85	15 000	—	70 372	45
—	—	184 426	85	10 000	—	675	—

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
	Dąbrowa	2 918	766 647	36
Gorlice		2 500	3 915 283	78
Grybów		408	88 019	48
	Jasło	5 063	2 878 800	14
Kraków		24 819	16 770 282	75
	Kraków	44 753	50 007 940	13
	Krak.-Podg.	2 755	1 265 630	29
	Krvnica-Zdr.	260	655 133	77
	Kęty	250	338 312	33
Limanowa		2 857	283 142	66
Mielec		2 017	1 263 067	10
Myślenice		1 365	667 652	16
Nowy Targ		3 370	1 432 592	43
	Nowy Sącz	2 272	1 143 301	63
	Oświęcim	1 169	1 218 509	04
Pilzno		242	8 864	89
Ropczyce		2 340	687 727	10
	Tarnów	14 961	15 026 597	52
Wadowice		3 028	3 398 964	33
Wieliczka		3 321	449 916	90
	Żywiec	3 847	4 015 379	37
Woj. Lwowskie ogółem		**155 217**	**91 069 538**	**68**
Stan na dzień 31.XII 1929 r.		132 406	67 912 376	85
Wzrost na dzień 31.XII 1930 r.		22 811	22 157 161	83
Bóbrka		701	56 933	67
	Borysław	447	137 596	37
Brzozów		452	137 877	72
Dobromil		932	25 654	85
Drohobycz		159	56 933	09
	Drohobycz	5 739	1 222 583	60
Gródek Jagielloński		1 844	547 142	61
	Jarosław	4 786	1 282 024	18
Jaworów		87	40 062	67
Kolbuszowa		169	97 065	29
Krosno		556	849 111	32
	Krosno	5 847	993 474	91
Lubaczów		664	40 975	02
Lwów		340	96 148	15
	Lwów	74 743	64 433 367	43
Łańcut		2 098	219 611	51
Mościska		9	3 975	73

według stanu z dn. 30. XII. 1930 r.

(ciąg dalszy)

oszczędn. osób prawno-publicznych Zł.	gr.	Pożycz. udz. przez kasę Ogółem Zł.	gr.	Kapitał zakładowy Zł.	gr.	Fundusze rezerw. Zł.	gr.
97 707	57	946 495	98	—	—	44 735	97
—	—	4 263 437	56	—	—	537 235	41
79 800	—	278 111	75	10 000	—	863	22
244 121	76	3 260 944	68	—	—	363 348	17
—	—	15 405 417	37	—	—	2 457 342	26
1 500 892	04	47 001 465	68	—	—	5 223 264	70
262 862	91	1 388 576	75	—	—	159 52[illegible]	86
165 505	77	804 740	20	5 000	—	3 049	53
4 000	—	348 882	38	5 000	—	1 677	62
198 079	88	694 224	30	50 000	—	10 390	64
122 500	—	1 577 489	07	3 112	68	90 325	15
110 000	—	972 137	88	—	—	31 201	91
349 550	73	2 168 619	87	50 000	—	236 509	26
2 109 154	—	3 153 272	65	5 000	—	89 497	86
49 722	45	1 781 927	13	5 000	—	41 707	70
808	35	8 383	49	5 000	—	426	60
70 820	61	852 626	27	—	—	145 169	31
675 285	87	14 003 528	73	—	—	1 007 072	16
139 605	47	3 960 061	53	—	—	417 635	89
166 474	08	863 576	38	5 000	—	11 093	02
896 000	02	4 663 394	45	5 000	—	113 532	16
8 645 331	97	95 092 520	23	255 500	—	4 874 127	86
5 168 922	89	77 017 435	68	166 476	09	3 088 385	79
3 476 410	80	18 075 084	55	89 023	91	1 785 742	07
56 280	—	394 998	48	15 000	—	1 035	55
60 000	—	334 648	—	50 000	—	6 043	63
13 528	68	307 495	03	5 000	—	9 284	83
—	—	132 141	—	5 000	—	557	08
117 781	90	450 533	—	5 000	—	13 347	57
—	—	1 744 142	64	—	—	45 351	40
—	—	626 093	55	—	—	28 266	40
57 176	99	1 797 862	45	—	—	94 081	85
71 207	10	211 588	80	6 500	—	80	90
361 474	85	479 735	13	—	—	19 638	38
49 883	24	864 440	37	5 000	—	5 0 0	—
35 273	12	811 979	60	—	—	52 564	19
85 107	07	248 487	90	15 000	—	337	97
94 568	64	402 534	43	50 000	—	2 184	17
5 055 022	88	61 398 964	30	—	—	3 185 972	06
129 354	75	453 554	72	5 000	—	2 048	—
39 696	13	91 504	75	10 000	—	608	40

Komunalna Kasa Oszczędn. Powiatowa	Komunalna Kasa Oszczędn. Miejska	Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych Zł.	gr.
Przemyśl		1 088	169 864	71
	Przemyśl	10 417	5 652 422	07
Przeworsk		522	195 114	75
Rawa Ruska		279	60 776	20
Rudki		1 634	230 793	86
	Rymanów	58	40 754	55
	Rzeszów	9 126	8 093 861	66
Sambor		522	84 129	35
	Sambor	12 748	2 394 173	94
Sanok		664	116 932	33
	Sanok	6 945	2 045 088	26
	Sądowa W.	875	93 297	48
Sokal		626	45 318	42
	Sokal	2 844	343 391	47
Stary Sambor		2 315	93 137	40
	Strzyżów	742	207 306	73
Tarnobrzeg		2 982	519 482	74
Żółkiew		1 257	243 073	65
Woj. Stanisławowskie ogółem		**43 567**	**17 973 846**	**31**
Stan na dzień 31.XII 1929 r.		36 365	12 077 065	97
Wzrost na dzień 31.XII 1930 r.		7 201	5 896 780	34
Bohorodczany		2 898	262 399	07
	Bolechów	400	892 345	76
Dolina		2 278	660 499	87
Horodenka		913	302 671	69
Kałusz		1 119	305 218	40
Kołomyja		976	127 651	59
	Kolomyja	9 626	1 583 445	47
Kosów		2 271	156 710	87
Nadwórna		645	91 943	—
Rohatyn		439	166 371	52
Stanisławów		2 432	474 345	05
	Stanisiawów	7 782	9 975 353	18
Stryj		615	352 960	59
	Stryj	5 551	1 949 436	42
Śniatyn		1 365	156 720	38
	Śniatyn	1 015	75 745	46
Tłumacz		727	204 876	20
Turka n|Str.*)		1 528	85 536	67
Żydaczów		1 027	140 114	62

*) W marcu 1931 r. powiat turczański został wyłączony z obszaru województwa stanisławowskiego, a włączony do województwa lwowskiego

według stanu z dnia 31.XII 1930 r.

(Ciąg dalszy).

oszczędn.		Pożycz. udz. przez kasę		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerw.	
osób prawno-publicznych		Ogółem					
Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
139 796	—	490 008	70	10 000	—	2 194	17
172 209	20	5 537 249	68	—	—	372 794	87
38 402	09	279 204	16	5 000	—	402	09
152 101	59	408 557	17	8 000	—	2 585	44
85 581	50	544 393	33	10 000	—	22 156	60
58 000	—	118 345	95	5 000	—	—	—
159 404	12	7 044 512	55	—	—	441 830	35
247 361	14	617 368	80	—	—	3 716	68
150 207	97	3 101 380	92	—	—	245 705	01
76 288	75	350 960	16	10 000	—	4 054	30
612 499	48	2 442 382	80	—	—	187 823	05
47 284	71	209 110	88	—	—	1 602	70
9 818	41	215 959	42	15 000	—	852	55
—	—	491 224	98	—	—	47 456	26
220 903	—	568 652	92	1 000	—	16 483	01
18 000	—	222 901	71	—	—	5 756	43
231 118	56	1 110 386	68	—	—	49 139	41
—	—	489 214	38	20 000	—	3 202	56
2 836 475	20	24 801 465	55	159 163	12	1 491 897	16
1 890 321	5	17 236 955	35	60 527	98	1 161 934	98
946 153	62	7 564 510	20	98 635	14	329 962	18
80 822	32	676 977	62	5 000	—	17 711	30
—	—	816 537	55	5 000	—	4 288	82
133 913	36	752 266	61	—	—	26 642	79
—	—	471 998	90	—	—	20 095	58
—	—	373 012	34	15 000	—	27 611	34
73 357	22	597 207	20	25 000	—	628	38
413 706	63	2 445 822	11	—	—	436 830	79
270 020	99	639 126	13	14 163	12	2 242	10
66 587	—	364 352	86	20 000	—	5 501	99
37 505	30	536 259	—	30 000	—	6 268	21
138 662	76	1 280 797	48	—	—	23 474	11
1 049 533	07	10 200 591	39	—	—	656 292	74
—	—	606 294	77	5 000	—	8 050	52
39 691	01	2 273 669	89	—	—	169 319	59
130 047	62	766 521	07	—	—	11 297	88
87 217	69	292 249	43	20 000	—	9 981	13
134 255	55	830 177	07	—	—	56 934	28
108 424	68	453 326	18	10 000	—	3 921	54
72 731	—	424 267	95	10 000	—	4 904	98

Komunalna Kasa Oszczędn.		Ilość książeczek oszczędn. osób fizycznych	Wkłady na ks. osób fizycznych	
Powiatowa	Miejska		Zł.	gr.
Woj. Tarnopolskie ogółem		**23 906**	**6 289 981**	**87**
Stan na dzień 31.XII 1929 r.		21 465	5 226 251	22
Wzrost na dzień 31.XII 1930 r.		2 441	1 063 730	65
Borszczów		385	169 510	18
Brody		3 534	399 586	06
Brzeżany		2 648	633 347	61
Buczacz		1 073	273 765	42
Czortków		1 122	107 668	51
Kamionka Str.		273	36 579	82
Kopyczyńce		770	66 278	89
Podhajce		45	32 560	54
Przemyślany		646	58 842	75
Skałat		646	80 163	28
Tarnopol		220	215 352	52
	Tarnopol	8 252	3 262 512	55
Trembowla		1 174	282 543	77
Zaleszczyki		1 537	244 249	35
Zbaraż		145	9 495	22
Złoczów		978	27 580	17
	Złoczów	458	389 944	18

według stanu z dnia 31.XII 1930 r.

(c. d.)

oszczędn. osób prawno-publicznych		Pożycz. udz. przez kasę Ogółem		Kapitał zakładowy		Fundusze rezerw.	
Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
2 607 993	40	13 064 913	11	321 788	13	765 232	77
2 0 2 379	93	10 772 118	23	186 900	—	474 716	45
595 603	47	2 292 794	88	134 888	13	290 516	32
56 000	—	268 142	30	8 720	—	9 445	93
306 586	87	925 191	82	100 000	—	48 056	62
90 846	73	1 299 687	80	5 000	—	148 396	32
224 765	42	1 290 666	77	—	—	58 716	23
53 851	22	532 797	83	50 000	—	1 339	87
94 893	74	275 470	95	8 000	—	3 775	48
30 205	89	479 592	17	15 000	—	7 943	20
106 683	54	274 766	67	15 000	—	1 781	91
199 506	75	369 597	95	5 000	—	5 975	—
27 052	28	280 610	60	10 000	—	1 875	53
80 376	52	679 795	64	30 000	—	5 458	51
941 091	58	4 426 539	57	—	—	391 407	64
54 318	97	547 760	72	50 000	—	47 156	49
193 119	35	448 410	58	—	—	22 223	81
62 978	92	221 781	70	10 067	—	1 800	10
56 439	17	219 225	13	10 000	—	1 554	33
29 247	18	524 174	91	5 000	—	8 324	81

Wykaz Komunalnych Kas Oszczędności według stanu z dnia 31.XII. 1930 r.

Ogólne zestawienle (dok.)

Województwo	Ilość kas powiatowych	Ilość kas miejskich	Liczba będących w obiegu książeczek oszczędnośc.	Wkłady na książ. oszczędn. osób fizycznych zł.	gr.	Wkłady na książ. oszczędn. osób prawno-publ. zł.	gr.	Pożyczki udzielone przez kasę zł.	gr.	Kapitał zakładowy zł.	gr.	Fundusze rezerwowe zł.	gr.
Białostockie . .	13	2	26.993	3.060.969	88	689.690	78	9.405.311	17	912.000	—	332.717	13
Kieleckie . .	17	1	34.732	6.994.140	48	3.292.515	90	19.385.309	92	1.446.217	22	231.463	05
Krakowskie . .	15	12	149.564	119.454.766	86	8.096.931	55	122.971.720	71	188.112	68	11.751.078	44
Lubelskie . .	19	—	42.638	5.217.248	15	1.193.428	30	17.755.874	41	1.593.114	66	127.558	86
Lwowskie . .	22	13	155.217	91.069.538	68	8.645.331	97	95.092.520	23	255.500	—	4.874.127	86
Łódzkie . .	11	5	12.168	1.995.661	29	576.187	22	6.173.323	58	852.000	—	67.901	65
Nowogródzkie .	7	—	5.706	700 223	02	272.586	69	5.155.611	58	300.591	45	29.327	35
Poleskie . .	9	—	11.199	759.444	79	384.070	47	3.880.848	23	300.000	—	39.939	82
Pomorskie . .	18	22	112.890	30.105.589	36	3.131.897	54	65.879.882	70	4.521.512	25	3.551.903	32
Poznańskie . .	34	50	216.276	74.430.747	27	17.946.267	47	116.199.746	74	1.589.410	—	12.255.282	98
Stanisławowskie	14	5	43.557	17.973.846	31	2.836.475	20	24.801.465	55	159.163	12	1.491.897	16
Śląskie . .	6	12	97.016	58 889.121	91	24.974.391	64	83.872.863	87	700.542	32	6.012.366	48
Tarnopolskie .	15	2	23.906	6.289.981	87	2.607.983	40	13.064.913	11	321.788	13	765.232	77
Warszawskie .	22	6	34.978	9.195 735	33	2.136.609	16	18.356.338	47	1.606.925	05	204.083	47
m. st. Warszawa		1	51.509	41.199.133	66	12.526	32	34.049.840	42	518.658	11	808.819	73
Wileńskie . .	7	1	4.391	3.322.857	29	694.568	93	9.064.226	03	395.000	—	83.674	77
Wołyńskie . .	10	4	17.388	1.073.428	15	541.687	38	6.678.895	78	720.485	02	210.235	81
Razem . .	239	136	1.040.138	471.732.434	60	78.033.149	92	651.788.692	50	16.381.019	99	42.837.610	55
Stan na dzień 31.XII 1929	227	131	889.010	353.846.202	57	58.381.327	40	500.544.343	21	12.296.170	72	21.475.288	88
Wzrost na dzień 31.XII.1930	12	5	151.128	117.886.232	03	19.651.822	52	151.244.349	29	4.084.849	27	21.362.321	67

Wykaz gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych według stanu z dn. 31.XII. 1930 r.

Ogólne zestawienie

WOJEWÓDZTWO	Ilość kas	Wysokość wpłaconego kapitału zakładowego	Wysokość wkładów oszczędnościowych na książeczki oszczędnościowe	Wysokość udzielonych pożyczek przez kasę	Wysokość kapitału zasobowego
Białostockie . . .	47	234.849,56	284.676,68	1.136.002,79	28.655,74
Kieleckie . . .	185	898.780,11	1.609.614,48	7.297.072,68	126.969,88
Lubelskie . . .	233	1.442.557,88	1.934.929,36	8.971.895,21	145.114,84
Łódzkie . . .	130	577.709,29	735.420,48	2.672.908,03	96.156,53
Poleskie . . .	11	37,998,66	32.274,68	351.882,02	3.329,69
Warszawskie . . .	175	637.313,36	1.113.341,35	4.347.546,50	86.091,72
Wileńskie . . .	19	104.555,34	57.462,64	840.485,81	20.690,71
Wołyńskie . . .	63	373.236,95	376.222,70	2.962.265,15	39.331,14
Razem . .	863	4.307.001,15	6.143.942,37	28.580.058,10	546.330,25
Stan na dz. 31.XII.1929	819	3.558.060,20	4.080.401,61	*28128468,25	280.136,50
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930 .	44	748.940,95	2.063.540,76	451.589,94	266.193,75

*) W Kalendarzu Samorządowym na r. 1931 wysokość udzielonych pożyczek przez gminne kasy pożyczkowo - oszczędnościowe wynosiła Zł. 28.975.466,91; wskutek błędu przy zestawieniu stanu udzielonych pożyczek w województwie wileńskiem, wspomniana suma jest o Zł. 846.998,66 gr. wyższą.

Wykaz gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych według stanu z dn. 31.XII. 1930 r. (c. d.)

Województwa / Powiaty	Ilość kas	Wysokość wpłaconego kapitału zakładowego	Wysokość wkładów oszczędnościowych na książeczki oszczędnościowe	Wysokość udzielanych pożyczek przez kasę	Wysokość kapitału zasobowego
Woj. Białostockie					
Białostocki . . .	4	27.212,38	41.402,30	133.894,—	8.739,29
Kolneński . . .	9	44.272,78	15.162,83	189.981,54	1.599,40
Łomżyński . . .	12	79.225,87	147.357,90	458.931,17	14.075,43
Ostrowski . . .	8	24.275,06	19.996,99	98.730,40	2.073,71
Ostrołęcki . . .	1	2.536,09	137,50	2.950,—	—
Sokólski . . .	3	16.100,—	15.851,87	53.700,13	199,06
Szczuczyński . .	4	20.093,04	29.898,18	85.504,—	366,86
Wołkowyski . . .	5	19.049,34	14.182,11	98.538,55	1,007,43
Wysoko-Mazowiecki .	1	2.085,—	687,—	13.773,—	594,56
Razem . .	47	234.849,56	284.676,68	1.136.002,79	28.655,74
Stan na dz. 31.XII. 1929	38	188.404,09	240.703,29	1.245.136,19	16.683,21
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930 .	9	46.445,47	43.973,39	109.133,40	11.972,53
Woj. Kieleckie					
Będziński . . .	4	15 841,94	90.629,29	365.663,55	103,05
Częstochowski . .	21	103.051,31	360.768,03	1.033.289,67	17.508,13
Iłżecki	5	37.462,61	47.966,14	189.886,55	2.598,39
Jędrzejowski . .	11	57.680,93	101.140,58	366.087,82	12.799,06
Kielecki . . .	18	74.989,86	190.850,39	926.210,93	10.595,36
Konecki . . .	13	82.924,50	89.875,01	716.199,26	4.525,87
Kozienicki . . .	7	42.525,04	22.150,65	291.036,90	4 933,56
Miechowski . . .	15	75.598,—	28.332,65	413 502,51	13.127,90
Olkuski	3	20.361,87	32.981,58	160.915,84	4.366,87
Opatowski . . .	10	44.989,60	21.158,96	301.376,87	8 403,07
Opoczyński . . .	9	40.928,09	50.764,22	249.317,48	8.252,90
Pińczowski . . .	8	39.451,71	101.416,22	288.925,32	8.553,90
Radomski . . .	19	69.824,62	123.223,33	623.590,23	5.775,27
Sandomierski . .	7	29.743,29	35.503,55	178.286,—	2,534,09
Stopnicki . . .	19	82 433,44	206.802 59	745.291,46	10.078,83
Włoszczowski . .	14	52.425,17	81.745,50	371.205,[illegible]9	10 884,47
Zawierciański . .	2	8.518,13	24.297,69	76 287,—	1.929,17
Razem . .	185	898.720,11	1.609.614,48	7.297.072,68	126.969,88
Stan na dz. 31.XII 1929	177	764.818,98	1.048.423,88	7.134.266,50	66.285,69
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930	8	133 961,13	561.190,60	162.806,18	60.684,19

Województwa Powiaty	Ilość kas	Wysokość wpłaconego kapitału zakładowego	Wysokość wkładów oszczędnościowych na książeczki oszczędnościowe	Wysokość udzielanych pożyczek przez kasę	Wysokość kapitału zasobowego
Woj. Lubelskie					
Bialski	15	48.906,51	71.304,78	629.059,28	3.264,05
Biłgorajski . . .	14	77 182,30	231.926,51	397.836,45	9.174,28
Chełmski . . .	12	82.015,80	8[illegible].556,78	462.580,14	12.008,56
Garwoliński . . .	14	49.516,57	36.284,42	446.415,05	1.620,90
Hrubieszowski . .	12	91.432,63	56.017,62	464.623,21	4.453,27
Janowski . . .	15	82.282,08	94.746,16	418.167,20	10.477,21
Konstantynowski . .	11	75.305,05	85.777,10	563.242,44	6.297,62
Krasnystawski . .	6	33.532,50	33.509,98	193.821,81	9.587,02
Lubelski . . .	11	104.996,86	145.238,09	519.188,33	10.203,13
Lubartowski . . .	9	68.479,65	87.554,23	493.465,69	4.827,21
Łukowski . . .	16	88 968,24	93.771,29	510.315,—	9.247,94
Puławski . . .	10	84.033,54	77.009,26	395.340,47	8.622,72
Radzyński . . .	13	74.705,21	142.131,36	442.907,68	—
Siedlecki . . .	12	90.018,98	83.004,06	513.584,21	13.282,56
Sokołowski . . .	11	89 046,28	160.269,15	854.593,48	12,926,12
Tomaszowski . .	13	74.423,41	83.239,18	308.076,75	6.485,78
Węgrowski . . .	12	51.631,43	52.[illegible]14,32	277.387,51	6.379,14
Włodawski . . .	14	64.408,58	126.138,95	514.117,95	16.257,33
Zamojski . . .	13	111.679,26	192.136,12	567.067,56	—
Razem . .	**233**	**1.442.557,88**	**1.934.929,36**	**8.971.895,21**	**145.114,84**
Stan na dz. 31.XII.1929	230	1.132.662,18	1.336.420,82	8.724.299,81	59.354,53
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.19 0	3	309.895,70	598.508,54	247.595,40	85.760,31
Woj. Łódzkie					
Brzeziński . . .	11	56.690,05	29.868,16	223.601,90	6.435,52
Kaliski	11	38 916,66	39.618,89	159.175,20	5.746,38
Kolski	11	34.524,26	17.745,48	133.195,—	1.538,16
Koniński . . .	9	29.899,91	23.323,26	57.440,—	2.937,79
Łaski	6	26.107,89	22.440,97	149.108,91	6.486,77
Łęczycki . . .	4	13.538,67	29.030,98	93.673,—	2.259,89
Łódzki	16	156.645,94	166.504,—	576.012,53	44 143,64
Piotrkowski . . .	11	56.633,87	56.580,81	189.109,48	2.644,96
Radomskowski . .	12	32.899,03	83.738,47	243.948,50	4.342,79
Sieradzki . . .	7	33.075,13	32.102,40	153.783,50	3.668,30
Słupecki . . .	6	18.442,41	117.094,—	220.752,79	4.034,90
Turecki	18	61 788,81	54.808,90	342.588,62	9.705,67
Wieluński . . .	8	18.546,65	62.564,16	131.518 60	2.211,76
Razem . .	**130**	**577.709,29**	**735.420,48**	**2.672.908,03**	**96.156,53**
Stan na dz. 31.XII.1929	126	502.057,22	432.985,24	2.646.684,63	61.222,18
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930	4	75.652,07	302.435,24	26.223,40	34.934,35

Wykaz gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych

(ciąg dalszy)

Województwa Powiaty	Ilość kas	Wysokość wpłaconego kapitału zakładowego	Wysokość wkładów oszczędnościowych na książeczki oszczędnościowe	Wysokość udzielanych pożyczek przez kasę	Wysokość kapitału zasobowego
Woj. Poleskie					
Brzeski	4	18 280,55	19.676,95	166.194,02	1.882,94
Drohicki . . .	2	8.718,11	10.175,57	98.020,00	1.011,79
Kamień Koszyrski .	3	4.000,00	1.063,17	27.495,—	236,31
Stoliński . . .	2	7.000,00	1.358,99	60.173,—	198,65
Razem . .	**11**	**37.998,66**	**32.274.68**	**351.882,02**	**3.329,69**
Stan na dz. 31.XII.1929	10	34.021,58	26.791,58	236.274,19	831,81
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930 .	1	3.977,08	5.483,10	115.607,83	2.497,49
Woj. Warszawskie					
Błoński	11	67.604,87	130.574,86	333.873,54	6.370,26
Ciechanowski . .	6	32.694,44	35 149,99	153.928,20	1.504,82
Gostyniński . . .	8	23.197,56	40.640,81	142.703,44	1.867,19
Grójecki . . .	11	40.298,54	52.544,58	216.795,09	3.634,98
Kutnowski . . .	12	39.052,17	47.018,22	274.206,01	3.858,26
Lipnowski . . .	5	14.902,10	25.230,50	85.850,29	3.974,48
Łowicki	9	34.200,—	106.413,90	246.855,80	2.205,80
Makowski . . .	5	16.500,—	9.454,54	91.235,50	541,93
Mińsko-Mazowiecki .	5	18.387,46	29.792,70	117.815,83	3.735,17
Mławski . . .	12	39.154,33	59.830,07	241.378,35	3.931,48
Nieszawski . . .	11	34.000,—	136.497,96	353.792,02	2.765,61
Płocki	1	5.000,—	90.	17.850,—	—
Płoński	12	41.837,59	38.439,58	216.121,—	4.076,96
Przasnyski . . .	4	10.613,—	18.799,—	54.000,—	415,—
Pułtuski . . .	5	18.654,28	31.435,83	129.538,—	2.963,95
Radzymiński . . .	9	53.590,52	42.654,55	319.981,41	10.444,48
Rawski	9	35.618,52	31.672,95	332.161,99	11.861,55
Rypiński . . .	13	28.254,10	40.466,04	174.902,08	4.563,39
Sierpecki . . .	7	18.000,—	104.830,52	214.256,26	4.828,54
Skierniewicki . .	8	28.638,86	60.020,81	360 043,33	6.476,06
Sochaczewski . .	3	7.973,22	32.835,52	105.338,—	2.029,41
Warszawski . . .	8	26.141,81	37.684,67	154.985,31	3.864,61
Włocławski . . .	1	3.000,—	1.263,75	9.937,—	158,16
Razem . .	**175**	**637.313.36**	**1.113.341,35**	**4.347.546,50**	**86.091,72**
Stan na dz. 31.XII.1929	157	531.457,11	619.156,31	3.347.876,—	48.694,39
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930 .	18	105.856,25	494.185,04	999.670,50	37.397,33

Wykaz gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych

(dok.)

Województwa Powiaty	Ilość kas	Wysokość wpłaconego kapitału zakładowego	Wysokość wkładów oszczędnościowych na książeczki oszczędnościowe	Wysokość udzielanych pożyczek przez kasę	Wysokość kapitału zasobowego
Woj. Wileńskie					
Brasławski . . .	2	7.836,84	1.836,77	90.033,44	836,84
Dziśnieński . . .	5	39.188,48	25.373,88	422.772,29	11.308,31
Oszmiański . . .	7	42.210,53	17.265,80	227.647,56	4.618,65
Postawski . . .	2	8.102,92	11.940,77	68.193,43	3.541,19
Święciański . . .	1	3.000,—	—	14.335,66	—
Wilejski	1	2.066,06	995,42	3.986,43	102,04
Wileńsko-Trocki . .	1	2.150,51	50,—	12.617,—	273,68
Razem . .	**19**	**104.555,34**	**57.462,64**	**840.485,81**	**20.680,71**
Stan na dz. 31.XII.1929	19	85.772,27	51,186,69	1.130.206,97	7.275,06
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII.1930 .	—	18.783,07	6.275,95	289.721,16	13.405,65
Woj. Wołyńskie					
Dubno	12	114.769,79	84.387,44	791.679,99	20.895,84
Horochów . . .	7	42.805,62	25.050,78	293.931,88	2.292,40
Kowel	15	93.259,77	77.190,46	816.935,79	4.352,03
Krzemieniec . . .	13	49.255,68	111.388,85	421.382,80	3.277,56
Luboml	4	21.630,98	22.869,18	140.245,17	2.591,35
Łuck	11	49.515,11	51.531,99	487.872,14	5.921,96
Włodzimierz . . .	1	2.000,—	3.804,—	10.217,38	—
Razem . .	**63**	**373.236,95**	**376.222,70**	**2.962.265,15**	**39.331,14**
Stan na dz. 31.XII.1929	62	308.866,77	324.733,80	3.663.723,95	19.789,63
Wzrost oszczędności na dz. 31.XII 1930 .	1	64.370,78	51.488,90	701.458,81	19.541,51

Opracował: R. Grochowski.

Uzupełnił: S. Iłowiecki.

Wykaz przepisów prawnych, dotyczących ustroju, finansów i działalności samorządu terytorjalnego.

UWAGI OGÓLNE.

W wykazie zamieszczone zostały tytuły ustaw i rozporządzeń, dotyczących ustroju, finansów i działalności samorządu. Całość materjału została podzielona na następujące kolejno po sobie działy:

Organizacja samorządu. Skarbowość komunalna. Drogi. Rolnictwo i weterynarja. Sprawy wodne i meljoracje. Przemysł i handel. Praca. Ubezpieczenia ogniowe. Sprawy budowlane i odbudowa. Oświata. Zdrowotność. Opieka Społeczna. Bezpieczeństwo publiczne. Pracownicy samorządowi. Różne.

Wykaz obejmuje ustawodawstwo polskie. Z obowiązujących dotychczas ustaw państw zaborczych uwzględnione zostały tylko zasadnicze ustawy o ustroju samorządu. W układzie trzymano się podziału rzeczowego i o ile możności chronologicznego w obrębie poddziałów.

Zestawienie obejmuje okres od chwili powstania Państwa Polskiego do dnia 1-go listopada 1931 r. i obejmuje tylko te ustawy i rozporządzenia, które do tej daty zachowały swą moc obowiązującą. Do niektórych pozycyj dodane zostały krótkie informacje, zwłaszcza w wypadkach, gdy tytuł ustawy, względnie rozporządzenia nie zawierał wyraźnej wskazówki co do jego treści, obchodzącej samorząd.

Numeracja służy tylko dla orjentacji.

W zestawieniu naogół unikano skrótów, któreby wymagały dodatkowych wyjaśnień. Skróty najczęściej użyte: Dz. Ustaw, nr., poz., oznaczają: Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej — numer — pozycja.

PRZEPISY OGÓLNE, WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH DZIELNIC.

1. Ustawa Konstytucyjna z dnia 17-go marca 1921 r. Dz. Ustaw n-r 14 z 1921 r.

2. Ustawa z d. 26 września 1922 r. o zasadach powszechnego samorządu wojewódzkiego, a w szczególności woj. lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. Dz. Ustaw n-r 90, poz. 829 z 1922 r.

3. Ustawa z dn. 31 lipca 1924 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych. Dz. Ust. n-r 73, poz. 724 z 1924 r.

Rozporządzenie wykonawcze Rady Ministrów z dn. 24-go września 1924 roku do tej ustawy. — Dz. Ustaw n-r 85, poz. 820 z 1924 r., oraz drugie z dnia 21-go stycznia 1925 r., zmieniające częściowo rozporządzenie pierwsze. — Dz. Ustaw n-r 8, poz. 59 z 1925 r.

4. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13-go grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych, oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach. Dz. Ustaw n-r.; 15, poz. 980, z 1927 r.

Zmiana tego rozporządzenia Dz. Ustaw n-r 80, poz. 692 z 1930 r.

Rozporządzenie Prezydenta z dnia 20-go czerwca 1928 r., o pieczęciach urzędowych. Dz. Ustaw n-r 65, poz. 593.

5. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 19-go stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej. Dz. Ustaw n-r 11, poz. 86.

Ustawa z dnia 21 lutego 1930 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. Ust. R. P. n-r. 11, poz. 86). Dz. Ustaw n-r 17, poz. 124

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19-go marca 1928 r. w sprawie powiatów miejskich. Dz. Ustaw n-r 45, poz. 426.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 1928 r. w sprawie powiatów miejskich. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 543.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28-go marca 1928 roku w sprawie wojewódzkich i powiatowych organów kolegjalnych administracji ogólnej. Dz. Ustaw n-r 46, poz. 453.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5-go lipca 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej na obszarze m. stołecznego Warszawy. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 647.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5-go lipca 1928 r. w sprawie dzienników wojewódzkich. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 648.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29-go sierpnia 1928 roku w sprawie komisyj do walki z alkoholizmem oraz komisyj sanitarno - obyczajowych. Dz. Ustaw n-r 81, poz. 708.

Pozostawione zostały nadal komisje sanitarno - obyczajowe. Skasowane zostały powiatowe i wojewódzkie komisje do walki z alkoholizmem (z wyjątkiem Małopolski). Uprawnienia tych komisyj przeszły na wydziały powiatowe i wojewódzkie.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29-go sierpnia 1928 roku o utrzymaniu nadal kolegjów współdziałających na obszarze województw i powiatów w wykonywaniu zadań administracji ogólnej w zakresie administracji rolnictwa. Dz. Ustaw n-r 81, poz. 709.

Pozostawione zostały nadal komisje kwalifikacyjne:

1) do uznawania ogierów za odpowiednich do celów hodowlanych.

2) do uznawania buhajów za odpowiednich do celów hodowlanych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 6-go września 1928 r. w sprawie utrzymania nadal niektórych kolegjów współdziałających w wykonaniu zadań administracji ogólnej. Dz. Ustaw n-r 81, poz. 710.

Pozostawione zostały komisje:

1) do ustanawiania cen na drzewo, zajęte w lasach prywatnych na cele odbudowy;

2) komisje do spraw dostarczania drzewa opałowego;

3) powiatowe i wojewódzkie pożyczkowe komisje na odbudowę.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6-go września 1928 roku w sprawie kolegjów, współdziałających w wykonaniu zadań administracji ogólnej w zakresie administracji pracy i opieki społecznej. Dz. Ustaw n-r 81, poz. 711.

Pozostawione zostały nadal:

1) komisje porady zawodowej i szkolnej dla inwalidów wojennych;

2) parytetowe komisje doradcze przy państwowych związkach pośrednictwa pracy.

6. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 341.

7. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22-go marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 342.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21-go lutego 1928 roku w sprawie wynagrodzenia za wykonanie egzekucji przez organa gminne na polecenie władz sądowych i prokuratorskich. Dz. Ustaw n-r 14, poz. 121 z 1929 r.

8. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnem. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 365.

9. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22 marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych. Dz. Ustaw n-r 39, poz. 386.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22-go lipca 1929 roku w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22-go marca 1928 r. o związkach międzykomunalnych. Dz. Ustaw n-r 60, poz. 469 z 1929 r.

Do powyższego rozporządzenia dołączony został wzorowy statut związku międzykomunalnego.

B. ZABÓR ROSYJSKI.

Przedłużenie okresu urzędowania.

10. Ustawa z dnia 30 marca 1922 r. w przedmiocie przedłużenia urzędowania organów samorządowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. Ustaw n-r 28, poz. 225 z 1922 r.

Samorząd gmin wiejskich w b. Kongresówce.

11. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 19-go lutego (2 marca) 1864 r. Zbiór Praw Cesarstwa Rosyjskiego, tom II, rozdział V.

12. Dekret z dnia 27-go listopada 1918 r. o utworzeniu rad gminnych. Dz. Praw, n-r 18, poz. 48 z 1918 r.

Regulamin wyborczy do rad gminnych w gminach wiejskich na obszarze b. Królestwa Kongresowego. Monitor Polski n-r 124 z dnia 1-go czerwca 1927 r.

Samorząd gmin wiejskich w wojew. wschodnich.

13. Rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 26-go września 1919 roku o samorządzie gminnym. Dz. Urzędowy Zarządu Ziem Wschodnich n-r 21, poz. 215.

14. Rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 25-go czerwca 1919 r. o tymczasowej ordynacji wyborczej do zebrań i rad gminnych. Dz. Urzędowy Zarządu Ziem Wschodnich n-r 7, poz. 45.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4-go lipca 1930 r. o przekazaniu starostom powiatowym województw nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego, wołyńskiego oraz białostockiego w odniesieniu do powiatów grodzieńskiego, wołkowyskiego i bielskiego prawa zarządzania wyborów do zebrań i rad gminnych. Dz. Ustaw n-r 50, poz. 426.

Samorząd miejski w b. Królestwie Kongresowem.

15. Dekret z dnia 13-go grudnia 1918 r. o wyborach do rad miejskich na terenie b. Królestwa Kongresowego. Dz Praw n-r 20, poz. 58 z 1918 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24-go maja 1927 r. zawierające regulamin wyborczy do rad miejskich na obszarze b. Królestwa Kongresowego, Monitor Polski n-r 119 z dn. 25-go maja 1927 roku.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 sierpnia 1930 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24-go maja 1927 r. zawierające regulamin wyborczy do rad miejskich na obszarze b. Królestwa Kongresowego. Monitor Polski n-r 191 z dnia 20 sierpnia 1930 r.

16. Dekret z dn. 4-go lutego 1919 r. o samorządzie miejskim. Dz. Praw n-r 13, poz. 140 z 1919 r.

Dekret przepisuje organizację samorządu miejskiego w miastach wymienionych w załączniku do dekretu.

Przepisy wykonawcze .z dnia 18 lutego 1919 r. do art. 72 dekretu o samorządzie miejskim. Dz. Urzędowy Min. Spr. Wewn. n-r 14, poz. 163 z 1919 r.

Regulamin wyborczy z dnia 26-go lutego 1919 r. do art. 43 dekretu o samorządzie miejskim. Dz. Urzędowy Min. Spraw Wewn. n-r 17, poz. 188 z 1919 r.

17. Ustawa z dnia 20-go lutego 1920 r. w przedmiocie rozciągnięcia na miasta b. zaboru rosyjskiego dekretu z dn. 4-go lutego 1919 r. o samorządzie miejskim. Dz. Ustaw n-r 19, z 1920 r.

Ustawa nadała Min. Spr. Wewn. prawo rozciągania dekretu o samorządzie miejskim i na inne miasta, nie wymienione w załączniku do dekretu.

18. Ustawa z dnia 20-go lutego 1920 r. w przedmiocie zaliczania osad miejskich w poczet miast, oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. Ustaw n-r 19, poz. 92 z 1920 r.

Prawo do wydawania rozporządzeń w zakresie przewidzianym przez ustawę otrzymała Rada Ministrów.

19. Reprezentacja miast niewydzielonych w Sejmikach powiatowych — patrz poz. 26.

Samorząd miejski w wojew. Wschodnich.

20. Rozporządzenie Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich z dnia 25-go czerwca 1919 r. o wyborach do tymczasowych rad miejskich. Dz. Urzędowy Zarządu Ziem Wschodnich n-r 7, poz. 44.

Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w tym zakresie ogłoszone zostały w Dz. Ustaw n-r 47 pod poz.: 1) z dn. 11-go marca 1927 — poz. 426; 2) z dn. 11-go marca 1927 — poz. 427; 3) z dn. 8-go kwietnia 1927 — poz. 428.

21. Rozporządzenie Generalnego Komisarza Ziem Wschodnich z dnia 14-go sierpnia 1919 r. o ustawie miejskiej. Dz. Urzędowy Zarządu Ziem Wschodnich n-r 12, poz. 99.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6-go lutego 1929 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad miejskich w miastach, rządzących się rozporządzeniem Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 14-go sierpnia 1919 r. o ustawie miejskiej. Monitor Polski n-r 38 z 1929 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 14-go sierpnia 1919 r., zawierającego regulamin wyborczy. Monitor Polski n-r 155 z 1930 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13-go

sierpnia 1930 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6-go lutego 1929 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad miejskich w miastach rządzących się rozporządzeniem Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 14 sierpnia 1919 r. o ustawie miejskiej. Monitor Polski n-r 191 z dnia 20 sierpnia 1930 r.

22. Zaliczanie osad w poczet miast — patrz poz. 18.

23. Reprezentacja miast w sejmikach powiatowych — patrz poz. 26.

Samorząd powiatowy w b. zab. rosyjskim.

24. Dekret z dn. 5-go grudnia 1918 r. o tymczasowej ordynacji wyborczej do sejmików powiatowych. Dz. Praw n-r 19, poz. 51 z 1918 r.

Przepisy wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 15-go stycznia 1919 r. do dekretu o tymczasowej ordynacji wyborczej do sejmików powiatowych. Dz. Urzędowy Min. Spraw Wewn. n-r 5, poz. 62 z 1919 r.

> Powyższe przepisy wykonawcze zmienione zostały częściowo przez rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 13-go lipca 1927 r. (Monitor Polski n-r 160 z dn. 13.VII. 1927).

25. Dekret z dn. 4-go lutego 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszarów b. zaboru rosyjskiego. Dz. Praw n-r 13, poz. 141 z 1919 roku.

Przepisy wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z 18-go lutego 1919 r. do powyższego dekretu. Dz. Urzędowy Min. Spraw Wewn. n-r 14, poz. 164 z 1919 roku.

26. Ustawa z dn. 3-go lutego 1921 roku w sprawie delegatów od miast w sejmikach powiatowych. Dz. Ustaw n-r 18, poz. 99 z 1921 r.

> **Wojew. Wschodnie.** Powyżej wymienione dekrety i rozporządzenia w zakresie samorządu powiatowego rozciągnięte zostały na woj. wschodnie rozporządzeniami Rady Ministrów: 1) na woj. Wileńskie — z dn. 10-go sierpnia 1922 r. (Dz. Ustaw nr. 72, poz. 652 z 1922 r.), 2) na inne woj. wschodnie, oraz na powiaty: grodzieński i wołkowyski — z dn. 10-go sierpnia 1922 r. (Dz. Ustaw nr. 72, poz. 651 z 1922 r.).

Zmiana granic gmin wiejskich i miejskich, oraz powiatów w b. zaborze rosyjskim.

27. Ustawa z dn. 22-go września 1922 r. w przedmiocie zmiany granic, oraz rozwiązywania i tworzenia gmin wiejskich na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego. Dz. Ustaw n-r 86, poz. 770 z 1922 r.

28. Ustawa z dnia 20-go lutego 1920 r. w przedmiocie zaliczania osad miejskich w poczet miast, oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. Ustaw n-r 19, poz. 92 z 1920 r.

29. Ustawa z dn. 7-go lipca 1921 r. w przedmiocie dokonywania zmian granic powiatów na obszarze b. dzielnic rosyjskiej i austro-węgierskiej, jak również dokonywania na obszarze b. dzielnicy austrjackiej zmian obszaru działania samorządowych reprezentacyj powiatowych. Dz. Ustaw n-r 64, poz. 400 z 1921 r. Częściowa zmiana — Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go marca 1928 r. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 376.

30. Ustawa z dn. 22-go kwietnia 1926 r. w sprawie przyłączania gmin wiejskich, wchodzących w skład powiatu jednego województwa, do przyległego powiatu województwa drugiego. Dz. Ustaw n-r 44, poz. 269 z 1926 r.

31. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 1 czerwca 1927 r. w sprawie granic gmin na terenie b. Królestwa Kongresowego, zmienionych przez b. władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie. Dz. Ustaw n-r 51, poz. 455 z 1927 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 29-go maja 1928 r. Dz. Ustaw n-r 90, poz. 786 z 1928 r.

B. ZABÓR AUSTRJACKI.

Samorząd gmin wiejskich.

32. Ustawa z dn. 12-go sierpnia 1866 r., obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomerji oraz w Wielkim Księstwie Krakowskiem o urządzeniu gmin i ordynacji wyborczej do gmin. Dz. Ustaw Krajowych n-r 9.

33. Ustawa z dn. 26-go lipca 1919 r. zmieniająca postanowienia galicyjskiej ustawy gminnej, obowiązującej na terytorjum b. Galicji. Dz. Ustaw n-r 67, poz. 403 z 1919 r.

34. Ustawa z dn. 26-go lipca 1919 r. o połączeniu obsza-

rów dworskich z gminami, obowiązująca na terytorjum b. Galicji. Dz. Ustaw n-r 67, poz. 404 z 1919 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 27-go lipca 1923 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw n-r 5, poz. 94 z 1923 r.

35. Zmiana ordynacji wyborczej patrz — poz. 38.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 23 września 1929 r. o rozciągnięciu na obszar Spisza i Orawy mocy obowiązującej galicyjskich ustaw o samorządzie gminnym i powiatowym. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 546.

Samorząd miast.

36. Ustawa z dn. 13-go marca 1889 r. zaprowadzająca ustawę gminną dla miast (wymienione 30 większych miast Małopolski). Dz. Ustaw Krajowych nr. 24.

Miasta Lwów i Kraków otrzymały oddzielne statuty.

37. Ustawa z dn. 3-go lipca 1896 r. zaprowadzająca ustawę gminną dla miast nieobjętych ustawą z dn. 13-go marca 1889 r. i znaczniejszych gmin w Królestwie Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. Dz. Ustaw Krajowych n-r 24.

38. Rozporządzenie Polskiej Komisji Likwidacyjnej z dn. 23-go listopada 1918 r. o wprowadzeniu do ordynacji wyborczej dla gmin trzech względnie czterech kół wyborczych. Dz. Rozporządzeń Polskiej Komisji Likwidacyjnej n-r 2 z 1918 r.

Samorząd powiatowy.

39. Ustawa z dn. 12-go sierpnia 1866 r. obowiązująca w Królestwie Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o reprezentacji powiatowej i o ordynacji wyborczej powiatowej. Dz. Ustaw Krajowych n-r 21.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 23 września 1929 r. o rozciągnięciu na obszar Spisza i Orawy mocy obowiązującej galicyjskich ustaw o samorządzie gminnym i powiatowym. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 546.

Zmiana granic gmin wiejskich, miast i powiatów.

40. Zmiana granic, rozwiązywanie i tworzenie gmin wiejskich — patrz pozycja 27.

41. Ustawa z dn. 1-go sierpnia 1923 r. w przedmiocie zmian granic gmin miejskich na obszarze b. Galicji. Dz. Ustaw n-r 92, poz. 719 z 1923 r.

42. Zmiany granic powiatów — patrz pozycja 29.

43. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 marca 1929 r. o nadaniu w woj. południowych kilku dotychczasowym powiatom politycznym praw samorządu powiatowego. Dz. Ustaw n-r 20 poz. 190, 192, 193, 194 i 195.

Tymczasowy wydział samorządowy.

44. Ustawa z dn. 30-go stycznia 1920 r. o zniesienie sejmu i wydziału krajowego b. Królestwa Galicji i Lodomerji, wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. Dz. Ustaw n-r 11, poz. 61 z 1920 r.

45. Rozporządzenie Prezydenta z d. 16-go stycznia 1928 r. o zniesieniu Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie. Dz. Ustaw n-r 7, poz. 40.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 5-go lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w zakresie administracji drogowej innym organom, oraz poruczenia administracji dróg państwowych samorządom na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 649.

Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 5-go lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym. Dz. Ustaw n-r 74, poz. 669.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu meljoracyj publicznych i rolnych organom państwowym. Dz. Ustaw n-r 81, poz. 603.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 22-go listopada 1928 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie z zakresu rybołóstwa — organom państwowym. Dz. Ustaw n-r 100, poz. 896.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 26 kwietnia 1929 r. w sprawie przekazania czynności b. Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie w zakresie szkolnictwa rolniczego organom państwowym. Dz. Ustaw n-r 33, poz. 313 z 1929 r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1931 r. o likwidacji Krajowego Patronatu Rękodzieł i Drobnego Przemysłu w b. Tymczasowym Wydziale Samorządowym we Lwowie. Dz. Ustaw n-r 56, poz. 450.

B. ZABÓR PRUSKI.

Samorząd gminny.

46. Pruska ordynacja wiejska dla siedmiu wschodnich prowincyj Monarchji z dn. 3-go lipca 1891 r. Zbiór ustaw pruskich — str. 233.

47. Rozporządzenie tymczasowe z dn. 25-go marca 1920 r. o zmianie pruskiej ordynacji wiejskiej dla siedmiu wschodnich prowincyj Monarchji. Dz. Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej n-r 19, poz. 190 z 1920 r.

Do rozporządzenia została dołączona instrukcja o sposobie przeprowadzania wyborów w gminach wiejskich.

Samorząd miejski.

48. Pruska ordynacja miejska dla sześciu wschodnich prowincyj Monarchji z dn. 30-go maja 1853 r. Zbiór ustaw pruskich — str. 261.

Rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dn. 12-go sierpnia 1921 r. o zmianie ordynacji miejskiej dla sześciu wschodnich prowincyj Monarchji pruskiej z dn. 30-go maja 1853 r. i o przeprowadzeniu wyborów komunalnych w miastach b. dzielnicy pruskiej. Dz. Ustaw n-r 71, poz. 490 z 1921 r.

49. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 marca 1930 r. o zakresie działania starostów grodzkich w miastach Bydgoszczy, Gnieźnie, Grudziądzu, Inowrocławiu i Toruniu. Monitor Polski, n-r 82, z dnia 8 kwietnia 1930 r.

Samorząd powiatowy.

50. Pruska ordynacja powiatowa dla prowincji Poznańskiej z dn. 20 grudnia 1828 r. Zbiór praw pruskich — str. 3, z 1829 r.

51. Pruska ordynacja powiatowa dla prowincyj wschodnich z wyjątkiem prowincji Poznańskiej z dn. 13-go grudnia 1872 r. Zbiór ustaw pruskich — str. 179.

52. Rozporządzenie Prezydenta z d. 16-go stycznia 1928 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej przepisu par. 179 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnio i zachodnio pruskiej, Brandeburgji i Pomorza, Śląska i Saksonji z d. 19 marca 1881 r. (Zb. ust. pr. str. 179 na obszar województwa poznańskiego). Dz. Ustaw n-r 9, poz. 63.

Samorząd krajowy.

54. Pruska ordynacja krajowa dla 6 prowincyj wschodnich (z wyjątkiem prowincji Poznańskiej) z dn. 29-go czerwca 1875 r. Zbiór praw pruskich — str. 176, 233.

55. Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy Pruskiej z dn. 12-go sierpnia 1921 r. o wyborach do Sejmików wojewódzkich. Dz. Ustaw n-r 71, poz. 491 z 1921 r.

Do powyższego rozporządzenia wprowadziła zmiany ustawa z dn. 14-go marca 1927 r. (Dz. Ustaw n-r 33, poz. 298).

Jednolity tekst rozporządzenia Ministra b. dzielnicy Pruskiej z dn. 12-go sierpnia 1921 r. (więc z dołączeniem zmian wprowadzonych ustawą z dn. 14-go marca 1927 r.) ogłoszony został obwieszczeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 11-g omaja 1927 r. (Dz. Utaw n-r 46, poz. 421 z 1927 r.).

SKARBOWOŚĆ KOMUNALNA.

Gospodarka finansowa i budżet.

56. Ustawa z dn. 3-go czerwca 1921 r. o kontroli państwowej. Dz. Ustaw. n-r 51, poz. 314 z 1921 r.

W miarę uznania rządu kontrola państwowa może być powołaną do rewizji finansowej związków samorządowych.

57. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 27-go czerwca 1924 r. o Pocztowej Kasie Oszczędności. Dz. Ustaw n-r 55, poz. 545 z 1924 r.

Minister Skarbu uprawniony został do oznaczania związków samorządowych, które mają być obowiązkowo uczestnikami obrotu czekowego P. K. O.

58. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17-go czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne. Dz. Ustaw n-r 51, poz. 522 z 1924 r.

Zmianę do tego rozporządzenia wprowadziło rozporządzenie Prezydenta z dnia 1-go czerwca 1927 r. Dz. Ustaw n-r 50, poz. 448. Zmiana polega na zwiększeniu okresu czasu dla władzy nadzorczej przy zatwierdzaniu budżetu z 30 dni na 60.

Rozporządzenie I Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 22-go stycznia 1925 r. do powyższego rozporządzenia Prezydenta. Dz. Ustaw n-r 15, poz. 99 z 1925 r.

Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 16 maja 1931 r. o zmianie rozporządzenia I Ministra Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dn. 22 stycznia 1925 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne. Dz. Ustaw n-r 53, poz. 441.

Rozporządzenie II Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 3-go lutego 1926 r. do powyższego rozp. Prezyd. Dz. Ustaw n-r 18, poz. 104 z 1926 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28-go czerwca 1926 r. do par. 11 rozp. Prezydenta z dn. 17-go czerwca 1924 r. Dz. Ustaw n-r 75, poz. 433.

Rozporządzenie to zawiera szczegółową instrukcję budżetową dla związków komunalnych.

Częściową zmianę, a mianowicie dostosowanie przepisów instrukcji do terminów zmienionego okresu budżetowego, wprowadziło rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24-go września 1926 r. (Dz. Ustaw n-r 201, poz. 587).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28-go marca 1927 roku o kasowości i rachunkowości związków komunalnych. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 345.

Rozporządzenie to zawiera instrukcję kasowo-rachunkową ogólną. Na jej podstawie związki samorządowe mają ułożyć swe instrukcje szczegółowe.

Zmianę powyższego rozporządzenia wprowadziło następne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 13-go sierpnia 1927 r. (Dz. Ustaw n-r 82, poz. 721). Przesunięte zostały terminy wejścia w życie przepisów rozporządzenia z dn. 28-go marca.

59. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22-go grudnia 1924 roku o ustanawianiu delegatów rządowych przy poszczególnych samorządach i innych związkach publiczno-prawnych. Dz. Ustaw n-r 113, poz. 1002 z 1924 roku.

60. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 1-go czerwca 1927 r. o utworzeniu komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego.

(oraz o zmianach w ustawie o tym. ureg. finansów kom. i rozporządzeniu o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków).

Dz. Ustaw n-r 50, poz. 448 z 1927 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 1927 r. do powyższego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 97, poz. 783.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 kwietnia 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie komunalnego funduszu pożyczkowo zapomogowego. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 275.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 sierpnia 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie udzielania związkom komunalnym zapomóg z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego. Dz. Ustaw n-r 65, poz. 517.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie udzielania pożyczek długoterminowych z komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego. Dz. Ustaw n-r 69, poz. 564.

61. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 15-go lutego 1928 r. o sposobie lokowania funduszów przez osoby prawa publicznego, fundacje i osoby niewłasnowolne, oraz o sposobie lokowania kaucyj, składanych z tytułu obowiązku publicznego. Dz. Ustaw n-r 17, poz. 141.

62. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 30 grudnia 1927 r. w sprawie uchylenia zarządzenia pruskiego Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dn. 31.I. 1900, ustalającego wzór listów dłużnych (obligacyj) na okaziciela, wydawanych przez powiatowe związki komunalne i gminy miejskie oraz wiejskie. Dz. Ustaw n-r 5, poz. 34.

63. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 27-go grudnia 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań związków samorządowych, oraz obligacyj opartych na tych zobowiązaniach. Dz. Ustaw n-r 115, poz. 1026.

Uzupełnienie tego rozporządzenia — Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6-go marca 1928 r. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 270.

64. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 12-go marca 1928 r. w sprawie samorządowych kredytów zagranicznych i w sprawie sprzedawania zagranicą pakietów obligacyj i listów zastawnych towarzystw i instytucyj kredytu długoterminowego. Dz. Ustaw n-r 31, poz. 290.

65. Ustawa z dn. 31-go października 1928 r. w sprawie zmiany przepisów ustawy postępowania cywilnego, dotyczących zabezpieczenia powództwa i egzekucji wyroków przeciwko związkom komunalnym w okręgach apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie. Dz. Ustaw n-r 97, poz. 860.

Dochody związków komunalnych.

Przepisy ustawowe o dochodach związków samorządowych zawarte zostały w ustawie z dn. 11-go sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Ustawa ta jednak powołuje się na szereg ustaw specjalnych, które zawierają również przepisy o dochodach związków samorządowych, następnie ustawa ta uległa całemu szeregowi zmian. Z tego powodu tytuły ustaw i rozporządzeń podane poniżej utrzymane zostały w chronologicznym porządku ogłaszania w Dz. Ustaw w brzmieniu obecnie obowiązującem.

66. Ustawa z dn. 10-go grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych. Dz. Ustaw n-r 6, poz. 32 z 1921 roku.

67. Ustawa z dn. 15-go czerwca 1923 r. w przedmiocie wyrównania podatków gruntowych i niektórych budynkowych. Dz. Ustaw n-r 65, poz. 505 z 1923 roku.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu do tej ustawy z dn. 17-go lipca 1923 r. Dz. Ustaw n-r 73, poz. 569 z 1923 r.

Ustawa określa maksymalne stawki dodatków na rzecz samorządu. Ustawą tą zniesiony został podatek t. zw. podymny.

68. Ustawa z dn. 11-go sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Dz. Ustaw n-r 94, poz. 747 z 1923 r.

Do ustawy z dn. 11-go sierpnia 1923 r. wydane zostały 4 zasadnicze rozporządzenia wykonawcze. Pierwsze z nich dn. 26-go stycznia 1924 r. (Dz. Ustaw n-r 16, poz.

166) utraciło swe znaczenie, z uwagi na zmianę art. 25 ustawy, do którego zostało wydane. Dwa następne uległy częściowo późniejszym zmianom.

Rozporządzenie II Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18-go marca 1924 roku. Dz. Ustaw n-r 31, poz. 317.

Rozporządzenie to objęło 32 artykuły ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (bez art. 25).

Zmienione zostało następnie rozporządzeniami:

1) z dnia 4-go sierpnia 1924 r. (Dz. Ustaw n-r 78, poz. 759),

2) z dnia 20-go października 1924 r. (Dz. Ustaw n-r 94, poz. 875),

3) z dnia 4-go lutego 1925 r. (Dz. Ustaw n-r 16, poz. 111),

4) z dnia 27-go lutego 1925 r. (Dz. Ustaw n-r 27, poz. 194),

5) z dnia 16-go grudnia 1925 r. (Dz. Ustaw n-r 131, poz. 939),

6) z dnia 27-go lipca 1926 r. (Dz. Ustaw n-r 84, poz. 473),

7) z dnia 19-go listopada 1926 r. (Dz. Ustaw n-r 119, poz. 689),

8) z dnia 11-go września 1928 r. (Dz. Ustaw n-r 86, poz. 759),

9) z dnia 23-go września 1929 r. (Dz. Ustaw n-r 67, poz. 521),

10) z dnia 2-go grudnia 1930 r. (Dz. Ustaw n-r 7, poz. 38 ex 1931).

Rozporządzenie III wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 16-go sierpnia 1924 r. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 790.

Rozporządzenie to objęło pozostałe artykuły ustawy z dn. 11-go sierpnia 1923 roku.

Zmienione zostało rozporządzeniem z dn. 16-go grudnia 1925 roku. (Dz. Ustaw n-r 131, poz. 933).

Rozporządzenie IV Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2-go grudnia 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wymiaru samoistnego podatku komunalnego od gruntów państwowych. Dz. Ustaw n-r 7, poz. 38 ex 1931.

69. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30-go kwietnia 1925 r. w sprawie tekstu ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. Ustaw n-r 58, poz. 411 z 1925 r.

70. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8-go listopada 1927 r. w sprawie uzupełnienia art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. Ustaw n-r 101, poz. 871.

71. Ustawa z dnia 17-go marca 1931 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 8 listopada 1927 r. uzupełniającego art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 192.

72. Ustawa z dnia 15-go lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Dz. Ustaw n-r 79, poz. 550 z 1925 r.

73. Ustawa z dn. 19 marca 1925 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich żydów, będących stałymi mieszkańcami gmin na obszarze b. Król. Kongresowego. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 255 z 1925 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7-go października 1927 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw n-r 93, poz. 837 z 1927 roku.

74. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lutego 1931 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publicznych na b. obszarze zaboru rosyjskiego. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 196.

75. Ustawa z dnia 20-go lipca 1925 r. w przedmiocie zmian i uzupełnień ustawy z dn. 31-go lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym. Dz. Ustaw n-r 85, poz. 580 z 1925 r.

76. Ustawa z dn. 2-go sierpnia 1926 r. o podatku od lokali. Dz. Ustaw n-r 94, poz. 550 z 1926 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 29-go grudnia 1926 r. w celu wykonania ustawy z dn. 2-go sierpnia 1926 r. o podatku od lokali.

Ustawa zjednoczyła pobór: podatku kwaterunkowego, podatku na rozbudowę miast i podatku samorządowego w gminach od lokali w jeden podatek od lokali, wymierzany przez samorząd i dzielony na wymienione wyżej cele.

Jednocześnie na podstawie tej ustawy wzbroniony został gminom wiejskim pobór podatku od lokali, przewidzianego w art. 7 ustawy o tym. ureg. fin. kom.

77. Ustawa z dnia 1-go marca 1927 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin b. zaboru rosyjskiego. Dz. Ustaw n-r 27, poz. 208 r. 1927.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 2-go maja 1927 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw n-r 47, poz. 429.

78. Ustawa z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Dz. Ustaw n-r 27, poz. 172.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 sierpnia 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, celem wykonania ustawy z dnia 20 marca 1931 r. o samoistnym podatku wyrównawczym dla gmin wiejskich. Dz. Ustaw n-r 86, poz. 673.

79. Ustawa z dn. 14-go marca 1927 r. zmieniająca p. 3 art. 12 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tym. ureg. fin kom. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 288 z 1927 r.

80. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 1-go czerwca 1927 r. (m. in. w sprawie zmiany terminów przewidzianych w ustępie 3 art. 39 ustawy o tym. ureg. fin. kom.).

Dz. Ustaw n-r 50, poz. 448.

81. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 12-go marca 1928 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej i uzupełnieniu ustawy z dn. 1-go kwietnia 1925 r. w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich, oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Dz. Ustaw n-r 31, poz. 292.

Ustawa z dnia 30-go grudnia 1929 r. zmieniająca niektóre postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 12 marca 1928 r. o przedłużeniu mocy obowiązującej i uzupełnieniu ustawy z dn. 1-go kwietnia 1925 r. w sprawie wymiaru i poboru państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich, oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Dz. Ustaw n-r 2, poz. 6 z 1930 r.

82. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go marca 1928 r. o zmianie ustawy z dn. 11-go sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 335.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 października 1928 r. wydane celem wykonania rozp. Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. Dz. Ustaw n-r 4, poz. 38 z 1929 r.

83. Ustawa z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym. Dz. Ustaw n-r 16, poz. 81.

Rozporządzenie Ministrów: Robót Publicznych i Skarbu z dnia 17 marca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych oraz Przemysłu i Handlu w sprawie wykonania art. 7 ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym. Dz. Ustaw n-r 30, poz. 213.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1931 r. ustalające wysokość opłat od pojazdów mechanicznych. Dz. Ustaw n-r 83, poz. 645.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Skarbu z dnia 3 października 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Przemyslu i Handlu, Sprawiedliwości oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym. Dz. Ustaw n-r 92, poz. 716.

84. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1931 r. o podatku wojskowym. Dz. Ustaw n-r 89, poz. 697.

Na zasadzie tego rozporządzenia przekazano gminom miejskim i wiejskim podatek wojskowy w postaci zasadniczego podatku (rocznie zł. 10, 15 lub 20 w zależności od kategorji).

85. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 marca 1931 r. w sprawie poboru 10% dodatku od niektórych podatków i opłat stemplowych. Dz. Ustaw n-r 23, poz. 138.

Dodatek 10% pobierany będzie z dniem 1 kwietnia 1931 r. od podatków bezpośrednich, pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, z wyjątkiem podatku od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej, opłat stemplowych, przewidzianych w art. 102 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, opłat celnych, jak również dodatków samorządowych.

86. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych. Dz. Ustaw n-r 27, poz. 168.

Przekazanie wojewodom i wydziałom powiatowym uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych do zatwierdzania uchwał finansowych związków komunalnych.

87. Rozporządzenie I Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 22-go stycznia 1925 r. wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta z dn. 17 czerwca 1924 r. (Dz. Ustaw n-r 51, poz. 522) o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez związki komunalne. Dz. Ustaw n-r 15, poz. 99 z 1925 r.

88. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 10-go lutego 1927 r. o przekazaniu wojewodom oraz wydziałom powiatowym niektórych uprawnień z ustawy z dn. 11-go sierpnia

1923 r. o tym. ureg. fin. kom. Dz. Ustaw n-r 40, poz. 356 z 1927 r.

Rozporządzenie to zostało zmienione częściowo następującemi rozporządzeniami: 1) z d. 24-go czerwca 1927 r. (Dz. Ustaw n-r 62, poz. 546), 2) z d. 17-go września 1927 r. (Dz. Ustaw n-r 86, poz. 772).

89. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 10-go lutego 1927 r. o uprawnieniach wojewodów do rozstrzygania odwołań od wymiaru danin komunalnych. Dz. Ustaw n-r 40, poz. 357 z 1927 r.

90. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lutego 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie zatwierdzania uchwał niektórych związków komunalnych o poborze opłat za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa. Dz. Ustaw n-r 13, poz. 97.

Kasy oszczędności.

91. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 30-go grudnia 1924 r. o organizacji i ustalaniu statutów gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych. Dz. Ustaw n-r 118, poz. 1069 z 1924 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 13-go marca 1925 roku o statucie normalnym gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych. Dz. Ustaw n-r 35, poz. 239 z 1925 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 24-go czerwca 1926 roku w sprawie wykonania par. 23 rozporządzenia Prezydenta z dn. 30-go grudnia 1924 r. Dz. Ustaw n-r 74, poz. 425 z 1926 r.

92. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 13-go kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 339.

Rozporządzenie wykonawcze wraz ze statutem wzorowym. Dz. Ustaw n-r 44, poz. 424.

Zwolnienie Związków samorządowych od podatków państwowych.

93. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17-go czerwca 1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Dz. Ustaw n-r 51, poz. 523 z 1924 r.

Uzupełnione zostało ustawą z dn. 1 kwietnia 1925 r. (Dz. Ustaw n-r 43, poz. 269), następnie znowu przedłużone

i uzupełnione rozp. Prezydenta z dn. 12.III. 1928 r. (Dz. U. n-r 31, poz. 292).

94. Ustawa z dn. 18-go lipca 1924 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 699 z 1924 roku.

95. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 30-go kwietnia 1925 r. w sprawie tekstu ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. Ustaw n-r 58, poz. 411 z 1925 r.

Związki samorządowe są wolne od państwowego podatku dochodowego.

96. Ustawa z dn. 15-go lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Dz. Ustaw n-r 79, poz. 550 z 1925 r.

Art. 3 tej ustawy wyszczególnia wypadki zwolnień od podatku przemysłowego urządzeń i zakładów komunalnych.

97. Ustawa o opłatach stemplowych z dn. 1 lipca 1926 r. Dz. Ustaw n-r 98, poz. 570 z 1926 r.

98. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast. Dz. Ustaw n-r 42, poz. 372.

Specjalne zwolnienia od podatków samorządowych.

99. Ustawa z dn. 22 września 1922 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli. Dz. Ustaw n-r 88, poz. 786 z 1922 r.

100. Ustawa z dn. 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast. Dz. Ustaw n-r 42, poz. 372 z 1927 r.

101. Ustawa z dn. 3 grudnia 1924 r. o zwolnieniu od podatków i opłat publicznych, państwowych i samorządowych, osób, korzystających z prawa eksterytorjalności, oraz szefów zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych w Polsce. Dz. Ustaw n-r 112, poz. 993 z 1924 r.

Ustawa z dnia 3 marca 1926 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 3 grudnia 1924 r. o zwolnieniu od podatków i opłat państw. i samorządowych osób eksterytorjalnych, oraz szefów przedstawicielstw konsularnych państw obcych. Dz. Ustaw n-r 30, poz. 183.

Pobór podatków państwowych przez organa samorządowe.

102. Ustawa z dn. 14 grudnia 1923 r. o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych. Dz. Ustaw n-r 5, poz. 37 z 1924 r.

Przepisy o uprawnieniach organów wykonawczych władz skarbowych mają zastosowanie do tych organów wy-

konawczych związków samorządowych, którym zostały zlecone przez Ministerstwo Spraw Wewn. i Ministerstwo Skarbu czynności w zakresie danin państwowych.

103. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 17 czerwca 1924 r. o wymiarze i poborze państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich. Dz. Ustaw n-r 51, poz. 523 z 1924 r.

Powyższe rozporządzenie, przedłużone ustawą z dn. 1-go kwietnia 1925 r. (Dz. Ustaw n-r 43, poz. 296) powierzyło wymiar i ściąganie podatku od budynków miastom i pow. związkom komunalnym. Przedłużone zostało dalej rozp. Prezydenta z dn. 12-go marca 1928 r. (Dz. Ustaw n-r 31, poz. 292).

104. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27-go maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Dz. Ustaw n-r 46, poz. 410 z 1927 r.

Gminy mają obowiązek ściągania składek ogniowych.

105. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 28 czerwca 1924 r. o przekazaniu gminom czynności poboru podatków gminnych. Dz. Ustaw n-r 56, poz. 567 z 1924 r.

Rozporządzenie wykonawcze Min. Skarbu do powyższego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 9, poz. 65 z 1925 r.

106. Ustawa o podatku od lokali z dn. 2 sierpnia 1926 r. Dz. Ustaw n-r 94, poz. 550 z 1926 r.

Ustawa zebrała podatki, dotychczas różne: od lokali — miejski, na rozbudowę miast i kwaterunkowy w jeden podatek od lokali. Wymiar i pobór tego podatku powierzony został miastom.

107. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast. Dz. Ustaw n-r 42, poz. 372.

Pobór państwowego podatku od placów niezabudowanych powierzony został gminom miejskim.

D R O G I.

Zarząd drogami kołowemi.

108. Dekret z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów o zarządzie drogami kołowemi. Dz. Praw. n-r 14, poz. 149 z 1919 r.

109. Zarząd drogami w Małopolsce — patrz poz. 43.

110. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 września 1929 r. w sprawie administracji drogowej na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wileńskiego, poleskiego, nowogródzkiego i wołyńskiego. Dz. Ustaw n-r 72, poz. 544.

Administracja dróg: powiatowych, wojewódzkich i państwowych zorganizowaną została w Wydziałach powiatowych.

Budowa i utrzymanie dróg publicznych.

111. Ustawa z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych. Dz. Ustaw n-r 6, poz. 32 z 1921 r.

Ustawami: 1) z dn. 23-go czerwca 1921 r. (Dz. Ustaw n-r 63, poz. 387) i 2) z dnia 26-go września 1922 r. (Dz. Ustaw Nr. 8, poz. 51 z r. 1923) sieć dróg państwowych została następnie rozszerzoną.

W związku z ustawą drogową wydane zostały poniżej przytoczone rozporządzenia Ministerstwa Robót Publicznych.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dn. 20 lipca 1922 roku w przedmiocie wywłaszczania lub zajmowania gruntów i materjałów do budowy i utrzymania dróg publicznych. Dz. Ustaw n-r 60, poz. 543 z 1922 roku.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 12 lipca 1922 roku, określając kwalifikacje wymagane od samorządowej służby drogowej. Dz. Ustaw n-r 64, poz. 579 z 1922 r.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 30 grudnia 1922 roku w przedmiocie sadzenia i utrzymywania drzew przydrożnych na drogach publicznych. Dz. Ustaw n-r 8, poz. 51 z 1923 roku.

112. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 1-go czerwca 1927 r. o ustalaniu szerokości dróg publicznych na obszarze Rzeczypospolitej, na którym obowiązują przepisy prawa cywilnego, zawarte w tomie X cz. 1 zb. pr. ces. ros. Dz. Ustaw n-r 51, poz. 453 z 1927 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Robót Publicznych z dn. 24-go sierpnia 1927 r. do powyższego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 83, poz. 743 z 1927 roku.

113. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 20-go października 1927 roku o dostarczaniu środków przewozowych dla wykonywania budowy i utrzymania dróg publicznych i mostów. Dz. Ustaw n-r 95, poz. 846.

114. Ustawa z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych. Dz. Ustaw n-r 89, poz. 656 z 1921 r.

Rozporządzenie Prezydenta z dn. 14-go lutego 1928 r. o zmianie ustawy z d. 7-go października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych. Dz. Ustaw n-r 18, poz. 151.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 3 czerwca 1922 r. o wymijaniu na drogach publicznych. Dz. Ustaw n-r 46, poz. 407 z 1922 r.

Rozporządzenie Rady Min. z dnia 11 maja 1923 r. w sprawie grzywien za przekroczenie przepisów porządkowych na drogach publicznych. Dz. Ustaw n-r 54, poz. 378 z 1923 r.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 26 czerwca 1924 r. regulujące używanie i ochronę dróg. Dz. Ustaw n-r 61, poz. 611 z 1924 r.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 2 lipca 1924 r. o skrzyżowaniu dróg publicznych z kolejami. Dz. Ustaw n-r 65, poz. 641 z 1924 r.

ROLNICTWO I WETERYNARJA.

115. Ustawa z dnia 9 lipca 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych. Dz. Ustaw n-r 62, poz. 398 z 1920 r.

W związku z tą ustawą wydane zostały następujące rozporządzenia Min. Rolnictwa i D. P.

116. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i D. P. z dnia 16 marca 1921 r. w przedmiocie uposażenia nauczycieli ludowych szkół rolniczych. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 229 z 1921 r.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i D. P. z dnia 7 września 1923 r. w przedmiocie powiatowych komisyj szkolnych dla publicznych szkół rolniczych. Dz. Ustaw n-r 97, poz. 770 z 1923 r.

117. Ustawa z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami. Dz. Ustaw n-r 121, poz. 868 z 1925 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Rolnictwa z dnia 8-go sierpnia 1927 r. do tej ustawy. Dz. Ustaw n-r 76, poz. 668 z 1927 roku.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 1-go września 1928 r. w sprawie ustalenia cech, jakie pod względem indywidualnym i rasowym winny posiadać buhaje, uznane za odpowiednie

dla celów hodowlanych, oraz ustalenie okręgów hodowlanych. Dz. Ustaw n-r 83, poz. 736 z 1928 r.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 19 lutego 1930 r. o wprowadzeniu w życie na niektórych obszarach Państwa ustawy zdnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami. Dz. Ustaw n-r 13, poz. 101.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 16 kwietnia 1930 roku zmieniające rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 3 sierpnia 1927 r. do ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami. Dz. Ustaw n-r 34, poz. 283.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 16 czerwca 1931 r. o wprowadzeniu w życie na niektórych obszarach Państwa ustawy z dnia 28 października 1925 r. o nadzorze państwowym nad buhajami. Dz. Ustaw n-r 60, poz. 488.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 16 czerwca 1931 r. w sprawie ustalenia okręgów hodowlanych. Dz. Ustaw n-r 60, poz. 489.

118. Ustawa z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej. Dz. Ustaw n-r 1, poz. 1 z 1926 r.

Ustawa rezerwuje przy parcelacji obszary ziemi dla szkół rolniczych, gospodarstw wzorowych, stacyj doświadczalnych, na cele gminne i szkolne.

119. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 2-go sierpnia 1927 roku o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych. Dz. Ustaw n-r 77, poz. 673 z 1927 roku.

Rozporządzenie wykonawcze z dnia 9-go stycznia 1928 r. Dz. Ustaw n-r 19, poz. 167.

Rozporządzenie normuje walkę z chorobami zakaźnemi zwierząt, oraz ustala obowiązki samorządu w tej dziedzinie.

Uzupełnienie rozp. — Rozporządzenie Prezydenta z dn. 1-go marca 1928 r. (Dz. Ustaw Nr. 26, poz. 229). Na podstawie rozp. wydane zostały, poza rozp. wykonawczem ogólnem, następujące rozporządzenia.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 22-go marca 1928 roku o zaopatrzeniu zwierząt w świadectwa miejsca pochodzenia i o badaniu zwierząt na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych. Dz. Ustaw n-r 42, poz. 408.

Świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt wydaje urząd gminny.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 12-go czerwca 1928 r. o nadzorze weterynaryjnym nad targami, jarmarkami, po-

kazami i przetargami zwierząt, rzeźniami, mleczarniami, zakładami tuczenia dla celów przemysłowych, krowiarniami, wspólnemi pastwiskami, stajniami zajezdnemi i przedsiębiorstwami handlu zwierzętami, lecznicami i uzdrowiskami dla zwierząt. Dz. Ustaw n-r 65, poz. 597.

120. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 19-go listopada 1927 roku o zwalczaniu chorób roślin, oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin. Dz. Ustaw n-r 108, poz. 922 z 1927 r.

Rozporządzenie wkłada obowiązek na gminy i powiatowe związki samorządowe współdziałania w tej akcji. Wydane zostały następujące rozp. szczegółowe.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 8-go sierpnia 1928 roku o tępieniu krówki wełnistej. Dz. Ustaw n-r 77, poz. 689.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 31-go lipca 1928 roku o niszczeniu berberysu. Dz. Ustaw n-r 79, poz. 697.

121. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 2-go marca 1928 r. o statystyce produkcji rolniczej. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 276.

122. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22-go marca 1928 r. o izbach rolniczych. Dz. Ustaw n-r 39, poz. 385.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23-go marca 1929 r. o nadaniu nowego statutu Wielkopolskiej i Pomorskiej izbom rolniczym. Dz. Ustaw n-r 17, poz. 140 i 141.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27-go marca 1929 r. o utworzeniu Warszawskiej Izby Rolniczej. Dz. Ustaw n-r 22, poz. 219 z 1929 r.

123. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 361 z 1928 r.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 26 maja 1928 r. o sposobie uczenia i egzaminowania oglądaczy, oraz o ich zakresie działania. Dz. Ustaw n-r 62, poz. 575 z 1928 r.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 31-go grudnia 1928 roku, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o obwodach urzędowego badania i postępowania w związku z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa. Dz. Ustaw n-r 3, poz. 31 z 1929 roku.

Przymusowe ubezpieczenia w rolnictwie — patrz poz. 139.

124. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem. Dz. Ustaw n-r 110, poz. 934.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i in. z dnia 19 stycznia 1928 r. o statucie wzorowym spółek łowieckich. Dz. Ustaw n-r 18, poz. 161.

Rozoprządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 17 marca 1928 r. o przekazaniu wojewodom niektórych uprawnień Min. Roln. wynikających z art. 51 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem. Dz. Ustaw n-r 45, poz. 448.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 9 maja 1931 r. o przekazaniu wojewodom niektórych uprawnień Ministra Rolnictwa, wynikających z art. 51 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem. Dz. Ustaw n-r 49, poz. 417.

125. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dn. 27 marca 1931 r. o tępieniu ostu. Dz. Ustaw n-r 41, poz. 363.

SPRAWY WODNE I MELJORACJE.

126. Ustawa z dnia 26 października 1921 r. o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych. Dz. Ustaw n-r 91, poz. 671 z 1921 r.

Ustawa ta została następnie częściowo zmieniona ustawą z dn. 23-go czerwca 1925 roku. (Dz. Ustaw n-r 75, poz. 524 z 1925 r.).

Rozporządzenie Min. Robót Publicznych z dn. 21-go listopada 1927 roku o statutach i rozporządzeniach dotyczących publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych. Dz. Ustaw n-r 112, poz. 950.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. o popieraniu meljoracyj roln. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 344.

Uchwała Rady Ministrów z dn. 20 stycznia 1930 r. o utworzeniu Komitetu Meljoracyjnego. Monitor Polski n-r 37 z dnia 14 lutego 1930 r.

127. Ustawa wodna z dn. 19 września 1922 r. Jednolity tekst ogłoszony w Dz. Ustaw n-r 62, poz. 574 z 1928 r.

Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych z dnia 2 września 1929 roku o wojewódzkich radach wodnych. Dz. Ustaw n-r 75, poz. 567.

128. Ustawa z dnia 22 lipca 1925 r. o państwowym funduszu na meljoracje rolne. Dz. Ustaw n-r 88, poz. 609 z 1925 r.

129. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 9-go listopada 1927 r. o regulacji i utrzymaniu wód spławnych.

Do rozporządzenia dołączony został wykaz wód, uznanych za spławne.

130. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15

lutego 1928 r. o utworzeniu Biura projektu meljoracji Polesia. Dz. Ustaw n-r 17, poz. 143. Zmiana powyższego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 39, poz. 303 ex 1931 r.

PRZEMYSŁ I HANDEL.

181. Ustawa elektryczna z dnia 21 marca 1922 r. Dz. Ustaw n-r 84, poz. 277 z 1922 r.

Przepisy ustawy normują zakładanie i utrzymywanie zakładów elektrycznych, w tem specjalne przepisy o takich zakładach — zakładanych i utrzymywanych przez związki samorządowe.

132. Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. o popieraniu przemysłu ludowego. Dz. Ustaw n-r 80, poz. 778 z 1924 r.

133. Ustawa z dn. 15 kwietnia 1921 r. w sprawie powołania Państwowej Rady Kolejowej. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 226 z 1921 r.

Rozporządzenie wykonawcze z dn. 17-go października 1921 r. do tej ustawy. Dz. Ustaw n-r 91, poz. 675 z 1921 r.

134. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem. Dz. Ustaw n-r 53, poz. 468.

Rozporządzenie Min. Przemysłu i Handlu i in. z dnia 7 grudnia 1927 r. zawierające przepisy wykonawcze do rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem. Dz. Ustaw n-r 111, poz. 942.

135. Rozoprządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych. Dz. Ustaw n-r 67, poz. 591.

P R A C A.

136. Rozporządzenie Ministra Pracy i Op. Sp. z dn. 18 grudnia 1923 roku w przedmiocie ustroju i zakresu działania państwowych komisyj doradczych przy Państw. Urzędach Pośrednictwa Pracy i Opieki nad wychodźcami. Dz. Ustaw n-r 136, poz. 1132 z 1923 r.

137. Ustawa z dn. 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Dz. Ustaw n-r 67, poz. 650 z 1924 r.

Rozporządzenie Min. Pracy z dnia 2 września 1924 r. w sprawie trybu postępowania zarządów obwodowych funduszu bezrobocia przy powierzaniu swych czynności gminom lub innym instytucjom, w sprawie nadzoru ze strony zarządów obwodowych nad gminami i temi instytucjami, oraz w sprawie zwrotu kosztów i wy-

nagrodzenia Państw. Urzędów Pośr. Pracy, gmin i tych instytucyj społecznych. Dz. Ustaw n-r 79, poz. 771.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 11 marca 1925 roku w sprawie rodzajów przedsiębiorstw i zakładów pracy państw. i samorządowych, oraz kategoryj zatrudnionych w nich robotników, podlegających obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia. Dz. Ustaw n-r 27, poz. 192 z 1925 r.

Ustawa z dnia 25 marca 1929 r. o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Dz. Ustaw n-r 3, poz. 18 ex 1930 r.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. zmieniające art. 4 ustawy z dniem 25 marca 1929 r. o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 646.

138. Rozporządzenie Min. Spraw Wojskowych z dnia 22 listopada 1921 r. o obsadzaniu wolnych miejsc pracy w zakładach samorządowych oraz prywatnych inwalidami. Dz. Ustaw n-r 96, poz. 707.

UBEZPIECZENIA OGNIOWE.

139. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 26-go maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Dz. Ustaw n-r 46, poz. 410 z 1927 r.

Rozp. z dnia 6 lutego 1928 r. zniesiony został art. 70 rozporządzenia w sensie, że członkowie Rady Zakladu nie potrzebują być właścicielami ubezpieczonych budowli.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 stycznia 1929 r. w sprawie przymusu ubezpieczania od ognia ruchomości w gospodarstwach rolnych, przymusu ubezpieczania żywego inwentarza od wypadków śmierci, oraz przymusu ubezpieczania plonów od gradobicia. Dz. Ustaw n-r 13, poz. 112 z 1929 r.

SPRAWY BUDOWLANE I ODBUDOWA.

140. Ustawa z dnia 6 maja 1924 r. o pomocy państwowej na odbudowę budynków zniszczonych lub uszkodzonych wskutek działań wojennych. Dz. Ustaw n-r 49, poz. 492 z 1924 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Robót Publicznych z dn. 28 lipca 1924 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw nr. 70, poz. 680 z 1924 r.

141. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go kwietnia 1927 roku o rozbudowie miast. Dz. Ustaw n-r 42, poz. 372.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Robót Publicznych z dn. 3-go listopada 1927 r. do powyższego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 106, poz. 913 z 1927 r. Częściowa zmiana tego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 49, poz. 476 z 1928 r.

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Robót Publicznych, Spraw Wewnętrznych i Reform Rolnych z dnia 15 października 1931 r. o zmianach w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast. Dz. Ustaw n-r 96, poz. 735.

142. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16-go lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli. Dz. Ustaw n-r 23, poz. 202.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r., zmieniające rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli. Dz. Ustaw n-r 86, poz. 663.

143. Rozporządzenie Ministra Reform Rolnych z dnia 7 czerwca 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych w sprawie przeznaczenia i parcelacji gruntów, położonych w sferze interesów mieszkaniowych miast i ośrodków przemysłowo - fabrycznych. Dz. Ustaw n-r 51, poz. 430.

144. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1930 r. o statystyce budowlanej. Dz. Ustaw n-r 65, poz. 514.

145. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 listopada 1930 r. uchylające rozprządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o przymusie połączeń nieruchomości zabudowanych z kanalizacją i wodociągiem miejskim w niektórych miastach. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 648.

Na mocy powyższego rozporządzenia, z chwilą wydania przepisów miejscowych, ustalających obowiązek przyłączenia poszczególnych działek do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej gminnej, w poszczególnych miastach, traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 15 lutego 1928 r.

Organizacja szkolnictwa powszechnego.

146. Przepisy tymczasowe z dn. 10 sierpnia 1917 r. o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem. Dz. Urzędowy Departament W. R. i O. P. Tymczasowej Rady Stanu n-r 1 z 1917 roku.

Ustawa z 19 grudnia 1924 r. w przedmiocie zmiany przepisów o szkołach elementarnych w Król. Polskiem z 10 sierpnia 1917 r. Dz. Ustaw n-r 8, poz. 56 ex 1925 r.

147. Ustawa z dn. 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych. Dz. Ustaw n-r 50, poz. 304 z 1920 r.

Rozporządzenie Ministerstwa W. R. i Oświecenia Publiczne z dnia 20 stycznia 1921 r. w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na obszarze b. dzielnicy pruskiej. Dz. Ustaw n-r 46, poz. 283 z 1921 r.

Rozporządzenie Ministra W. R. i Oświecenia Publicznego go z dnia 8 lutego 1921 r. o tymczasowej organizacji władz szkolnych na terenie b. zaboru austrjackiego. Dz. Ustaw n-r 16, poz. 97 z 1921 r.

148. Ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. zawierająca niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. Ustaw n-r 79, poz. 766.

Rozporządzenie Min. Ośw. z dnia 7 stycznia 1925 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 31 lipca 1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. Ustaw n-r 3, poz. 33.

Obwieszczenie Min. Oświaty z dnia 16 stycznia 1925 r. w sprawie przesunięcia terminów przewidzianych w § 17 rozp. Min. Ośw. z dn. 7 stycznia 1925 r. w sprawie wykonania ustawy z 31 lipca 1924 r. zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 247.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., zawierającej niektóre postanowienia o organizacji szkolnictwa. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 644.

Zakładanie i utrzymywanie szkół powszechnych.

149. Ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Dz. Ustaw n-r 18, poz. 143 z 1922 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra W. R. i Oświecenia Publicznego z dnia 30 maja 1923 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw nr. 73, poz. 574 z 1923 roku.

Ustawa z dnia 25 listopada 1925 r. dotycząca zmiany ustawy z dn. 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Dz. Ustaw n-r 126, poz. 898.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Dz. Ustaw n-r 86, poz. 662.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 6 czerwca 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 5 lipca 1923 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Dz. Ustaw n-r 70, poz. 570.

150. Ustawa z dnia 8-go sierpnia 1923 r. w przedmiocie upoważnienia zarządów gmin do czasowego zajmowania lokali szkolnych w gminie na cele powszechnego nauczania. Dz. Ustaw n-r 87, poz. 677 z 1923 r.

Rozp. wykonawcze do tej ustawy z dn. 23 października 1923 r. Dz. Ustaw n-r 115, poz. 919 z 1923 r.

Budowa szkół powszechnych.

151. Ustawa z dn. 17 lutego 1922 r. o budowie szkół powszechnych. Dz. Ustaw n-r 18, poz. 144 z 1922 r.

Przepis ustawy o pomocy finansowej Państwa dla gmin zmieniony został następnie ustawą z dn. 22-go grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej. (Dz. Ustaw n-r 129, poz. 918). Zmiana polega na tem, że obowiązkową pomoc Skarbu Państwa zamienia ustawa na pomoc warunkową.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 5 kwietnia 1922 r. w przedmiocie wymiarów i liczby pomieszczeń w budynkach publicznych szkół powszechnych i domach mieszkalnych dla nauczycieli. Dz. Ustaw n-r 45, poz. 383 z 1922 r.

Powyższe rozporządzenie zostało następnie częściowo zmienione rozporządzeniem z dn. 28-go lutego 1925 r. (Dz. Ustaw n-r 36, poz. 245), oraz rozporządzeniem z dnia 15 maja 1931 r. Dz. Ustaw n-r 64, poz. 524.

152. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11 marca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu w sprawie mieszkań nauczycieli publicznych szkół powszechnych. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 197.

ZDROWOTNOŚĆ.

153. Zasadnicza ustawa sanitarna z dn. 19 lipca 1919 r. Dz. Ustaw n-r 63, poz. 371 z 1919 r.

Ustawa z dnia 19 lipca 1919 r. o przymusowem szczepieniu ospy. Dz. Ustaw n-r 63, poz. 372 z 1919 r.

Rozporządzenie wykonawcze z dn. 15 marca 1922 r. do tej ustawy. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 261 z 1922 r.

Koszty szczepienia według tej ustawy obciążać miały Państwo. Przepis ten jednakowoż został zmieniony ustawą z dn. 25-go lutego 1926 r. (Dz. Ustaw n-r 28, poz. 167) i koszty szczepienia ospy przerzucone zostały na samorząd powiatowy z prawem żądania od gmin i miasta wydzielone.

154. Ustawa z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych, oraz innych chorób, występujących nagminnie. Dz. Ustaw n-r 67, poz. 402 z 1919 r.

155. Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby. Dz. Ustaw n-r 44, poz. 272 z 1920 r.

Szpitale samorządowe według powyższej ustawy mają obowiązek leczyć członków kas chorych za połowę kosztów własnych.

156. Ustawa z dnia 14 lipca 1920 r. o utworzeniu nadzwyczajnego naczelnego komisarjatu do walki z epidemjami. Dz. Ustaw nr. 61, poz. 388 z 1920 r.

N. N. K. wydał szereg rozporządzeń policyjno - sanitarnych, do których przestrzegania zobowiązał władze samorządowe. Są to rozporządzenia: 1) o budowie i utrzymaniu studzien. (Dz. Ustaw n-r 102, poz. 677). 2) o utrzymywaniu porządku w domach, na dziedzińcach, chodnikach i jezdniach w gminach miejskich (Dz. Ustaw n-r 55, poz. 346 z r. 1921, oraz nr. 70, poz. 679 z 1924 r. sprostowanie — nr. 73, poz. 1100 z 1924 roku oraz rozciągnięcie tego rozporządzenia na niektóre osady. Dz. Ust. n-r 66, poz. 550 ex 1931 r.).

157. Ustawa z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach

w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowej). Dz. Ustaw n-r 51, poz. 423.

Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 30 lipca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Komunikacji w przedmiocie wykonania ustawy z dn. 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowej). Dz. Ustaw n-r 73, poz. 595.

158. Ustawa z dn. 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach. Dz Ustaw n-r 31, poz. 254 z 1922 r. Rozp. Prezydenta z dn. 22-go marca 1928 r. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 331.

159. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 15-go lutego 1928 r. o przymusie połączeń nieruchomości zabudowanych z kanalizacją i wodociągiem miejskim w miastach: Lublinie, Radomiu, Piotrkowie, Częstochowie, Kielcach, Dąbrowie Górniczej i Sosnowcu. Dz. Ustaw n-r 17, poz. 142. Patrz pod 145.

160. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 310.

161. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 16-go marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 311.

162. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22-go marca 1928 r. o zwalczaniu jaglicy. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 333.

163. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 343.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 czerwca 1929 r. o organizacji nadzoru nad środkami żywności i przedmiotami użytku. Dz. Ustaw n-r 64, poz. 495.

164. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 361.

165. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 czerwca 1931 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Ministrem Przemysłu i Handlu. Dz. Ustaw n-r 68, poz. 558.

Zmiana tego rozporządzenia — Dz. Ustaw n-r 98, poz. 751 ex 1931.

166. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22-go marca 1928 r. o zakładach leczniczych. Dz. Ustaw n-r 38, poz. 382.

Rozporządzenie zawiera przepisy, dotyczące również całokształtu szpitalnictwa samorządowego.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lutego 1931 r. o zakładach leczniczych. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 195.

167. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28 września 1931 r. w sprawie reorganizacji kas chorych. Dz. Ustaw n-r 94, poz. 724.

OPIEKA SPOŁECZNA.

168. Ustawa z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej. Dz. Ustaw n-r 92, poz. 726 z 1923 r.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 27 marca 1924 roku w przedmiocie odsyłania osób potrzebujących opieki do gmin, w których mają prawo do opieki trwałej. Dz. Ustaw n-r 31, poz. 318 z 1924 roku.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 kwietnia 1924 r. w przedmiocie zwrotu kosztów z tytułu świadczeń na opiekę społeczną przewidzianych ustawą z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej. Dz. Ust. n-r 38, poz. 404 z 1924 r.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 29-go czerwca 1924 roku w sprawie wykonywania opieki społecznej nad obywatelami polskimi, którzy w żadnej gminie nie mają prawa do opieki trwałej. Dz. Ustaw n-r 56, poz. 576 z 1924 r.

169. Ustawa z dnia 25 lipca 1924 r. o zawieszeniu mocy obowiązującej ustawy z dn. 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej w wojew. poznańskiem i pomorskiem. Dz. Ustaw n-r 73, poz. 716 z 1924 r.

170. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dn. 31 lipca 1924 r. w sprawie rozstrzygania skarg przeciw zarządzeniom, względnie orzeczeniom organów komunalnych na obszarze b. zaborów: rosyjskiego i austrjackiego w sprawach, wynikających z wykonania ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 roku o opiece społecznej. Dz. Ustaw n-r 70, poz. 683 z 1924 r.

171. Rozoprządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 listopada 1924 r. w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej art. 22 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej na województwa: poznańskie i pomorskie. Dz. Ustaw n-r 99, poz. 919 z 1924 r.

172. Ustawa z dnia 18 lutego 1925 r. o Radzie Opieki Społecznej. Dz. Ustaw n-r 26, poz. 171 z 1925 r.

173. Ustawa z dnia 19 marca 1925 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich żydów, będących stałymi mieszkańcami gmin na

obszarze b. Królestwa Kongresowego. Dz. Ustaw n-r 38, poz 255 z 1925 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 października 1927 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw n-r 93, poz. 837.

174. Ustawa z dnia 29 marca 1926 r. o pokrywaniu kosztów leczenia ubogich w szpitalach publicznych na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 214 z 1926 r.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 września 1927 r. — do powyższej ustawy. Dz. Ustaw n-r 99, poz. 861 z 1927 roku. Patrz pod 74.

175. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 22-go kwietnia 1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych. Dz. Ustaw n-r 40, poz. 354. Częściowa zmiana. — Rozporządzenie Prezydenta z dnia 22 marca 1928 r. Dz. Ustaw n-r 8, poz. 259.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 października 1927 r., o kwalifikacjach kierowników zakładów opiekuńczych. Dz. Ustaw n-r 100, poz. 866.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12-go października 1927 r. o regulaminach zakładów opiekuńczych. Dz. Ustaw n-r 100, poz. 867.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23 listopada 1927 r. o sprawozdaniach z działalności i rachunkowości instytucyj opiekuńczych. Dz. Ustaw n-r 2, poz. 13. Sprostowanie vide Dz. Ustaw n-r 87, poz. 775 z 1928 r.

Rozporządzenie przepisuje dla prywatnych instytucyj opiekuńczych obowiązek składania sprawozdań, oraz prowadzenia rachunkowości według ustalonych wzorów. Nie dotyczy ono związków komunalnych.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25 lutego 1930 r. o rachunkowści i sprawozdaniach instytucyj opiekuńczych. Dz. Ustaw n-r 23, poz. 210.

176. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 14 października 1927 roku o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa. Dz. Ustaw n-r 92, poz. 823 z 1927 roku.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 25 maja 1929 r. o organizacji przytułków, domów pracy dobrowolnej i przymusowej. Dz. Ustaw n-r 41, poz. 350.

177. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 16 stycznia 1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych. Dz. Ustaw n-r 8, poz. 56.

178. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 6 marca 1928 r. o rozgraniczeniu obowiązków opiekuńczych związków komunalnych. Dz. Ustaw n-r 26, poz. 232.

179. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6 marca 1928 roku o opiekunach społecznych i komisjach opieki społecznej. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 267.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 kwietnia 1929 r. w sprawie ustanowienia opiekunów społecznych i sposobu wykonywania przez nich obowiązków. Dz. Ustaw n-r 30, poz. 291 z 1929 r.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 maja 1929 roku o współdziałaniu organów policji państwowej z opiekunami społecznymi. Dz. Ustaw n-r 43, poz. 358 z 1929 r.

180. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1929 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 30 czerwca 1925 r. w sprawie taryfy, według której związki ubogich na obszarze woj.: poznańskiego i pomorskiego mają zwracać koszty utrzymania ubogich. Dz. Ustaw n-r 12, poz. 103 z 1929 roku.

181. Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1929 r. o zmianie zarządzenia z dn. 31 sierpnia 1925 r. w sprawie ustalania najwyższego kosztu dziennego utrzymania w zakładzie. Monitor Polski n-r 44 z 1929 r.

182. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 13 stycznia 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonywania postanowień, dotyczących przymusowego umieszczenia w przytułkach i domach pracy przymusowej w województwach poznańskiem i pomorskiem. Dz. Ustaw n-r 15, poz. 115.

PRACOWNICY SAMORZĄDOWI.

183 Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby. Dz. Ustaw n-r 44, poz. 272 z 1920 r.

184. Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 30 grudnia 1924 roku o dostosowaniu uposażeń członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażeń funkcjonarjuszów państwowych. Dz. Ustaw n-r 118, poz. 1073 z 1924 r. (sprostowanie vide Dz. U. n-r 15, str. 130 z 1925 roku).

Rozp. wykonawcze M. S. Wewn. z dnia 28 marca 1925 r. do tego rozporządzenia. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 231 z 1925 r.

185. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 9-go marca 1926 r. w sprawie asygnowania dodatków pieniężnych dla starostów powiatowych, względnie ich zastępców za czynności spełniane przez nich jako przewodniczących wydziałów powiatowych. Dz. Ustaw n-r 36, poz. 227 z 1926 r.

186. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Dz. Ustaw n-r 106, poz. 911 z 1927 r.

187. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 24 lutego 1928 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonarjuszów publicznych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym wydanym dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej. Dz. Ustaw n-r 24, poz. 206.

188. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych. Dz. Ustaw n-r 35, poz. 323.

Odnosi się i do pracowników samorządowych, z wyjątkiem pracowników samorządowych w b. dzielnicy pruskiej, podlegających ustawie pruskiej o zaopatrzeniu pracowników komunalnych.

189. Rozporządzenie Prezydenta z d. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników. Dz. Ustaw n-r 35, poz. 324.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.

190. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej. Dz. Ustaw n-r 28, poz. 257.

Rozporządzenie Prezydenta z dnia 29 listopada 1930 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej, z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 643.

RÓŻNE.

191. Ustawa z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego. Dz. Ustaw n-r 7, poz. 44.

192. Ustawa z dnia 1 czerwca 1923 r. w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej. (Dz. U. R. P. n-r 85, poz. 464). Dz. Ustaw n-r 60, poz. 436 z 1923 r

Ustawa z dnia 14 października 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej. Dz. Ustaw n-r 97, poz. 741.

193. Ustawa z dnia 3 czerwca 1924 r., o poczcie, telegrafie i telefonie. Dz. Ustaw n-r 58, poz. 584 z 1924 r.

Rozporządzenie wykonawcze z dn. 25-go sierpnia 1924 r. do powyższej ustawy. Dz. Ustaw n-r 76, poz. 749.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej, z dnia 29 listopada 1930 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 642.

194. Ustawa z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku służby wojskowej. Dz. Ustaw n-r 61, poz. 609. Zmieniona rozp. Prezydenta z dn. 11 stycznia 1928 r. Dz. U. n-r 4, poz. 26.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. o zmianie ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym. Dz. Ustaw n-r 82, poz. 645.

195. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym. Dz. Ustaw n-r 8, poz. 54.

Analogiczne przepisy znajdujemy w rozp. Prezydenta z dn. 16 marca 1928 r. o stanie wyjątkowym. (Dz. Ustaw n-r 32, poz. 307).

196. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6 lutego 1928 roku. Prawo o ustroju sądów powszechnych. Dz. Ustaw n-r 12, poz. 93.

Art. 208 rozporządzenia wkłada na zainteresowane gminy obowiązek ponoszenia kosztów, związanych z wyborem i urzędowaniem sędziów pokoju.

197. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 265.

Związki komunalne mogą występować w pewnych wypadkach o wywłaszczenie zabytków.

198. Rozporządzenie Prezydenta z dn. 6 marca 1928 r. o wojskowych zasiłkach wojennych. Dz. Ustaw n-r 29, poz. 268.

Urzędy gminne współdziałają w wymierzaniu zasiłków. Odpowiadają materjalnie w razie swych zaniedbań w tym zakresie. Do powiatowych i miejskich komisyj zasiłkowych wchodzą delegaci sejmików i rad miejskich.

199. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych. Dz. Ustaw n-r 79, poz. 687.

Rozporządzenie wykonawcze do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 sierpnia 1927 r. Dz. Ustaw n-r 90, poz. 707.

200. Rozporządzenie Prezydenta z dnia 16 marca 1928 r.

o ewidencji i kontroli ruchu ludności. Dz. Ustaw n-r 32, poz. 309.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 listopada 1928 r. o dowodach osobistych. Dz. Ustaw n-r 100, poz. 898.

201. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 października 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych co do art. 14 ust. 2, 20 ust. 1, 23 ust. 2 i 3 oraz z Ministrem Spraw Zagranicznych co do art. 20 ust. 2 o meldunkach i księgach ludności. Dz. Ustaw n-r 84, poz. 653.

202. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 maja 1931 r. o ewidencji ruchu ludności. Dz. Ustaw n-r 47, poz. 409.

Stanisław Podwiński.

Zestawienie najważniejszych książek z zakresu samorządu.

Zestawienie obejmuje jedynie najważniejsze prace z zakresu samorządu, wydane w formie książek, znajdujących się dnia 1.X. 1931 r. w handlu księgarskim.

Literatura samorządowa jest jeszcze dość uboga i z tego powodu szereg zagadnień, dotyczących samorządu nie znalazło odpowiedniego odźwierciadlenia w tem zestawieniu. Pragnąc jednak te nie do usunięcia luki choć częściowo wypełnić, umieściłem w zestawieniu prace niezupełnie odpowiadające charakterowi tego zestawienia. Materjał zebrany tu obejmuje samorząd gminny, miejski i powiatowy, a podzielony został na dwa działy: I. Organizacje samorządu i II. Finanse i działalność samorządu.

I. Organizacja samorządu.

1. Bek J. O czynnik obywatelski w samorządzie. Warszawa, r. 1926, str. 16.

2. Brodowski F. i Kaczkowski J. Zbiór ustaw włościańskich (zawiera m. in. tekst ukazu z r. 1864 czyli t. zw. ustawy gminnej dla b. Kongresówki). Warszawa, r. 1918, str. 337.

3. F r a n c A. Przepisy o egzekucji podatków, opłat i innych należności skarbowych i samorządowych. Warszawa, r. 1926, str. 58.
4. G l i s z c z y ń s k i S t. Instrukcja biurowa dla urzędów gminnych i wewnętrzna organizacja gmin w b. zaborze rosyjskim. Warszawa, r. 1928, str. 48.
5. J a r o s z y ń s k i M. dr. Samorząd terytorjalny w Polsce. Warszawa, r. 1923, str. 142.
6. K a ł u s k i W. d r. Postępowanie administracyjne. Warszawa, 1929, str. 238.
7. K o p c z y ń s k i E. Podręcznik dla sołtysów na obszarze b. zaboru rosyjskiego. Warszawa, 1931 r., str. 296.
8. K r o ń s k i A. Ustrój komunalny miast. Warszawa, 1917 r., str. 178.
9. P a c h n o w s k i S t. Przepisy budżetowe dla związków komunalnych. Warszawa, 1926., str. 100.
10. P a s t u s z y ń s k i S t. Samorząd gmin wiejskich w województwach kresowych. Warszawa, 1928, str. 69.
11. P a w l a k Z. Instrukcja kasowo - rachunkowa dla związków komunalnych. Warszawa, 1926 r., str. 130.
12. P a w l a k Z. Zasady rachunkowości komunalnej. Warszawa, r. 1927, str. 183.
13. P o d w i ń s k i S t. Bibljografja polskiej literatury o samorządzie terytorjalnym. Warszawa 1926 r., str. 184. Ciąg dalszy w ,,Kalendarzu Samorządowym za r. 1927'', str. 203—233.
14. P o d w i ń s k i S t. Ustrój samorządu powiatowego na terenie b. zaboru rosyjskiego. Warszawa, r. 1927, str. 104.
15. P o d w i ń s k i S t. Tabelaryczne zestawienie wewnętrznej organizacji samorządu terytorjalnego w Polsce. Warszawa, 1931 r., str. 56.
16. P o d w i ń s k i S t. Wskazówki dla inspektorów samorządu gminnego. Warszawa, r. 1931, str. 72.
17. — Regulamin dla sejmikowych komisyj rewizyjnych. Warszawa, 1926 r., str. 22.
18. R o b a c z e w s k i A. Kartoteka w biurach władz i urzędów państwowych i samorządowych. Warszawa, r. 1929, str. 72.
19. S i k o r s k i R. d r. Samorząd miejski. Warszawa, 1927 r. str. 120.
20. T ó m a s z e w i c z S t. Zarys zasad naukowej organizacji pracy oraz ich zastosowanie w biurowości. Warszawa, r. 1929, str. 192.

21. Staryszak Józef. Prawo nadzoru nad administracją samorządową w Polsce. Warszawa, 1931 r., str. 170.
22. Strzelecki J. Samorząd miejski na terenie b. Królestwa Kongresowego. Warszawa, 1927 r., str. 80.
23. Szczepański St. Prawa i obowiązki sołtysa. Warszawa, 1928 r., str. 16.
24. Wakar Wł. Zagadnienie samorządu w Rzeczypospolitej odrodzonej. Warszawa, 1924 r., str. 344.
25. Wasiutyński B. Ustrój władz administracyjnych, państwowych i samorządowych. Poznań, r. 1929, str. 183.
26. Windakiewicz K. dr. Prawo o związkach międzykomunalnych. Warszawa, 1929 r., str. 194.
27. — Wojewódzkie organa kolegjalne. Warszawa, 1929, st. 94.

II. Finanse i działalność samorządu.

28. Bek J. O samorządzie. Warszawa, r. 1926, str. 36.
29. Biegeleisen L. W. dr. Zagadnienie ekonomiki komunalnej. Warszawa, 1929 r., str. 310.
30. Biegeleisen L. W. dr. Gospodarcze podstawy rozwoju przedsiębiorstw komunalnych. Warszawa, r. 1929, str. 41.
31. Biegeleisen L. W. dr. Stan i tendencje rozwoju polskich urządzeń miejskich. Warszawa, r. 1930, str. 76.
32. Borowski L. inż. Gospodarka na drogach gminnych i zastosowanie szarwarku. Warszawa, r. 1926, str. 14.
33. Bratro E. inż. Budowa i utrzymanie dróg gruntowych. Lwów, r. 1921, str. 67.
34. Brodowski B. Rejestry mieszkańców i meldunki w Polsce. Warszawa, 1930, str. 255.
35. Gliszczyński St. Zadania rad gminnych. Warszawa, 1926, str. 88.
36. Grocholski St. dr. i Chmielewski Ed. Opieka społeczna. Warszawa, 1929, str. 731.
37. Ihnatowicz Z. Stosunek samorządu do rolnictwa. Warszawa, r. 1924, str. 36.
38. Ihnatowicz Z. Zadania samorządu powiatowego w dziedzinie gospodarstwa wiejskiego. Warszawa, r. 1926, str. 52.
39. Jaroszyński M. dr. Gospodarka gmin wiejskich w Polsce na tle stanu finansów gminnych. Warszawa, r. 1926, str. 142.

40. — Kalendarz Samorządowy r. 1926 — 1931. Warszawa, r. 1926, str. 190+170+216; r. 1927 — str. 310+70; r. 1928 — str. 368; r. 1929 — Str. 391; r. 1930 — str. 423; r. 1931 — str. 287.

41. Kühn Kaz. Gospodarka na drogach gminnych. Częstochowa, r. 1928, str. 75.

42. Kühn Kaz. Zarys programu i metod pracy samorządu ziemskiego. Warszawa, r. 1930, str. 159.

43. Kwieciński J. Organizacja i prowadzenie powszechnej oświaty pozaszkolnej. Szamotuły, r. 1924, str. 279.

44. Lenartowicz R. i Florjanowicz S. Zbiór przepisów oraz instrukcja szczegółowa o przerachowaniu wierzytelności i zabowiązań przedwojennych gminnych kas. pożyczkowo - oszczędnościowych. Warszawa, r. 1926, str. 57.

45. Litwin J. i Rżewski A. Zbiór przepisów prawnych w sprawach rejestracji stanu cywilnego. Warszawa, r. 1931, str. 640.

46. — Miejscowe przepisy budowlane. Warszawa, r. 1930, str. 143.

47. Moszczyński H. Wydatki i dochody wielkich miast Polski w r. 1926. Warszawa, r. 1929, str. 191.

48. — Najważniejsze zagadnienia sanitarne wsi i miast. Warszawa, r. 1929, str. 80.

49. Nestorowicz M. inż. Współczesna technika budowy i utrzymania dróg gruntowych. Warszawa, r. 1919, str. 106.

50. Nestorowicz M. inż. Sprawa drogowa w Polsce. Warszawa, r. 1922, str. 194.

51. Nestorowicz M. inż. Zbiór ustaw i rozporządzeń drogowych. Warszawa, t. I/II., r. 1929, str. 392; t. III. r. 1928, str. 488; t. 4, r. 1930, str. 598; t. 5 r. 1931, str. 401.

52. — Pamiętnik zjazdu przedstawicieli sejmików powiatowych r. 1925 — 1928. Warszawa, r. 1925 — str. 92; r. 1926 — str. 281; r. 1927 — str. 169; r. 1928 — str. 194.

53. Piekałkiewicz J. dr. Wydatki i dochody miast liczących poniżej 25.000 mieszkańców. Warszawa, r. 1928, str. 168.

54. Piekałkiewicz J. dr. Wydatki i dochody gmin wiejskich. Warszawa, r. 1928, str. 231.

55. Piekałkiewicz J. dr. Wydatki i dochody związków publiczno - prawnych. Warszawa, r. 1929, str. 110.

56. P i e t k i e w i c z Z. Gospodarka miast polskich. Warszawa, r. 1928, str. 196.
57. P o r o w s k i M. H o r s z o w s k i J. d r., P a s t u s z y ń s k i S t., H u j d a A. Skarbowość samorządu terytorjalnego w Polsce. t. I. Warszawa, r. 1927, str. 534.
58. P o r o w s k i M. Problem ulepszenia dróg gruntowych. Warszawa, r. 1928, str. 83.
59. P r a g i e r A. d r. Zarys skarbowości komunalnej. Warszawa t. I., r. 1923, str. 257, t. II. r. 1926 ,str. 237.
60. — Rocznik statystyki miast Polski. Warszawa, t. I. r. 1928, str. 86; t. II. r. 1930, str. 92.
61. R o z i e c k i J. Podręcznik dla komunalnych kas oszczędności t. I. Warszawa, r. 1931, str. 255.
62. R u d o l f Z. i n ż. Podstawowe zagadnienia zdrowotności wsi i miasteczek, r. 1929, str. 67.
63. R ż e w s k i A., S z w a r c m a n S z. Przewodnik dla urzędów stanu cywilnego. Łódź, r. 1923, str. 344.
64. S m e r e k M. Banki komunalne w Polsce w latach 1926-28. Warszawa, r. 1930, str. 98.
65. S z y m k i e w i c z G. Prawo budowlane i zabudowanie osiedli. Warszawa t. I. r. 1928, str. 336. t. II. r. 1929, str. 142.
66. T o e p l i t z T. Ustawa o rozbudowie miast. Warszawa, r. 1928, str. 207.
67. W e s o ł o w s k i B r. i Ł a z a r o w i c z S t. Opieka społeczna i koszty leczenia. Warszawa, r. 1927, str. 100.
68. W i n d a k i e w i c z K. d r. Komunalne kasy oszczędności. Poznań, 1928, str. 168.
69. — Wydatki i dochody samorządu powiatowego 1) r. 1919 — 1922 i 1924. Warszawa, r. 1928, str. 811; 2) r. 1925 — 26. Warszawa, r. 1929, str. 298; 3) r. 1927 — 28. Warszawa, r. 1930, str. 177.
70. — Wydatki i dochody gmin wiejskch za roku 1927 — 28. Warszawa, r. 1931, str. 66.
71. — Zbiór ustaw i rozporządzeń oraz instrukcja szczegółowa do prowadzenia rachunkowości gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych (zestawił A. Pacholczyk). Warszawa, r. 1926, str. 82. Uzupełnienie przepisów o gminnych kasach pożycz.-oszczędn. (zestawił R. Lenartowicz). Warszawa, r. 1927, str. 48.

Szkoły rolnicze.*)

Szkoły rolnicze dzielą się na: niższe, średnie i wyższe — zależnie od charakteru pracy i wielkości gospodarstw, do prowadzenia których młodzież się przygotowuje.

NIŻSZE SZKOŁY ROLNICZE MĘSKIE.

Ogólne warunki przyjęcia do szkoły: 1) Ukończenie conajmniej 16 lat, 2) Świadectwo z ukończenia conajmniej 4 oddziałów szkoły powszechnej, 3) Własnoręcznie napisany życiorys, 4) Metryka urodzenia, 5) Dowód osobisty (wypis z ksiąg ludności), 6) Pozwolenie rodziców czy opiekunów na wstąpienie do szkoły, wraz z zobowiązaniem regularnych opłat szkolnych.

W roku szkolnym 1931/32, uwzględniając trudności gospodarcze pieniężne i t. d., szereg szkół rolniczych, tak męskich jak żeńskich, za inicjatywą Ministerstwa Rolnictwa, skraca normalny kurs (przeważnie 3 let. i 11 mies.), przechodząc na nowy typ szkoły, pośredni między szkołą zimową a internatową z gospodarstwem przyszkolnym. Szkoły te oznaczamy w spisie znakiem *. O terminie rozpoczęcia i długości kursu, należy porozumieć się wprost z Dyrekcją wymienionych szkół.

Województwo Białostockie.

Krzyżewo, pow. Wysokie Mazowieckie, pocz. Sokoły 11 mies. od 15. I. — 15. XII. (Pr.)

Województwo Kieleckie.

* Podzamcze Chęcińskie, pow. Kielce, pocz. Chęciny 11 mies. od 15. I. — 15. XII. (S.)

Trzyciąż ,pow. Olkusz, pocz. Olkusz 11 mies. od 15. I. — 15. XII. (S.)

---

*) Skróty w spisie oznaczają: p. — poczta, st. — stacja kolejowa, pow. — powiat.

Litery w nawiasach — czyją własnością jest szkoła: (P) — państwowa, (S) — samorządowa, (I. R.) — Izby Rolniczej, (C. T. O. K. R.) — Centralnego Towarzystwa Organizacyj i Kółek Rolniczych, (T. R.) — Towarzystwa Rolniczego miejscowego, (Z. Z.)— Związku Ziemianek, (Zak.) — Zakonów, (Pr.) — osób prywatnych, (R. P.) — Rady Powiatowej, (M. T. R.) — Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego.

Wacyn, pow. Radom, pocz. Radom 1½ roczna od 15. X. — 1. IV. (S.)

Zwoleń ,pow. Kozienice, poczta Kozienice 11 mies. od 15. I. — 15. XII. (S.)

Województwo Krakowskie.

* Łososina Górna, pow. Limanowa, pocz. Limanowa 11 mies. od 15. I. — 15.XII. (R. P.)

Pilzno, pow. Pilzno, pocz. Pilzno 2-zimowa od 1. XI. — 1. IV. (P.)

Województwo Lubelskie.

Dęblin, Hodowlano - Rolnicza, pow. Puławy, pocz. Irena 11 mies. od 15. I. — 15. XII (C. T. O. K. R.)

Janowice, pocz. Zamość, pow. Zamość 11 mies. od 15. I. — 15. XII. (S.)

Kijany, pow. Lubartów, pocz. Spiczyn 2-letnia od 15. I. — 15. XII. (T. R.)

Krasnystaw, Hodowl.-Roln., pow. Krasnystaw, pocz. Krasnystaw 1½ roczna od 1. X. — 1. IV. (S.)

Nałęczów, pow. Puławy, pocz. Nałęczów 5 mies. od 1. XI. — 1. IV. (T. R.)

Okszów, pow. Chełm, p. Chełm 1½-roczna od 1.XI — 1.IV (S.)

Siedlce (Stara Wieś) p. Siedlce pow. Siedlce 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Województwo Lwowskie.

Miłocin, pow. Rzeszów, p. Rzeszów 3-letn. od 1.I — 1.XII (P.)

* Suchodół, pow. Krosno, p. Krosno 3-letn. od 1.I — 1.XII (P.)

Gródek Jagielloński, pow. Gródek Jagielloński, p. Gródek Jagielloński 2 zim. od 1.X — 1.IV (P.)

* Mokrzyszów, pow. Tarnobrzeg, p. Tarnobrzeg 11 mies. od 1.XI— 1.IV (S.)

Województwo Łódzkie.

Czarnocin, pow. Łódź, p. Czarnocin 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Dobryszyce, pow. Radomsk, p. Radomsk 11 mies. od 15.I — 15. XII (S.)

* Popów, pow. Turek, p. Pęczniew 11 mies. od 15 I — 15.XII (C. T. O. K. R.)

Sędziejowice, pow. Łask, p. Łask 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Województwo Nowogródzkie.

Berdówka, pow. Lida, p. Lida skrz. 5, 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Grzybów, pow. Słonim, p. Słonim 11 mies. od 15.I — 15.XII (P.)

Kuszelewo, pow. Nowogródek, p. Nowogródek 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Łazduny, pow. Wołożyn, p. Juraciszki 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Województwo Poleskie.

Duboja, pow. Pińsk, p. Brodnica 11 mies. od 15.I — 15.XII (Pr.)

Kołpin, pow. Brześć, p. Kodeń 1½-rocz. od 1.X — 1.IV (P.)

Torokanie, pow. Kobryń, p. Antopol 11 mies. od 15.I — 15.XII (P.) XII. (P.)

Województwo Pomorskie.

Brodnica, pow. Brodnica, p. Brodnica 2-zimowa od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Bielawki, pow. Starogard, p. Pelplin 10 mies. od 1.X — 1.XII (I. R.)

Byszwałd, pow. Lubawa, p. Lubawa 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Kałdus, pow. Chełmno, p. Chełmno 10 mies. od 1.X — 1.VII (I. R.)

Kościerzyna, pow. Kościerzyna, p. Kościerzyna 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Kowalewo, pow. Wąbrzeźno, p. Wąbrzeźno 1½-rocz. od 1.X — 1.IV (I. R.)

Pawłowo, pow. Chojnice, p. Chojnice 10 mies. od 1.X — 1.VIII (I. R.)

Puck, pow. Puck, p. Puck 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Świecie, pow. Świecie, p. Świecie 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Świecie (niemiecka), pow. Świecie, p. Świecie 10 mies. od 1.X — 1.VIII (I. R.)

Województwo Poznańskie.

Bydgoszcz, pow. Bydgoszcz, p. Bydgoszcz 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Chodzież, pow. Chodzież, p. Chodzież 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Inowrocław, pow. Inowrocław, p. Inowrocław 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Janowiec, pow. Żnin, p. Janowiec 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Kępno, pow. Kępno, p. Kępno 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Koźmin, pow. Koźmin, p. Koźmin 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Leszno, pow. Leszno, p. Leszno 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Międzychód, pow. Międzychód, p. Międzychód 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Odolanów, pow. Odolanów, p. Odolanów 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Środa, pow. Środa, p. Środa 11 mies. od 15.X — 15.IX (I. R.)
Środa (niemiecka), pow. Środa, p. Środa 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Szamotuły, pow. Szamotuły, p. Szamotuły 1½-rocz. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Wolsztyn, pow. Wolsztyn, p. Wolsztyn 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Września, pow. Września, p. Września 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)

Województwo Śląskie (Cieszyńskie).

Międzyświecie, pow. Cieszyn, p. Skoczków 2 zim. od 1.XI — 1.IV (I. R.)
Rybnik, pow. Rybnik, p. Rybnik (I. R.)
Tarnowskie Góry, pow. Tarnowskie Góry, p. Tarnowskie Góry (I. R.)

Województwo Stanisławowskie.

* Bereźnica, pow. Stryj, p. Stryj 3 let. (P.)
* Horodenka, pow. Horodenka, p. Horodenka 3 let. (P.)

Województwo Tarnopolskie.

Zagrobela, pow. Tarnopol, p. Tarnopol 1½-roczna od 1.X — 1.IV (M. T. R.)

Województwo Warszawskie.

* Blich, pow. Łowicz, p. Łowicz 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)
Bratne, pow. Ciechanów, p. Ciechanów 1-roczna od 10.X — 10.X (P.)

Golątkowo, pow. Pułtusk, p. Pułtusk 11 mies. od 1.XI — 10 X (S.)
Mieczysławów, pow. Kutno, p. Kutno 11 mies. od 15.I — 15.XII C. T. O. K. R.)
Niegłosy, pow. Płock, p. Płock 1½-roczna od 1.XI — 1.IV (S.)
Pszczelin, pow. Błonie, p. Brwinów 1½-roczna od 1.XI — 1.IV (P.)
Ruda, pow. Przasnysz, p. Przasnysz 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)
Stary Brześć, pow. Włocławek, p. Stary Brześć 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Województwo Wileńskie.

Bukiszki, pow. Wilno, p. Wilno 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)
Łuczaj, pow. Duniłowicze, p. Łuczaj 11 mies. od 15.I — 15.XII (P.)
Opsa, pow. Brasław, p. Opsa 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)
Antonowo, pow. Oszmiana, p. Oszmiana 11 mies. od 15.I — 15.XII (S.)

Województwo Wołyńskie.

Wiśniowiec, pow. Krzemieniec,, p. Krzemieniec 11 mies. od 15 I — 15.XII (S.)
Szubków, pow. Równe, p. Tuczyn 11 mies. od 15 I — 15.XII (P.)
Trościanice, pow. Łuck, p. Kiwerce 11 mies. od 15.I — 15.XII (P.)

SZKOŁY ROLNICZE ŻEŃSKIE

Województwo Białostockie.

Kuków, pow. Suwałki, p. Suwałki 11 mies. od 15.X — 15.IX (S.)

Województwo Kieleckie.

Imbramowice, pow. Olkusz, p. Wolbrom od 1.II — 15.XII (Pr.)
Łyszkowice, pow. Miechów, p. Proszowice od 2.I — 1.XII (S.)
Mokoszyn, pow. Sandomierz, p. Sandomierz od 15 X — 15.IX (S.)
„Zagłębianka" (Koziegłowy), pow. Zawiercie, p. Koziegłowy od 1.X — 1.IX (S.)

Województwo Krakowskie.

Bachowiec, pow. Oświęcim, pocz. Spytkowice od 1.X — 1.X (M. T. R.)
Łodygowiec, pow. Żywiec, p. Łodygowiec od 15.X — 15.IX (S.)
Podegrodzie, pow. Nowy Sącz, p. Nowy Sącz od 15.X—15.IX (S.)
Szynwałd, pow. Tarnów, p. Szynwałd, od 15.X — 15.IX (Zak.)

Województwo Lubelskie.

Krasienin, pow. Lubartów, p. Krasienin, 15.X — 15.X (C. T. O. K. R.)
Nałęczów, pow. Puławy, p. Nałęczów od 15.X — 15.IX (S. Z.)
Sitno, pow. Zamość, p. Zamość od 15.X — 15.IX (S.)
Teodorówka, pow. Biłgoraj, p. Biłgoraj od 15.X — 15.IX (S.)

Województwo Lwowskie.

Albigowa, pow. Łańcut, p. Albigowa od 15 IX — 15.VIII (S.)
Korczyna, pow. Krosno, p. Krosno od 1.X — 1.X (Zak.)
Przemyśl, ul. Szczytowa 16, p. Przemyśl od 10.I — 10.XII (Z.)

Województwo Łódzkie.

Chruścin, pow. Wieluń, p. Wieluń od 15.X — 15.IX.
Jeżewo, pow. Brzeziny, p. Zgierz od 15.X — 15.IX (S.)
Kościelec, pow. Koło, p. Koło od 15.X — 15.IX (S)
Witów, pow. Piotrków, p. Piotrków od 15 X — 15.IX (S.)

Województwo Nowogródzkie.

Bereźno, pow. Stolpce, p. Mir od 15.X — 15.IX (P.)
Różanka, pow. Sieruczyn, p. Różanka Pacowska od 15.X — 15.IX (P.)

Województwo Poleskie.

Dubica, pow. Brześć, p. Dubica od 15.X — 15.IX.
Planta, pow. Kobryń skrz. 22, od 15.X — 15.IX (P.)

Województwo Pomorskie.

Kowalewo, pow. Wąbrzeźno, p. Kowalewo od 1.X — 1.IX (I. R.)
Malinowo, pow. Działdowo, p. Działdowo od 1.X — 1.IX (Pr.)

Województwo Poznańskie.

Nietążków, pow. Śmigiel, p. Śmigiel od 1.X — 1.IX (I. R.)
Tuchorza, pow. Wolsztyn, p. Wolsztyn od 1.X — 1.IX (I. R.)
Witkowo, pow. Wolsztyn, p. Wolsztyn od 1.X — 1.IX (I. R.)

Województwo Śląskie.

Międzyświecie, pow. Cieszyn, p. Skoczów 6 mies latem. (I. R.)

Województwo Tarnopolskie.

Olesko, pow. Złoczów, p. Olesko od 1.X — 1.IX (S.)
Witków, pow. Radziechów, p. Witków. (Pr.)

Województwo Warszawskie.

Dąbrowa Zduńska, pow. Łowicz, p. Łowicz od 1.XI — 1.X (S.)
Gołotczyzna, pow. Ciechanów, p. Gołotczyzna od 15.X — 10.X (P.)
Marysin, pow. Włocławek, p. Lubraniec od 15.X — 1.X (Pr. Z. Z.)
Mirosławice, pow. Kutno, p. Żychlin od 15.XI — 15.X (Pr. Z. Z.)
Nowy Przybyszew, pow. Grójec, p. Goszczyn od 15.X — 15.IX (Pr.)
Trzepowo, pow. Płock, p. Płock od 15.X — 15 IX (S.)

Województwo Wileńskie.

Antowil, pow. Wilno, p. Wilno od 15.I — 15.XII (P.)
Święciany, pow. Święciany, p. Święciany od 15.X — 15IX (S.)

Województwo Wołyńskie.

Horyngród, pow. Równe, p. Tuczyn od 15.I — 15.XII (P.)

WĘDROWNE KURSY ŻEŃSKIE — CZYNNE.

Olesko, pow. Złoczów, woj. Tarnopolskie.
Ruda Kochanińska, pow. Żydaczów, woj. Stanisławowskie.
Sawin, pow. Chełmski, woj. Lubelskie.
Napromek, pow. Lubawa, woj. Pomorskie.
Podhorce, pow. Rudki, woj. Lwowskie.
Godowo, pow. Rzeszów, woj. Lwowskie.
Wielkie Oczy, pow. Jaworów, woj. Lwowskie.

SZKOŁY I KURSY SPECJALNE.

Hodowlane.

Julin. Szkoła Hodowli Drobiu, woj. Warszawskie, st. kol., pocz. i tel. Łochów. Kurs 1 roczny. Wymaga od kandydatek ukończenia 16 lat, 7 od. szk. pow. i niższej szkoły rolniczej. Kształci kierowniczki gospodarstw drobiowych, pracownice do spółdzielni jajczarskich i stacyj doświadczalnych drobiowych (Żeńska).

Lisków, woj. Łódzkie, pow. i st. kol. Kalisz, poczt. Lisków. Kurs 5 mies. powtarzany 2 razy do roku. Przygotowuje asystentów Kontroli Obór. Wymagane ukończone 16 lat, 7 od. szkoły pow., 4 kl. gim. lub szkoły niższej rolniczej. Początek od 15 stycznia do 15 lipca. (Męski).

Mleczarskie.

Lisków, (adres jak wyżej). Stałe kursa mleczarskie. Wymagane 1) Świadectwo 7 od. szk. pow., 2) Świadectwo odbytej służby wojskowej (lub zwolnienie), 3) 5 miesięcznej praktyki we wzorowej mleczarni. Kurs trwa 5 miesięcy. Terminy określa każdorazowo Dyrekcja. (Męski).

Rzeszów. Państwowa Szkoła Mleczarska, woj. Lwowskie. Pow., pocz. i st. kol. Rzeszów. Kurs 1 roczny maślarsko-serowarski Wymagane ukończone 18 lat. Świadectwo ukończonej szkoły rolniczej z dobrym postępem i świadectwo odbycia służby wojskowej. Początek 1.IV. (Męska).

Września. Szkoła Mleczarska, woj. Poznańskie, pow., pocz., tel. i st. kol. Września. 1 roczna. Warunki jak w Rzeszowie.

Szafarnia. Żeńska Szkoła Mleczarsko - Serowarska, woj. Pomorskie, pow. Rypin, pocz., st. kol. i tel. Golub. 1) Kurs maślarski 6 mies., 2) Maślarsko-Serowarski 11 mies., 3) Wyższy kurs laborantek 2 lata. Na kurs maślarski i maślarsko-serowarski przyjmowane są kandydatki z przygotowaniem 7 oddz. szk. pow. lub niższą szkołą rolniczą. Kurs laborantek 6 kl. szkoły średniej.

Ogrodnicze.

Częstochowa, woj. Kieleckie, pow., pocz., st. kol. i tel. Częstochowa, Gm. Izraelicka. Kurs 2 lata. (Męska).

Koźmin, woj. Poznańskie, pow. i pocz. Koźmin. (Męska).

Miłowanie, rolniczo-ogrodnicza, woj. Stanisławowskie, pow. Tłomacz, pocz. Stryganiec. (Ukraińska).

Tarnów, woj. Krakowskie, pow. i pocz. Tarnów Kurs.

Wólka Kapitańska, woj. i pow. Lwów, pocz. Zamarstynów Kurs 2 lata od 1.X — 1.IX. (Męska).

Leśne.

Białowieża, woj. Białostockie, pow. Bielsk Podlaski, pocz. Białowieża. Wymagane 7 od. szkoły powsz. Kurs 1 rocz. od 1.IX — 31.VIII.

Cieszyn-Zamck, woj. Śląskie, pow. i pocz. Cieszyn. Warunki jak poprzednie.

Zagórze, woj. Kieleckie, pow. Częstochowski, pocz. Kłobucko. Warunki jak poprzednie.

Bolechów, woj. Stanisławowskie, pow. Dolina, pocz. Bolechów. Warunki te same.

Margonin, woj. Poznańskie ,pow. Chodzież, pocz. Margonin, Warunki jak poprzednie.

Handlowo-rolnicze.

Biała-Podlaska, woj. Lubelskie, pow. i pocz. Biała-Podlaska. Przygotowuje młodzież do pracy w spółdzielniach działających na terenie wsi oraz do prowadzenia własnych placówek handlowych. Nauka trwa 10 mies. Szkoła Koedukacyjna. Wymagany wiek 14—18 lat. Ukończenie 7 od. szk. pow. lub 8 kl. szk. śred. Pierwszeństwo ma młodzież z ukończoną niższą szkołą rolniczą.

Nałęczów, Państwowa Szkoła Spółdzielczości, woj. Lubelskie, pow. Puławy, pow., st. kol. i pocz. Nałęczów. Wymagania jak poprzednie. Kurs 1 roczny.

KURSY KORESPONDENCYJNE. KURSY ROLNICZE IM. STANISŁAWA STASZICA

w Warszawie (ul. Pankiewicza 3, tel. 256-93), prowadzą jednocześnie działy następujące: a) na poziomie szkoły średniej (po ukończeniu 7 oddziałów szkoły powszechnej lub 4 kl. gimnazjum). — Wyższy Kurs Rolniczy (oraz częściowo z niego wykrojone: Kurs Rolniczo-Hodowlany, Hodowlany i Ogrodniczy dla Rolników), b) na poziomie popularnym (dla umiejących dobrze czytać i pisać) Kurs Rolniczy Popularny, Kurs Gospodyń Wiejskich, Kurs Pszczelarski, Kurs Podwórzowych Urzędników Gospodarskich, Kurs Przysposobienia Rolniczego.

SZKOŁY ROLNICZE ŚREDNIE (MĘSKIE).

Szkoły średnie rolnicze dzielą się na: rolnicze właściwe — o kursie obejmującym wszystkie działy gospodarstwa rolnego i specjalne: hodowlane, mleczarskie, ogrodnicze, leśne i t. p.

Szkoły te przygotowują samodzielnych gospodarzy dla śred-

nich i większych gospodarstw i instruktorów specjalistów. Kandyduci przyjmowani w wieku od 16 lat, ze świadectwem ukończenia najmniej 7 od. szkoły powszechnej lub 4 kl. szkoły średniej ogólno-kształcącej. Obowiązkowy egzamin wstępny sprawdzający wiadomości z fizyki, matem. i jęz. polsk. Kurs trwa 3 lata. W końcu 3-go roku uczniowie zdają „egzamin ogólny", a po rocznej praktyce „egzamin główny" i otrzymują świadectwo ukończenia szkoły.

Podania uczni przyjmuje Dyrekcja Szkół. Do podania należy załączyć: 1) Własnoręcznie napisany życiorys. 2) Metrykę chrztu. 3) Ostatnie świadectwo szkolne i 4) 2 fotografje, a w razie dłuższej niż 1 rok przerwy po wyjściu ze szkoły i 5) Świadectwo moralności. Szczegółowych wiadomości udzielają Dyrekcje Szkół.

Białokrynica. Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza. Woj. Wołyńskie, st. kol., pocz. i tel. Krzemieniec. Wydziały: rolny i leśny. Gospodarstwo rolne, leśne i internat.

Bojanów. Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza. Woj. Poznańskie. Pocz., tel. i st. kol. Bojanów Gospodarstwa niema, internat jest

Bydgoszcz. Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza. Woj. Poznańskie, ul. Bernardyńska 7. Pocz. i kol. Bydgoszcz. Gospodarstwo i internat.

Czernichów. Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza. Woj. Krakowskie. St. kol. Brzeźnica, pocz. i tel. Czernichów. Gospodarstwo i internat.

Grudziądz (dawniej Dębowa Łąka) Państwowa Szkoła Średnia Hodowlana, ul. Wentzkiego 16. Gospodarstwo, internatu niema.

Sobieszyn-Brzozowa. Średnia Szkoła Rolnicza. Woj. Lubelskie. St. kol., pocz. i tel. Ryki p. Deblinęm. Zapisy na rok 1931/32 wstrzymane. Gospodarstwo i internat.

Żyrowice. Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza. Woj. Nowogródzkie, St. kol., pocz. i tel. Słonim. Wydziały: rolny i leśny. Gospodarstwo i internat.

Cieszyn. Państwowa Wyższa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego. Woj. Śląskie, ul. Miarki 19. Koedukacyjna. Wymaga przygotowanie 6 kl. szkoły średniej ogólno-kształcącej i 1-rocznej praktyki rolnej przed wstąpieniem. Ogólny poziom szkoły wyższy niż przeciętnych szkół średnich. Prawa akademickich wyższych szkół nie posiada. Wydziały: 1) rolniczy z kursem 3-letnim, 2) instruktorskosko-nauczycielski 1 roczny. Kurs przygotowawczy do wydziału instruktorsko-naucz. 1 roczny. Internat.

Chyliczki. Szkoła Gospodarcza. Woj. Warszawskie. St. kol., pocz , pocz. i tel. Piaseczno. Warunki: Ukończone 17 lat i świadectwo 6kl. szkoły średniej ogólno-kształcącej. Kurs gospodarstwa wiejskiego 2 lata — domowego 1 rok.

Kuźnice. Szkoła dla instruktorek gospodarstwa domowego. Woj. Krakowskie. St. kol., pocz. i tel. Zakopane. Kursy: wyższy i niższy. Dla osób z przygotowaniem 6 kl. szk. średniej 1 roczny— dla osób z przygotowaniem 7 od. szk. powszechnej 3 letni.

Kraków. Państwowe Seminarjum Gospodarcze, ul. Syrokomli przy Państwowej Szkole Przemysłowej Żeńskiej. Warunki przyjęcia: 7 kl. szk. pow. lub świadectwo ukończenia szkoły gospodarstwa domowego. Wiek 18 lat. Przygotowuje nauczycielki do szkół zawodowych.

Pniewy. Seminarjum Gospodarcze SS. Urszulanek. Woj. Poznańskie. St. kol., pocz. i tel. Pniewy. Wymagane ukończone 16 lat i 6 kl. szk. og. kszt. Kurs 3 let.

Ruda Czechowska. Kursa dla Instruktorek Wiejskich, Gospodarstw Kobiecych. Woj. Lubelskie. Pocz., st. kol. i tel. Puławy. Wymagane ukończenie 20 lat i świadectwo 6 kl. szk. śred. lub egzamin. Kursy od ½ roku do 2 lat.

Snopków. Główna Szkoła Gospodarcza Żeńska. Woj. Lwowskie. Zygmuntowa 3. St. kol., pocz. i tel. Lwów. Warunki przyjęcia: Ukończenie 18 lat i świadectwo dojrzałości. Kurs 3 letni. Kurs ogólny rolniczo-gospodarczy 2 lata potem egzamin ogólny. W trzecim roku specjalizacja i egzamin główny. Gospodarstwo i internat.

Sokołówek. Seminarjum dla Praktykantek na Nauczycielki Szkół Rolniczych. Kurs 1 roczny od 1.XI — do 1.X.

Warszawa. Nowowiejska 43 c. Państwowe Seminarjum dla Nauczycielek Gospodarstwa Domowego. Przyjmuje kandydatki z 6 klas. wykształceniem. Nauka trwa 3 lata.

WYŻSZE SZKOŁY ROLNICZE.

Poza wszechstronnem przygotowaniem teoretycznym do zawodu rolniczego przysposabiają pozatem do prowadzenia samodzielnych badań naukowych w dziedzinie wiedzy rolniczej i przyrodniczej i dają prawo na uzyskanie przy dalszej pracy naukowej, stopni naukowych: tytułów: inżynierów rolnictwa, doktorów i t. p. i uzyskiwania katedr profesorskich.

Od wstępujących wymagane jest świadectwo dojrzałości (matura) czyli świadectwo ukończenia szkoły średniej ogólno-kształcącej.

Wydziały rolnicze posiadają następujące uniwersytety:

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie.

Politechnika we Lwowie.

Uniwersytet w Poznaniu.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie.

SZKOŁY ZAWODOWE.

I. SZKOŁY TECHNICZNE TYPU ZASADNICZEGO.

Cel: wykształcenie techników pomocniczych różnych specjalności.

Czas trwania nauki: 4 lata (wyjątkowo mniej).

Warunki przyjęcia: we wszystkich szkołach, prócz szkół specjalnie wyodrębnionych 4 klasy szkoły średniej ogólnokształcącej lub 7 klas szkoły powszechnej, lub ukończenie pełnej szkoły rzemieślniczo-przemysłowej i egzamin wstępny z języka polskiego, matematyki i rysunku odręcznego; prócz tego w szkołach z krótszym okresem nauki konieczną jest praktyka przedwstępna.

Borysław, (woj. Lwowskie) — Szkoła Górniczo-Wiertnicza. Kształci techników wiertniczych. Warunki przyjęcia: egzamin wstępny i praktyka wiertnicza. Czas trwania nauki 2 lata.

Bydgoszcz, (woj. Poznańskie) — Państwowa Szkoła Przemysłowa: a) Wydział Przemysłów Rolnych — kształci w kierunku cukrownictwa i młynarstwa, dając poza tem wiadomości z krochmalnictwa, syropiarstwa i gorzelnictwa. Czas trwania nauki: 4 lata, b) Wydział Grafiki Przemysłowej — kształci pracowników dla przemysł ugraficznego. Czas trwania nauki: 2 lata. Kandydaci przyjmowani bez różnicy płci, dzielą się na uczniów: a) rzeczywistych i b) wolnych. Warunki przyjęcia dla uczniów rzeczywistych: 4 klasy szkoły średniej ogólnokształcącej lub 7 klas szkoły powszechnej lub ukończenie szkoły rzemieślniczo-przemysłowej. Kandydaci składają egzamin z języka polskiego, matematyki oraz rysunków odręcznych.

Kandydaci na uczniów wolnych nie są ograniczeni cenzusem szkolnym, posiadać powinni jednak conajmniej roczną praktykę zawodową w dziedzinie sztuki graficznej.

Dąbrowa Górnicza (woj. Kieleckie) — Państwowa Szkoła Górnicza i Hutnicza im. Staszica. Wydziały: górniczy, miernictwa kopalnianego, hutniczy i mechaniczny. Kształcą: techników górniczych, mierniczych, kopalnianych, techników hutniczych i techników ruchu w dziedzinie mechaniki i elektrotechniki górniczej. Czas trwania nauki: 4 lata.

Grudziądz (woj. Pomorskie) — Państwowa Szkoła Budowy Maszyn, Wydział Mechaniczny: kształci techników-mechaników głównie dla ruchu, poza tem dla biura w zakładach przemysłowych i przedsiębiorstwach technicznych. Czas trwania nauki: 4 lata.

Jarosław (woj. Lwowskie) — Państwowa Szkoła Budownictwa. Kształci techników budowlanych. Czas trwania nauki: 4 lata.

Kowel (woj. Wołyńskie) — Państwowa Szkoła Miernicza i Drogowa. Wydział Drogowy kształci techników dla budowy i konserwacji dróg bitych, żelaznych i wodnych oraz urządzeń kanalizacyjnych i wodociągowych. Czas trwania nauki: 4 lata.

Kraków (Al. Mickiewicza 7) — Państwowa Szkoła Przemysłowa. a) Szkoła Budownictwa (Wydział Budowlany): kształci techników budowlanych, b) Wydział Mechaniczno - Techniczny: kształci techników dla konstrukcji i ruchu w fabrykach maszyn i innych zakładach przemysłowych, c) Wydział Chemji Technicznej: kształci techników dla nadzoru nad wytwórczością oraz dla laboratorjów i zakładów przemysłowych chemicznych, uwzględniając głównie przetwory węgla, nafty oraz przemysł spożywczy. Czas trwania nauki na tych wydziałach: 4 lata.

Leszno (woj. Poznańskie) — Wydział Budownictwa przy Państwowej Szkole Przemysłowo-Handlowej. Posiada 3 pierwsze półrocza szkoły typu Wydziału Budowlanego Szkoły Budownictwa w Poznaniu.

Lwów (ul. Snopkowska 47) — Państwowa Szkoła Przemysłowa. a) Wydział Drogowy: kształci techników dla budowy i konserwacji dróg bitych, żelaznych i wodnych oraz urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. b) Wydział Elektromechaniczny: kształci techników ruchu dla zakładów fabrycznych i elektrowni. Czas trwania nauki na obu wydziałach: 4 lata.

Łomża (woj. Białostockie) — Państwowa Szkoła Miernicza i Przemysłowo-Leśna. Wydział Przemysłowo-Leśny: kształci techników dla przemysłowej eksploatacji drzewa (przeróbka mechaniczna i chemiczna). Czas trwania nauki: 4 lata.

Łódź (Pańska 115) — Państwowa Szkoła Włókiennicza. Wydziały: przędzalniczy ,tkacki, farbiarsko-wykończalniczy i ruchu fabrycznego (mechanika i elektrotechnika). Kształcą: techników przędzalniczych, tkackich, farbiarskich, wykończalniczych i techników ruchu fabrycznego. Czas trwania nauki: 3 lata, na wydziale ruchu: 4 lata.

Poznań: (Łąkowa 11) — Państwowa Szkoła Budownictwa. Wydziały: a) budowlany, b) drogowy i c) mierniczo-meljoracyjny. Kształcą: a) techników budowlanych, b) techników dla dróg bitych, żelaznych, wodnych, urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych i c) techników meljoracyjnych. Warunki przyjęcia: a) ukończenie 4 klas szkoły średniej lub 7 klas szkoły powszechnej poza tem 1 rok praktyki przedwstępnej oraz egzamin wstępny, lub 6 klas szkoły średniej i 1 rok praktyki bez egzaminu. Dla wydziału mierniczo - meljoracyjnego praktyka przedwstępna niewymagana. Czas trwania nauki na pierwszych dwóch wydziałach: 5 półroczy; na wydziale mierniczo - meljoracyjnym: 4 lata.

Warszawa (Wspólna 81) — Państwowa Szkoła Budownictwa. Wydziały: a) budowlany i b) drogowy. Kształcą: a) techników budowlanych, b) techników dla dróg bitych, żelaznych i wodnych oraz urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Czas trwania nauki: 4 lata.

Warszawa (Kopernika 28) — Państwowa Szkoła Techniczna. Wydział samochodowy i lotniczy: kształci techników warsztatowców dla fabryk i przedsiębiorstw samochodowych i lotniczych, obeznanych z budową i konserwacją samochodów i płatowców. Czas trwania nauki: 4 lata.

Warszawa (Mokotowska 6) — Szkoła Przemysłowo-Chemiczna przy Państwowej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda. Kształci techników dla nadzoru nad wytwórczością i do laboratorjów zakładów przemysłowych, obejmujących t. zw. wielki przemysł chemiczny, organiczny i nieorganiczny. Warunki przyjęcia: 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej i egzamin wstępny z fizyki. Czas trwania nauki: 2 lata.

Wilno (Ponarska 63) — Państwowa Szkoła Techniczna. Wydziały: a) budowlany, b) drogowy i c) mechaniczny. Kształcą: a) techników budowlanych, b) techników dla dróg bitych, żelaznych i wodnych oraz urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, c) techników mechaników. Czas trwania nauki: 4 lata.

Wieliczka — Państwowa Szkoła Salinarna. Cel: kształcenie nadzorców-górników głównie dla kopalń soli kamiennej (oraz dla

węgla kamiennego i rud). Warunki przyjęcia: ukończenie 4 klas szkoły średniej ogólno-kształcącej, 7 klas szkoły powszechnej lub 3 klas szkoły wydziałowej, a także odbycie praktyki 3-letniej w kopalni lub w innem przedsiębiorstwie przemysłowo-fabrycznem. Czas trwania nauki: 2 lata.

Szkoła ta, znajdująca się w zawiadywaniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, zajmuje miejsce pośrednie między szkołą typu zasadniczego i szkołą dozorców.

II. SZKOŁY TECHNICZNE TYPU WYŻSZEGO.

Cel: wykształcenie przemysłowych pracowników technicznych, mogących po odbyciu pewnej praktyki pracować samodzielnie.

Warszawa (Mokotowska 6) — Państwowa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda. Posiada wydziały: a) mechaniczny z działami: energetycznym i warsztatowym oraz b) elektryczny z działami: prądów silnych i teletechniki. Warunki przyjęcia: ukończenie 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej i egzamin wstępny z języka polskiego, matematyki, fizyki i rysunku odręcznego. Dla nieposiadających tego przygotowania, istnieje przy Państwowej Szkole Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie, roczny kurs przygotowawczy, do którego przyjmowani są kandydaci, mający wykształcenie 5 klas szkoły średniej ogólnokształcącej, po złożeniu egzaminu wstępnego z języka polskiego, matematyki i rysunku odręcznego. Czas trwania nauki: $3^1/_3$ roku, nie licząc kursu przygotowawczego.

Poznań (Kluczborska 5) — Państwowa Szkoła Budowy Maszyn. Posiada narazie Wydział Mechaniczny. Kształci pracowników dla przemysłu maszynowego ze szczególnem uwzględnieniem maszyn do uprawy roli i dla przetwarzania produktów rolnych. Warunki przyjęcia: ukończenie 6 klas szkoły średniej oraz egzamin wstępny z języka polskiego ,matematyki, fizyki i rysunku odręcznego. Czas trwania nauki: 3 lata i pół roku obowiązującej praktyki fabrycznej.

Tczew — Szkoła Morska. Wydziały: żeglugowy i mechaniki okrętowej. Kształcą kapitanów i mechaników okrętowych. Warunki przyjęcia: 6 klas szkoły średniej. Czas trwania nauki: 3 lata. szkoła ta znajduje się w zawiadywaniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

III. SZKOŁY MIERNICZE.

Cel: wykształcenie mierników dla średnich pomiarów terenowych. Warunki przyjęcia: świadectwo ukończenia 4 klas szkoły średniej lub 7 klas szkoły powszechnej i egzamin wstępny języka polskiego matematyki i rysunku. Czas trwania nauki 4 lata.

Kowel (Woj. Wołyńskie) — Wydział (Szkoła) Mierniczy przy Państwowej Szkole Mierniczej i Drogowej.

Kraków (Al. Mickiewicza 7) — Wydział Mierniczy przy Państwowej Szkole Przemysłowej (w likwidacji).

Lwów (ul. Snopkowska 14) — Wydział Mierniczy przy Państwowej Szkole Przemysłowej (w likwidacji).

Łomża (Woj. Białostockie) — Wydział Mierniczy przy Państwowej Szkole Mierniczej i Przemysłowo-Leśnej.

Poznań (Łąkowa 11) — Wydział Mierniczo-Meljoracyjny przy Państwowej Szkole Budownictwa.

Warszawa (ul. Wspólna 81) — Państwowa Szkoła Miernicza (bez kursu I). Warunki przyjęcia na kurs II; świadectwo ukończenia 6 klas i egzamin wstępny.

IV. SZKOŁŁY PRZEMYSŁU ARTYSTYCZNEGO.

Szkoły Przemysłu Artystycznego mają za zadanie wykształcenie instruktorów i pracowników dla rzemiosł i przemysłu artystycznego, a również nauczycieli rysunków w szkołach zawodowych. Czas trwania nauki około 5 lat. Od kandydatów wymagane jest wykształcenie w zakresie 3 lub 4 klas szkoły średniej i uzdolnienie artystyczne.

Kraków (Al. Mickiewicza 7) — Państwowa Szkoła Sztuk Zdobniczych Przemysłu Artystycznego.

Lwów (ul. Snopkowska 47) — Wydział Sztuk Zdobniczych Przemysłu Artystycznego przy Państwowej Szkole Przemysłowej.

Poznań (ul. Łąkowa 11) — Państwowa Szkoła Sztuk Zdobniczych Przemysłu Artystycznego.

Warszawa — Miejska Szkoła Sztuk Zdobniczych i Malarstwa.

V. SZKOŁY RZEMIEŚLNICZO-PRZEMYSŁOWE.

Celem szkoły rzemieślniczo - przemysłowej jest dostarczenie społeczeństwu należycie uzdolnionych pod względem fachowym rzemieślników, którzyby jednocześnie i pod względem społecznym przedstawiali typ obywateli, należycie rozumiejących swe zadania i obowiązki wobec społeczeństwa i Państwa. Szkoły rzemieślniczo-przemysłowe przyjmują do klasy I-ej kandydatów w wieku od lat 14 — 16 z przygotowaniem odpowiadającym ukończeniu conajmniej 5-ciu oddziałów 7-mio klasowej szkoły powszechnej, lub z przygotowaniem równorzędnem. Nauka w szkołach rzemieślniczo - przemysłowych trwa przeważnie lat trzy.

VI. SEMINARJA.

Cel nauki: przygotowanie nauczycielek dla szkół zawodowych lub gospodarczych.

a) Państwowe.

Kraków (Pędzichów 13) — Państwowe Seminarjum Gospodarcze.

Warszawa (Nowowiejska 43) — Państwowe Seminarjum Nauczycielek Rzemiosł.

Warszawa (Nowowiejska 43-c) — Państwowe Seminarjum Nauczycielek Gospodarstwa.

b) Niepaństwowe.

Snopków pod Lwowem — Główna Szkoła gospodarcza żeńska. Warunki przyjęcia: ukończenie szkoły średniej, 2 lata nauki, 1 rok praktyki.

Pniewy (pow. Szamotulski, Woj. Poznańskie) — Seminarjum Gospodarcze SS. Urszulanek. — Warunki przyjęcia: 6 klas szkoły średniej i 16 lat życia.

VII. SZKOŁY GOSPODARCZE.

Cel nauki: teoretyczne i praktyczne wykształcenie kobiet w gospodarstwie domowem.

a) Państwowe.

Warszawa (Chłodna 27) — Państwowa Szkoła Pracy Domowej. Uczęszczają uczenice kl. 6-ej i 7-ej szkół powszechnych po 6 godzin tygodniowo na naukę gotowania, porządków domowych i szycia. Kurs nauki: 2 lata.

Warszawa (Solec 46) — Państwowa Szkoła Pracy Domowej. Cel i warunki — jak w szkole przy ul. Chłodnej Nr. 27.

b) Niepaństwowe.

Chyliczki pod Warszawą —Wyższa Szkoła Gospodarcza Żeńska im. Cecylji Zyberk-Platerówny. — Warunki przyjęcia: 17 lat i ukończenie szkoły średniej. Kurs gospodarstwa domowego trwa 1 rok, gospodarstwa wiejskiego 2 lata.

Grudziądz — Woj. Pomorskie, ul. Trynkowa 19 — Szkoła Gospodarcza Izby Rzemieślniczej.

Kraków (Pędzichów 18) — Miejska Szkoła Gospodarstwa Domowego. — Warunki przyjęcia: 14 lat i ukończenie szkoły powszechnej. Kurs 1-roczny.

Łódź (ul. Konstantynowska 29) — Miejska Szkoła Gospodarstwa Domowego.

Poznań (Św. Marcina 69) — Szkoła Gospodarcza Zawodowa F. Szczerbińskiej Przewod. Tow. Służby Żeńskiej.

Warszawa (Złota 41) — Szkoła Gospodarstwa Domowego Stowarzyszenia „Nauka i Praca". Cel szkoły i warunki przyjęcia jak wyżej.

Więcbork (pow. Sępolno) — Szkoła Gospodarstwa Domowego.

Sosnowiec — Szkoła Gospodarstwa Domowego Rektora Kościoła Najśw. Serca Jezusowego Ks. Fr. Raczyńskiego.

DRUKARNIA SAMORZĄDOWEGO
INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
WARSZAWA, DOBRA 28.